

Ontwerp Uitnodigingskader zon en wind

Inspraaknota

19 mei 2021

Inhoud

1	PROCEDURE.....	6
2	MEEST VOORKOMENDE REACTIES.....	7
2.1	ALGEMEEN.....	7
2.1.1	Energieopgave	7
2.1.2	Duurzaam en stabiel netwerk.....	7
2.1.3	Groei elektriciteitsverbruik.....	7
2.1.4	Opbrengst windpark Hagenwind.....	7
2.1.5	Alternatieven voor wind- en zonne-energie	7
2.1.6	Waterstof als alternatief.....	7
2.1.7	Biomassacentrale als alternatief	8
2.1.8	Geothermie als alternatief	8
2.1.9	Kernenergie als alternatief	8
2.1.10	Afval van windmolens en zonnepanelen.....	8
2.1.11	Planschade.....	8
2.2	PARTICIPATIE EN COMMUNICATIE	9
2.2.1	Procesparticipatie	9
2.2.2	Communicatie eerste inspraakperiode.....	9
2.2.3	Informatiebijeenkomsten via Teams	9
2.2.4	Verdere inspraak	10
2.2.5	Nog geen reactie ontvangen	10
2.2.6	Informeren omwonenden Hagenwind	10
2.2.7	Gesprek grondverwerving Hagenwind	10
2.2.8	Financiële participatie.....	10
2.3	WINDMOLENS	11
2.3.1	Uitbreidingsplan Hagenwind?.....	11
2.3.2	Windmolens in het Aaltense Goor.....	11
2.3.3	Overlast in Lichtenvoorde.....	11
2.3.4	Landschap en uitzicht.....	11
2.3.5	Geluid	12
2.3.6	Laagfrequent geluid.....	12
2.3.7	Slagschaduw	12
2.3.8	Trillingen	12
2.3.9	Gezondheidsklachten.....	12
2.3.10	Welzijn	12
2.3.11	Natuurschade	12
2.3.12	Knipperlicht op windmolens.....	13
2.3.13	Milieuafstand	13
2.3.14	Milieueffectrapportage.....	13
2.3.15	Al gewend aan windmolens.....	13
2.3.16	Liever zonnepanelen	13
2.3.17	Op bedrijventerreinen.....	13
2.3.18	Langs de Duitse grens	14
2.3.19	Meer gebieden geschikt	14
2.3.20	Op zee	14
2.3.21	Opwaarderen bestaande windmolens.....	14
2.3.22	Rendement Hagenwind.....	14
2.3.23	Visualiseren	14
2.3.24	Windmolens en recreatiesector.....	14
2.3.25	Kansrijk gebied verkleinen	15
2.4	ZONNEVELDEN	15
2.4.1	Zonnevelden op waardevolle grond.....	15
2.4.2	Aanbod zonne-energie op de energiemarkt.....	15
2.4.3	Zonneladder.....	16

2.4.4	Koolstofvastlegging	16
2.4.5	Herstel afgedekte grond	16
2.4.6	Bodembiodiversiteit	16
2.4.7	Landschappelijke inpassing	16
2.4.8	Liever zon op dak	16
2.4.9	Zon op particuliere daken	17
2.4.10	Op bedrijventerreinen	17
2.4.11	Capaciteit dakoppervlak	17
3	INSPRAAKREACTIES.....	18
1.	Ingekomen op 7 oktober 2020	18
2.	Ingekomen op 1 oktober 2020	18
3.	Ingekomen op 23 oktober 2020	18
4.	Ingekomen op 26 oktober 2020	19
5.	Ingekomen op 27 oktober 2020, 11 november 2020, 31 maart 2021, 5 april 2021, 6 april 2021 en 13 april 2021	20
6.	Ingekomen op 1 november 2020	26
7.	Ingekomen op 2 november 2020	27
8.	Ingekomen op 6 november 2020	27
9.	Ingekomen op 5 november 2020, 9 november 2020, 4 maart 2021, 4 maart 2021, 6 april 2021 en 14 april 2021	28
10.	Ingekomen op 6 november 2020 en 8 april 2021	31
11.	Ingekomen op 6 november 2020 en 1 april 2021	33
12.	Ingekomen op 6 november 2020	34
13.	Ingekomen op 8 november 2020	35
14.	Ingekomen op 9 november 2020	36
15.	Ingekomen op 9 november 2020	37
16.	Ingekomen op 9 november 2020	38
17.	Ingekomen op 9 november 2020 en 12 april 2021	39
18.	Ingekomen op 9 november 2020	41
19.	Ingekomen op 6 november 2020	41
20.	Ingekomen op 9 november 2020	42
21.	Ingekomen op 10 november 2020	42
22.	Ingekomen op 10 november 2020	43
23.	Ingekomen op 10 november 2020	43
24.	Ingekomen op 10 november 2020	44
25.	Ingekomen op 10 november 2020	44
26.	Ingekomen op 10 november 2020 en 15 maart 2021	45
27.	Ingekomen op 10 november 2020 en 5 maart 2021	46
28.	Ingekomen op 10 november 2020	47
29.	Ingekomen op 10 november 2020	47
30.	Ingekomen op 10 november 2020	48
31.	Ingekomen op 10 november 2020 en 13 april 2021	48
32.	Ingekomen op 10 november 2020	50
33.	Ingekomen op 10 november 2020 en 14 april 2021	50
34.	Ingekomen op 10 november 2020 en 5 maart 2021	51
35.	Ingekomen op 10 november 2020 en 14 april 2021	53
36.	Ingekomen op 10 november 2020	57
37.	Ingekomen op 10 november 2020	58
38.	Ingekomen op 11 november 2020	59
39.	Ingekomen op 11 november 2020	60
40.	Ingekomen op 11 november 2020	61
41.	Ingekomen op 11 november 2020 en 9 april 2021	62
42.	Ingekomen op 11 november 2020, 16 maart 2021 en 16 maart 2021	63
43.	Ingekomen op 9 november 2020	64
44.	Ingekomen op 11 november 2020	64

45. Ingekomen op 11 november 2020 en 7 maart 2021.....	65
46. Ingekomen op 14 november 2020.....	65
47. Ingekomen op 20 november 2020.....	66
48. Ingekomen op 20 november 2020.....	68
49. Ingekomen op 24 november 2020 en 15 maart 2021.....	69
50. Ingekomen op 10 december 2020.....	70
51. Ingekomen op 18 december 2020.....	71
52. Ingekomen op 7 maart 2021.....	72
53. Ingekomen op 4 maart 2021.....	73
54. Ingekomen op 4 maart 2021 en 5 maart 2021.....	73
55. Ingekomen op 4 maart 2021 en 19 maart 2021.....	74
56. Ingekomen op 5 maart 2021.....	74
57. Ingekomen op 7 maart 2021 en 13 april 2021.....	75
58. Ingekomen op 7 maart 2021, 13 april 2021 en 13 april 2021.....	75
59. Ingekomen op 7 maart 2021 en 7 maart 2021.....	76
60. Ingekomen op 7 maart 2021.....	77
61. Ingekomen op 7 maart 2021 en 9 april 2021.....	77
62. Ingekomen op 7 maart 2021 en 13 april 2021.....	78
63. Ingekomen op 9 maart 2021 en 9 maart 2021.....	79
64. Ingekomen op 9 maart 2021 en 13 april 2021.....	80
65. Ingekomen op 9 maart 2021.....	81
66. Ingekomen op 9 maart 2021 en 14 april 2021.....	81
67. Ingekomen op 11 maart 2021.....	82
68. Ingekomen op 11 maart 2021 en 13 april 2021.....	83
69. Ingekomen op 11 maart 2021.....	84
70. Ingekomen op 11 maart 2021.....	84
71. Ingekomen op 14 maart 2021.....	85
72. Ingekomen op 15 maart 2021.....	85
73. Ingekomen op 15 maart 2021.....	86
74. Ingekomen op 16 maart 2021.....	86
75. Ingekomen op 16 maart 2021.....	87
76. Ingekomen op 16 maart 2021, 29 maart 2021 en 12 april 2021.....	87
77. Ingekomen op 16 maart 2021.....	88
78. Ingekomen op 21 maart 2021 en 26 maart 2021.....	88
79. Ingekomen op 24 maart 2021.....	90
80. Ingekomen op 25 maart 2021.....	91
81. Ingekomen op 25 maart 2021.....	92
82. Ingekomen op 6 april 2021.....	92
83. Ingekomen op 1 april 2021.....	94
84. Ingekomen op 5 april 2021.....	94
85. Ingekomen op 5 april 2021.....	95
86. Ingekomen op 7 april 2021.....	95
87. Ingekomen op 7 april 2021.....	95
88. Ingekomen op 7 april 2021.....	96
89. Ingekomen op 9 april 2021.....	96
90. Ingekomen op 9 april 2021.....	97
91. Ingekomen op 9 april 2021.....	98
92. Ingekomen op 9 april 2021.....	98
93. Ingekomen op 12 april 2021.....	99
94. Ingekomen op 12 april 2021.....	99
95. Ingekomen op 12 april 2021.....	100
96. Ingekomen op 12 april 2021.....	101
97. Ingekomen op 12 april 2021.....	102
98. Ingekomen op 12 april 2021.....	102
99. Ingekomen op 12 april 2021.....	103
100. Ingekomen op 12 april 2021.....	103

101. Ingekomen op 13 april 2021	104
102. Ingekomen op 13 april 2021	105
103. Ingekomen op 13 april 2021	105
104. Ingekomen op 13 april 2021	106
105. Ingekomen op 13 april 2021	106
106. Ingekomen op 13 april 2021	107
107. Ingekomen op 13 april 2021	107
108. Ingekomen op 13 april 2021	107
109. Ingekomen op 13 april 2021	108
110. Ingekomen op 13 april 2021	108
111. Ingekomen op 13 april 2021	108
112. Ingekomen op 13 april 2021	109
113. Ingekomen op 13 april 2021	109
114. Ingekomen op 13 april 2021	110
115. Ingekomen op 13 april 2021	110
116. Ingekomen op 13 april 2021	111
117. Ingekomen op 13 april 2021	111
118. Ingekomen op 13 april 2021	111
119. Ingekomen op 13 april 2021	112
120. Ingekomen op 13 april 2021	112
121. Ingekomen op 13 april 2021	112
122. Ingekomen op 13 april 2021	113
123. Ingekomen op 13 april 2021	113
124. Ingekomen op 13 april 2021	113
125. Ingekomen op 13 april 2021	114
126. Ingekomen op 13 april 2021	114
127. Ingekomen op 13 april 2021	114
128. Ingekomen op 13 april 2021	115
129. Ingekomen op 13 april 2021	115
130. Ingekomen op 13 april 2021	116
131. Ingekomen op 13 april 2021	116
132. Ingekomen op 13 april 2021	116
133. Ingekomen op 13 april 2021	117
134. Ingekomen op 13 april 2021	117
135. Ingekomen op 13 april 2021	117
136. Ingekomen op 13 april 2021	117
137. Ingekomen op 13 april 2021	118
138. Ingekomen op 13 april 2021	118
139. Ingekomen op 13 april 2021	119
140. Ingekomen op 13 april 2021	119
141. Ingekomen op 14 april 2021	120
142. Ingekomen op 14 april 2021	120
143. Ingekomen op 14 april 2021	121
144. Ingekomen op 16 april 2021	122
145. Ingekomen op 19 april 2021	124
4 WIJZIGINGEN IN HET UITNODIGINGSKADER.....	125
4.1 WIJZIGINGEN UIT DE INSPRAAKREACTIES.....	125
4.2 AMBTSHALVE AANPASSINGEN	126
BIJLAGEN: ORIGINELE INSPRAAKREACTIES	129

1 Procedure

Het ontwerp Uitnodigingskader zon en wind heeft van

- 30 september tot en met 10 november 2020 en
- 3 maart tot en met 13 april 2021

ter inzage gelegen in het gemeentekantoor, locatie Hofstraat 8 in Aalten. De inspraakperiodes zijn bekend gemaakt in Aalten Actueel en in de wekelijkse huis-aan-huisbladen van onze buurgemeenten. Iedereen heeft gedurende de inspraakperiodes het ontwerp Uitnodigingskader ook kunnen raadplegen via www.aalten.nl/uitnodigingskader.

Inspraakreacties

Tijdens deze termijn van terinzagelegging is gelegenheid geboden om mondeling of schriftelijk inspraakreacties op het Uitnodigingskader in te dienen bij het college van burgemeester en wethouders. Er zijn 184 inspraakreacties ingediend, waarvan 39 aanvullingen op eerder ingediende inspraakreacties.

Formele beoordeling

De formele ontvankelijkheid van een inspraakreactie wordt bepaald door artikel 3:16 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb), met dien verstande dat er voor gekozen is om alle inspraakreacties die ingediend zijn van 30 september 2020 tot en met 13 april 2021 ontvankelijk te verklaren. Op basis daarvan zijn 182 inspraakreacties ontvankelijk en twee inspraakreacties niet ontvankelijk omdat ze na de inspraaktermijn zijn ingediend.

Inhoudelijke beoordeling

In deze Inspraaknota zijn in hoofdstuk 3 de ingekomen inspraakreacties beknopt samengevat. Voor een volledig beeld wordt verwezen naar de ingebrachte inspraakreacties in de bijlage. De inspraakreacties zijn door het college van burgemeester en wethouders beoordeeld.

Wijziging van het ontwerp Uitnodigingskader

De beoordeling van de inspraakreacties en nieuwe (ambtelijke) inzichten doen het ontwerp Uitnodigingskader wijzigen. Een overzicht van de wijzigingen vindt u in hoofdstuk 4.

2 Meest voorkomende reacties

Inhoudelijk komen inspraakreacties van verschillende mensen en organisaties (deels) overeen. Onder paragraaf 2.1 tot en met 2.4 van deze inspraaknota vindt u de meest voorkomende reacties en de beoordeling van deze reacties van het college. Als één van deze inhoudelijke reacties door een inspreker in hoofdstuk 3 wordt aangehaald, dan wordt er bij de beoordeling door het college, naar deze meest voorkomende reacties (in de digitale versie van deze nota via een hyperlink) verwezen.

2.1 Algemeen

2.1.1 **Energieopgave**

De energieopgave die Aalten hanteert is veel te hoog. En waarom is er zo'n haast?

De gemeente Aalten loopt niet voorop in de energietransitie. In de regio Achterhoek is de gemeente Aalten de laatste gemeente die een Uitnodigingskader (Ruimtelijke Ordening en Duurzame Energie (RODE)-beleid) zal vaststellen. De gemeente Aalten wil in 2030 energieneutraal zijn. Op basis van het Klimaatakkoord geldt een doelstelling van CO₂-neutraliteit in 2050. De ambitie van gemeente Aalten om in 2030 energieneutraal te zijn, is vertaald in de Achterhoekse RES-opgave. Het college van B&W van de gemeente Aalten streeft daarbij naar een eerlijke verdeling van deze opgave tussen de Achterhoekse gemeenten.

2.1.2 **Duurzaam en stabiel netwerk**

De zon schijnt niet zo vaak en het waait niet altijd.

Onze gemeenteraad en ons college willen in 2030 energieneutraal zijn. Op basis van het Klimaatakkoord geldt een doelstelling van CO₂-neutraliteit in 2050. Het Aaltense college zet in op een duurzame en stabiele eigen duurzame energiewinning. Daarnaast komt er een grote duurzame energieopgave vanuit de Regionale Energie Strategie op ons af. In de toekomst zullen woningen meer en meer elektrisch verwarmd worden, wat vraagt om grote hoeveelheden elektriciteit. De energievraag in de winter neemt daardoor enorm toe. Die opgave kunnen wij, naar huidige stand van de techniek, invullen met zowel wind als zon. Zonnepanelen leveren in de wintermaanden echter zeer weinig energie, wat alternatieven als windmolens noodzakelijk maakt voor een stabiele duurzame energiewinning. Liander hanteert het credo: als de zon schijnt waait het niet en andersom. Dit geldt natuurlijk niet altijd, maar zonne-energie en windenergie zorgen gezamenlijk voor een stabiele energievoorziening. Reden om in het ontwerp Uitnodigingskader nadrukkelijk te kiezen voor een combinatie van wind- en zonne-energie.

2.1.3 **Groei elektriciteitsverbruik**

De energievraag neemt blijkbaar toe, terwijl er sprake is van bevolkingskrimp.

Volgens de Regionale bevolkings- en huishoudensprognose van het PBL en CBS (2019) is er in Aalten in 2030 sprake van een bevolkingskrimp, terwijl het aantal huishoudens (zoals het Uitnodigingskader op pagina 5/6 aangeeft) dan toegenomen is. We moeten vooral veel meer elektriciteit duurzaam opwekken, omdat Nederland van het gas af gaat en veel woningen elektrisch verwarmd gaan worden. Ook de opmars van het elektrisch rijden is hierop van invloed.

2.1.4 **Opbrengst windpark Hagenwind**

Windpark Hagenwind levert genoeg energie op.

De molens van windpark Hagenwind leveren met 32 GWh een belangrijke bijdrage aan onze energieopgave. Misschien dat Hagenwind de komende tijd bedrijfseconomisch nog uit de voeten kan met de bestaande molens, maar het is niet genoeg, omdat auto's steeds meer elektrisch rijden en huizen steeds meer elektrisch worden verwarmd. Daardoor zal de elektriciteitsvraag in de komende jaren enorm stijgen.

2.1.5 **Alternatieven voor wind- en zonne-energie**

Er zijn veel betere vormen van duurzame energie beschikbaar.

Wij volgen de ontwikkelingen van andere energiebronnen op de voet, zeker wanneer die per saldo van toegevoegde waarde zijn voor wind- en zonne-energie. Innovaties die Nederland energieneutraal en CO₂-neutraal kunnen maken worden overal ter wereld van harte omarmd en zullen naar verwachting op termijn breed inzetbaar worden. Tot die tijd wordt in het kader van de energietransitie gebruik gemaakt van bewezen duurzame technieken zoals het opwekken van energie met zon en wind.

2.1.6 **Waterstof als alternatief**

Waterstof is een geschikt alternatief.

Waterstof moet eerst gemaakt worden uit water en duurzame energie. Bij dat omzettingsproces is sprake van een rendementsverlies van ongeveer 25%. Waterstof is duurzaam als je duurzaam opgewekte elektriciteit, zoals wind- of zonne-energie, gebruikt om waterstof te produceren. Waterstof is uit rendementsoverwegingen niet ideaal om te gebruiken voor woningverwarming. Waterstof is wel geschikt voor zware, hoge temperatuurvrugnende, industrie en zwaar vervoer. Ook als opslag van energie is voor waterstof een toekomstige rol weggelegd. De verwachting is dat groene waterstof op zijn vroegst pas na 2030 breder beschikbaar zal zijn.

2.1.7 Biomassacentrale als alternatief

Een biomassacentrale is een geschikt alternatief.

Een groot voordeel van biomassa is dat het tijdens de groei CO₂ uit de lucht haalt. Dat voordeel verlies je als je het verstoekt voor energieopwekking. Verbranding van biomassa wordt niet als een milieuvriendelijke oplossing gezien. Richting CO₂-neutraliteit in 2050 is dit geen toekomstbestendige oplossing.

2.1.8 Geothermie als alternatief

Geothermie is een geschikt alternatief.

Geothermie, of aardwarmte, is een duurzame energiebron die in delen van Nederland al succesvol wordt toegepast. Aardwarmte kan op een duurzame manier voorzien in een aanzienlijk deel van de behoefte aan warmte. Aardwarmte is een energiebron die niet afhankelijk is van weer, wind of het seizoen. Ook niet onbelangrijk: de winninginstallaties vallen niet op in het straatbeeld.

Diep in de ondergrond is warm water aanwezig in (poreuze) zand- en kalksteenlagen. Hoe dieper in de aarde, hoe warmer het wordt. Met iedere kilometer de diepte in, stijgt de temperatuur ongeveer 30°C. Op twee tot drie kilometer diepte is water aanwezig met een temperatuur van 60 tot 90°C. De energie die in dit warme water zit, wordt aardwarmte of geothermie genoemd.

Op een diepte tot 500 meter spreken we van bodemenergie. Tussen 500 en 4.000 meter is sprake van aardwarmte/geothermie. Vanaf meer dan 4.000 meter hebben we het over ultradiepe geothermie.

De Nederlandse ondergrond verschilt plaatselijk. Van een groot gedeelte van Nederland is niet bekend hoe de ondergrond er uitziet in relatie tot de mogelijkheden voor geothermie. De Achterhoek is één van de gebieden waar nu nog te weinig bekend is over de ondergrond en de aanwezigheid en ligging van de watervoerende (poreuze) aardlagen (aquifers). Daardoor is er nu ook weinig te zeggen over het potentieel voor geothermie in de Achterhoek. Energie Beheer Nederland (EBN) gaat deze 'witte' gebieden, waaronder de Achterhoek, in kaart brengen. Dit gebeurt in het zogeheten SCAN-project (Seismische Campagne Aardwarmte Nederland).

Op de ThermoGIS-kaarten is de meest recente informatie aangegeven over de potentie van geothermie op Nederlands grondgebied. Voor de gehele Achterhoek is de technische en economische potentie van geothermie, zoals gezegd, nog onbekend. Over mogelijk winbare warmte en in situ warmte wordt op deze kaarten wel een indicatie gegeven tussen 0 en 0,1 GJ/m². In de Achterhoek is dat 0,01 GJ/m². Dat is het laagste van Nederland. De meest geschikte delen van Nederland scoren hier 1,01 GJ/m². Op basis van deze gegevens kan aan geothermie in de Achterhoek maar weinig potentie worden toegekend. De resultaten van het SCAN-onderzoek kunnen andere inzichten opleveren.

2.1.9 Kernenergie als alternatief

Kernenergie is een geschikt alternatief.

Als op Rijksniveau geaccepteerd wordt dat kerncentrales niet 100% veilig zijn en een afvalprobleem kennen, is er wellicht ergens in Nederland een kerncentrale ooit mogelijk. Wij denken dat het nog lang niet zover is.

2.1.10 Afval van windmolens en zonnepanelen

Wat gebeurt er na de termijn van energiewinning met de achterblijvende materialen?

In een overeenkomst die we met een initiatiefnemer sluiten, leggen wij vast dat er geen negatieve erfenis (zoals verontreinigingen, verhardingen en afval) nagelaten wordt en dat deze materialen zoveel mogelijk hergebruikt worden.

Het duurzaam opruimen van oude windturbines is grote opgave. De wieken van een grote windmolen zijn namelijk gemaakt van composiet, een materiaal dat zo sterk is als staal maar ook heel licht. Handig voor een lange levensduur maar lastig om te recyclen. Bij zonnepanelen zijn onder meer de zonnecellen zelf niet herbruikbaar, maar 90% hergebruik van de materialen van een zonnepaneel is haalbaar. Wereldwijd wordt er geïnvesteerd in onderzoek om de materialen van windmolens en zonnepanelen steeds verder herbruikbaar te maken.

2.1.11 Planschade

Mijn huis daalt fors in waarde door een nieuw windmolen- of zonnepark in de buurt.

Als mensen van mening zijn dat hun woning minder waard wordt door een planologisch besluit (zoals een bestemmingsplan), kunnen ze vergoeding van planschade aanvragen. Voor grote windmolens en grote zonnevelden is altijd een planologisch besluit nodig. De vaststelling van het Uitnodigingskader is geen planologisch besluit en leidt niet tot toekenning van eventuele planschadeclaims. Zie ook:

https://www.aalten.nl/inwoners/zoekpagina-diensten-en-producten_42779/product/planschade_67.html.

2.2 Participatie en communicatie

2.2.1 Procesparticipatie

Hoe krijgt procesparticipatie bij een concreet project vorm?

De gemeente verplicht initiatiefnemers om inwoners van het gebied actief te betrekken tijdens het ontwikkelproces en de realisatie van het initiatief. Het gaat er bij procesparticipatie om dat een initiatiefnemer een participatieplan opstelt dat door de gemeente wordt beoordeeld en door een initiatiefnemer uitgevoerd in het proces richting realisatie. Een participatieplan is er voor bedoeld dat partijen op basis van gelijkwaardigheid met elkaar praten. Zonder participatieplan is het risico groot dat er geen of beperkte communicatie is tussen de initiatiefnemer en de omgeving. En dat heeft gevolgen voor het draagvlak voor een ontwikkeling.

2.2.2 Communicatie eerste inspraakperiode

De communicatie van de eerste inspraakperiode heeft veel te weinig mensen bereikt.

Voor het proces van het Uitnodigingskader zon en wind is de inspraakprocedure van onze Inspraakverordening gemeente Aalten 2005 gevolgd. Er is over de eerste inspraakperiode (van 30 september tot en met 10 november 2020) op het ontwerp Uitnodigingskader uitgebreid gecommuniceerd:

- Op 29 september 2020 is een openbare bekendmaking van de terinzagelegging van de inspraak van het ontwerp Uitnodigingskader in Aalten Actueel, het gemeentenieuws van de gemeente Aalten in de lokale kranten Aalten Vooruit en De Band geplaatst. Een bekendmaking is ook gepubliceerd in de gemeentenieuwskaternen van Oost Gelre, Oude IJsselstreek en Winterswijk. En een vertaling daarvan is geplaatst in de lokale krant in onze Duitse buurgemeenten.
Een artikel over het ontwerp Uitnodigingskader is, met verwijzing naar de openbare bekendmaking, op 29 september in ons katern 'Duursaam'n op weg' in Aalten Vooruit en De Band gepubliceerd.
- Bij de openbare bekendmakingen en een nieuwsbericht op de website is de mogelijkheid om aan te melden voor fysieke inwonersbijeenkomsten (oorspronkelijk twee bijeenkomsten op 12 oktober en twee bijeenkomsten op 15 oktober) vermeld. Met berichten op Facebook, Instagram en Twitter is op 7 oktober 2020 aandacht besteed aan het ontwerp Uitnodigingskader en zijn inwoners uitgenodigd voor de bijeenkomsten.
- Naar aanleiding van een persvoorlichting van 1 oktober 2020 hebben zowel De Gelderlander (5 oktober) als Aalten Vooruit / De Band (6 oktober online, 13 oktober op papier) hier uitgebreid over bericht. De geplande inwonersbijeenkomsten zijn hierin ook benoemd. In het geval van de papieren publicatie in Aalten Vooruit / De Band was het helaas niet meer mogelijk aan te melden voor een inwonersbijeenkomst.
- Aanmelden voor de inwonersbijeenkomsten was t/m 9 oktober mogelijk. Het aantal aanmeldingen bleek beperkt en besloten is de bijeenkomsten op 15 oktober te annuleren, ook met het oog op verwachte aanscherping van coronamaatregelen. Twee inwoners die zich voor de 15^e hadden aangemeld zijn persoonlijk benaderd, zij bleken ook op 12 oktober aanwezig te kunnen zijn.
- Tijdens een van de bijeenkomsten op 12 oktober is verzoekt om nogmaals aandacht te besteden aan het ontwerp Uitnodigingskader, bijvoorbeeld middels een artikel in Aalten Actueel. Dit is door ons toegezegd. In de Aalten Actueel van 27 oktober 2020 is het betreffende artikel geplaatst, op de voorpagina. Een week later is er nogmaals een artikel over geplaatst. Uiteraard is in deze publicaties steeds verwezen naar de mogelijkheid een inspraakreactie te kunnen geven.

Desondanks werd in december 2020 steeds meer duidelijk dat lang niet iedereen op de hoogte was van het ontwerp Uitnodigingskader en de inspraakmogelijkheid daarop. Daarom is besloten om een extra inspraakperiode van zes weken in te lassen. Deze vond plaats van 3 maart tot en met 13 april 2021. Alle inspraakreacties op het ontwerp Uitnodigingskader die vóór 14 april 2021 zijn ingediend, zijn in de verdere besluitvorming van het Uitnodigingskader betrokken en beantwoord.

2.2.3 Informatiebijeenkomsten via Teams

Met het gebruik van Teams bij de informatieavonden (tijdens de tweede inspraakperiode) worden de meeste inwoners niet bereikt en het geeft geen mogelijkheid voor vragen of een verdiepende discussie.

Het college gaat graag in een zaal het gesprek aan met iedereen die zich betrokken voelt bij onderwerpen die in de gemeente Aalten spelen. Vooral waar het gaat om ruimtelijke ontwikkelingen die mensen écht raken. Maar helaas was door de COVID-19 maatregelen een gesprek in een zaal niet mogelijk.

De gemeente Aalten wil in 2030 energieneutraal zijn. Op basis van het Klimaatakkoord geldt een doelstelling van CO₂-neutraliteit in 2050. In het verlengde van deze ambities is er vanuit de Regionale Energie Strategie een noodzaak om ons Uitnodigingskader vóór de zomervakantie af te ronden. Deze noodzaak hebben we uitgebreid gecommuniceerd.

MS Teams is een goed en algemeen geaccepteerd medium om vanuit huis een discussie, vergadering, scholing of andere bijeenkomst bij te wonen. Via Teams kunnen presentaties gegeven worden en kan iedereen die 'gelinkt' is vragen stellen en meningen ventileren. Naast de mogelijkheid om zelf deel te nemen aan een van de bijeenkomsten via Teams, waren de informatiebijeenkomsten zonder Teamslink ook te volgen via www.aalten.nl/online.

Voor hulp bij het installeren van Teams en de voorbereiding op de bijeenkomst, konden mensen bellen met het Vrijwilligers Servicepunt van Figulus Welzijn. Studenten boden computerhulp aan huis. Mensen zonder computer of internet, konden bellen met vragen en opmerkingen of voor een afspraak om een mondelinge inspraakreactie te geven.

2.2.4 Verdere inspraak

Zijn er nog meer inspraakmogelijkheden na de inspraaktermijn?

13 april 2021 was de laatste dag van de inspraak op het ontwerp Uitnodigingskader zon en wind. De verwachting is dat het Uitnodigingskader wordt behandeld in de gemeenteraadsvergadering van maandag 12 juli 2021. Deze behandeling wordt voorbereid in de beeldvormende vergaderingen van 21 juni en eventueel 23 en 24 juni en de oordeelsvormende vergadering van 28 juni en eventueel 29 juni. De (originele) inspraakreacties met onze reactie en eventuele aanpassingen worden opgenomen in een inspraaknota die ongeveer 10 dagen voor de beeldvormende vergadering van 21 juni hier (https://www.aalten.nl/bestuur-en-organisatie/openbare-vergaderingen_43955/) (met andere stukken) gepubliceerd wordt. Bij de beeldvormende vergadering(en) kan iedereen zich aanmelden om in te spreken. Indieners van inspraakreacties worden hiervoor te zijner tijd uitgenodigd door de raadsgriffie, waarbij in deze uitnodiging een verwijzing is opgenomen naar de bovengenoemde stukken (concept tekstversie 25 mei 2021).

2.2.5 Nog geen reactie ontvangen

Waarom heb ik nog geen reactie ontvangen op een eerder ingediende inspraakreactie?

Wij hebben er voor gekozen om de inspraakreacties uit de eerste periode (van 30 september tot en met 10 november 2020) pas te beantwoorden na de tweede inspraakperiode. De tweede inspraakperiode was in status immers gelijk aan de eerste.

2.2.6 Informeren omwonenden Hagenwind

Omwonenden van het bestaande windpark Hagenwind hadden persoonlijk op de hoogte gesteld moeten worden van het Uitnodigingskader.

De gemeente publiceert dit soort ontwikkelingen altijd in Aalten Actueel, die via het wekelijks huis-aan-huisblad wordt verspreid. Bij ontwikkelingen nabij de gemeentegrens, publiceren wij ook in de gemeenteberichten van die betreffende buurgemeente. Als wij Dale en Barlo op de hoogte moeten stellen, dan moeten we alle inwoners in de hele gemeente berichten. Het Uitnodigingskader kan immers consequenties hebben voor ons hele grondgebied. Bovendien is het vaak lastig om de kring van belanghebbenden vast te stellen en schept een persoonlijke bekendmaking verwachtingen voor bij een volgende procedure.

2.2.7 Gesprek grondverwerving Hagenwind

Werkgroep Hagenwind 2.0 heeft al landeigenaren benaderd met de vraag om op hun grond een windmolen te mogen plaatsen.

Als er gesprekken zijn gevoerd om een windmolen te plaatsen zijn deze gesprekken voor rekening van Werkgroep Hagenwind en niet voor rekening van de gemeente. Wij kunnen Hagenwind niet verbieden te praten met wie dan ook. Als gemeente hebben wij een andere positie en nemen wij, zoals u kunt lezen in deze nota, in een aantal opzichten een ander standpunt in dan de werkgroep.

2.2.8 Financiële participatie

Financiële participatie kan gezien worden als een zwijggeldregeling. 50% participatie uit de regio is niet realistisch.

Wij willen met financiële participatie bereiken dat het draagvlak in de omgeving van windmolens en zonnevelden wordt vergroot. De literatuur laat duidelijk zien dat omwonenden minder hinder ervaren van de windturbines als ze betrokken werden bij de plaatsing ervan en financieel kunnen meedoen. Plannen voor grote zonnevelden worden met elkaar vergeleken in tenders. Daarbij is financiële participatie een aspect dat op basis van punten en een wegingsfactor meegewogen wordt. Bij plannen voor grote windmolens zit dat anders; dit is maatwerk. Een windmolenplan zonder goed financieel participatieplan zullen we afwijzen.

Bij grotere duurzaamheidsprojecten elders in de Achterhoek bleek dat 50% participatie uit de regio realistisch is. We willen onze inwoners er op attenderen dat Nederland een aantal interessante projecten met financiële participatie van onderaf kent, zie <https://www.rvo.nl/initiatieven/overzicht/27975>.

2.3 Windmolens

2.3.1 ***Uitbreidingsplan Hagenwind?***

Insprekers maken bezwaar tegen voornemen van de uitbreiding van Hagenwind met veel windmolens van 180 m ashoogte. Gemeente Aalten plaatst de windmolens in een natuurgebied waar veel bewoners er last van hebben.

In het Uitnodigingskader worden keuzes gemaakt om, ondanks de opgave van winning van duurzame energie, ons waardevolle landschap zoveel mogelijk te ontzien. Het wijst het gebied rond de huidige molens van Hagenwind aan als kansrijk gebied voor intensivering van de winning van duurzame energie en daar zijn goede argumenten voor die voor elke andere willekeurige locatie in de gemeente Aalten niet limitatief gelden:

- ligging in een Grootschalig functioneel landschap;
 - ligging in een relatief dunbevolkt gebied;
 - er staan al windmolens;
 - relatief dichtbij een onderstation van Liander, dus geen transport van energie over lange afstanden.
- Of de energiewinning in en rond Hagenwind daadwerkelijk ooit geïntensiveerd gaat worden is zeer de vraag. Als er een aanvraag komt voor grote windmolens (die kunnen een ashoogte van 80 tot 180 meter hebben) moet hiervoor een uitgebreide ruimtelijke procedure (zoals een bestemmingsplan) worden doorlopen, inclusief inspraak. In die procedure moet door de aanvrager onderbouwd worden en door ons beoordeeld worden of er een goed woon- en leefklimaat gewaarborgd kan worden (in verband met onder andere geluid en slagschaduw) ter plaatse van (omliggende) woningen. Ook moet onder meer aangetoond worden dat natuurwaarden niet onevenredig aangetast worden.

Veel insprekers geven aan dat er plannen zijn voor uitbreiding van Hagenwind met 5 windmolens. Ook wordt het plan van de werkgroep Hagenwind 2.0 met een uitbreiding van 7 tot 10 molens genoemd.

'Plan' voor uitbreiding Hagenwind met 5 windmolens

Er bestaat geen plan voor uitbreiding van Hagenwind met 5 windmolens. Dit aantal windmolens is in het ontwerp Uitnodigingskader slechts genoemd om een indicatie van het aantal windmolens te geven in relatie tot de energie-opgave. Kennelijk is dit door mensen geïnterpreteerd als een plan voor 5 extra windmolens.

Plan voor uitbreiding Hagenwind met 7 tot 10 grote windmolens

De Werkgroep Hagenwind 2.0 presenteerde februari 2021 een plan waarbij er 7 tot 10 nieuwe grote windmolens binnen en rond het natuurgebied Aaltense Goor geprojecteerd werden. De gemeente Aalten is niet betrokken bij de totstandkoming van dit plan. Sterker: het natuurgebied Aaltense Goor hebben wij in ons ontwerp Uitnodigingskader aangemerkt als Waardevol landschap. Daar zijn geen hoge molens mogelijk. Voor molens die rond het natuurgebied Aaltense Goor in het Grootschalig functioneel landschap gepland zijn, willen wij dat via onderzoek aangetoond wordt dat bij woningen in de omgeving een goed woonklimaat (denk aan geluid, slagschaduw e.d.) gewaarborgd wordt. En bijvoorbeeld ook dat natuurwaarden niet onevenredig worden geschaad. Wij zijn van mening dat het plan van de Werkgroep niet haalbaar is. Met de Werkgroep Hagenwind 2.0 gaan we graag in overleg over kansrijke plannen die passen binnen ons Uitnodigingskader.

2.3.2 ***Windmolens in het Aaltense Goor***

Windmolens in het Aaltense Goor brengen daar schade aan natuur en landschap.

Op basis van ons Uitnodigingskader zon en wind is het natuurgebied van het Aaltense Goor gekwalificeerd als Waardevol landschap. Binnen dit gebied zijn, ter bescherming van natuur en landschap, geen grote windmolens mogelijk.

2.3.3 ***Overlast in Lichtenvoorde***

Er wordt bij nieuwe windmolens te weinig rekening gehouden met overlast voor bewoners in Lichtenvoorde.

Ook voor onze Lichtenvoordse burens moet er na eventuele realisatie van één of meer windmolens bij woningen in de omgeving sprake zijn van een goed woon- en leefklimaat. Hiervoor gelden objectieve normen en als er een concreet plan ligt, moet een initiatiefnemer hier onderzoek naar doen. Dat onderzoek zullen wij beoordelen.

2.3.4 ***Landschap en uitzicht***

Grote windmolens gaan ten koste van ons waardevolle landschap en beïnvloeden het uitzicht.

Er ligt van rijkswege een grote opgave voor de winning van duurzame energie, maar we willen verantwoord omgaan met ons waardevolle landschap. Met name grote windmolens zijn inderdaad zichtbaar en merkbaar in

het landschap. Met het Uitnodigingskader willen wij, door te groeperen en het aantal molens te beperken, de invloed op ons landschap zo veel mogelijk beperken.

2.3.5 Geluid

Geluidsoverlast van windmolens.

Als een ontwikkelaar één of meer windmolens wil ontwikkelen, moet er in het kader van de ruimtelijke procedure (zoals een bestemmingsplan) voor een concreet plan aan de hand van geluidsonderzoek aangetoond worden dat bij woningen een goed woon- en leefklimaat gewaarborgd is. Er mag daar geen sprake zijn van een te hoge geluidsbelasting; hiervoor gelden objectieve normen, die opgenomen zijn in het Activiteitenbesluit. Reeds aanwezige functies in de omgeving die geluid maken worden (als achtergrondbelasting) in een dergelijk onderzoek meegenomen.

2.3.6 Laagfrequent geluid

Overlast door laagfrequent geluid van windmolens.

Op 29 oktober 2020 stelt RIVM dat uit de literatuur niet blijkt dat het zogeheten 'laagfrequent geluid' (lage tonen) van windturbines voor extra hinder zorgt in vergelijking met gewoon geluid. Laagfrequent geluid wordt uiteraard wel betrokken bij een geluidsonderzoek in het kader van de ruimtelijke procedure (zoals een bestemmingsplan) voor een windmolen.

2.3.7 Slagschaduw

Overlast door slagschaduw van windmolens.

Jaarlijks mag een windmolen op woningen (en andere gevoelige objecten) een beperkte tijd slagschaduw veroorzaken. Een stilstandvoorziening zorgt er voor dat de jaarlijkse slagschaduw beperkt blijft. Als er binnen een afstand van twaalf keer de rotordiameter (de normafstand) van een nieuwe windmolen gevoelige objecten staan, eisen we een stilstandvoorziening.

2.3.8 Trillingen

Windmolens veroorzaken trilling.

Laagfrequent geluid van windmolens kan trillingen veroorzaken in nabijgelegen woningen. Vrijwel alle geluidbronnen produceren een mengeling van gewoon geluid (boven 100/125 Hz), laagfrequent geluid (20-100/125 Hz) en infrason geluid (< 20 Hz). Hierin wijkt het geluid van windturbines niet noemenswaardig af van andere bronnen, zoals bijvoorbeeld transportgeluid. Er is geen indicatie dat het laagfrequente deel van het geluid andere effecten heeft op omwonenden dan 'gewoon' geluid, noch dat geluid onder de hoorbaarheidsgrens enig effect kan hebben. De normering voor geluid van windturbines is gebaseerd op onderzoek naar de ervaren hinder van windturbines bij een bepaalde geluidbelasting aan de gevel. Het laagfrequente geluid is onderdeel van deze geluidbelasting en draagt bij aan de eventuele hinder door windturbinegeluid. De geldende norm voor geluid gaat uit van een maximale geluidbelasting op de gevel, die afhankelijk is van hoe ver het geluid onder de specifieke omstandigheden draagt. Bron: brief 'Beantwoording Kamervragen SP over de aanhoudende klachten rond laagfrequent geluid bij windturbines' van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat d.d. 30 oktober 2020.

2.3.9 Gezondheidsklachten

Windmolens kunnen gezondheidsklachten veroorzaken.

Gezondheidsklachten kunnen een relatie hebben met geluid, slagschaduw en trilling afkomstig van windmolens. De afstand tussen woningen en windmolens is daarbij onmiskenbaar bepalend. Bij vergunningverlening voor één of meer nieuwe windmolens moet die afstand voldoende groot zijn, zodat er sprake is van een aantoonbaar goed woon- en leefklimaat. Zie voor meer achtergronden:

<https://www.rivm.nl/bibliotheek/rapporten/200000001.pdf> en <https://www.rivm.nl/nieuws/overzicht-van-literatuur-over-gezondheidseffecten-geluid-windturbines>.

2.3.10 Welzijn

Vanaf het moment dat het ontwerp Uitnodigingskader openbaar gemaakt werd, is de sfeer in de buurt verslechterd en het naoberschap ver te zoeken.

In het Uitnodigingskader wordt het gebied ten noorden van het Aaltense Goor aangewezen als kansrijk gebied voor de intensivering van duurzame energiewinning. Een deel van de bewoners ziet dit als mogelijke bedreiging van het woongenot. Een ander deel steunt de plannen en wil eventueel participeren. We betreuren het dat dit verschil van beleving en inzicht leidt tot een tweedeling in de buurt.

2.3.11 Natuurschade

Windmolens zijn slecht voor de natuur.

Windturbines kunnen negatieve effecten hebben voor vogels en vleermuizen, door bijvoorbeeld aanvaring, barrièrewerking en verstoring. Een ecologisch veldonderzoek moet uitgevoerd worden in het kader van de ruimtelijke procedure (zoals een bestemmingsplan) van een concreet plan. Hierbij wordt in kaart gebracht welke soorten op welke manier gebruikmaken van het gebied en wat de te verwachten schade per soort is.

2.3.12 Knipperlicht op windmolens

Last van het knipperlicht op windmolens.

Voor de vliegveiligheid moeten windmolens worden voorzien van 'obstakelverlichting'. In principe moeten alle windmolens met een tiphoogte hoger dan 150 meter obstakelverlichting hebben. Obstakelverlichting kan voor omwonenden een belangrijke bron van ergernis zijn. Obstakelverlichting knippert normaal gesproken omdat de molens dan beter zichtbaar zijn voor de luchtvaart: het waarschuwingseffect is groter. Bewoners in de omgeving van een windmolen ervaren het knipperen vaak als onprettig. Door toepassing van naderingsdetectie wordt de nachtelijke rode verlichting op windmolens uitsluitend ingeschakeld als een luchtvaartuig zich in de nabijheid van de windturbine bevindt. Dat kan een aanzienlijke vermindering van de verlichting opleveren. Waarschijnlijk wordt in 2022 de toepassing van naderingsdetectie verplicht gesteld bij hogere windmolens. Bron: Obstakelverlichting bij windprojecten op rvo.nl, versie 14-4-2021.

2.3.13 Milieufstand

De hindercirkel van windmolens is veel groter dan de gemeente zegt (400m).

Welke afstand minimaal aangehouden moet worden tussen een windmolen en een woning, hangt af van het type windmolen, ashoogte, wieklengte etc. Zoals vermeld op pagina 19 van het ontwerp Uitnodigingskader is de hindercirkel van 400 meter ten opzichte van woningen slechts bedoeld ter indicatie. Belangrijkste is dat er ter plaatse van woningen sprake moet zijn van een goed woon- en leefklimaat. Bij een aanvraag wordt dat onderzocht en de betreffende rapportages worden, als het zover komt, in een ruimtelijke procedure (zoals een bestemmingsplan) openbaar gedeeld.

2.3.14 Milieueffectrapportage

Vanwege een uitspraak van het Europees Hof van Justitie moet een milieueffectrapportage voor windmolens worden opgesteld.

Bij een concreet initiatief voor de winning van duurzame energie moet in het kader van de ruimtelijke procedure (zoals een bestemmingsplan) een milieueffectrapportage (m.e.r.) worden opgesteld als de wetgeving dit vereist (bij meer dan 20 windmolens). Een m.e.r.-beoordeling is vereist bij een vergunningaanvraag van meer dan 10 windmolens of een (gezamenlijk) vermogen groter dan 15 MW. Bij een bestemmingsplanwijziging, die de plaatsing van windmolens mogelijk moet maken, is een plan-MER verplicht.

2.3.15 Al gewend aan windmolens

De gemeente denkt dat de mensen rond Hagenwind toch al zijn gewend aan windmolens.

Dat 'er al windmolens staan rond het Aaltense Goor' is voor ons één van de ruimtelijke argumenten om Hagenwind aan te wijzen als kansrijk gebied voor grote windmolens. Maar niet omdat omwonenden 'toch al gewend zijn aan windmolens'. De andere argumenten zijn:

- ligging in een Grootschalig functioneel landschap;
- ligging in een relatief dunbevolkt gebied;
- relatief dichtbij een onderstation van Liander, dus geen transport van energie over lange afstanden.

Het argument is niet dat de procedure makkelijker gaat of 'omdat omwonenden het al gewend zijn'. In de andere gebieden met Grootschalig functioneel landschap lijken er, vanwege de spreiding van woningen (zie de kaart op pagina 20 van het Uitnodigingskader), minder mogelijkheden voor grote windmolens.

2.3.16 Liever zonnepanelen

Kies voor de winning van duurzame energie voor zonnepanelen in plaats van mega-windmolens die grote impact hebben op de omgeving.

We sturen aan op een zo hoog mogelijke realisatie van zon op dak. Tegelijkertijd weten we dat we ook windmolens nodig hebben om onze opgave te realiseren. In de toekomst zullen woningen immers meer en meer elektrisch verwarmd worden. De energievraag in de winter neemt daardoor enorm toe. Zonnepanelen leveren in de wintermaanden zeer weinig energie, wat alternatieven als windmolens noodzakelijk maakt voor een eigen stabiele duurzame energiewinning.

2.3.17 Op bedrijventerreinen

Windmolens passen veel beter op bedrijventerreinen.

Hoewel windmolens landschappelijk goed kunnen passen op een bedrijventerrein, zijn onze bedrijventerreinen niet kansrijk voor grote windmolens, omdat het lastig wordt om ter plaatse van (bedrijfs)woningen een goed woon- en leefklimaat te waarborgen.

2.3.18 Langs de Duitse grens

Waarom is het gebied langs de Duitse grens geen kansrijk gebied genoemd?

Het Grootschalig functioneel landschap rond de Driehonderdmeterweg in Aalten beoordelen wij als niet kansrijk, omdat:

- dit gebied dichter bevolkt is, zie de kaart op pagina 20 van het ontwerp Uitnodigingskader (cirkels van Duitse woningen zijn hier april 2021 aan toegevoegd; zie www.aalten.nl/uitnodigingskader);
- relatief ver van een onderstation van Liander ligt, zie paragraaf 1.4 van het Uitnodigingskader;
- hier nog geen windmolens staan;
- dit in het Nationaal Landschap ligt.

2.3.19 Meer gebieden geschikt

Er zijn meer gebieden in Aalten dan het gebied rond Hagenwind die aangeduid zijn als Grootschalig functioneel landschap en dus geschikt voor windmolens.

Wij wijzen het gebied van de huidige molens van Hagenwind aan als kansrijk gebied voor windenergie en daar zijn goede argumenten voor die voor elke andere willekeurige locatie in Aalten niet limitatief gelden:

- ligging in Grootschalig functioneel landschap;
- ligging in een relatief dunbevolkt gebied;
- er staan al windmolens;
- relatief dichtbij een onderstation van Liander, dus geen transport van energie over lange afstanden.

Of de energiewinning van Hagenwind ooit daadwerkelijk uitgebreid gaat worden is de vraag. Als er een aanvraag komt die voorziet in windmolens met grotere afmetingen dan de huidige acht, moet hiervoor een uitgebreide ruimtelijke procedure (zoals een bestemmingsplan) worden doorlopen, inclusief inspraak. In die procedure wordt door ons beoordeeld of er een goed woon- en leefklimaat gewaarborgd kan worden ter plaatse van omliggende woningen (in verband met onder andere geluid en slagschaduw).

2.3.20 Op zee

Realiseer windmolens op zee in plaats van in ons mooie landschap.

Op basis van het Klimaatakkoord moet de opbrengst van windmolens op zee groeien naar tenminste 49 TWh per jaar in 2030. De opbrengst van hernieuwbare energie op land (wind en zon) moet fors groeien naar 35 TWh per jaar. Dit laatste, energiewinning met wind en zon op land, is vertaald in een RES-opgave, waaraan wij moeten bijdragen. Met het investeren in een windmolen elders geven wij geen uitvoering aan de RES-opgave.

2.3.21 Opwaarderen bestaande windmolens

Vervangen van de koppen op de bestaande windmolens door koppen met meer rendement.

Wij juichen het toe als de bestaande windmolens op Hagenwind meer rendement zouden krijgen. Volgens Hagenwind kunnen deze molens echter nog jaren mee. Wij nemen deze denklijn mee in mogelijke gesprekken met de werkgroep Hagenwind. Het is tenslotte hun windpark.

2.3.22 Rendement Hagenwind

Hagenwind geeft geen informatie over de opbrengsten van het huidige windpark. De molens staan vaak stil.

De afgelopen 10 jaar lagen de energieopbrengsten van de bestaande windmolens van Hagenwind tussen 27 GWh en 35 GWh. Energieopbrengsten zijn digitaal in te zien bij een rustplek aan de Prinsendijk. De molens staan stil op het moment dat er sprake is van onevenredig vaak slagschaduw op woningen, bij onderhoud en als het windstil is (bron: Hagenwind).

2.3.23 Visualiseren

Breng een windmolen van 180 meter ashoogte in beeld.

Wij hebben windmolens met een ashoogte van 180 meter op een realistische manier laten visualiseren door een gespecialiseerd adviesbureau. Deze beelden komen op korte termijn en uiterlijk op 10 juni 2021 beschikbaar op www.aalten.nl/uitnodigingskader.

2.3.24 Windmolens en recreatiesector

Windmolens zijn slecht voor de recreatiesector.

Het European Tourism Futures Institute en Decisio heeft hier in een redelijk vergelijkbare situatie in de gemeente Emmen onderzoek naar gedaan. Hieruit blijkt dat de kans op een significante impact van een

windpark op het toerisme vermoedelijk bij alle locaties beperkt is. Om risico's te beperken, is het wel aan te raden om de windparken zo goed mogelijk landschappelijk in te passen, omdat daar de helft van het toerisme voor het landschap komt. Om de impact van windmolens op de recreatiesector zo beperkt mogelijk te houden, kiezen wij voor clustering van de windmolens in onze gemeente en zo min mogelijk verspreiding over het landschap.

2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen

In het ontwerp Uitnodigingskader was er een kansrijk gebied aangewezen voor de winning van duurzame energie. Op basis daarvan zijn in het Grootschalig functioneel landschap rond het Aaltense Goor hoge windmolens kansrijk.

Het Kansrijk gebied voor duurzame energie (en dus voor grote windmolens) wordt in het voorstel van raadsvaststelling van het Uitnodigingskader verkleind ten opzichte van het ontwerp Uitnodigingskader dat in maart/april 2021 ter inzage lag. Dit 'kansrijke gebied' beperkt zich in dit voorstel tot het gebied waar zich de bestaande acht windmolens van Hagenwind bevinden. Dit gebied wordt begrensd door de Zilverbekendijk, Boterdijk, Goorstegendijk en de grens met de gemeente Oude IJsselstreek.

In het Grootschalig functioneel landschap ten oosten van de Boterdijk en ten noorden van de Zilverbekendijk zien wij vanwege de relatieve dichtbevolktheid van dit gebied onvoldoende kansen voor landschappelijk verantwoord gegroepeerde grote windmolens. Het waarborgen van een goed woon- en leefklimaat is lastig vanwege de vele verspreide woningen in dit gebied.

In het verkleinde Kansrijk gebied staan reeds windmolens. Vroeg of laat zijn deze windmolens echter afgeschreven. Wanneer binnen dit gebied initiatieven voor hoge windmolens ontstaan, gaan we met de initiatiefnemers in gesprek om de mogelijkheden voor intensivering van de winning van windenergie te verkennen, waarbij het bestaand aantal windmolens het maximum is. binnen het als Kansrijk gebied voor duurzame energiewinning aangewezen gebied neemt het aantal grote windmolens niet toe; buiten het Kansrijk gebied zijn geen grote windmolens mogelijk.

2.4 Zonnevelden

2.4.1 Zonnevelden op waardevolle grond

Zonnevelden mogen niet op waardevolle landbouwgrond worden gerealiseerd. Grootschalige opwek uit zon ruïneert de landbouwstructuur en verstoort de grondmarkt.

Onze gemeenteraad en ons college hebben de wens om in 2030 energieneutraal te zijn. Daarnaast komt er een grote duurzame energieopgave vanuit de Regionale Energie Strategie op ons af. Die opgave kunnen wij, naar huidige maatstaven, invullen met zowel wind als zon.

Bij zonnevelden hanteren we tenders, te beginnen met een eerste tender van 30 ha perceelsoppervlak. Een eventuele tweede en derde tender voor zonnevelden wordt pas opgestart als de noodzaak hiervan blijkt, omdat bijvoorbeeld windmolens onvoldoende haalbaar zijn, zon op grote daken stagneert en er nog een voldoende grote opgave ligt om een nieuwe tender te rechtvaardigen.

Een door het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat ingeschakeld bureau heeft uitgerekend wat de ruimtevraag naar zonnevelden theoretisch kan betekenen voor het aandeel landbouwgrond. In 2030 zou maximaal 0,7% van de gronden die nu een landbouwbestemming hebben benut worden voor zonnevelden. Hierbij is er vanuit gegaan dat de doelstelling voor hernieuwbare elektriciteit op land voor 50% ingevuld wordt met zonnepanelen als deze geheel op landbouwgrond gerealiseerd zou worden.

Als in Aalten de gehele verwachte restopgave voor duurzame energie gewonnen wordt in zonnevelden, dan is nog 68 ha aan zonneveld nodig, zie pagina 5 van het ontwerp Uitnodigingskader. Dit is 1,0% van alle agrarische bestemmingen exclusief de bouwvlakken (=66,8 km²).

2.4.2 Aanbod zonne-energie op de energiemarkt

Zonnepanelen leveren veel te weinig energie in de winter.

De vraag naar elektriciteit en het aanbod van zonne-energie lopen niet parallel aan elkaar. Daarom zetten wij ook in op windenergie. Gelet op de indicatieve hindercirkel van een windmolen, het aantal woningen binnen ons grondgebied en de verspreiding daarvan (zie pagina 20 van het Uitnodigingskader), lijken de mogelijkheden voor de winning van windenergie voorsnog beperkt te zijn tot het gebied ten noorden van het Aaltense Goor. Bij zonnevelden hanteren we tenders, te beginnen met een eerste van 30 ha perceelsoppervlak. Een eventuele tweede en derde tender voor zonnevelden wordt pas opgestart als de noodzaak hiervan blijkt, omdat bijvoorbeeld windmolens onvoldoende haalbaar zijn, zon op grote daken stagneert en er nog een voldoende grote opgave ligt om een nieuwe tender te rechtvaardigen.

2.4.3 Zonneladder

Hanteer de zonneladder voor zon op land.

Algemeen uitgangspunt van de zonneladder is dat zon op dak prioriteit krijgt boven zon op land. Er ligt voor Aalten een forse opgave voor zon op grote daken (28 GWh) die met de reeds gerealiseerde 5,35 GWh, langzaam op gang komt. Zoals bekend, zetten we in Aalten ook in op uitbreiding van winning van windenergie, maar als daar geen concreet zicht op is moeten we op zoek naar alternatieven. Ook geldt voor zon op land dat onbenutte locaties en locaties langs infrastructuur prioriteit krijgen boven natuur- en landbouwgrond.

2.4.4 Koolstofvastlegging

Grootschalige opwek uit zon gaat ten koste van de koolstofvastlegging in de bodem.

Wageningen University and Research (WUR) stelt (april 2019) dat netto-opslag van koolstof haalbaar is in zonneparken. Het is mogelijk de koolstofvastlegging te bevorderen door meer kruidenrijke begroeiing aan te planten. Dit is vooral effectief in combinatie met zorgvuldig en extensief beheer: pas laat maaien en niet bemesten of bespuiten. Wij leggen in het Uitnodigingskader meer de nadruk op koolstofvastlegging in de bodem bij de inpassingsplannen in de tenders. Koolstofvastlegging in bodems die een gangbaar agrarisch gebruik hebben is ook niet aan de orde. Vaak is het omgekeerde het geval. Zonneparken maken koolstofvastlegging bovendien overbodig omdat er geen fossiele koolstof in de atmosfeer komt in tegenstelling uit energie uit fossiele brandstoffen.

2.4.5 Herstel afgedekte grond

Decennia lang afgedekte grond heeft ook weer decennialang nodig om te herstellen.

Langdurige overdekking van de bodem onder zonnepanelen leidt naar verwachting tot afname van bodemvruchtbaarheid. Hoe vaak en hoe snel is niet bekend. Uit lange-termijn-bemestingsproeven is bekend dat de opbouw van het organische stofgehalte in de bodem langzaam gaat en vaak pas na 10 jaar meetbaar wordt. Veranderingen in bodemleven zijn sneller zichtbaar. Door de vele poriën in kleigrond worden organische stof en micro-organismen beter beschermd tegen afbraak dan in lichtere gronden. Daarom breekt organische stof sneller af in zandgrond. Omgekeerd duurt het herstel van organische stof en bodemleven waarschijnlijk ook langer op lichte gronden. Aan de andere kant kan de grond tot rust komen en de bodemkwaliteit herstellen en verbeteren, omdat de grond voor lange tijd uit productie genomen wordt (bron: WUR, april 2019). In gangbare agrarische percelen is er tegenwoordig nauwelijks nog diversiteit in het bodemleven. Aanleg van een zonnepark zal hier verbetering in brengen. Door het achterwege blijven van bemesting, chemische bestrijdingsmiddelen en zware machines zal de bodembiodiversiteit kunnen herstellen. De hoeveelheid licht op de bodem wordt wel minder (maar niet veel minder want in een dicht mais- of raaigrasgewas bereikt ook maar weinig licht de bodem) waardoor onder de panelen meer een bosbodem klimaat ontstaat.

2.4.6 Bodembiodiversiteit

Grootschalige opwek uit zonnevelden gaat ten koste van bodembiodiversiteit.

Slechts een deel van een zonneveld wordt daadwerkelijk ingevuld met zonnepanelen. Voor de bodem geldt dat minder licht en een andere verdeling van het water via minder planten(wortels) zullen leiden tot minder bodemleven (vergeleken met gangbare landbouwpercelen zal de diversiteit toenemen), lagere organische stofgehalten en een afname van de bodemvruchtbaarheid. Een ecologische inrichting van zonneparken met extensief beheerde vegetaties als uitgangspunt kan ook kansen bieden op een positief effect op de structuur en kwaliteit van de bodem, vooral als de uitgangssituatie intensieve landbouwgrond was. Aangezien de grond voor lange tijd uit productie genomen wordt, kan de grond tot rust komen en de bodemkwaliteit herstellen en verbeteren (bron: WUR, april 2019). Wij leggen in het uitnodigingskader meer nadruk op het stimuleren van bodembiodiversiteit bij de inpassingscriteria in de tenders.

2.4.7 Landschappelijke inpassing

Zonnevelden moeten landschappelijk ingepast worden.

Zonnevelden moeten landschappelijk worden ingepast, zie pagina 29 van het uitnodigingskader. Herstel van historische landschapselementen maakt daar onderdeel van uit. Gebruik maken van gebiedseigen plantsoorten is voor ons een vanzelfsprekendheid. Het is aannemelijk dat de buitenrand van zonnevelden in de praktijk voor een groot deel gevormd wordt door (groenblijvende) beplantingen, maar dat zal afhangen van de specifieke kwaliteiten en eigenschappen van de locatie.

2.4.8 Liever zon op dak

Kies voor zon op dak in plaats van zonnevelden.

Er ligt een forse opgave voor zon op grote daken, waarvan de realisatie langzaam op gang komt. Voor zon op land geldt dat onbenutte bebouwde locaties en locaties langs infrastructuur prioriteit krijgen boven natuur- en landbouwgrond. We sturen aan op een zo hoog mogelijke realisatie van zon op dak en stimuleren het gebruik

van incurante gronden. Tegelijkertijd weten we dat we ook zonnevelden nodig hebben om onze energieopgave te realiseren. Daarom wordt op beide ontwikkelingen ingezet.

2.4.9 Zon op particuliere daken

Laat zonnepanelen op woningen meetellen voor de energieopgave.

Wij zetten in op zo veel mogelijk zonnepanelen op daken van woningen. Het is echter landelijk beleid dat zonnepanelen op particuliere daken tot een vermogen van 15 kWp niet worden meegeteld bij de realisatie van de energieopgave (RES landelijk 35TWh met zon en wind op land). Met de autonome groei van kleinschalig zon op dak tot landelijk ongeveer 7 TWh, is al wel rekening gehouden in de landelijke CO2-doelstellingen uit het Klimaatakkoord.

Dat de opwek van energie door zonnepanelen op daken van woningen tot besparing wordt gerekend komt voort uit het feit dat een deel van de opgewekte energie bij woningen direct wordt verbruikt en het restant van de opwek wordt teruggeleverd aan het net. De energiebesparingscijfers worden voor woningen berekend aan de hand van de stand van de elektriciteitsmeter. En nog lang niet overal is een slimme meter aanwezig die zowel opwek als verbruik van elektriciteit registreert. Daarom is er voor gekozen om energieopwek bij woningen als besparing aan te duiden. Op een andere wijze is de besparing op het verbruik niet in beeld te brengen. Voor de beoordeling van de totale voortgang van het Akkoord van Groenlo en de Uitvoeringsagenda Achterhoek heeft dit geen gevolgen.

2.4.10 Op bedrijventerreinen

Bedrijventerreinen zijn zeer geschikt voor zonnepanelen.

Bedrijventerreinen sluiten we uit voor grotere zonnevelden dan 2,5 ha, omdat we willen dat deze grond beschikbaar blijft voor onze bedrijven. De combinatiefunctie van bedrijven en zon op dak is de gangbare praktijk voor nieuwbouwlocaties, wat wij uiteraard enorm toejuichen.

2.4.11 Capaciteit dakoppervlak

Hoeveel dakoppervlak is benutbaar voor zonnepanelen?

Om deze vraag te beantwoorden, richten wij ons op daken groter dan 1000m². De kleinere daken worden niet meegeteld vanwege:

- kleinschalige zon-op-dak installaties (vermogen <15kWp = ca 60 panelen) niet onder de RES-doelstelling voor grootschalig zon en wind op land vallen;
- installaties met 150 tot 200 panelen: hiervoor is een dure grootverbruikersaansluiting nodig, waardoor er geen goede businesscase haalbaar is.

Om een realistisch beeld te krijgen van het zonpotentieel wordt daarom door energieadviseurs gekeken naar daken groter dan 1000 m². In onze gemeente is ongeveer 86 ha aan daken aanwezig die groter zijn dan 1000 m². Een groot deel daarvan is niet geschikt voor het plaatsen van zonnepanelen vanwege een verkeerde dakrichting (noord), onvoldoende constructieve draagkracht, monumentstatus, of de aanwezigheid van dakdoorvoeren en dergelijke. Welk percentage netto-benutbaar is van het dakoppervlak, is lastig te zeggen, maar wij denken dat tussen de 20 en 30% een realistische inschatting is.

Uitgaande van een haalbare opbrengst van 1,2 GWh per ha zal de potentiële energieopbrengst tussen de 21 en 31 GWh liggen.

In de RES is er van uitgegaan dat in de Achterhoek 0,35 TWh op dergelijke daken wordt gerealiseerd.

Evenredig verdeeld naar Aalten moet er in totaal ongeveer 28 GWh op grootschalig dak jaarlijks gerealiseerd worden in de gemeente Aalten.

Bij deze inschatting is onder andere gebruik gemaakt van de Handreiking Zon op dak, zie

<https://overmorgen.nl/wp-content/uploads/2021/03/Handreiking-Zon-op-Dak-V1.0-3.pdf>.

3 Inspraakreacties

1. Ingekomen op 7 oktober 2020

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Zicht op windmolens.
- b. Overlast van geluid en slagschaduw van windmolens.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.4 Landschap en uitzicht.
- b. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.5 Geluid.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.7 Slagschaduw.

Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit

De inspraakreactie wordt *inhoudelijk* niet overgenomen, al wordt het kansrijk gebied wel aanmerkelijk verkleind.

2. Ingekomen op 1 oktober 2020

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Inspreker lijkt de locatie langs de Driehonderdmeteweg een goede locatie voor windmolens. Past ook binnen de kaartindeling.
- b. Inspreker heeft slechte ervaringen met ruimtelijke procedures die zeer tijdrovend, energievretend en kostbaar zijn. De gemeente moet er voor zorgen dat deze procedures te doen zijn.
- c. De gemeente heeft op het vlak van de energie-opgave zelf verplichtingen op zich genomen en mag wel meer als initiator optreden.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.18 Langs de Duitse grens.
- b. Ruimtelijke procedures zijn wettelijk verplicht. We willen en moeten het democratische proces zijn werk laten doen. We stellen aan de raad wel voor om een algemene vvgb te geven aan projecten voor zonnevelden tot 2,5 ha en windmolens tot 25 meter ashoogte. Als de raad hier in mee gaat, kunnen voor die projecten procedures sneller doorlopen worden, omdat het college hierover kan besluiten.
- c. De gemeente is geen energiemaatschappij en het past ons niet om risicodragend te investeren. We nodigen initiatiefnemers wel uit om te komen met plannen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt niet overgenomen.

3. Ingekomen op 23 oktober 2020

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Inspreker is tegen grootschalige zonnevelden op waardevolle landbouwgrond. De piek aan energieopbrengst is omgekeerd aan het vraagpatroon en verstoort de elektriciteitsmarkt. De tweede kamer heeft besloten tot het instellen van de zonneladder. Het Uitnodigingskader spreekt in te algemene termen een voorkeur uit voor het volgen van de zonneladder.
- b. Verhouding tussen zon en wind is in het Uitnodigingskader 1:1. Volgens het Planbureau voor de Leefomgeving moet de verhouding wind/zon 4:1 zijn.
- c. Er zijn voldoende alternatieven beschikbaar. Uit de NP RES blijkt dat de capaciteit van daken en restgronden voldoende is om een werkbaar aandeel zonne-energie te leveren.

- d. Grootschalige opwek uit zonnevelden gaat ten koste van bodembiodiversiteit, omdat het grootste deel van het zonlicht weghoudt van de bodemvegetatie. Verzoekt om onderzoek naar de gevolgen van zonnevelden op het bodemleven.
- e. Nieuwe zonnevelden slurpen de SDE-subsidiepot leeg, terwijl er een mismatch is tussen vraag en aanbod bij zonne-energie. Hierdoor schaadt het de businesscase van echt duurzame technieken zoals waterstof als energieopslag.
- f. Grootschalige opwek uit zon ruïneert de landbouwstructuur en verstoort de grondmarkt. Het Uitnodigingskader faciliteert zonnevelden op toevallige locaties waar ontwikkelaar en boer elkaar vinden. Hiermee verhinderen ze de grondgebonden ontwikkeling van omliggende bedrijven, waarmee het de kansen schaadt van jonge boeren. Louter landschap is bepalend in het kader en een zorgvuldige afweging van de functionele impact van zonnevelden voor de landbouwstructuur en omliggende bedrijven ontbreekt. Wil dat dit in het Uitnodigingskader opgenomen wordt als inpassingscriterium.
- g. Grootschalige opwek uit zon gaat ten koste van de koolstofvastlegging in landbouwbodems.
- h. Tijdelijkheid van een zonneveld en terugkeer naar de oorspronkelijke kwaliteit is zeer twijfelachtig. In het kader staat dat het oorspronkelijke grondgebruik fysiek weer te hervatten is. Bodemexperts schrijven dat grond na decennia lang grotendeels afgedekt te zijn, ook weer decennia lang nodig heeft om te herstellen, als dat al weer terug komt op het oude niveau.
- i. Bedrijventerreinen worden uitgezonderd voor grote velden, terwijl daar bij nieuwbouw juist een dubbelfunctie bedrijf/zon kan worden gerealiseerd.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.4.1 Zonnevelden op waardevolle grond.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.4.2 Aanbod zonne-energie op de energiemarkt.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.4.3 Zonneladder.
- b. Ons Uitnodigingskader noemt geen verhouding tussen zon en wind. Dat zou ook onverstandig zijn, omdat de haalbaarheid van nieuwe initiatieven voor windenergie binnen onze gemeente niet gegarandeerd is.
- c. Er ligt een forse opgave voor zon op grote daken en we zetten ook in op windenergie. Het kan echter zijn dat op enig moment na de eerste tender van 30 ha zonneveld blijkt dat er een noodzaak is om de onze energieopgave verder in te vullen met een groter oppervlakte aan zonnevelden.
- d. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.4.6 Bodembiodiversiteit.
- e. Het is aan de rijksoverheid als aanjager van duurzame energiewinning en subsidieverstrekker om kennis te nemen van de effectiviteit van verschillende manieren van energiewinning en daarbij te beoordelen of kansrijke innovaties niet verder onderzocht kunnen worden. Gemeente Aalten heeft daar geen invloed op.
- f. Als in 2030 maximaal 1,0% van de landbouwgrond benut wordt voor zonnevelden, is de invloed op de grondmarkt beperkt, zie onder beoordeling van uw inspraakreactie onder punt a. Daarnaast kunnen zonnevelden voor boeren een aanvulling op de bedrijfsvoering zijn en voor stoppende boeren een aantrekkelijk alternatief bieden.
- g. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.4.4 Koolstofvastlegging.
- h. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.4.5 Herstel afgedekte grond.
- i. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.4.10 Op bedrijventerreinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt in zoverre overgenomen dat extra nadruk gelegd wordt op bodemleven en koolstofopslag bij de beoordeling van de tenders voor grootschalig zon.

4. Ingekomen op 26 oktober 2020

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Insprekers maken bezwaar tegen voornemen van meer en hogere windmolens. Gemeente Aalten plaatst de windmolens in een gebied waar een hele woonwijk in de buurgemeente er hinder van heeft.
- b. Uitzicht op de bestaande molens die niet passen in het mooie Achterhoekse landschap.
- c. Er wordt overlast van geluid en slagschaduw ervaren van de bestaande windmolens.
- d. Zien meer in zonnepanelen op daken van grote gebouwen.

- e. Vragen welke stappen genomen kunnen worden om dit tegen te houden.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.1 Uitbreidingsplan Hagenwind?
- b. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.4 Landschap en uitzicht.
- c. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.5 Geluid.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.7 Slagschaduw.
- d. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.16 Liever zonnepanelen.
- e. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.2.4 Verdere inspraak.

Voor inspreker is het relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt *inhoudelijk* niet overgenomen, al wordt het kansrijk gebied wel aanmerkelijk verkleind.

5. Ingekomen op 27 oktober 2020, 11 november 2020, 31 maart 2021, 5 april 2021, 6 april 2021 en 13 april 2021

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Inspreker is van mening dat groene energie opgewekt moet worden, waar dit het meeste rendement oplevert (wind op zee of aan de kust) of investeer in opwekking door bijvoorbeeld waterkracht in Noorwegen. Het Achterhoekse landschap verrommelt en kosten voor transport en infra worden onevenredig hoog.
- b. Inspreker zegt dat communicatie over de inspraak op- en informatiebijeenkomsten over het Uitnodigingskader niet echt is overgekomen. Gezien corona durfden veel mensen geen informatiebijeenkomsten te houden. Het college kan overwegen om de inspraaktermijn te verlengen en opnieuw te publiceren. Wethouder Kok wilde kijken of breder en intensiever gecommuniceerd kan worden. In artikel in het Aalten Vooruit van 13 oktober werden informatiebijeenkomsten aangekondigd die al waren geweest of niet meer doorgingen. De gemeente had veel actiever de publiciteit moeten opzoeken.
- c. Het Uitnodigingskader is geen neutraal document, maar een doelredenering dat voorziet in uitbreiding en verhoging van de windmolens in windpark Hagenwind. De gemeente wekt de schijn op van een verborgen agenda.
- d. Plannen voor zonnenvelden moeten landschappelijk ingepast worden. Door groenblijvende beplanting moeten deze aan het oog onttrokken worden. Het geeft mogelijkheden om oude, verloren gegane landschapselementen te herstellen. Gemeente moet niet te veel meegaan met het streven naar schaalvergroting van de landbouw. Het buitengebied moet en zal in toenemende mate bevolkt worden door bewoners die belang hebben bij een natuurlijk en afwisselend landschap.
- e. Waarom wordt de daadwerkelijke realisatie van Hagenwind in de periode 2008 t/m 2020 niet opgenomen in het Uitnodigingskader? Wil men een succesvol rendement of een tegenvallende opbrengst geheim houden? Inspreker constateert dat de bestaande windmolens regelmatig stil staan.
- f. De groei van het elektriciteitsverbruik wordt ter discussie gesteld, omdat er bevolkingskrimp is in de Achterhoek.
- g. De opsomming van de aanwezige partijen in de verslagen van de gebiedsgesprekken moet worden bijgesteld, in relatie tot de aanwezigheid van Daals Belang. De aanwezigheid van buurgemeenten als stakeholder in de gebiedsgesprekken wordt gemist. Bewoners uit Lichtenvoorde die in de nabijheid wonen van de huidige windmolens, moeten op zijn minst tijdig betrokken worden.
- h. De verslagen van de gebiedsgesprekken zijn niet bijgevoegd in het document. Tijdens de informatiebijeenkomst is niet ingegaan op de inbreng van en discussie met de stakeholders. Een gemiste kans omdat dit veel vragen en onrust had kunnen voorkomen.
- i. In het Uitnodigingskader wordt wind en zon in algemene zin en vrij abstract beschreven en onlogisch met elkaar vergeleken. Inspreker vindt dat een molen van 180 meter ashoogte (exclusief wieken) naast de Euromast en de bestaande molens gezet moet worden.
- j. Voor wat betreft wind zegt de Inpassingskaart Landschap en gebiedstypering niks, omdat windmolens in principe aan de grens van een grootschalig functioneel landschap gerealiseerd kunnen worden en daarmee het waardevolle landschap volledig verpesten.

- k. De kaart op bladzijde 20 van het Uitnodigingskader geeft een te positief beeld voor wat betreft de mogelijke plaatsingsmogelijkheden voor de gewenste molens. De vuistregel voor de milieuafstand tussen een windmolen en een woning is bij grotere windmolens van 180 m, vier maal de ashoogte, dat wil zeggen 720 m.
- l. Er wordt in het uitnodigingskader geen aandacht besteed aan de gevolgen voor de gezondheid door laagfrequent geluid dat windmolens produceren.
- m. Vraagt of financiële participatie door bewoners geen eis moet zijn om te voorkomen dat het geld naar buitenlandse aandeelhouders gaat en terwijl Aalten blijft zitten met landschapsbederf. Wordt er aan een (gemeente)fonds gedacht?
- n. Bij 4.1 onder I staat dat 'grote windmolens bij voorkeur worden gegroepeerd'. Dat is niet het beleid.
- o. Wind is niet, zoals staat in het Uitnodigingskader, het hele jaar beschikbaar. Dit moet worden genuanceerd.
- p. De concessie voor Hagenwind is afgegeven voor 20 jaar en loopt binnen afzienbare tijd af. De huidige molens kunnen beter vervangen worden voor exemplaren met een hoger rendement. Inmiddels heeft er echter in de buurt wel woningbouw plaatsgehad en is het natuurgebied Aaltense Goor uitgebreid. Het besluit om geen wel of geen concessie te verlenen zou parallel aan de procedure van dit Uitnodigingskader kunnen lopen. Er wordt ten onrechte als vanzelfsprekend van uitgegaan dat de huidige concessie verlengd gaat worden. En als de concessie verlengd wordt, moet er breder lokaal financieel geparticipeerd worden.
- q. Verzoek om windmolens van 180 meter te visualiseren.
- r. In het Uitnodigingskader staat dat initiatiefnemer een participatieplan moet opstellen dat beschrijft 'hoe transparant en gelijkwaardig met omwonenden en stakeholders wordt gecommuniceerd'. Inspreker vraagt zich af hoe de individuele burger hier tegenop kan, terwijl in de spelregels al gemeld wordt dat bij participatie een grote partij zelf mag bepalen wat wel en wat niet wordt gemeld.
- s. 50% financiële participatie in de omgeving is een erg hoog percentage in tijden van (een aanstaande) crisis). Inspreker stelt dat financiële participatie een eis voor realisatie moet zijn, terwijl het volgens het ontwerp Uitnodigingskader leidt tot een lagere of hogere waardering van het plan.
- t. Kan de bestaande windmolens van Hagenwind 's avonds en 's nachts goed horen. De gemeente heeft destijds geen dubbel glas toegestaan tijdens de verbouwing van zijn gemeentelijk monument. Hoe milieuvriendelijk is dit? Hij ziet straks de molens boven zijn boerderij uitkomen, terwijl dat nu niet zo is.
- u. Aanbeveling om als Aalten niet teveel voorop te lopen in de energietransitie. Er is in de Achterhoek al twee keer zoveel ingeschreven dan de opdracht (1,35 TWh) voor de Achterhoek.
- v. Aanbeveling voor een resterende opdracht is om voor zonnepanelen te kiezen in plaats van super windmolens die grote impact hebben op de omgeving.
- w. Aanbeveling om de generatoren van de huidige windmolens door modernere varianten te vervangen aan het einde van de huidige concessie. Hierdoor wordt het rendement verhoogd.
- x. Aanbeveling om de eventueel benodigde extra molens (max 100 m) aan te laten sluiten bij de molens aan de Duitse grens.
- y. Aanbeveling om de noodzaak van nieuwe winning van duurzame energie tegen het licht te houden. In een artikel in Barlose berichten wordt door de voorzitter van Hagenwind gesteld dat 'de huidige windmolens in het Aaltense Goor op jaarbasis genoeg stroom opwekken voor alle huishoudens in Aalten. Bij harde wind kunnen ze Aalten, Lichtenvoorde en Winterswijk van stroom voorzien. De komende 10 jaar kunnen we nog uit de voeten met de bestaande molens.
- z. Aanbeveling om te wachten met initiatieven tot na de verkiezingen. Misschien komt er een landelijke beleidswijziging, zoals op het gebied van centralisatie van duurzame opwek, kernenergie of waterstof.
- aa. Aanbeveling om in toekomstige vergunningen voor commerciële activiteiten te bepalen dat overheids-, dan wel belastinggeld wordt terugbetaald bij positieve rendementen. De voorzitter van Hagenwind geeft in hetzelfde artikel namelijk aan dat het wel goed zit met het toekomstige rendement van de bestaande molens, die deels gefinancierd zijn met overheidssubsidies.
- bb. Aanbeveling om rekening te houden met een uitspraak van het Europees Hof van Justitie van juni 2020. Hieruit bleek dat voor een reeds verkregen vergunning alsnog een milieueffectrapportage moest worden uitgevoerd.

Aanvulling, ingekomen op 11 november 2020

- cc. Aan het aspect Veiligheid moet ook ruime aandacht zijn in het Uitnodigingskader zon en wind, omdat:
 - een grote leverancier van windmolens adviseert haar personeel om niet binnen een straal van 400m te verblijven;
 - RIVM zegt dat een rotorblad kan breken en weggeslingerd worden tot wel meer dan 1 km;
 - er afgelopen jaren 120 incidenten per jaar zijn geregistreerd;

- andere landen de regels veel scherper hebben gesteld dan in Nederland;
 - Zware platen ijs die los kunnen laten van de wieken en weggeslingerd worden;
 - bliksemschade in de omgeving als gevolg van lekstroom door aardpotentiaalverschillen.
- dd. Met de Omgevingswet zijn gemeenten verplicht burgers te laten meepraten bij plannen. Oproep aan de gemeente om te handelen conform het Participatiehandvest van de Vereniging Eigen Huis.

Aanvulling, ingekomen op 31 maart 2021

- ee. Inspreker maakt bezwaar tegen het digitaal organiseren van de informatiebijeenkomsten voor het Uitnodigingskader Zon en Wind via Microsoft Teams, omdat:
1. het grootste deel van de inwoners niet wordt bereikt;
 2. veel inwoners, met name ouderen, niet de middelen en ervaring hebben om digitaal te vergaderen;
 3. dit geen mogelijkheid biedt om vragen te stellen of een verdiepende discussie te voeren.
- Inspreker verzoekt om de digitale bijeenkomsten te veranderen in fysieke bijeenkomsten zodra dit weer mogelijk is. Betrokkenheid en burgerparticipatie is van groot belang, neem daar de tijd voor.

Aanvulling, ingekomen op 5 april 2021

- ff. Inspreker heeft tot nu toe geen antwoord gekregen op het bezwaar tegen de digitale informatiebijeenkomsten.
- gg. Het Uitnodigingskader is een doelredeneratie en noemt slechts het Aaltense Goor als locatie. Daardoor denkt het merendeel van de Aaltense bevolking dat het hen niet aangaat, met als gevolg minimale belangstelling voor de informatiebijeenkomsten. Dit werd versterkt door het artikel in de Gelderlander over de plannen van Hagenwind 2.0. Inspreker roept op om in het Uitnodigingskader ook andere locaties te noemen. De verwachting is dat er dan opnieuw informatiebijeenkomsten gehouden moeten worden.
- hh. Moet de indicatieve geluidsafstand vergroot worden omdat de huidige afstand van 400 meter gebaseerd is op windmolens met een ashoogte van 100 meter, en de in het Uitnodigingskader genoemde molens veel hoger worden? Worden daarmee de zoekgebieden ook aangepast?
- ii. Tijdens de informatiebijeenkomsten gaven bewoners uit de wijk Flierbeek aan geluidsoverlast en slagschaduw te ervaren. Zijn er geluidsmetingen verricht rondom het huidige windpark Hagenwind om te controleren dat er een veilige en gezonde leefomgeving is? Zijn deze metingen opvraagbaar?
- jj. Is het niet beter om uit te gaan van feitelijke meningen in plaats van indicaties?
- kk. Er worden vraagtekens gezet bij de juistheid van het RIVM-rapport over gezondheidsschade van windturbines. De hierin genoemde normen voor geluid zullen binnenkort strenger worden (afstand tot bebouwing 10 maal de tiphoogte conform eisen die in Duitsland en Denemarken al gesteld worden).
- ll. Heeft u kennisgenomen van de brief van de bewonersgroepen Achterhoek m.b.t. het destijds in het akkoord van Groenlo veel te hoge RES bod van 1,35 Twh voor de Achterhoek? De bewoners stellen een herzien bod van 0,65 Twh voor 2030 voor. Gaat u dit voorleggen aan de gemeenteraad?
- mm. Is B&W van plan om in de geest van de nieuwe Omgevingswet te handelen waarin burgerparticipatie voorop staat? U wekt de schijn dat u niet op de nieuwe Omgevingswet zit te wachten en alles snel moet gebeuren. Gaat de gemeente Aalten de aanbevelingen uit het rapport Brenninkmeijer over burgerparticipatie implementeren bij de behandeling van het Uitnodigingskader? Bent u bekend met het participatie handvest en bereid om daar naar te handelen?
- nn. De RES Achterhoek is uitgesteld naar 1 oktober 2021. Waarom wacht u met het uitnodigingskader niet op de uitkomsten hiervan? Neemt u enquêtes van de RES over alternatieven en draagvlak mee in uw besluitvorming over het Uitnodigingskader? Bent u bereid om een enquête of referendum onder uw inwoners te houden naar opties en draagvlak voor zonneparken en windturbines?
- oo. Bent u op de hoogte van het feit dat het Hof van Justitie van de Europese Unie te Luxemburg op 25 juni 2020 in de zaak Aalter en Nevele (ECLI:EU:2020:503) opnieuw en verstrekkender heeft uitgemaakt dat plannen en programma's met aanzienlijke milieugevolgen op straffe van nietigheid vooraf planMER getoetst dienen te worden. Dat betekent voor de situatie hier dat het Activiteitenbesluit en Activiteitenregeling vooraf die toetsing hadden moeten ondergaan. Dat is echter niet gebeurd. Dat betekent dat een rechtsgeldig toetsingskader voor de realisatie en exploitatie van windparken ontbreekt en een windpark niet vergund en gerealiseerd mag worden.
- pp. Wat gebeurt er met de huidige windmolens van Hagenwind na 2027, aangezien deze worden meegenomen in de berekeningen in het Uitnodigingskader? Worden deze verhoogd?
- qq. Bent u bereid om Hagenwind aan te spreken op hun verantwoordelijkheid en op te roepen om te investeren in de verbetering van het rendement van de huidige windmolens in plaats van in frustrerende nieuwbouwplannen?

- rr. Wat wordt in het Uitnodigingskader bedoeld met 'ten noorden en ten oosten van het huidige windpark Hagenwind'?
- ss. Bent u bereid om in het Uitnodigingskader te visualiseren hoe hoog de geplande turbines worden door afbeeldingen hiervan te projecteren in het landschap? Kunt u visualiseren hoe geplande zonneparken in het landschap worden ingepast?
- tt. Realiseert u zich het gevoel van machteloosheid en frustratie van omwonenden na het lezen van de plannen van Hagenwind 2.0 en bent u bereid zich in te zetten voor deze mensen?
- uu. Waarom worden de mogelijkheden voor grote windmolens op bedrijventerreinen niet verder uitgewerkt in het Uitnodigingskader?
- vv. De zonneladder zou leidend moeten zijn. Waarom wordt er niet volledig ingezet op zon op dak?
- ww. Hoe gaan de wethouders het vertrouwen van de burger herstellen, nadat in oktober 2020 is aangegeven dat er geen plannen waren voor uitbreiding van het huidige windpark Hagenwind?
- xx. Wordt de VOF Hagenwind gezien als lokale participant? Kunt u in het Uitnodigingskader een voorbeeld (inleg, rendement, zeggenschap) geven van financiële participatie door burgers, aangezien uitgegaan wordt van minimaal 50% lokale financiële participatie? Is dit een eis voor het wel of niet vergunnen van een zonne- of windpark?
- yy. Heeft de gemeente zelf gronden in bezit die bestemd kunnen worden voor projectontwikkelaars voor zonneparken of windturbines?
- zz. Het door Aalten gewenste op te wekken vermogen is na voortschrijdend inzicht mogelijk met maximaal 4 windmolens met een ashoogte van 125 meter. In de gewenste energiemix 50/50 zon/wind voor een stabiel netwerk blijven er twee windmolens over. Dit is onder te brengen aan de grens met Duitsland of op de bedrijventerreinen in Aalten of Dinxperlo. Dit geeft opties in de gehele gemeente, die benoemd moeten worden in het Uitnodigingskader om te voorkomen dat mensen op een later tijdstip onaangenaam verrast worden en geen invloed meer hebben. Inspreker is van mening dat het eenvoudiger is om draagvlak te vinden voor twee windmolens en 44 hectare zonnevelden. Daarvoor zijn meer opties om ze te plaatsen en 44 hectare is een klein percentage van het totaal beschikbare oppervlak in Aalten.

Aanvulling, ingekomen op 6 april 2021

- aaa. het Hof van Justitie van de Europese Unie te Luxemburg op 25 juni 2020 in de zaak Aalter en Nevele (ECLI:EU:2020:503) heeft opnieuw en verstrekkender uitgemaakt dat plannen en programma's met aanzienlijke milieugevolgen op straffe van nietigheid vooraf planMER getoetst dienen te worden. Dat betekent voor de situatie hier dat het Activiteitenbesluit en Activiteitenregeling vooraf die toetsing hadden moeten ondergaan. Dat is echter niet gebeurd. Dat betekent dat een rechtsgeldig toetsingskader voor de realisatie en exploitatie van windparken ontbreekt en een windpark niet vergund en gerealiseerd mag worden. Ook de Raad van State heeft aanleiding gezien vragen te stellen aan partijen in lopende bodemprocedures. Het is aannemelijk dat de vaste rechtspraak van de Raad van State op dit punt niet langer houdbaar is.
- bbb. Een plan met aanzienlijke milieugevolgen mag slechts worden vergund als vooraf met wetenschappelijke zekerheid is vastgesteld dat de gezondheid en leefomgeving van de mens wordt beschermd of verbeterd. Nu bekend is dat minimaal 9% van alle omwonenden ernstige overlast van windturbines ervaart en mogelijk gezondheidsschade ondervindt, is vergunningverlening feitelijk al niet mogelijk.
- ccc. Op 1 april 2021 heeft de rechter in Montpellier, Frankrijk, uitgesproken dat windturbines die gebouwd waren met een vergunning en later nietig zijn verklaard moeten worden afgebroken. De kosten bedragen €900.000 voor het afbreken van een 3 MW windturbine. Hij wijst op mogelijke aansprakelijkheid voor het onjuist laten realiseren van windturbineparken, die kan leiden tot het moeten afbreken van de windturbines.
- ddd. Inspreker verzoekt het vaststellen van het Uitnodigingskader op basis van bovenstaande, uitgaande van het principe van rechtmatig handelen en financieel prudent handelen, op te schorten en opgeschort te houden.

Aanvulling, ingekomen op 13 april 2021

- eee. Met de komst van een minister van Ruimtelijke Ordening zal de nieuwe regering de regierol op zich nemen om versnippering en verrommeling van onze leefomgeving te voorkomen. Vanuit ruimtelijk oogpunt is het goed om de opgave van de energietransitie ook op landelijke schaal te benaderen. Kies voor het maximaal benutten van de Noordzee en concentreer de productie van windenergie op land zo veel mogelijk in een beperkt aantal grootschalige clusters, op locaties waar het het meest en het hardst waait.

- fff. Het gaat om een energieneutraal Nederland in 2050. Aalten en de Achterhoek moeten wel bijdragen, maar op een manier waarvoor in de regio draagvlak is. Volgens het college van Rijksadviseurs (zie rapport 'Via Parijs') moeten we in de Achterhoek geen windturbines willen, maar maximaal inzetten op zon op (bedrijfs-)daken.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.20 Op zee. Hetzelfde geldt voor waterkracht in het buitenland.
- b. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.2.2 Communicatie eerste inspraakperiode.
- c. In het Uitnodigingskader worden keuzes gemaakt om, ondanks de opgave van winning van duurzame energie, ons waardevolle landschap zoveel mogelijk te ontzien. Van een 'doelredenering of 'verborgen agenda' is beslist geen sprake. Het wijst het gebied rond de huidige molens van Hagenwind aan als kansrijk gebied voor intensivering van de winning van duurzame energie en daar zijn goede argumenten voor die voor elke andere willekeurige locatie in Aalten niet limitatief gelden:
 - ligging in een Grootschalig functioneel landschap;
 - ligging in een relatief dunbevolkt gebied;
 - er staan al windmolens;
 - relatief dichtbij een onderstation van Liander.Of Hagenwind ooit daadwerkelijk uitgebreid gaat worden is de vraag. Als er een aanvraag komt, moet hiervoor een uitgebreide ruimtelijke procedure worden doorlopen, inclusief inspraak. In die procedure wordt door ons beoordeeld of er een goed woon- en leefklimaat gewaarborgd (in verband met onder andere geluid en slagschaduw) kan worden ter plaatse van (omliggende) woningen.
- d. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.4.7 Landschappelijke inpassing.
- e. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.22 Rendement Hagenwind.
- f. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.1.3 Groei elektriciteitsverbruik.
- g. Volgens onze gegevens was Daals Belang niet aanwezig bij het gebiedsgesprek van 13 juli, maar wel op die van 28 september (zie de verslagen op www.aalten.nl/gebiedsgesprek). Daals Belang is voor beide bijeenkomsten uitgenodigd. Voor de gebiedsgesprekken zijn de bij ons bekende organisaties met betrokkenheid in het platteland uitgenodigd, aangevuld met partijen als Liander en de Commissie Cultureel Erfgoed. We hebben er voor gekozen om daar geen omliggende gemeenten voor uit te nodigen. Wel hebben we in de huis-aan-huisbladen van omliggende gemeenten de inspraak op het Uitnodigingskader aangekondigd.
- h. Na de toezegging in de informatiebijeenkomsten zijn de verslagen van de gebiedsgesprekken op 19 oktober 2020 geplaatst op www.aalten.nl/uitnodigingskader.
- i. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.23 Visualiseren.
- j. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.4 Landschap en uitzicht.
- k. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.13 Milieuafstand.
- l. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.6 Laagfrequent geluid.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.9 Gezondheidsklachten.
- m. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.2.8 Financiële participatie.
Storting van een bedrag in een omgevingsfonds behoort tot de mogelijkheden, zie pagina 4.3 van het Uitnodigingskader.
- n. De gemeenteraad maakt het beleid als dit Uitnodigingskader vastgesteld wordt.
- o. Bedoeld is dat wind jaarrond beschikbaar is. Uiteraard waait het niet het hele jaar.
- p. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.21 Opwaarderen bestaande windmolens.
- q. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.23 Visualiseren.
- r. Het gaat er bij burgerparticipatie om dat een initiatiefnemer een participatieplan opstelt. Dit plan wordt door de gemeente beoordeeld en door een initiatiefnemer uitgevoerd in het proces richting realisatie. Een participatieplan is er voor bedoeld dat partijen op basis van gelijkwaardigheid met elkaar praten. Als wij geen participatie(plan) zouden eisen, dan wordt juist het risico gelopen van een ongelijkwaardige communicatie.
- s. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.2.8 Financiële participatie.
- t. We begrijpen de onvrede van inspreker. Herstel van een monument en overlast van windmolens zijn echter twee verschillende dingen. Belangrijkste is dat een aanvrager van een windmolen moet aantonen dat bij elke woning een goed woon- en leefklimaat gewaarborgd moet zijn. Als de woning 9 meter hoog is en de nok op 30 meter van de weg ligt, dan blijven de wieken van de dichtstbijzijnde windmolen net onder nok van het huis. Een windmolen op ruim 1 km tast de waarde van een monumentale waarde van een woning niet onevenredig aan.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.5 Geluid.
- u. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.1.1 Energieopgav.

- v. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.16 Liever zonnepanelen.
- w. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.21 Opwaarderen bestaande windmolens.
- x. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.18 Langs de Duitse grens.
- y. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.1.4 Opbrengst windpark Hagenwind.
- z. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.1.5 Alternatieven voor wind- en zonne-energie, antwoord 2.1.6 Waterstof als alternatief en antwoord 2.1.9 Kernenergie als alternatief.
- aa. Wij mogen niet bij verlening van een vergunning bepalen dat subsidiebedragen worden terugbetaald. Een subsidieverlener kan wel die voorwaarden stellen. Bij de ontwikkeling van een grote windmolen willen we, in tegenstelling tot de huidige situatie, dat in de omgeving financieel ten minste 50% geparticipeerd wordt.
- bb. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.14 Milieueffectrapportage.
- cc. Om een goed beeld te kunnen krijgen van de veiligheidsrisico's, moet eerst het type windmolen en de locatie bekend zijn. Dat is allebei nu nog niet het geval. Een ontwikkelaar moet bij een aanvraag aantonen dat de veiligheid binnen wettelijk aanvaardbare niveaus gewaarborgd is.
- dd. Participatie krijgt in het kader van het Uitnodigingskader vorm in de inspraakprocedure. Naast dat u een inspraakreactie heeft gestuurd, kunt u bij de beeldvormende raadsvergadering ook inspreken. Voor wat betreft participatie bij concrete plannen voor nieuwe windmolens sluiten wij aan bij de breedgedragen 'Gedragscode Acceptatie & Participatie Windenergie op Land'.
- ee. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.2.3 Informatiebijeenkomsten via Teams.
- ff. Zie hoofdstuk 2, antwoord 0 *Zijn er nog meer inspraakmogelijkheden na de inspraaktermijn?*
 13 april 2021 was de laatste dag van de inspraak op het ontwerp Uitnodigingskader zon en wind. De verwachting is dat het Uitnodigingskader wordt behandeld in de gemeenteraadsvergadering van maandag 12 juli 2021. Deze behandeling wordt voorbereid in de beeldvormende vergaderingen van 21 juni en eventueel 23 en 24 juni en de oordeelsvormende vergadering van 28 juni en eventueel 29 juni. De (originele) inspraakreacties met onze reactie en eventuele aanpassingen worden opgenomen in een inspraaknota die ongeveer 10 dagen voor de beeldvormende vergadering van 21 juni hier (https://www.aalten.nl/bestuur-en-organisatie/openbare-vergaderingen_43955/) (met andere stukken) gepubliceerd wordt. Bij de beeldvormende vergadering(en) kan iedereen zich aanmelden om in te spreken. Indieners van inspraakreacties worden hiervoor te zijner tijd uitgenodigd door de raadsgriffie, waarbij in deze uitnodiging een verwijzing is opgenomen naar de bovengenoemde stukken (concept tekstversie 25 mei 2021).
- gg. *Nog geen reactie ontvangen.*
- hh. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.1 Uitbreidingsplan Hagenwind?
- ii. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.1 Uitbreidingsplan Hagenwind?
 Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.13 Milieuafstand
- jj. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.5 Geluid.
- kk. In deze fase is nog niet bekend of en waar er precies windmolens komen. Vandaar dat er op dit moment nog uitgegaan wordt van een globale richtafstand.
- ll. Wij hebben geen redenen om te twijfelen aan de adviezen van het RIVM.
- mm. De brief waar inspreker naar verwijst is bekend bij de gemeenteraad en wordt mede namens ons beantwoord.
- nn. In relatie tot het Uitnodigingskader zijn er nu in totaal vijf informatiebijeenkomsten geweest waarin het Uitnodigingskader toegelicht werd en waar iedereen vragen heeft kunnen stellen en heeft kunnen reageren. Daarvoor hebben we twee gebiedsgesprekken gehad met vertegenwoordigers in het gebied. Ook heeft iedereen een inspraakreactie kunnen geven. Er zijn gesprekken geweest met omwonenden.
- oo. We hebben voor het Uitnodigingskader inmiddels een tweede inspraaktermijn ingelast. Gezien de bestuurlijke termijnagenda van RES en Uitnodigingskader, is het noodzakelijk dat het Uitnodigingskader voor de zomervakantie op 13 juli 2021 vastgesteld wordt. In de raadsvergadering daarna wordt de RES behandeld in onze raad.
- pp. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.14 Milieueffectrapportage.
- qq. Wij wijzen het gebied van Hagenwind aan als kansrijk gebied voor grote windmolens. Of deze in de praktijk verhoogd worden dat weten we nog niet.
- rr. Wij stellen kaders in ons Uitnodigingskader. In deze inspraaknota kunt u lezen wat onze positie is ten aanzien van de plannen van Hagenwind.
- ss. Hiermee wordt het Grootschalig functioneel landschap ten noorden en oosten van het natuurgebied Aaltense Goor bedoeld.
- tt. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.23 Visualiseren.
- uu. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.10 Welzijn.
 In deze inspraaknota kunt u lezen wat onze positie is ten aanzien van de plannen van Hagenwind.
- vv. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.17 Op bedrijventerreinen.

- ww. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.16 Liever zonnepanelen.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.4.3 Zonneladder.
- xx. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.1 Uitbreidingsplan Hagenwind?
- yy. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.2.8 Financiële participatie.
VOF Hagenwind kan gezien worden als een lokale participant.
- zz. Wij denken dat er hoogstens kleinschaligere mogelijkheden zijn op gronden en gebouwen van de gemeente. Zodra er zich kansen voordoen voor de winning van duurzame energie op onze grond en gebouwen dan worden deze kansen bekeken, maar gezegd moet worden dat ook andere functies de ruimte moeten krijgen.
- aaa. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.18 Langs de Duitse grens.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.17 Op bedrijventerrein
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.1.1 Energieopgav.
- bbb. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.14 Milieueffectrapportage.
- ccc. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.9 Gezondheidsklachten.
- ddd. Een uitspraak van een Franse rechter is geen geldende jurisprudentie in Nederland. Bovendien lijkt het er op dat er bij Montpellier in het kader van de vergunningverlening fouten zijn gemaakt. We gaan er niet van uit dat een door ons vergunde situatie kan leiden tot aansprakelijkheid. Er wordt aan ontwikkelaars altijd geadviseerd om te wachten met de realisatie tot het moment dat de omgevingsvergunning onherroepelijk is.
- eee. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.1.1 Energieopgav.
- fff. Versnippering en verrommeling is een langlopende zorg in het dichtbevolkte Nederland. Wij zijn van mening dat we in het licht van de energieopgave, met het Uitnodigingskader juist versnippering en verrommeling tegengaan. Clusteren van windmolens om het waardevolle landschap te ontzien is één van de uitgangspunten in het Uitnodigingskader,
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.20 Op zee.
- ggg. De gemeente Aalten wil in 2030 energieneutraal zijn. Op basis van het Klimaatakkoord geldt een doelstelling van CO₂-neutraliteit in 2050. In de RES-Achterhoek werken we samen om te komen tot samenhangende oplossingen voor het vraagstuk van duurzame energie.
- Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt *inhoudelijk* niet overgenomen, al wordt het kansrijk gebied wel aanmerkelijk verkleind.

6. Ingekomen op 1 november 2020

Inhoud van de inspraakreactie

- Inspreker vindt de Achterhoek een prachtig gebied dat niet verrommeld moet worden met windturbines en zonnenvelden van grote omvang. Er zijn andere oplossingen (kernenergie en biomassa) mogelijk die nu in het Uitnodigingskader wel erg makkelijk ter zijde worden geschoven. Gezien de grote hoeveelheden energie die we nu, maar vooral in de toekomst verbruiken, zullen zon en wind niet toereikend zijn.
- Kernenergie is noodzakelijk om het CO₂-probleem op te lossen. Verzoek om deze mogelijkheid dringend verder te (laten) onderzoeken en aandringen bij provincie en het Rijk.
- Hoewel een biomassacentrale niet populair is, kan het wel veel energie opwekken op een klein terrein. Natuurlijk is aanvoer van hout uit het buitenland niet goed, evenals het kappen van bossen. Hierdoor is grote tegenstand tegen dit proces ontstaan. Maar in de provincie Gelderland groeit zoveel hout dat er, naast afvalhout, veel resthout beschikbaar is.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.4 Landschap en uitzicht.
- Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.1.5 Alternatieven voor wind- en zonne-energie en antwoord 2.1.9 Kernenergie als alternatief.
- Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.1.7 Biomassacentrale als alternatief.

Besluit:

De inspraakreactie wordt niet overgenomen.

7. Ingekomen op 2 november 2020

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Inspreker is tegen zonnevelden op landbouwgrond. Zonnepanelen op daken zijn een prima optie voor het produceren van duurzame elektriciteit. Op deze manier krijgen gebouwen een dubbele functie. Er kan ook gekeken worden naar incurante hoeken van percelen, bermen, industrieterrein of hellingen.
- b. Als er zonnevelden aangelegd gaan worden, gaat de bodembiodiversiteit fors achteruit doordat er geen fotosynthese plaats kan vinden onder de zonnepanelen. Bodem/biodiversiteit is nu juist een punt waar veel agrariërs druk mee aan het verbeteren zijn.
- c. De bodemkwaliteit van zonnevelden zal achteruitgaan en tientallen jaren nodig hebben om te herstellen, als herstel mogelijk is.
- d. Zonnevelden drijven ook de kostprijs van de agrariërs op doordat er minder grond op de markt komt voor pacht of verkoop, hierdoor zal de vraagprijs gaan stijgen. Doordat de kostprijs zal stijgen zal een agrariër minder geld overhouden om het bedrijf te moderniseren, optimaliseren of te werken aan milieu/biodiversiteit.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.4.8 Liever zon op dak.
- b. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.4.6 Bodembiodiversiteit.
- c. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.4.5 Herstel afgedekte grond.
- d. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.4.1 Zonnevelden op waardevolle grond.

Besluit:

De inspraakreactie wordt in zoverre overgenomen dat extra nadruk gelegd wordt op bodemleven bij de beoordeling van de tenders voor grootschalig zon.

8. Ingekomen op 6 november 2020

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Insprekers vinden de term 'windmolens' een te romantische indruk wekken. Het gaat om industriële installaties in een landelijk gebied.
- b. Overlast van het indringende geluid van de bestaande windturbines, bovenop het geluid van knallen van het kleiduifschieten.
- c. Overlast door slagschaduw van turbines.
- d. Negatieve effecten van windturbines op lichaam en geest van omwonenden.
- e. Waardevermindering van woningen in de omgeving.
- f. Grote turbines kunnen niet gefinancierd worden door kleine particuliere investeerders. Waardoor de lusten zijn voor grote investeerders en de lasten voor rekening van de omgeving.
- g. Windturbines van 180 m doen ernstig afbreuk aan het landschap.
- h. Vragen zich af waarom zij en de gemeente Oost Gelre niet eerder actief zijn geïnformeerd, zoals wel is gebeurd met de Aaltense belanghebbenden in het gebiedsgesprek.
- i. Willen nader en tijdig geïnformeerd worden over de vervolgstappen.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Een windturbine is een moderne windmolen; beide benamingen zijn dus mogelijk.
- b. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.5 Geluid.
- c. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.7 Slagschaduw.
- d. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.9 Gezondheidsklachten.
- e. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.1.11 Planschade.
- f. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.2.8 Financiële participatie.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.4 Landschap en uitzicht.

- g. Voor onze gebiedsgesprekken hebben we er voor gekozen om die aan te gaan met onze vaste stakeholders van ons landelijk gebied. Deze zijn verenigd in de Stichting Samenwerkend Aktief Aaltens Platteland (SAAP). De verslagen van de beide gebiedsgesprekken kunt u downloaden vanaf www.aalten.nl/uitnodigingskader.
- h. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.2.4 Verdere inspraak.
Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt *inhoudelijk* niet overgenomen, al wordt het kansrijk gebied wel aanmerkelijk verkleind.

9. Ingekomen op 5 november 2020, 9 november 2020, 4 maart 2021, 4 maart 2021, 6 april 2021 en 14 april 2021

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Insprekers geven aan dat de gemeente op het gebied van communicatie een onvoldoende scoort. Als dit onderwerp als zeer belangrijk wordt bestempeld moet de gemeente dit op een andere manier gaan communiceren. Het gebied rondom het natuurgebied het Goor is bestempeld als de enige plek waar windmolens geplaatst kunnen worden. Het is minstens opmerkelijk te noemen dat omwonenden van het gebied waar windmolens geplaatst kunnen worden (het Goor) niet persoonlijk uitgenodigd zijn. Met alleen een uitnodiging in Aalten Actueel is schromelijk tekortgeschoten. Of het is omdat u weet hoe groot de gevoeligheid ligt gezien de bezwaren destijds tegen het huidige windmolenpark Hagenwind.
- b. Het is een prima ambitie van de gemeente Aalten om in 2030 energieneutraal te zijn. De gemeente neemt totaal ten onrechte de RES-opgave over. Deze gaat uit van een verdeling van de opgave op basis van grondoppervlak in plaats van het aantal huishoudens. Dit betekent dat de gemeente Aalten veel meer moet bijdragen ten opzichte van andere gemeenten. Vanwege solidariteit? Moet de gemeente Aalten, die zelf al energieneutraal is, andere gemeenten in de Achterhoek gaan helpen? Gemeenten die in de afgelopen jaren, bijvoorbeeld de gemeente Doetinchem, nagelaten hebben energiemaatregelen te nemen. Hoe u als gemeente dit advies klakkeloos kunt volgen als uitgangspunt blijft een raadsel. De landelijke overheid geeft toch duidelijk aan dat de gemeenten de ambitie moeten hebben zelfvoorzienend te zijn en dus niet voor een regio.
- c. Het huidige energiepark Hagenwind is met 32GWh opbrengst meer dan zelfvoorzienend. Hagenwind geeft aan dat alle huishoudens in de gemeente Aalten voorzien kunnen worden van elektriciteit en bij meer wind dan normaal, ook nog eens Lichtenvoorde en Winterswijk.
De huidige jaarlijkse opbrengst van Hagenwind, zonnepark Dinxperlo en van zon op grote daken is 38,9 GWh. Als hierbij de ambitie van grote zonnedaken en particulier initiatief geteld wordt, voldoet de gemeente ruimschoots aan haar ambitie om energieneutraal te zijn. Vijf windmolens zijn geheel niet nodig.
De gemeente wil met de windmolens die ze wil plaatsen 4 x voorzien in de eigen energie. Het lijkt er op dat hier een commercieel belang achter steekt.
- d. Zon op dak toe wordt toegejuicht, omdat het landschap daardoor niet wordt aangetast.
- e. De gemeente gaat ten onrechte voorbij aan de opbrengsten van particuliere initiatieven van zonnepanelen. Vele Aaltense burgers hebben immers veel geld geïnvesteerd in zonnepanelen. De gemeente heeft aangegeven geen zicht te hebben op het aantal daken en panelen, terwijl de landelijke overheid daar enorm veel waarde aan hecht.
- f. De gemeente gaat nu al uit van een aangewezen plek voor windmolens met een ashoogte van 180 meter en een tiphoogte van 250 meter nabij en aangrenzend aan het natuurreservaat 'het Goor'. Voor de beeldvorming: 180 meter ashoogte met een tiphoogte van 250 meter. Dus maar 50 meter minder hoog dan de Eiffeltoren. En dan vijf van deze windturbines geplaatst in de directe nabijheid van een natuurreservaat.
- g. De gemeente houdt maar een hindercirkel aan van 400 meter, waar in de rest van Europa 10 keer de tiphoogte wordt aangehouden. Dat is dus 2500 meter.
- h. Bij helder weer zijn deze molens zichtbaar op een afstand van 53 km, wat aanzicht- en landschapsvervuiling betekent.
- i. De plek van plaatsing is nu al bekend, omdat er al 8 molens staan en de mensen daar er toch al aan gewend zijn. En waarom neemt de gemeente de omwonenden hier dan niet mee? En er zijn nog

andere locaties die aangeduid worden als 'grootschalig functioneel landschap'? De beste locatie zou trouwens het industrieterrein zijn. Dit is met vaak onooglijke bouwwerken de aangewezen plek voor productieondernemingen.

- j. De gemeente wil ook de mensen de kans geven om mee te investeren in dit project zodat ze zelf ook stakeholder kunnen worden. Dit lijkt een plan om de gemeenschap mee te krijgen om zo protesten in dit traject tegen te gaan.
- k. Slagschaduw geeft het effect van een knipperende lamp. Daarnaast heeft elke windmolen een groot knipperend licht, wit en rood wat tot in de verre omtrek is te zien.
- l. Windturbines veroorzaken geluidshinder. Het is een zoemend en zoevend geluid op de achtergrond en dat voor op z'n minst 15 jaar lang. Vooral 's nachts is dit gezoem hinderlijk en irriterend, omdat ander omgevingsgeluid wegvalt en door het vallen van de wind aan de grond, terwijl de wind aanwakkert in de hoge luchtlagen, zeker op 250 meter. Gevolg is slaapstoornissen en gezondheidsklachten. Uit wetenschappelijk onderzoek blijkt dat windturbines:
 - mens en dier (ernstig) ziek maken, bijvoorbeeld ten gevolge van het laagfrequente geluid en de trillingen;
 - meer slaapgebrek, overdag meer vermoeidheid en slechtere prestaties veroorzaken bij omwonenden;
 - een verhuisbehoefte veroorzaken bij 75% van de omwonenden als gevolg van de klachten;De Gezondheidsraad bevestigt dat de klachten over de invloed van windturbines op de gezondheid en de levenskwaliteit gegrond zijn.
- m. De jurisprudentie wijst uit dat de WOZ-waarde van woningen wel tussen de 10% en 50% lager kan worden.

Aanvulling, ingekomen op 9 november 2020

- n. Een belangrijk punt in het Uitnodigingskader Zon en Wind is de eventuele komst van vijf windturbines met een ashoogte van 180 meter en een totale hoogte van 250 meter. De voorkeur voor de plaatsing van deze windturbines is in het buurtschap Dale, in de directe nabijheid van natuurreservaat het Goor en het huidige windpark Hagenwind.
- o. De inspraakreactie is gepubliceerd, er is aandacht aan gegeven in de Aalten Vooruit en er zijn voorlichtingsbijeenkomsten georganiseerd met een zeer beperkte opkomst, uiteindelijk zijn twee van de vier geannuleerd. Jammer genoeg heeft de gemeente geen persoonlijke uitnodiging gestuurd naar omwonenden in Dale en Barlo. Dit is slechte communicatie. De gemeente moet bewoners proactief benaderen. Velen hebben het stuk in de Aalten Vooruit niet gelezen. Er heerst grote onrust onder bewoners over de mogelijke komst van deze windturbines. De termijn om te reageren op de inspraakreactie van de gemeente bedraagt zes weken na publicatie in de Aalten Vooruit, een veel te korte termijn voor zo'n belangrijk onderwerp. Inwoners moeten de kans krijgen om te overleggen met elkaar, met wethouders en de politiek. Bijeenkomsten zijn niet mogelijk vanwege corona. Het ontwerp Uitnodigingskader moet uitgesteld worden tot na de coronacrisis om een juiste beslissing te kunnen nemen. We hebben tijd tot 2030, dus uitstel met een aantal maanden is te overzien. Stap 1 is dan overleg met inwoners.

Aanvulling, ingekomen op 4 maart 2021

- p. Inspreker maakt bezwaar tegen het digitaal organiseren van de informatiebijeenkomsten voor het Uitnodigingskader Zon en Wind via Microsoft Teams, omdat:
 - a. het grootste deel van de inwoners niet wordt bereikt;
 - b. veel inwoners, met name ouderen, niet de middelen en ervaring hebben om digitaal te vergaderen;
 - c. dit geen mogelijkheid biedt om vragen te stellen of een verdiepende discussie te voeren.Inspreker verzoekt om de digitale bijeenkomsten te veranderen in fysieke bijeenkomsten zodra dit weer mogelijk is. Betrokkenheid en burgerparticipatie is van groot belang, neem daar de tijd voor.

Aanvulling, ingekomen op 4 maart 2021

- q. Inspreker heeft via de gemeente Oost Gelre vernomen dat Hagenwind 2.0 een principeverzoek heeft neergelegd bij de gemeente Aalten voor het bouwen van 7 tot 10 windturbines. Hierin staat vermeld dat over dit onderwerp diverse keren is gesproken met wethouders Veldhuizen en Kok. Dit terwijl beide heren tijdens bijeenkomsten hebben verklaard dat er nog niets van de plannen omtrent Hagenwind en windturbines bekend is. Er is hierdoor weinig vertrouwen.

Aanvulling, ingekomen op 6 april 2021

- r. Het door Aalten gewenste op te wekken vermogen is na voortschrijdend inzicht mogelijk met maximaal 4 windmolens met een ashoogte van 125 meter. In de gewenste energiemix 50/50 zon/wind voor een stabiel netwerk blijven er twee windmolens over. Dit is onder te brengen aan de grens met Duitsland of op de bedrijventerreinen in Aalten of Dinxperlo. Opties in de hele gemeente moeten benoemd worden in het Uitnodigingskader om te voorkomen dat mensen op een later tijdstip onaangenaam verrast worden en geen invloed meer hebben. Nu is het grootste deel van de inwoners van Aalten niet op de hoogte. Als het Uitnodigingskader geen doelredeneratie is zoals wethouders Veldhuizen en Kok beweren, is het vreemd dat er geen andere kansrijke gebieden worden benoemd.
- s. Werkgroep Hagenwind 2.0 heeft, nog voor het Uitnodigingskader, al landeigenaren benaderd om hier een windmolen te mogen plaatsen zonder dat buurtbewoners dit wisten. Het naoberschap in de buurt is hierdoor kapot. Dit is het gevolg van zeer slechte communicatie waar de gemeente en raadsleden medeverantwoordelijk voor zijn.
- t. Inspreker is van mening dat het eenvoudiger is om draagvlak te vinden voor twee windmolens en 44 hectare zonnenvelden. Daarvoor zijn meer opties om ze te plaatsen en 44 hectare is een klein percentage van het totaal beschikbare oppervlak in Aalten. Daarbij kan er eerst zo veel mogelijk energie op daken gestimuleerd worden. Waarom communiceert de gemeente dit niet duidelijker? Waarom wordt de zonneladder niet gevolgd?
- u. Laten we Hagenwind oproepen om te investeren in de verbetering van het rendement van de huidige molens in plaats van het bouwen van nieuwe mega windmolens in een natuurgebied.

Aanvulling, ingekomen op 14 april 2021

- v. Het Uitnodigingskader blijft een doelredeneratie om windturbines in en om het Goor te plaatsen. Hierin wordt voorbij gegaan aan de overlast van de huidige windmolens voor omwonenden en de natuur en de landschapsvervuiling van het coulisselandschap.
- w. Het is vreemd dat Hagenwind in dit stadium al met een plan komt voor 7 tot 10 windturbines in en om het Goor. Nadrukkelijk wordt erop gewezen dat dit met wethouders Veldhuizen en Kok is besproken. Dit wordt afgewezen met raadsmededeling 42, echter blijft de achterkamerpolitiek bestaan. Dit plan heeft onrust veroorzaakt in Dale, Barlo en Flierbeek.
- x. Alleen het Goor wordt genoemd als kansrijk gebied. Waarom? Er staan al 8 molens in Dale. Het streven zou moeten zijn gemeente breed.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.2.2 Communicatie eerste inspraakperiode.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.2.6 Informeren omwonenden Hagenwind.
- b. De verdeling van de RES-opgave en hoe hoog de gemeentelijke energieopgave wordt, is een discussie die plaatsvindt tussen gemeenten en die op dit moment nog speelt. Inzet van het Aaltense college in die discussie is gerelateerd aan onze ambitie om energieneutraal te zijn in 2030.
- c. In 2030 is 32 GWh aan opgewekte elektriciteit met de windmolens op Hagenwind lang niet genoeg. Om energieneutraal in 2030 te kunnen worden, moeten we 'van het gas af gaan'. Omdat er dan veel gebouwen in Nederland elektrisch verwarmd worden, moet er te zijner tijd veel meer dan het huidige elektriciteitsverbruik in onze gemeente opgewekt worden.
Het college handelt in deze naar een maatschappelijk belang van de energietransitie en heeft geen commercieel belang.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.1.4 Opbrengst windpark Hagenwind.
- d. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.16 Liever zonnepanelen.
- e. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.4.9 Zon op particuliere daken.
- f. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.1 Uitbreidingsplan Hagenwind?
- g. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.13 Milieuafstand.
- h. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.4 Landschap en uitzicht.
- i. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.15 Al gewend aan windmolens.
- j. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.2.8 Financiële participatie.
- k. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.12 Knipperlicht op windmolens.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.7 Slagschaduw.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.9 Gezondheidsklachten.
- l. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.5 Geluid.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.9 Gezondheidsklachten.
- m. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.1.11 Planschade. Financiën zijn belangrijk, maar een lagere belastingopbrengst is onze laatste zorg in dit dossier.
- n. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.1 Uitbreidingsplan Hagenwind?

- o. Zie onze beoordeling van uw inspraakreactie onder a. Inmiddels zijn we met onder andere het Platform wind en zon 't Goor ook het gesprek aangegaan.
- p. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.2.3 Informatiebijeenkomsten via Teams.
- q. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.1 Uitbreidingsplan Hagenwind?
- r. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.17 Op bedrijventerrein
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.18 Langs de Duitse grens.
- s. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.2.7 Gesprek grondverwerving Hagenwind.
Als er gesprekken zijn gevoerd om windmolens te plaatsen zijn deze gesprekken voor rekening van Hagenwind en niet voor rekening van de gemeente. Wij kunnen Hagenwind niet verbieden te praten met wie dan ook. Als gemeente hebben wij een andere positie en nemen, zoals u kunt lezen in deze nota, bij in een aantal opzichten een ander standpunt in dan Hagenwind.
- t. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.16 Liever zonnepanelen.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.4.3 Zonneladder.
Wij staan open voor elk plan dat past in het Uitnodigingskader, dat bijdraagt aan onze energieopgave, dat een goed woon- en leefklimaat waarborgt en omgevingskwaliteiten niet significant aantast.
- u. Nieuwe molens in het natuurgebied 't Aaltense Goor zijn niet mogelijk op basis van ons Uitnodigingskader.
- v. Zie onze beoordeling van uw inspraakreactie onder k, l en t.
- w. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.1 Uitbreidingsplan Hagenwind?
- x. Zie onze beoordeling van uw inspraakreactie onder r.
Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt *inhoudelijk* niet overgenomen, al wordt het kansrijk gebied wel aanmerkelijk verkleind.

10. Ingekomen op 6 november 2020 en 8 april 2021

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Inspreker zegt dat bij de landschapsindeling in het ontwerp Uitnodigingskader geen rekening is gehouden met de huidige belasting van o.a. de recreatieve en agrarische sector op omwonenden en op de natuur.
- b. Gemeente Aalten mag de RES-opgave ook buiten de gemeentegrens realiseren, dus kan ze ook participeren op zee.
- c. Bij de RES was geen inwoner van de gemeente Aalten betrokken, terwijl die wel het probleem mogen oplossen.
- d. Aalten moet niet de hele energieopgave voor de regio opwekken.
- e. 55% gas besparen is kansloos, omdat minder fossiele brandstofgebruik leidt tot een hoger elektriciteitsverbruik.
- f. De milieuaafstand van 400 m van een windmolen tot een woning is veel te klein.
- g. Overlast door slagschaduw, geluid en trillingen kunnen mensen ziek maken.
- h. 30% waardedaling door windmolens.
- i. Extra windmolens of zonneparken in 't Klooster zijn niet nodig omdat de bewoners zich hier al maximaal ingespannen hebben voor de opwekking van duurzame energie.
- j. Zonnevelden zijn een optie in landbouwgebied, als de natuur er niet onder te lijden heeft.
- k. Het lukraak plaatsen van zonnepanelen en wildgroei van windmolens heeft een funest effect op de mooie Aaltense natuur.
- l. Andere initiatieven worden afgewezen omdat het niet past in de omgeving en bestemmingsplan, maar zonneparken en windmolens worden toegestaan.

Aanvulling, ingekomen op 8 april 2021

- m. Inspreker is het opgevallen dat tijdens de online bijeenkomsten vooral betrokkenen en aanwonenden reageerden. Alle burgers die niet in het buitengebied wonen zal het niet uit maken wat de gemeente doet. De gemeente maakt energieopwekking een probleem van de aanwonenden van wind- of zonneparken. Initiatiefnemers zullen samen met aanwonenden eruit moeten komen, dit creëert onenigheid en burenruzies.

- n. Het is discutabel dat bestaande zonnepanelen op huizen van particulieren niet worden meegenomen in de berekening. Als dit wel wordt meegenomen, zijn grote windmolens/zonneparken overbodig. Zo kan de Achterhoek zijn landelijke karakter, rust en vrede behouden. Stimuleer zonnepanelen op particuliere woningen en stallen in het buitengebied.
- o. Volg de landelijke trends en bezwaren. In heel Nederland worden plannen uitgesteld vanwege slagschaduw, geluidsoverlast, gezondheidsproblemen en schade voor vogels en andere dieren. Deze overlast is nog niet voldoende onderzocht.
- p. Ook is de afstand van windmolens tot woningen bediscussieerbaar.
- q. Inspreker zou graag willen dat de huidige windmolens voldoende zijn en er geen nieuwe initiatieven komen op de kale plekken op de kaart.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Er ligt van rijkswege een grote opgave voor de winning van duurzame energie, maar we willen verantwoord omgaan met ons waardevolle landschap. Vandaar dat er gebieden zijn aangewezen waar geen- en waar wel grootschalige mogelijkheden zijn: het grootschalig functioneel landschap. In het algemeen zijn dit agrarische gebieden. Windmolens hebben inderdaad invloed op het landschap.
- b. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.1.5 Alternatieven voor wind- en zonne-energie.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.1.8 Geothermie als alternatief.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.20 Op zee.
- c. In de RES 1.0 moet het Achterhoekse bod van 1,35 TWh concreet worden gemaakt. Dat gebeurt aan de hand van een participatieproces met maatschappelijke partijen waarin samen met belanghebbenden de mogelijkheden (ruimtelijke alternatieven) worden verkend. Dit zorgt er volgens de RES Achterhoek voor dat verschillende perspectieven, kennis, belangen, wensen en bezwaren snel op tafel komen en meewegen bij de keuzes die gemaakt moeten worden. Daarnaast kan participatie zorgen voor (meer) begrip, acceptatie en draagvlak voor de energietransitie.
Voor wat betreft het maatschappelijk draagvlak heeft de RES Achterhoek de volgende groepen betrokken:
 - Professionele belanghebbenden: ondernemers, (maatschappelijke) organisaties, agrariërs, inwonerorganisaties, etc. Zij worden voor de diverse sessies uitgenodigd om inhoudelijke inbreng te leveren op regionaal niveau.
 - Inwoners worden in de fase van RES 1.0 betrokken op regionaal niveau. In de RES 2.0 zal inwonersparticipatie ook weer meer lokaal uitgevoerd worden via de gemeenten; in die fase gaat het vooral om de locaties waar duurzame energie opgewekt kan worden.
 - Jongeren (< 35 jaar) worden primair betrokken door JongRES Achterhoek. Deze club zet zich in om de stem van jongeren mee te laten klinken in de RES Achterhoek. Zij organiseren eigen events en zetten eigen tools in om jongeren te betrekken.
- d. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.1.1 Energieopgav.
- e. Een belangrijk onderdeel dat bijdraagt aan de ambitie om in 2030 energieneutraal te zijn is besparing. Het isoleren van woningen is hiervan het belangrijkste onderdeel.
- f. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.13 Milieuafstand.
- g. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.5 Geluid.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.7 Slagschaduw.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.8 Trillingen.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.9 Gezondheidsklachten.
- h. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.1.11 Planschade.
- i. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.4.9 Zon op particuliere daken.
- j. Net als windmolens kennen ook zonnepanelen nadelen. Een goede combinatie van zonne- en windenergie draagt bij aan een stabiele duurzame energiewinning.
- k. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.4 Landschap en uitzicht.
Wij willen net als inspreker niet dat zonnepanelen lukraak geplaatst worden en er wildgroei van windmolens ontstaat.
- l. Voor duurzame energiewinning ligt er een grote maatschappelijke opgave die elke Nederlandse gemeente heeft. Dit is niet te vergelijken met andere (particuliere) initiatieven.
- m. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.10 Welzijn.
- n. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.4.9 Zon op particuliere daken.
- o. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.5 Geluid.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.7 Slagschaduw.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.9 Gezondheidsklachten.
- p. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.13 Milieuafstand.

- q. De visie van inspreker staat genoteerd.

Besluit:

De inspraakreactie wordt niet overgenomen.

11. Ingekomen op 6 november 2020 en 1 april 2021

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Inspreker vraagt hoe 'de regio' geïnterpreteerd moet worden bij mede-eigenaarschap (financiële participatie).
- b. Vraagt of er voldoende investeringsbereidheid onder de Aaltense bevolking is om 50% van de investering voor haar rekening te nemen? In de premature tenderfase is het nog niet mogelijk om aan te geven of 50% (of meer) lokaal eigenaarschap gerealiseerd kan worden. Daarvoor moet eerst draagvlakonderzoek plaatsvinden om te zien of het initiatief ruimtelijk en financieel haalbaar is.
- c. Bomen in een zonnepark kunnen een groot effect hebben op het rendement van de zonnepanelen. Vanuit efficiënt ruimtegebruik wordt gesuggereerd om hier een nuance in aan te brengen.
- d. Bij zonnenvelden groter dan 2 hectare is enkel een geheel onverharde ondergrond toegestaan. De brandweer moet de transformatoren en bouwwerken in het zonnepark altijd goed te kunnen bereiken. Dit vereist dat (bijvoorbeeld) een intern puinpad wordt aangelegd.

Aanvulling, ingekomen op 1 april 2021

- e. In de presentatie van 22 maart 2021 was er in de kaart met landschapstypen een cirkel van vijf kilometer rondom onderstation Dale opgenomen, deze was niet opgenomen in het Uitnodigingskader. Er werd vermeld dat initiatieven enkel binnen een straal van vijf kilometer kunnen worden gerealiseerd in verband met de financiële haalbaarheid. Inspreker is het niet eens met deze aanname, bij een groter park kan een grotere afstand worden overbrugd. De initiatiefnemer moet zelf uitzoeken of het een rendabele businesscase is, anders kan geen SDE++ subsidie worden aangevraagd. Inspreker verzoekt om geen beperkingen of eisen ten aanzien van de afstand tot een onderstation in het Uitnodigingskader op te nemen. De opname van een maximale afstand ten opzichte van het onderstation zondert het grootste gedeelte van de gemeente uit, terwijl daar wellicht locaties liggen met meer draagvlak. De vrees van de inwoners uit Dale dat de complete opgave van Aalten daar wordt gerealiseerd is hiermee terecht.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Met de regio wordt de regio Achterhoek bedoeld.
- b. Bij de ontwikkeling van grootschalige duurzame-energieprojecten gaan we er van uit dat er minimaal 50% financieel geparticipeerd wordt door participanten uit de omgeving. Een hogere of lagere participatiegraad leidt tot een respectievelijk hogere of lagere waardering van het plan, zie pagina 4.3 van het Uitnodigingskader. Ervaringen bij andere grootschalige duurzaamheidsprojecten in de Achterhoek leert dat die 50% reëel haalbaar is.
- c. In het ontwerp Uitnodigingskader is over bomenkap het volgende opgenomen: ten behoeve van de realisatie van duurzame energie projecten worden in beginsel geen landschapselementen aangetast (waar onder: bomen kappen) om het rendement van zonnepanelen te optimaliseren. Hiervan is eventueel af te wijken als er sprake is van een totaalplan voor landschappelijke inpassing, waarbij er sprake is van natuurlandschappelijke versterking en waarbij waardevolle landschapselementen behouden blijven. De beoordeling van dat plan gebeurt door een specialist op het gebied van natuur en landschap.
- d. We passen het Uitnodigingskader hier op aan. De minimale noodzakelijke voorzieningen in verband met brandveiligheid zijn toegestaan, één en ander ter beoordeling van de veiligheidsregio.
- e. Wij volgen de adviezen van Liander op dit punt. Deze zijn opgenomen op pagina 6 en 7 van ons ontwerp Uitnodigingskader. Wij merken dat deze uitgangspunten steeds vastere vormen krijgen in RES-verband.

Besluit:

De inspraakreactie wordt overgenomen op het punt van brandveiligheid.

12. Ingekomen op 6 november 2020

- a. Insprekers geven aan dat de gemeente op het gebied van communicatie een dikke onvoldoende scoort. Het gebied rondom het natuurgebied het Goor wordt bestempeld als de enige plek waar windmolens van 250 m geplaatst kunnen worden, pal naast hun woning. Gezien de historie met Hagenwind had de gemeente eerst in gesprek moeten gaan met omwonenden voordat het in de krant kwam te staan. De kwestie ligt zeer gevoelig.
- b. Het is een nobel streven van de gemeente Aalten om in 2030 energieneutraal te zijn. De gemeente neemt totaal ten onrechte de RES-opgave over. Deze gaat uit van een verdeling van de opgave op basis van grondoppervlak in plaats van het aantal huishoudens. Dit betekent dat de gemeente Aalten een grotere bijdrage moet leveren ten opzichte van andere gemeenten. Vanwege solidariteit? Insprekers begrijpen niet dat de gemeente Aalten, die zelf al energieneutraal is, andere gemeenten in de Achterhoek wil gaan helpen.
- c. Het huidige energiepark Hagenwind levert met 32GWh opbrengst meer dan voldoende energie, dat zelfs ook omliggende gemeenten ervan kunnen profiteren. En daarnaast zijn er ook nog plannen om 22,7 GWh op te wekken op grote daken. Hierdoor kan het mooie natuurlandschap gevrijwaard blijven van vervuiling. Om anno 2030 energieneutraal te zijn, wil nog niet zeggen dat er daarvoor 2 x het aantal GWh opgewekt moet worden om dit te bereiken.
- d. De aanwas van particuliere zonnepanelen is hier nog niet eens in meegenomen. De gemeente gaat namelijk ten onrechte voorbij aan de opbrengsten van particuliere initiatieven van zonnepanelen. Vele Aaltense burgers hebben immers veel geld geïnvesteerd in zonnepanelen. De gemeente heeft aangegeven geen zicht te hebben op het aantal daken en panelen, terwijl de landelijke overheid, met haar subsidiebeleid daar enorm veel waarde aan hecht.
- e. Vier jaar geleden zijn insprekers verhuisd vanuit Lichtenvoorde naar de Engelandsdijk om hier oud te worden en te genieten van de gigantisch mooie natuur. Hebben door hun hobby (paarden) dagelijks plezier van het Goor en de de Vennebulten. Het bestaande windmolenpark nemen ze op de koop toe, omdat deze er al was voordat ze er kwamen wonen. Deze bezorgen echter wel overlast door de slagwind en het geluid.
- f. Afgelopen jaar is er voor honderd duizenden euro's geïnvesteerd om het Goor terug te brengen in de oorspronkelijke staat, nieuwe planten ontstaan, het wild komt steeds meer terug, wandelaars en fietsers zie je zichtbaar genieten. De gemeente is respectloos tegenover haar inwoners, omwonenden van het Goor. De windmolens zijn slecht voor het toerisme, zoals camping Goorzicht en de boerencampings aan de Romienendiek.
- g. Een windturbine van 250 meter heeft enorme impact. Wat een landschapsvervuiling!
- h. Worden de windmolens hier geplaatst omdat het makkelijk is en de mensen zijn het toch al gewend om er hinder van te ondervinden?
- i. Er zijn voldoende andere locaties zijn die onder de noemer 'grootschalig functioneel landschap' door kunnen gaan. Waarom niet op het industrieterrein aangezien daar de grootste afnemers van energie zitten en deze gebouwen toch al geen architectonische hoogstandjes zijn.
- j. Overlast door een groot knipperend licht die in de wijde omtrek is te zien en slagschaduw.
- k. Windmolens geven een continue zoevend geluid: 24 uur per dag, 15 jaar lang. Verwezen wordt naar een artikel in De Gelderlander waarin artsen alarm slaan voor het effect van windmolens. De klachten worden voornamelijk veroorzaakt door het geluid van de draaiende rotorbladen. Hierdoor ontstaat een constant, laagfrequent geluid dat slaapstoornissen, concentratieverlies, hartritmestoornissen, hoofdpijn en een verzwakt immuunsysteem kan veroorzaken. Dit heeft ervoor gezorgd dat gemeente Bronkhorst wel gevoelig is voor dit onderwerp en windmolens opnieuw aan een onderzoek onderwerpt en wel in gesprek gaat met de bewoners. Zelfs de Gezondheidsraad heeft bevestigd dat de gezondheidsklachten betreffende de invloed van windturbines gegrond zijn.
- l. De jurisprudentie wijst uit dat de WOZ-waarde van woningen wel tussen de 10% en 50% lager kan worden.
- m. Er zijn, achter een ieders rug om, al verregaande afspraken met grondeigenaren gemaakt. Insprekers kunnen zich volgens hen voorbereiden op 5 windturbines op 400 meter van hun huis.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.2.2 Communicatie eerste inspraakperiode.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.2.6 Informeren omwonenden Hagenwind.
- b. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.1.1 Energieopgav.
- c. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.1.4 Opbrengst windpark Hagenwind.
- d. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.4.9 Zon op particuliere daken.

- e. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.5 Geluid.
We betreuren het dat insprekers hun droom in duigen zien vallen.
- f. Het grootschalige ontginningsgebied ten noorden en oosten van het Aaltense Goor is in het ontwerp Uitnodigingskader benoemd als kansrijk gebied voor windmolens. Het natuurgebied Aaltense Goor valt hier niet onder.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.11 Natuurschade.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.24 Windmolens en recreatiesector.
- g. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.4 Landschap en uitzicht.
- h. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.15 Al gewend aan windmolens.
- i. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.19 Meer gebieden geschikt.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.17 Op bedrijventerrein
- j. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.12 Knipperlicht op windmolens.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.7 Slagschaduw.
- k. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.5 Geluid.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.6 Laagfrequent geluid.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.9 Gezondheidsklachten.
- l. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.1.11 Planschade.
- m. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.1 Uitbreidingsplan Hagenwind?
Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt *inhoudelijk* niet overgenomen, al wordt het kansrijk gebied wel aanmerkelijk verkleind.

13. Ingekomen op 8 november 2020

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Insprekers vinden de term 'windmolens' te onschuldig klinken. Het gaat om technisch hoogwaardige windturbines op industriële schaal in een landelijk gebied.
- b. Overlast van het geluid van de bestaande windturbines, laat staan als deze vervangen worden door exemplaren van 180 m hoog.
- c. Slagschaduw op omliggende woningen.
- d. Gezondheidsklachten en slaapstoornis door het laagfrequente geluid van draaiende rotorbladen. Veel plannen worden momenteel stil gelegd vanwege het gebrek aan duidelijkheid rondom de gezondheidseffecten. Verwijst naar een artikel in de Gelderlander.
- e. Het uitzicht verandert voor velen in de wijk.
- f. Aanzienlijke waardedaling van woningen in de wijk.
- g. De gemeente Aalten is in het proces van het Uitnodigingskader nu zelf ernstig tekort geschoten de participatie die zelf voorschrijft. Insprekers hadden eerder geïnformeerd willen worden over deze voornemens.
- h. Grote turbines kunnen niet gefinancierd worden door kleine particuliere investeerders. Waardoor de lusten zijn voor grote investeerders en de lasten voor rekening van de omgeving.
- i. Willen nader en tijdig geïnformeerd worden over de vervolgstappen en om de gemeente Oost Gelre hierbij actief te betrekken.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Een windturbine is een moderne windmolen; beide benamingen zijn dus mogelijk.
- b. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.5 Geluid.
- c. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.7 Slagschaduw.
- d. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.6 Laagfrequent geluid.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.9 Gezondheidsklachten.
- e. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.4 Landschap en uitzicht.
- f. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.1.11 Planschade.
- g. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.2.2 Communicatie eerste inspraakperiode.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.2.6 Informeren omwonenden Hagenwind.
- h. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.2.8 Financiële participatie.

i. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.2.4 Verdere inspraak.

Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt *inhoudelijk* niet overgenomen, al wordt het kansrijk gebied wel aanmerkelijk verkleind.

14. Ingekomen op 9 november 2020

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Insprekers vragen waarom de daadwerkelijke cijfers van Hagenwind niet opgenomen zijn in het Uitnodigingskader
- b. Waarom worden de mogelijkheden van andere technieken om in 2030 energieneutraal te zijn, zoals waterkracht, waterstof, kernenergie en geothermie pas later onderzocht? Onderzoek naar alternatieve energiebronnen zoals kernenergie wordt te makkelijk afgewimpeld. Vanaf maart 2021 zit er wellicht een andere regering die wel voorstander is van alternatieve mogelijkheden. Wachten lijkt daarom beter.
- c. Waarom is Daals Belang niet bij het eerste gebiedsgesprek betrokken? Dat is heel nalatig want Hagenwind staat immers gedeeltelijk op Daals grondgebied.
- d. Het verzekeren van een schuur met zonnedaken blijkt in de praktijk niet altijd te lukken. Kan de gemeente met verzekeraars gaan praten? Of eventueel zelf garant staan?
- e. Is de afstand van 400 m tussen een woning en een windmolen gebaseerd op een windmolen van 100 m? Moet dan bij een windmolen van 180 m bijna 800 m afstand tot woning in acht genomen moet worden?
- f. Het benoemen van een kansrijk gebied voor intensivering van de winning van duurzame energie ten noorden en oosten van het Aaltense Goor als kansrijk gebied wordt gezien als manipulerend. Dat zelfde geldt voor de stelling van 'Liever minder hoge dan meer lage windmolens'
- g. Waarom is het gebied vlakbij de Duitse grens ten zuidoosten van kern Aalten niet genoemd in het Uitnodigingskader als een gebied waar ruimte voor windmolens is? Door dit niet te onderzoeken worden andere locaties en initiatieven bij voorkeur al uitgesloten. Een combinatie van zonnepanelen en drie mega windmolens hier behoort ook tot de mogelijkheid.
- h. Overlast van windmolens ondervinden de burens er wel degelijk van. Zeker bij plannen van vijf windmolens bijna als Eiffeltorens zo hoog.
- i. Een grote windmolen past niet binnen regels voor natuur, milieu en landschap (landschapsvervuiling, gehakmolens voor vogels).
- j. Insprekers willen niet worden opgezaagd met vijf enorme windmolens ter grootte van de Eiffeltoren. Ze zijn veel te groot en de impact hier is veel te ingrijpend. Er wordt te veel de nadruk op deze vijf megagrote windmolens gelegd. Makkelijk voor de gemeente Aalten omdat dan meteen het criterium wordt gehaald en is aan de eis van de opwekking van nog eens 47,6 GWh voldaan. De leefsituatie voor ons als omwonenden wordt kapot gemaakt, daar wordt totaal niet bij stilgestaan. Sommige omwonenden hebben er slapeloze nachten van, ze worden er bang van.
- k. Waarom realiseert de gemeente niet alleen zonnepanelen, omdat daar omwonenden tenminste geen last van hebben.
- l. Waarom zijn de RES-regio's zo star verdeeld? Waarom niet windmolenparken in zee realiseren en transporteren naar het binnenland? Bij en op zee is veel meer wind dan in het binnenland. Bovendien wonen in zee geen mensen die overlast ondervinden.
- m. Er is slecht gecommuniceerd en er zijn informatieavonden afgezegd. Er zijn ook mensen die ivm corona en alle maatregelen daaromtrent niet naar bijeenkomsten durven te gaan. Wij pleiten voor uitstel en meer informatie.
- n. Het Uitnodigingskader is niet alleen niet neutraal, maar er zijn al vergaande plannen voor de megagrote windmolens hier in het Goor. Het vertrouwen in de lokale volksvertegenwoordigers is ernstig geschaad. Daarom pleiten we minstens voor uitstel en we eisen meer en eerlijker informatie zodat iedereen wie er rechtstreeks mee te maken krijgen weten wat de plannen zijn en er eventueel op kan reageren.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.22 Rendement Hagenwind.
 - b. Waterstof als alternatief, antwoord 2.1.9 Kernenergie als alternatief, antwoord 2.1.7 Biomassacentrale als alternatief en en antwoord 2.1.8 Geothermie als alternatief.
In het gebied van Waterschap Rijn en IJssel (dus het hele Aaltense grondgebied) blijken negen stuwen in de Berkel en Oude IJssel het meest kansrijk. Op deze locaties is er voldoende verval (hoogteverschil) en voldoende wateraanbod op lange en/of middellange termijn. Het waterschap meldt dat het iets kleinere stuwen niet uitsluit en het is daarmee aan initiatiefnemers om af te wegen of een installatie interessant is. De inschrijving is echter momenteel gesloten en op alle stuwen is ingeschreven. Het waterschap is nu in gesprek met de inschrijvers (bron: www.wrij.nl).
 - c. Volgens onze gegevens was Daals Belang niet aanwezig bij het gebiedsgesprek van 13 juli, maar wel op die van 28 september (zie de verslagen op www.aalten.nl/gebiedsgesprek). Daals Belang is voor beide bijeenkomsten uitgenodigd. Voor de gebiedsgesprekken zijn de bij ons bekende organisaties met betrokkenheid in het platteland uitgenodigd, aangevuld met partijen als Liander en de Commissie Cultureel Erfgoed. We hebben er voor gekozen om daar geen omliggende gemeenten voor uit te nodigen. Wel hebben we in de huis-aan-huisbladen van omliggende gemeenten de inspraak op het Uitnodigingskader aangekondigd.
 - d. Een verzekeraar kunnen we als deskundige beschouwen op het gebied van risico's. De gemeente heeft die deskundigheid niet, terwijl het financiële risico op schade substantieel genoeg zal zijn om het niet te verzekeren. Het is niet verstandig dat de gemeente deze risico's op zich neemt. Vergoeding van schade gebeurt dan met maatschappelijk geld.
 - e. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.13 Milieuafstand.
 - f. In het uitnodigingskader worden keuzes gemaakt om, ondanks de opgave van winning van duurzame energie, ons waardevolle landschap zoveel mogelijk te ontzien. Deze keuzes zijn niet manipulerend.
 - g. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.18 Langs de Duitse grens.
 - h. Bij nieuwe ontwikkelingen met betrekking windenergie beoordelen wij of er een goed woon- en leefklimaat gewaarborgd kan worden ter plaatse van (omliggende) woningen.
 - i. Of een windmolen voldoet aan regels op het gebied van natuur, milieu en landschap hangt af van zijn exacte locatie, de afstand ten opzichte van omliggende gevoelige functies, de specifieke eigenschappen van het gebied betreffende gebied en de eigenschappen van de windmolen zelf.
 - j. Grote windmolens hebben invloed op het landschap.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.1 Uitbreidingsplan Hagenwind?
 - k. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.16 Liever zonnepanelen.
 - l. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.20 Op zee. De invloed van een gemeente op de indeling van de RES-regio's is minimaal, maar wij voelen ons comfortabel in de regio Achterhoek.
 - m. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.2.2 Communicatie eerste inspraakperiode.
 - n. In het uitnodigingskader worden keuzes gemaakt om, ondanks de opgave van winning van duurzame energie, ons waardevolle landschap zoveel mogelijk te ontzien. Het wijst het gebied rond Hagenwind aan als kansrijk gebied voor intensivering van de winning van duurzame energie en daar zijn goede argumenten voor die voor elke andere willekeurige locatie in Aalten niet limitatief gelden. Of dat neutraal is, mag eenieder zijn mening over hebben.
- Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt *inhoudelijk* niet overgenomen, al wordt het kansrijk gebied wel aanmerkelijk verkleind.

15. Ingekomen op 9 november 2020

Inhoud van de inspraakreactie

Indienster is tegen 250 meter hoge windmolens in Dale en in directe nabijheid van natuurgebied het Goor, De komst is onverantwoord vanwege de volgende negatieve effecten op de woon- en leef omgeving:

- a. Het plan wordt te mooi voorgespiegeld: het betreft technisch hoogwaardige windturbines voor opwekking van stroom op industriële schaal.
- b. Nu is er al geluidsoverlast door het indringende geluid van de wieken.
- c. Voor velen geeft de slagschaduw ook veel overlast. Als ze dan ook nog hoger worden, is er ook meer overlast.

- d. Negatieve effecten van windturbines op lichaam en geest van omwonenden.
- e. Waardevermindering van de woningen in de buurt als gevolg van windturbines.
- f. Hoge windturbines doen afbreuk aan het landschap van onze mooie Achterhoek.
- g. Gemeente Oost Gelre/Lichtenvoorde heeft last van de beslissingen die in Aalten genomen worden.
- h. Wil op de hoogte gehouden worden van de voortgang van de verdere procedure.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Sec uit deze inspraakreactie kunnen wij niet opmaken waarom indienster van mening is dat wij het kader te mooi voorstellen, maar we herkennen de grief uit andere inspraakreacties vanuit Lichtenvoorde. U wordt naar onze beoordeling van die reacties verwezen.
 - b. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.5 Geluid.
 - c. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.7 Slagschaduw.
 - d. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.9 Gezondheidsklachten.
 - e. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.1.11 Planschade.
 - f. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.4 Landschap en uitzicht.
 - g. Ruimtelijke effecten van planologische keuzes kunnen doorwerken tot over de gemeentegrens.
 - h. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.2.4 Verdere inspraak.
- Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt *inhoudelijk* niet overgenomen, al wordt het kansrijk gebied wel aanmerkelijk verkleind.

16. Ingekomen op 9 november 2020

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Inspreker heeft de bezochte avonden als sturend ervaren. Al snel werd duidelijk dat er qua windenergie richting Hagenwind wordt gekeken vanwege de locatie en de restlevensduur van de bestaande windmolens.
- b. Liander werkt al aan verzwaring van de verbinding tussen onderstation Barlo en locatie Hagenwind.
- c. Met windmolens met een ashoogte van 180 m en een tiphoogte van 270 m zal de geluidshinder toenemen.
- d. Hinder door de noodzakelijke verlichting op de molens zal toenemen.
- e. Nadelige gevolgen voor omwonende buiten een straal van 400 m werd op de informatieavonden gebagatelliseerd.
- f. Volgens het Europese Hof van Justitie en twee artsen kunnen windturbines leiden tot gezondheidseffecten bij omwonenden.
- g. Moeten bewoners in de buitengebieden concluderen dat een prettig woonklimaat slechts voorbehouden is aan bewoners in de kernen als in het Uitnodigingskader aangeeft dat in de kernen een prettig woonklimaat voorop staat.
- h. Schadelijke vogelhakselaars (windmolens) naast het natuurgebied Aaltense Goor, waar door de provincie miljoenen euro's in worden gestopt.
- i. Positiever ten aanzien van zonne-energie, omdat deze in het algemeen minder zichtbaar zijn.
- j. Kijk ook naar nieuwe technieken, zoals geothermie, die het landschap minder beschadigt.
- k. Oproep om te streven naar behoud van het fantastische landschap van het buitengebied van Aalten.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. De levensduur van de bestaande windmolens speelt voor ons geen rol bij de waardering van het gebied te noorden en ten oosten van het Aaltense Goor als kansrijk gebied voor windmolens. Wij hebben het eerste gebiedsgesprek in juli als inventariserend bedoeld en ervaren. In het tweede gebiedsgesprek en bij de twee informatiebijeenkomsten hebben wij onze visie gepresenteerd. Wellicht is dat als sturend ervaren.
- b. Liander is momenteel het middenspanningsnet in Lichtenvoorde aan het verzwaren, dat (net als Hagenwind) gevoed wordt vanuit onderstation Dale in Barlo. Dit heeft dus niks te maken met eventuele uitbreiding van een windpark, maar met de versterken van het lokale net in Oost Gelre (bron: Liander).
- c. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.5 Geluid.

- d. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.12 Knipperlicht op windmolens.
 - e. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.13 Milieuafstand.
 - f. De essentie van de uitspraak van het Europees Hof van Justitie was dat milieuaspecten als slagschaduw, veiligheid en geluid niet goed zijn gewogen in de planvorming bij windmolens in Vlaanderen. Bij een eventueel plan voor windmolens moet met deze uitspraak rekening gehouden worden.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.9 Gezondheidsklachten.
 - g. Verwezen wordt naar een beschrijving van de gebiedsbeschrijving van een woonwijk. Omdat een woonwijk een verdicht geheel van woningen is, staat een prettig woonklimaat voorop. In het buitengebied is er meer sprake van een mix aan functies, zoals wonen, agrarisch, bos, bedrijf, recreatie, etc. Bij planontwikkeling moet er, ook bij woningen in het landelijk gebied, sprake zijn van een goed woon en leefklimaat.
 - h. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.11 Natuurschade.
 - i. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.16 Liever zonnepanelen.
 - j. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.1.5 Alternatieven voor wind- en zonne-energie en antwoord 2.1.8 Geothermie als alternatief.
 - k. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.4 Landschap en uitzicht.
- Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt *inhoudelijk* niet overgenomen, al wordt het kansrijk gebied wel aanmerkelijk verkleind.

17. Ingekomen op 9 november 2020 en 12 april 2021

Inhoud van de inspraakreactie

- a. De communicatie van gemeente naar bewoners in Dale is slecht. Het is schandalig dat Daals Belang zo laat in het proces via het gebiedsgesprek is betrokken.
- b. De gemeente geeft al aan (zie uitnodigingskader) om Hagewind te willen uitbreiden naar oost en noord. Het uitbreiden van Hagenwind is lekker makkelijk en goedkoop: Dit park is er al, de infrastructuur is er al, en schakelstation Barlo is in de buurt.
Hoge windmolens zijn zeer zware industriële installaties die horen op bedrijventerreinen en niet in de nabijheid van kostbare schaarse natuur. Ze tasten bij Hagenwind waardevol landschap ook aantasting van het landschap dat onder categorie "waardevol" valt. Inspreker stelt voor om geen 180 m hoge molens te ontwikkelen. Geen uitbreiding Hagenwind. Buurtschappen Dale en Barlo nu ontzien. We stellen spreiding van de lasten voor. Bijvoorbeeld: 6 molens van 100 meter in de buurt van Lintelo en 6 molens van 100 meter nabij de Duitse grens ten zuiden van Aalten. Als dat niet haalbaar is dan kan men die molens op het Aaltens industrieterrein plaatsen.
- c. Aalten dumpst haar energieprobleem rond Dale en Barlo. En de bevolking hier wordt opgezeadeld met horizonvervuiling, geluidsoverlast, gezondheidsklachten en gedaalde huizenprijzen.
- d. De quota die in het RES besluit worden berekend zijn gerelateerd aan het grondoppervlak en niet aan de bevolkingsdichtheid. Dit betekent dat er veel meer energie moet worden opgebracht dan alleen voor de plaatselijke bevolking nodig is. We gaan dus ook energie leveren aan de steden. Hierbij degradeert de gemeente intussen buurtschap Dale tot een wingewest volgens "nieuw koloniaal" gebruik. Enkelingen verdienen hier dus op kosten van de lokale gemeenschap.

Aanvulling, ingekomen op 12 april 2021

- e. Uit de extra inspraakrondes lijkt het vast te liggen dat het windpark in Dale uitgebreid moet worden. Insprekers hebben de indruk dat het volgen van de tijdsplanning veel zwaarder weegt dan het meenemen van de angsten van burgers. In hoeverre kunnen wij u als bestuurders vertrouwen?
- f. Tijdens de inspraakrondes werd genoemd dat de afstanden van molens tot overslagstation Barlo niet meer dan 5 km mogen zijn, maar dit werd niet onderbouwd.
- g. In 2007 bij de start van Hagenwind werden bewoners nauwelijks gehoord. De nieuwe moleneigenaren praten niet met omwonenden, maar liever met de gemeente. De beoogde participatie in energiecoöperaties zal bestaan uit windmolen- en zonneweide-eigenaren met buitensluiting van omwonenden die wel met de verwoesting van de buurt te maken krijgen.

- h. Tijdens de bijeenkomst gaf u aan dat er een rapport is dat aangeeft dat onze bodemgesteldheid de methode van geothermie niet toelaat. Wij zouden dit rapport graag willen inzien. Geothermie heeft geen enkele schade aan landschap en natuur.
- i. Er worden de laatste tijd veel onderzoeken gepubliceerd over gezondheidsrisico's van windmolens zoals depressies, slaapstoornissen en hartklachten. De gehanteerde geluidslimiet van 47dB blijkt een te hoge en ongezonde waarde te zijn.
- j. Uit de jurisprudentie blijkt dat de waarde van een huis tot 50% kan dalen in het gebied tussen 400 en 1000 meter rondom een windmolen van 100 meter hoog. Het doorgaan van de plannen zal leiden tot veel schadeclaims richting gemeente en moleneigenaar.
- k. Er is behoefte aan 48GWh/jaar aan zon en wind. Bij een fifty-fifty regeling zou het aandeel aan windmolens 24 GWh/jaar kunnen zijn. Twee windmolens met een vermogen van 6.5 MW en ashoogte van 125m zouden hier op land dit aandeel moeten kunnen leveren. Plaats deze molens op een andere plek dan in Dale, zodat het geen wingewest wordt.
- l. Insprekers raden aan om, net als de buurgemeenten, geen overhaaste beslissingen te nemen. Het kennisgebied omtrent windmolens verandert bijna dagelijks.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.2.2 Communicatie eerste inspraakperiode.
Volgens onze gegevens was Daals Belang niet aanwezig bij het gebiedsgesprek van 13 juli, maar wel op die van 28 september (zie de verslagen op www.aalten.nl/uitnodigingskader). Daals Belang is voor beide bijeenkomsten uitgenodigd. Voor de gebiedsgesprekken zijn de bij ons bekende organisaties met betrokkenheid in het platteland uitgenodigd, aangevuld met partijen als Liander en de Commissie Cultureel Erfgoed. We hebben er voor gekozen om daar geen omliggende gemeenten voor uit te nodigen. Wel hebben we in de huis-aan-huisbladen van omliggende gemeenten de inspraak op het Uitnodigingskader aangekondigd.
- b. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.1 Uitbreidingsplan Hagenwind?
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.11 Natuurschade.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.4 Landschap en uitzicht.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.18 Langs de Duitse grens.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.19 Meer gebieden geschikt.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.17 Op bedrijventerrein
- c. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.4 Landschap en uitzicht.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.5 Geluid.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.9 Gezondheidsklachten.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.1.11 Planschade.
- d. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.1.1 Energieopgav.
- e. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.2.8 Financiële participatie.
- f. Als beheerder van het elektriciteitsnetwerk geeft Liander de 5 km norm aan.
- g. In paragraaf 4.2 van ons ontwerp Uitnodigingskader geven we aan hoe we willen dat omgegaan wordt met participatie bij een concreet ruimtelijk plan. Van een dergelijk plan is op dit moment nog geen sprake.
- h. Inspreker kan het betreffende rapport downloaden via <https://kennisbank.ebn.nl/wp-content/uploads/2020/09/1.-Detailstudie-potentie-aardwarmte-Achterhoek-WARM2020.pdf>
- i. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.9 Gezondheidsklachten.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.5 Geluid.
- j. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.1.11 Planschade.
- k. Een energieopgave ligt niet vast en is nog onderdeel van gesprek in het kader van de RES. Elke vertaling naar een oppervlakte zonneveld of aantal en hoogte windmolens is om te laten zien waar we het ongeveer over hebben. Wij vonden en vinden het van belang om deze weer te geven binnen deze discussie, maar ze zijn dus indicatief.
- l. Voor de RES-samenwerking is het noodzakelijk om op korte termijn richting te geven op dit onderwerp. Desondanks volgen wij de ontwikkelingen op de voet, zeker wanneer die niet de nadelen kennen van zonne- en windenergie. De wereld staat niet stil en we willen kansen benutten als die zich voor doen. Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt *inhoudelijk* niet overgenomen, al wordt het kansrijk gebied wel aanmerkelijk verkleind.

18. Ingekomen op 9 november 2020

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Insprekers signaleren op bladzijde 20 van het ontwerp Uitnodigingskader dat Het Klooster gezien kan worden als mogelijke locatie voor windmolens gezien zou kunnen worden. Mocht deze locatie daadwerkelijk aangewezen worden, dan willen ze graag de volgende bezwaren kenbaar maken.
- b. genoemde afstand in het plan tussen windmolen en bebouwing is onvoldoende
- c. te grote invloed op natuurelementen, zoals leefgebieden van wild en (roof)vogels, trekvogelroutes, vleermuizenstand etc.
- d. horizonvervuiling
- e. geluids-, licht- en slagschaduwoverlast
- f. invloed op welzijn en gezondheid
- g. waardevermindering van omringende woonhuizen
- h. vermindering recreatieve waarde van buurtschap 'Het Klooster'

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Het gebied bij Het Klooster in Aalten beoordelen wij niet heel kansrijk, omdat:
 - dit gebied dichter bevolkt is; zie de kaart op pagina 20 van het ontwerp Uitnodigingskader;
 - hier nog geen windmolens staan.
 - dit in het Nationaal Landschap ligt.
 - b. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.13 Milieuafstand.
 - c. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.11 Natuurschade.
 - d. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.4 Landschap en uitzicht.
 - e. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.5 Geluid.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.7 Slagschaduw.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.12 Knipperlicht op windmolens.
 - f. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.9 Gezondheidsklachten.
 - g. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.1.11 Planschade.
 - h. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.24 Windmolens en recreatiesector.
- Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt *inhoudelijk* niet overgenomen, al wordt het kansrijk gebied wel aanmerkelijk verkleind.

19. Ingekomen op 6 november 2020

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Insprekers geven aan al last te hebben van het huidige windpark. Werkt veel in de avond en nacht en bij thuiskomst is het zoefgeluid, door de rust in de omgeving, goed te horen. Meer geluid erbij is zeker niet nodig.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.5 Geluid.
Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt *inhoudelijk* niet overgenomen, al wordt het kansrijk gebied wel aanmerkelijk verkleind.

20. Ingekomen op 9 november 2020

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Als een investeerder wil kan er zonder beperkingen op agrarische gronden een zonnepark gerealiseerd worden. De gemeente mag niet toestaan dat op de beste agrarische gronden zonnevelden worden gerealiseerd.
Om een vitaal platteland te behouden zijn alle gronden nodig voor de huidige en toekomstige generatie Voor het produceren van voedsel. Alle grond die onttrokken wordt aan de agrarische sector heeft een kostprijsverhogend effect. De ontwikkeling van de landbouwstructuur staat stil als er een grootschalig zonnepark tussen agrarische bedrijven in ligt.
- b. De grond onder een zonneveld zal nooit meer terugkeren naar de oorspronkelijke functie, omdat dat het bodemleven af breekt.
- c. Er wordt wel gesproken over het volgen van de zonneladder maar alleen in vrijwillige termen. De gemeente moet in het uitnodigingskader verplicht stellen dat daken, incurante en overige gronden vol gezet moeten worden met zonnepanelen.
- d. Verzoek aan college om te staan voor het behoud van een mooi vitaal agrarisch buitengebied met veel natuurwaarden daarin en zonder uitgestrekte glasvelden.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.4.1 Zonnevelden op waardevolle grond.
- b. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.4.6 Bodembiodiversiteit.
- c. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.4.3 Zonneladder.
- d. In het Uitnodigingskader maken we keuzes om, ondanks de opgave van winning van duurzame energie, ons waardevolle landschap zoveel mogelijk te ontzien.

Besluit:

De inspraakreactie wordt in zoverre overgenomen dat extra nadruk gelegd wordt op bodemleven bij de beoordeling van de tenders voor grootschalig zon.

21. Ingekomen op 10 november 2020

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Een grootschalig zonnepark wordt bijna met open armen ontvangen en dan ook nog op de beste agrarische gronden in de gemeente.
Om een vitaal platteland te behouden zijn alle gronden nodig voor de huidige en toekomstige generatie Voor het produceren van voedsel. Alle grond die onttrokken wordt aan de agrarische sector heeft een kostprijsverhogend effect. De ontwikkeling van de landbouwstructuur staat stil als er een grootschalig zonnepark tussen agrarische bedrijven in ligt. In de verkiezingsprogramma's voor de komende landelijke verkiezingen wordt veelvuldig gesproken over natuurinclusief, kringlooplandbouw, biologisch, etc. Dit houdt in dat er meer grond nodig is. Dit strookt niet met grootschalige zonneparken.
- b. De grond onder een zonneveld zijn verloren voor de voedselproductie, omdat dat het bodemleven af breekt.
- c. Er wordt wel gesproken over het volgen van de zonneladder maar alleen in vrijwillige termen. Verzoekt het college te kijken naar daken, braakliggende gronden op het industrieterrein en incurante percelen.
- d. Verzoek aan college om niet te kiezen voor de makkelijkste en populairste oplossing maar te staan voor een vitaal buitengebied met natuur en niet met glas.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.4.1 Zonnevelden op waardevolle grond.
- b. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.4.6 Bodembiodiversiteit.
- c. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.4.3 Zonneladder.
- d. In het Uitnodigingskader maken we keuzes om, ondanks de opgave van winning van duurzame energie, ons waardevolle landschap zoveel mogelijk te ontzien.

Besluit:

De inspraakreactie wordt in zoverre overgenomen dat extra nadruk gelegd wordt op bodemleven bij de beoordeling van de tenders voor grootschalig zon.

22. Ingekomen op 10 november 2020

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Insprekers zijn geschrokken van de voornemens om 5 enorme windturbines erbij te plaatsen.
- b. Dergelijke windmolens passen totaal niet in het landschap.
- c. Vrezen voor overlast door geluid en slagschaduw.
- d. Gevolgen voor de gezondheid zijn nog niet goed onderzocht.
- e. Negatief effect op de natuur.
- f. De windmolens moeten veel verder weg van woningen staan en dat gaat in dit gebied niet.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.1 Uitbreidingsplan Hagenwind?
 - b. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.4 Landschap en uitzicht.
 - c. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.5 Geluid.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.7 Slagschaduw.
 - d. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.9 Gezondheidsklachten.
 - e. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.11 Natuurschade.
 - f. De afstand tussen woningen en windmolens wordt bepaald door de vraag of een goed woon- en leefklimaat ter plaatse van woningen gewaarborgd kan worden. Dit vraagt om onderzoek en de betreffende rapportages worden in een ruimtelijke procedure openbaar gedeeld, als het zover komt.
- Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt *inhoudelijk* niet overgenomen, al wordt het kansrijk gebied wel aanmerkelijk verkleind.

23. Ingekomen op 10 november 2020

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Tegen het bestaande windmolenpark was flink weerstand, maar het werd gewoon gerealiseerd. Dit gebeurt geen tweede keer. En al helemaal niet wanneer ze dichterbij komen en twee keer zo hoog zijn. Het woongenot moet beschermd worden.
- b. Windmolens hebben schadelijke gevolgen voor de gezondheid en voor de natuur.
- c. De gemeente krijgt de rekening voor alle schade die wordt ondervonden.
- d. Verwacht briljante oplossingen voor het energievraagstuk als de burgers van Aalten wordt gevraagd.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Wij hebben het gebied rond het huidige Hagenwind een kansrijk gebied voor grootschalige duurzame energieopwekking genoemd. Of de windmolens er komen, twee keer zo hoog worden en dichterbij woningen is de vraag. De afstand tussen woningen en windmolens wordt bepaald door de vraag of een goed woon- en leefklimaat ter plaatse van woningen gewaarborgd kan worden. Dit vraagt om onderzoek en de betreffende rapportages worden in een ruimtelijke procedure openbaar gedeeld, als het zover komt.
- b. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.9 Gezondheidsklachten.
Bij een aanvraag voor windmolens moet aan de hand van onderzoek aangetoond worden dat natuurwaarden niet onevenredig aangetast worden.
- c. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.1.11 Planschade.
- d. Innovaties die Nederland energieneutraal en CO₂-neutraal kunnen maken worden overal ter wereld van harte omarmd.

Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt *inhoudelijk* niet overgenomen, al wordt het kansrijk gebied wel aanmerkelijk verkleind.

24. Ingekomen op 10 november 2020

Inhoud van de inspraakreactie

Inspreker is tegen zonneparken op geschikte landbouwgrond, omdat:

- a. eerst de “zonneladder” afgewerkt moet worden. Denk aan zon op daken en op incurante percelen;
- b. een zonnepark (veelal grote projecten) op landbouwgrond ruimte claimt van de beperkte netcapaciteit. Hierdoor hebben betere initiatieven minder kans van slagen;
- c. een zonnepark op landbouwgrond leidt tot ongewenste effecten op de toekomstige grondprijzen en op ontwikkelingen van de agrarische sector van duurzaam gebruik van grond. Het uit de markt halen van grond voor een zonnevelden, vormt een bedreiging voor jonge ambitieuze boeren. Eén en ander leidt tot een ongewenste stijging van de prijs van landbouwgrond.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.4.3 Zonneladder.
- b. Bekeken vanuit het aspect ‘netcapaciteit’ vullen wind en zon elkaar goed aan, volgens onze netbeheerder Liander. Heel vaak komt de combinatie zon en (substantiële) wind niet voor in onze regio. Liander verzoekt dan ook om grootschalige wind- en zonprojecten met elkaar te combineren.
- c. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.4.1 Zonnevelden op waardevolle grond.

Besluit:

De inspraakreactie wordt niet overgenomen.

25. Ingekomen op 10 november 2020

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Inspreker is tegen grootschalige zonnevelden op waardevolle landbouwgrond. De piek aan energieopbrengst is omgekeerd aan het vraagpatroon en verstoort de elektriciteitsmarkt. De tweede kamer heeft besloten tot het instellen van de zonneladder. Het Uitnodigingskader spreekt in te algemene termen een voorkeur uit voor het volgen van de zonneladder.
- b. Verhouding tussen zon en wind is in het Uitnodigingskader 1:1. Volgens het Planbureau voor de Leefomgeving moet de verhouding wind/zon 4:1 zijn.
- c. Er zijn voldoende alternatieven beschikbaar. Uit de NP RES blijkt dat de capaciteit van daken en restgronden voldoende is om een werkbaar aandeel zonne-energie te leveren.
- d. Grootschalige opwek uit zonnevelden gaat ten koste van bodembiodiversiteit, omdat het grootste deel van het zonlicht weghoudt van de bodemvegetatie. Verzoekt om onderzoek naar de gevolgen van zonnevelden op het bodemleven.
- e. Nieuwe zonnevelden slurpen het SDE-subsidiepot leeg, terwijl er een mismatch is tussen vraag en aanbod bij zonne-energie. Hierdoor schaadt het de businesscase van echt duurzame technieken zoals waterstof als energieopslag.
- f. Grootschalige opwek uit zon ruïneert de landbouwstructuur en verstoort de grondmarkt. Het Uitnodigingskader faciliteert zonnevelden op toevallige locaties waar ontwikkelaar en boer elkaar vinden. Hiermee verhinderen ze de grondgebonden ontwikkeling van omliggende bedrijven, waarmee het de kansen schaadt van jonge boeren. Louter landschap is bepalend in het kader en een zorgvuldige afweging van de functionele impact van zonnevelden voor de landbouwstructuur en omliggende bedrijven ontbreekt. Wil dat dit in het Uitnodigingskader opgenomen wordt als inpassingscriterium.
- g. Grootschalige opwek uit zon gaat ten koste van de koolstofvastlegging in landbouwbodems. Nederlandse landbouwbodems kunnen bij goed beheer jaarlijks makkelijk tot 2 ton koolstof per hectare

vastleggen. Dit is een betere klimaatbijdrage dan zonnevelden. Korthedshalve verwijzen we naar het initiatief <https://www.4p1000.org/>.

- h. Tijdelijkheid van een zonneveld en terugkeer naar de oorspronkelijke kwaliteit is zeer twijfelachtig. In het kader staat dat het oorspronkelijke grondgebruik fysiek weer te hervatten is. Bodemexperts schrijven dat grond na decennia lang grotendeels afgedekt te zijn, ook weer decennia lang nodig heeft om te herstellen, als dat al weer terug komt op het oude niveau.
- i. Bedrijventerreinen worden uitgezonderd voor grote velden, terwijl daar bij nieuwbouw juist een dubbelfunctie bedrijf/zon kan worden gerealiseerd.
- j. De oostzijde van de Haart is aangemerkt als Grootschalig functioneel landschap. Dit vind ik vreemd aangezien dit juist in verleden als ruilverkavelingsgebied aangewezen is voor de landbouw. Ook zie ik (en veel toeristen met mij) dergelijke landbouw gebieden, met coulissen, als hoogwaardig landschappelijke waarden. En zeker geen beperking in biodiversiteit aangezien er veel afwisseling met houtwallen is.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.4.1 Zonnevelden op waardevolle grond.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.4.3 Zonneladder.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.4.2 Aanbod zonne-energie op de energiemarkt.
- b. Ons Uitnodigingskader noemt geen verhouding tussen zon en wind. Dat zou ook onverstandig zijn, omdat de haalbaarheid van nieuwe initiatieven voor windenergie binnen onze gemeente niet gegarandeerd is.
- c. Er ligt een forse opgave voor zon op grote daken en we zetten ook in op windenergie. Het gebruik van restgronden wordt gestimuleerd. De realiteit gebiedt echter te zeggen dat we er met zon op dak en op restgronden nog lang niet zijn voor wat betreft het aandeel zonne-energie.
- d. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.4.6 Bodembiodiversiteit.
- e. Het is aan de rijksoverheid als aanjager van duurzame energiewinning en subsidieverstrekker om kennis te nemen van de effectiviteit van verschillende manieren van energiewinning en daarbij te beoordelen of kansrijke innovaties niet verder onderzocht kunnen worden. Gemeente Aalten heeft daar geen invloed op.
- f. Als in 2030 maximaal 1,0% van de landbouwgrond benut wordt voor zonnevelden, is de invloed op de grondmarkt beperkt, zie onder beoordeling van uw inspraakreactie onder punt a. Daarnaast kunnen zonnevelden voor boeren een aanvulling op de bedrijfsvoering zijn en voor stoppende boeren een aantrekkelijk alternatief bieden.
- g. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.4.4 Koolstofvastlegging.
- h. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.4.5 Herstel afgedekte grond.
- i. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.4.10 Op bedrijventerreinen.
- j. De landschapsindeling is voor wat betreft het onderscheid tussen waardevol- en functioneel landschap is gebaseerd op het voorkomen van de bestemmingen Agrarisch met waarden en Agrarisch. Het gebied rond de Driehonderdmeterweg is min of meer optimaal ingericht voor de landbouw. De gebieden van het Grootschalig functioneel landschap zijn duidelijk herkenbaar op landschapsbeleidskaarten en in het landschap zelf of bepaald in overleg met een adviseur Natuur & Landschap van Staring Advies. Dat houdt niet in dat hier met de coulissen en houtwallen, geen biodiversiteit en recreatie aanwezig is. De tekst op pagina 17 van het Uitnodigingskader wordt hierop aangepast.

Besluit:

De inspraakreactie wordt in zoverre overgenomen dat extra nadruk gelegd wordt op bodemleven en koolstofopslag bij de beoordeling van de tenders voor grootschalig zon. Ook de landschapsbeschrijving van het 'Grootschalig functioneel landschap' wordt aangepast.

26. Ingekomen op 10 november 2020 en 15 maart 2021

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Insprekers zijn erg geschrokken van het voornemen om megawindmolens te bouwen in de buurt van hun woning. Over zoiets groots moeten toch eerst de aangrenzende bewoners ingelicht worden? Alle bekende informatie is allemaal door derden ingewonnen en niet door de gemeente aan ons verteld. Dat is een kwalijke zaak. Insprekers willen heel graag meedenken in oplossingen en niet in problemen.

Maar dit wel met een goede informatie door de gemeente Aalten. Het college wil ook graag inspraak als er een soort Eiffeltoren gebouwd wordt op 400 meter van hun woning.

- b. Insprekers snappen ook dat Hagenwind het beste is om uit te breiden omdat daar al de voorzieningen liggen. Maar misschien kunnen jullie ook samen met de direct omwonenden een goed plan uitwerken zodat ieders wensen kenbaar kunnen worden gemaakt en dat we zo samen tot een plan komen waar iedereen zich in kan vinden. Te denken valt aan de megawindmolen op de plaats zetten waar nu de windmolens staan of misschien een zonnepark realiseren op de grond waar nu de windmolens staan.

Aanvulling, ingekomen op 15 maart 2021

- c. Het is merkwaardig dat de inspraakavonden digitaal plaatsvinden, terwijl beloofd was dat dit zou gebeuren wanneer dit weer in een zaal mogelijk zou zijn.
- d. Waarom moeten er windmolens geplaatst worden in het Aaltense Goor en niet in andere natuurgebieden, hier staan immers al windmolens?
- e. Windmolens hebben nadelen zoals geluidsoverlast, gezondheidsproblemen, extreme waardevermindering van huizen in de omgeving en landschapsvervuiling.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.2.2 Communicatie eerste inspraakperiode.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.2.6 Informeren omwonenden Hagenwind.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.1 Uitbreidingsplan Hagenwind?
- b. Het verhogen van één (of meer) van de bestaande molens of is kan wat ons betreft een onderzoeksrichting zijn. Dat geldt ook voor een mogelijke invulling met zonnepanelen binnen het bestaande windpark.
- c. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.2.3 Informatiebijeenkomsten via Teams.
- d. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.2 Windmolens in het Aaltense Goor.
- e. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.5 Geluid.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.9 Gezondheidsklachten.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.1.11 Planschade.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.4 Landschap en uitzicht.

Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt *inhoudelijk* niet overgenomen, al wordt het kansrijk gebied wel aanmerkelijk verkleind.

27. Ingekomen op 10 november 2020 en 5 maart 2021

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Inspreker woont nabij windmolenpark Hagenwind en schrikt van de ideeën om hier vijf enorme windturbines bij te zetten. Is bang dat er geluidsoverlast en slagschaduw ondervonden wordt.
- b. Risico van waardevermindering van het huis.
- c. De enorme windturbines passen niet in het landschap.
- d. De effecten op de gezondheid en de invloed op de natuur zijn niet goed onderzocht.
- e. Er zijn veel stallen met asbestdaken. Stimuleer om deze daken te vervangen voor zonnepanelen.

Aanvulling, ingekomen op 5 maart 2021

- f. Indien(st)er maakt bezwaar tegen het digitaal organiseren van de informatiebijeenkomsten voor het Uitnodigingskader Zon en Wind via Microsoft Teams, omdat:
 - 1. het grootste deel van de inwoners niet wordt bereikt;
 - 2. veel inwoners, met name ouderen, niet de middelen en ervaring hebben om digitaal te vergaderen;
 - 3. dit geen mogelijkheid biedt om vragen te stellen of een verdiepende discussie te voeren.Inspreker verzoekt om de digitale bijeenkomsten te veranderen in fysieke bijeenkomsten zodra dit weer mogelijk is. Betrokkenheid en burgerparticipatie is van groot belang, neem daar de tijd voor.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.1 Uitbreidingsplan Hagenwind?
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.5 Geluid.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.7 Slagschaduw.
 - b. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.1.11 Planschade.
 - c. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.4 Landschap en uitzicht.
 - d. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.9 Gezondheidsklachten.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.11 Natuurschade.
 - e. Het advies van inspreker om de regeling 'asbest er af, zonnepanelen er op' nieuw leven in te blazen, heeft onze aandacht.
 - f. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.2.3 Informatiebijeenkomsten via Teams.
- Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt *inhoudelijk* niet overgenomen, al wordt het kansrijk gebied wel aanmerkelijk verkleind.

28. Ingekomen op 10 november 2020

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Inspreker heeft grote zorgen over mogelijke grote zonnevelden binnen de gemeente. Dit heeft bij de gemeente niet de voorkeur, maar er wordt ook geen duidelijke afstand van genomen. Als het opwekken van zogenaamde duurzame energie niet snel genoeg gaat, dan is inspreker bang dat de gemeente grootschalige zonnevelden geen strobreed in de weg legt.
De agrarische sector heeft van oudsher de meeste gronden in het buitengebied in gebruik, maar door de bevolkingsgroei komt er steeds meer druk op het agrarisch gebruik van deze gronden te staan. Door het uitbreiden van woonomgeving, het aanleggen van nieuwe infrastructuur en het aanleggen van nieuwe natuur- en recreatie gebieden, worden de agrariërs steeds verder weggedrukt. Nu wil onze gemeente zo'n 40 tot 80 ha zonnevelden gaan toestaan om in 2030 energie neutraal te zijn! Door deze ontwikkelingen wordt het voor agrariërs welhaast onmogelijk gemaakt om hun bedrijven aan toekomstige eisen aan te passen en verder te verduurzamen en te moderniseren, doordat de grondhonger steeds maar zal toenemen en zo de prijzen voor gronden niet meer op te brengen zijn.
- b. De energieopgave is exclusief de mobiliteit en het streven om het gas af te gaan. De aantallen hectares worden nog wel een paar keer verdubbeld.
- c. Dit heeft lokaal grote invloed voor eventuele mogelijke bedrijfsopvolging. Verzoek om zuinig te zijn op die agrariërs die we nog hebben in onze gemeente. Leg eerst de daken vol en volg de Zonneladder en stimuleer andere vormen van duurzame energieopwekking.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.4.1 Zonnevelden op waardevolle grond.
- b. Zie de alinea onder kopje Groei energiegebruik op pagina 5 van het ontwerp Uitnodigingskader. Hieruit blijkt dat de overgang naar warmtepompen voor verwarming (vervanging aardgas) en elektrische auto's (vervanging olieproducten) daarin is meegenomen. In de vervanging van aardgas en aardolie is dit dus al verdisconteerd. De verwachting is wel dat het elektriciteitsverbruik toeneemt vanwege een groei in het aantal huishoudens. Opgemerkt wordt dat de RES-opgave nog onderwerp is van gesprek; de Achterhoekse opgave kan dus nog veranderen. Daarnaast is de vertaling van de Aaltense opgave slechts een aanname en dus indicatief weergegeven.
- c. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.4.3 Zonneladder.

Besluit:

De inspraakreactie wordt niet overgenomen.

29. Ingekomen op 10 november 2020

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Over dit onderwerp is er onvoldoende communicatie geweest en te weinig informatiemomenten.
- b. Het college stelt zich niet neutraal op; de uitbreiding van Hagenwind wordt genoemd.
- c. Er is geen aandacht over de negatieve gezondheidseffecten van windmolens.
- d. Ook is er geen aandacht voor waterstof en kernenergie, terwijl de landelijke politieke partijen hier ruim aandacht voor hebben.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.2.2 Communicatie eerste inspraakperiode.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.1 Uitbreidingsplan Hagenwind?
- b. In het uitnodigingskader worden keuzes gemaakt om, ondanks de opgave van winning van duurzame energie, ons waardevolle landschap zoveel mogelijk te ontzien. Van een 'doelredenering of 'verborgen agenda' is beslist geen sprake. Het wijst het gebied rond de huidige molens van Hagenwind aan als kansrijk gebied voor de grootschalige winning van duurzame energie en daar zijn goede argumenten voor zoals we in het vorige punt hebben besproken.
- c. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.9 Gezondheidsklachten.
- d. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.1.5 Alternatieven voor wind- en zonne-energie, antwoord 2.1.6 Waterstof als alternatief en antwoord 2.1.9 Kernenergie als alternatief.

Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt *inhoudelijk* niet overgenomen, al wordt het kansrijk gebied wel aanmerkelijk verkleind.

30. Ingekomen op 10 november 2020

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Met het oog op het waarborgen van een goed woon- en leefklimaat hoopt inspreker dat de er voor de woonwijken buiten de gemeente Aalten dezelfde norm gehanteerd wordt als woonwijken in Aalten
- b. Maakt bezwaar tegen uitbreiding van Hagenwind, omdat de huidige windmolens al geluidsoverlast geven en verdere intensivering van dat gebied is niet wenselijk.
- c. Verzoek om zijn als bezwaar te behandelen of te wijzen op de correcte procedure.
- d. Gaat ervan uit dat gemeente Oost Gelre in contact treedt met de gemeente Aalten, als de geluidsoverlast en slagschaduw van windmolens over de gemeentegrens gaat.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Voor het waarborgen van een goed woon- en leefklimaat gelden absoluut dezelfde spelregels voor woningen in Lichtenvoorde als voor die in Aalten.
- b. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.5 Geluid.
- c. Uw reactie wordt meegenomen in de inspraakprocedure. Participatie krijgt in het kader van het Uitnodigingskader vorm in de inspraakprocedure.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.2.4 Verdere inspraak.
- d. Wij hebben op verschillende niveaus regelmatig contact gehad met de gemeente Oost Gelre over ons Uitnodigingskader. We gaan er van uit dat we dat in de komende periode voortzetten. Gemeente Oost Gelre wordt in ieder geval op de hoogte gehouden van de verdere procedure.

Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt *inhoudelijk* niet overgenomen, al wordt het kansrijk gebied wel aanmerkelijk verkleind.

31. Ingekomen op 10 november 2020 en 13 april 2021

Inhoud van de inspraakreactie

Insprekers uiten hun ongenoegen over het plan ten aanzien van het windmolenpark te Dale/Aalten, om de volgende redenen:

- a. Steeds meer gezondheidsklachten zijn toe te schrijven aan windmolens. Hiermee wordt onvoldoende rekening gehouden met de aanleg van dit windpark. Verwijst naar prof. Van den Berg van de RUG. Hoe gaat de gemeente monitoren of er sprake is van eventuele gezondheidsklachten?
- b. Zijn er andere locaties overwogen om de windmolens te plaatsen en is er voldoende onderzoek gedaan naar alternatieven voor een windmolenpark? Waaruit blijkt dat Dale de beste locatie is? Het streven van de gemeente om een bijdrage te leveren aan een beter klimaat is nobel, maar niet over de rug van haar inwoners.
- c. Verzoekt daarnaast om wetenschappelijk onderbouwde documentatie waarin de gemeentelijke standpunten worden onderbouwd.

Aanvulling, ingekomen op 13 april 2021

- d. Inspreker heeft tot op heden geen inhoudelijke reactie ontvangen op de inspraakreactie van 10 november 2020 en ziet deze graag tegemoet.
- e. Inspreker heeft signalen vernomen over mogelijke waardeverminderingen van de huizen en mogelijke gezondheidsklachten als gevolg van het plaatsen van de windmolens. Het college heeft een verantwoordelijkheid richting haar burgers en vertegenwoordigt hun belangen. Met deze plannen worden de belangen van burgers op financieel gebied en op het gebied van gezondheid mogelijk geschonden.
- f. Indien de windmolens toch worden geplaatst en vastgesteld kan worden dat dit negatieve effecten heeft op financieel gebied en/of op het gebied van gezondheid, kan het gehele college en/of de betreffende wethouder(s) dan juridisch aansprakelijk gesteld worden voor de eventuele (im)materiële schade die hieruit voortvloeit?

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.9 Gezondheidsklachten.
- b. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.19 Meer gebieden geschikt.
- c. Op het gebied van volksgezondheid kunnen wij u verwijzen naar de volgende websites:
 - <https://www.rivm.nl/bibliotheek/rapporten/200000001.pdf>;
 - <https://www.rivm.nl/nieuws/overzicht-van-literatuur-over-gezondheidseffecten-geluid-windturbines>.

d. Zie hoofdstuk 2, antwoord 0 *Zijn er nog meer inspraakmogelijkheden na de inspraaktermijn?*

13 april 2021 was de laatste dag van de inspraak op het ontwerp Uitnodigingskader zon en wind. De verwachting is dat het Uitnodigingskader wordt behandeld in de gemeenteraadsvergadering van maandag 12 juli 2021. Deze behandeling wordt voorbereid in de beeldvormende vergaderingen van 21 juni en eventueel 23 en 24 juni en de oordeelsvormende vergadering van 28 juni en eventueel 29 juni. De (originele) inspraakreacties met onze reactie en eventuele aanpassingen worden opgenomen in een inspraaknota die ongeveer 10 dagen voor de beeldvormende vergadering van 21 juni hier (https://www.aalten.nl/bestuur-en-organisatie/openbare-vergaderingen_43955/) (met andere stukken) gepubliceerd wordt. Bij de beeldvormende vergadering(en) kan iedereen zich aanmelden om in te spreken. Indieners van inspraakreacties worden hiervoor te zijner tijd uitgenodigd door de raadsgriffie, waarbij in deze uitnodiging een verwijzing is opgenomen naar de bovengenoemde stukken (concept tekstversie 25 mei 2021).

e. *Nog geen reactie ontvangen.*

f. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.1.11 Planschade.

Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.9 Gezondheidsklachten.

- g. De beantwoording van uw vraag met betrekking tot aansprakelijkheid hangt af van de feitelijke omstandigheden van de situatie. Wij menen dat een gemeente onder deze omstandigheden niet aansprakelijk is, maar als u onafhankelijk antwoord wilt hebben op deze vraag adviseren wij u deze neer te leggen bij uw juridisch adviseur.

Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt *inhoudelijk* niet overgenomen, al wordt het kansrijk gebied wel aanmerkelijk verkleind.

32. Ingekomen op 10 november 2020

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Volgens het Uitnodigingskader is het Grootschalig functioneel landschap min of meer optimaal ingericht voor de landbouw. Door het intensieve landgebruik beperkt de biodiversiteit zich hier tegenwoordig in hoofdzaak tot wegbermen en randen van watergangen. Landschappelijk en voor de recreatie zijn dit de minder waardevolle gebieden. Inspreker herkent zich niet in dit citaat en nodigt uit om de ruime biodiversiteit te aanschouwen buiten wegbermen en watergangen. Hij noemt een rijke schakering van bos, natuur, erven en agrarische cultuurgronden. De vele bomen en bosranden die veel gebruikt worden door reeën, patrijzen, vleermuizen en andere diersoorten kenmerken dit gebied. Daarom zijn er binnen dit gebied, dan wel op geringe afstand meerdere campings aanwezig. Het gebied kenmerkt juist voor en door recreatie.
- b. Verzoekt om dit gebied niet te beoordelen als Grootschalig functioneel landschap, maar als Functioneel landschap.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Naar aanleiding van (onder meer) deze reactie hebben wij onze vaste adviseur natuur en landschap van Staring Advies gevraagd om de beschrijving van het Grootschalig functioneel landschap tegen het licht te houden. Op basis van zijn advies komen we tot de volgende tekst:
Dit landschap is min of meer optimaal ingericht voor de landbouw. Door het intensieve landgebruik beperkt de biodiversiteit zich hier in de meeste gebieden tegenwoordig in hoofdzaak tot wegbermen, randen van watergangen, houtopstanden en erven. De samenhang tussen de houtopstanden is aanzienlijk minder dan in de andere landschappen waardoor de biodiversiteit van deze houtopstanden relatief laag is. Soms is niet goed te zien in welk historisch landschapstype men zich bevindt. Het belang van landschap en recreatie staat hier wat minder op de voorgrond. Voor Achterhoekse begrippen zijn het vrij grootschalige, halfopen tot open gebieden.
- b. Het verschil tussen Functioneel landschap en Grootschalig functioneel landschap wordt, zoals de naam als zegt, bepaald door de grootschaligheid. Daar is ter plaatse van de voor Grootschalig functioneel landschap aangewezen gebieden onmiskenbaar sprake van.

Besluit:

De inspraakreactie wordt in zoverre overgenomen dat de beschrijving van het Grootschalig functioneel landschap wordt aangepast.

33. Ingekomen op 10 november 2020 en 14 april 2021

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Diverse inwoners van deze wijken hebben in onze richting hun zorg uitgesproken over de ontwikkeling of uitbreiding van windprojecten in het gebied ten noorden en oosten van het Aaltense Goor. Indien er nabij de grens van onze gemeente initiatieven zijn voor installaties voor grootschalige hernieuwbare energie (zoals windturbines) dan wil inspreker graag in een vroeg stadium worden betrokken. Ook hechten wij er aan dat ook inwoners van onze gemeente die in de nabijheid wonen worden meegenomen in de communicatie. Uiteraard vinden wij het daarbij belangrijk dat er aandacht is voor het woon- en leefklimaat van omwonenden en mogelijke gezondheidseffecten.

Aanvulling, ingekomen op 14 april 2021

- b. Richting onze gemeente worden er onverminderd zorgen geuit over de ontwikkeling van wind in het grootschalig functioneel landschap ten noorden en oosten van het Aaltense Goor en over de concrete plannen rondom Hagenwind. Wij vragen aandacht voor het betrekken van onze gemeente en inwoners bij uw beleidsontwikkeling en eventuele concrete plannen.
- c. In Lichtenvoorde wordt de Flierbeek fase 3 ontwikkeld naar woningbouw. We vragen om in uw visievorming ten aanzien van wind rekening te houden met deze ontwikkeling.
- d. De raad heeft aangegeven een pas op de plaats te willen maken ten aanzien van hoge windturbines na diverse ontwikkelingen die er om zouden kunnen vragen het beleid te herzien. Het gaat daarbij onder andere om het vervallen van een laagvliegroute, het proces rond de RES en diverse concrete initiatieven voor windturbines. De komende periode gaan we opnieuw in gesprek met de raad over de RES en onze eigen beleidskaders. Als gemeenten in de Achterhoek moeten we de energietransitie samen vormgeven.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zoals u weet, moet er na eventuele realisatie van nieuwe ontwikkelingen op Aaltens grondgebied ook ter plaatse van gevoelige functies zoals woningen op het grondgebied van Oost Gelre sprake zijn van een goed woon- en leefklimaat. Hieronder horen de mogelijke gezondheidseffecten. Eén en ander moet onderbouwd worden met onderzoeken die we, als de realisatie haalbaar is, uiteraard openbaar maken.
Wij willen dat er bij initiatieven voor windmolens procesparticipatie plaatsvindt, zie daarvoor paragraaf 4.2 van ons Uitnodigingskader. Wij zetten er hierbij op in dat u en uw belanghebbende inwoners gelijktijdig worden geïnformeerd als de inwoners en belangengroeperingen van de gemeente Aalten.
- b. Zie onze vorige reactie.
- c. Als woningen in de wijk Flierbeek 3 planologisch zijn vastgelegd, dan moeten we daar rekening mee houden.
- d. Onze gemeenteraad en ons college willen in 2030 energieneutraal zijn. Op basis van het Klimaatakkoord geldt een doelstelling van CO₂-neutraliteit in 2050. Daarnaast komt er een grote duurzame energieopgave vanuit de Regionale Energie Strategie op ons af. In de RES-Achterhoek werken we met de Achterhoekse gemeenten samen om te komen tot een samenhangende invulling van de energietransitie. In de RES-Achterhoek is de gemeente Aalten de laatste gemeente die een Uitnodigingskader (RODE-beleid) zal vaststellen.

Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt *inhoudelijk* niet overgenomen, al wordt het kansrijk gebied wel aanmerkelijk verkleind.

34. Ingekomen op 10 november 2020 en 5 maart 2021

Inhoud van de inspraakreactie

- a. In het Aaltense Goor is zichtbaar wat windmolens betekenen voor landschap, natuur en leefomgeving. Horizonvervuiling en lawaai. Kortom lelijkheid. De zorgen nemen toe door publicaties als GO!RES en een bijgevoegd Trouw-artikel van 21 oktober 2020.
- b. Het recent in Zondag met Lubach behandelde risico dat windmolens vooral energie voor datacenters van multinationals leveren. Terwijl het voor huishoudens beschikbaar moet komen en slim bezuinigen op energie juist voorop zou moeten staan bij het halen van 'Parijs'.
- c. Gevaren voor de gezondheid door windmolens, wijzend op een artikel in de Gelderlander van 29 oktober 2020.
- d. Burgers en natuurliefhebbers willen geen aantasting van het cultuurhistorische landschap, verwijzend naar een artikel in Het Parool.
- e. Besparen op energie moet voorop staan bij het halen van 'Parijs'.
- f. Duurzaamheid is voor mij veel meer dan klimaatbeleid en het bouwen van windmolens en zonnepanelen. Het gaat ook om een mooi landschap, een mooie leefomgeving en een rijke natuur. Het coulisselandschap wordt anders de sluitpost van de windmolens en zonnepanelen. Bij Netterden is al te zien wat er dan gebeurt.
- g. De problemen van de stad – waar het energieverbruik het grootst is! – moeten niet op het platteland opgelost worden, door hier juist de windmolens te plaatsen. Ook nog eens ver van zee. Op het platteland is veel minder wind.
- h. Waarom wordt het energieverbruik van de belangrijkste vervuilende sectoren landbouw, industrie en mobiliteit niet meegenomen? Daar wordt niets gedaan volgens de plannen.
- i. Als er windmolens worden geplaatst moet er voldoende afstand tot bebouwing en natuur worden aangehouden. In Duitsland/Beieren is de afstand tot woningen minimaal 10x de tiphoogte van een windmolen. Dat zou in Aalten ook moeten. Windmolens op zee worden zelfs op een afstand van minimaal 18,5 km uit de kust geplaatst. Dit zegt genoeg over de horizonvervuiling van de windmolens.
- j. Steeds meer klachten zijn er ook over het geluid van de windmolens. De volksgezondheid is hier in het geding.

- k. Voor een geloofwaardig klimaat- en CO2-beleid moeten heel veel bomen en houtwallen aangeplant worden. Ze nemen het broeikasgas CO2 op en het landschap wordt veel mooier en de natuur veel rijker. Voor vitale bomen moet het snoeibeleid ook heel anders.
- l. Het is belangrijk dat eerst de daken van bedrijven en kantoorpanden worden gebruikt voor het plaatsen van zonnepanelen. Geen schaarse grond in ons dichtbevolkte land opofferen voor zonnepanelen.

Aanvulling, ingekomen op 5 maart 2021

- m. Inspreker maakt bezwaar tegen het digitaal organiseren van de informatiebijeenkomsten voor het Uitnodigingskader Zon en Wind via Microsoft Teams, omdat:
 - 1. het grootste deel van de inwoners niet wordt bereikt;
 - 2. veel inwoners, met name ouderen, niet de middelen en ervaring hebben om digitaal te vergaderen;
 - 3. dit geen mogelijkheid biedt om vragen te stellen of een verdiepende discussie te voeren.
 Inspreker verzoekt om de digitale bijeenkomsten te veranderen in fysieke bijeenkomsten zodra dit weer mogelijk is. Betrokkenheid en burgerparticipatie is van groot belang, neem daar de tijd voor.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.4 Landschap en uitzicht.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.5 Geluid.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.11 Natuurschade.
- b. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.2.8 Financiële participatie.
- c. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.9 Gezondheidsklachten.
- d. Ook de gemeente Aalten wil haar waardevolle landschap beschermen, waar onder het natuurgebied Aaltense Goor.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.2 Windmolens in het Aaltense Goor.
- e. In het klimaatakkoord is een besparingsdoelstelling opgenomen van 130 TWh in 2030.
- f. Het onderdeel RES uit het klimaatakkoord heeft betrekking op en is begrensd op de realisatie van ten minste 35 TWh met grootschalig zon en wind in Nederland en op de regionale warmtestructuur. Het klimaatakkoord kent nog meer uitwerkingen van klimaatbeleid en daar is ook inspraak op mogelijk. Klimaatadaptatie, droogte etc. zijn belangrijke onderwerpen maar zijn geen onderdeel van de RES. Deze inspraak gaat over het ontwerp Uitnodigingskader zon en wind, die een relatie heeft met de RES. Duurzaamheid is inderdaad een veel breder onderwerp, maar is hier, om genoemde redenen niet in die volledige breedte aan de orde.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.4 Landschap en uitzicht.
- g. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.20 Op zee.
- h. Het klimaatakkoord gaat over 49% reductie van de broeikasgassen in 2030 ten opzichte van 1990. Dat wil zeggen: uitstoot van broeikasgassen door landbouw en door energieverbruik (fossiel) van de industrie, mobiliteiten de gebouwde omgeving. De RES is in dit verband begrensd qua doelstelling en alleen gericht op de grootschalige opwek van 'groene' energie met zon en wind op land (35 TWh in Nederland). Daarmee is landbouw, industrie en mobiliteit geen onderwerp in de RES anders dan dat de keuze voor een doelstelling voor de opwek van 35 TWh op land een resultaat is van een brede aanpak.
- i. Windmolens zijn onmiskenbaar aanwezig in ons landschap. Het Uitnodigingskader voorziet grootschalige ontwikkelingen van duurzame energie alleen in grootschalige (functionele) gebieden. Op deze manier willen we ons kleinschalig en waardevol landschap beschermen. Bij een landelijke of provinciale schaal van de RES is het denkbaar dat locaties voor grootschalige winning van duurzame energie aangewezen worden door provincie of rijk. Wij zijn van mening dat we dat niet moeten willen. Bij de aanwijzing van windkavels op zee worden meer belangen afgewogen, zoals die van natuur, visserij, scheepvaart, en recreatie.
- j. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.5 Geluid.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.9 Gezondheidsklachten.
- k. We juichen toe dat bomen en houtwallen worden aangeplant om natuur en landschap te verrijken. In het kader van het Uitnodigingskader zullen we aantallen en soorten beplantingen beoordelen in relatie tot de grootte van de ontwikkeling.
- l. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.4.3 Zonneladder.
- m. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.2.3 Informatiebijeenkomsten via Teams.
Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt *inhoudelijk* niet overgenomen, al wordt het kansrijk gebied wel aanmerkelijk verkleind.

35. Ingekomen op 10 november 2020 en 14 april 2021

Inhoud van de inspraakreactie

Algemeen

- a. Het verzoek om 4 weken de gelegenheid te geven om de inspraakreactie nader uit te werken.
- b. Verkeerde inschattingen van de potenties van zon en wind en van de doelmatigheid, omdat de wetenschap niet aan tafel heeft gezeten bij het Klimaatakkoord (waar de RES op stoelt).
- c. De RES is een decentrale activiteit met weinig coördinatie en veel verschil in aanpak. Ook deskundigheid schiet door decentralisatie in het algemeen tekort.
- d. Slechts een deel van het Klimaatakkoord is onder gebracht in de RES. Dit akkoord (waar de RES onderdeel van is) is ten onrechte versmald en uitgekleeft. De bevolking heeft alleen nog inspraak bij het zoeken van locaties voor windmolens en zonnepanelen. Ook het GO!RES-rapport signaleert dat klimaatadaptatie vreemd genoeg geen thema is.
- e. Duurzaamheid gaat over veel meer dan alleen klimaat en 'groene' energie. De SNMA wijst op aspecten zoals landschap, biodiversiteit, milieu, waterkwaliteit e.d.
- f. Het rapport GO!RES signaleert dat er een veel te grote druk op het RES staat. Het GO!RES-rapport stelt vast dat het een bureaucratische rekenexercitie dreigt te worden, wat leidt tot een onzorgvuldig proces voor ruimtelijke ordening en ruimtelijke inpassing van windmolens en zonneparken. De ruimtelijke kwaliteit (het landschap) komt geweldig onder druk te staan.
- g. Landbouw, industrie en mobiliteit komen als belangrijkste uitstotende sectoren niet aan bod bij de RES (zie ook GO!RES). Dat is een enorm tekort van het RES en maakt de operatie niet geloofwaardiger. Bepleit dat het Rijk de RES verbindt aan ruimtelijke overstijgende opgaven van industrie, landbouw, en mobiliteit, én de K van klimaatadaptatie.

Energieproductie en besparing

- h. Bij de RES moeten energiebesparing en een lagere energievraag voorop staan. En niet het bijbouwen van energieproductie.
- i. De Achterhoekse besparingsopgave is 20% op elektriciteit en 55% op gas. Zonnepanelen worden daarbij als besparing beschouwd. Dit beschouwt SNMA foutief, oneigenlijk en misleidend.
- j. De Achterhoek moet lobbyen bij het rijk om de RES-opgave middels gemeentelijke aandelen te kunnen realiseren op zee, waar het meer en harder waait.
- k. Voor zonnepanelen en -parken moet de zonneladder te worden gebruikt om leefomgeving en landschap zo min mogelijk te verstoren.
- l. Tenminste de helft van de ruimte van zonnevelden moet bestemd en ingericht worden als landschappelijke inpassing ten behoeve van de biodiversiteit en voor CO2-invang. Een citaat uit het artikel 'Zonneparken kunnen ook een verrijking zijn' van 13 september 2018: *Gezien de manier waarop veel zonneparken in het buitengebied zijn aangelegd, is de weerstand begrijpelijk. De praktijk laat zien dat marktwerking, waarin grondeigenaar en ontwikkelaar maximaal rendement uit een perceel willen halen, leidt tot de zo gevreesde 'blauwe zeeën', ten koste van biodiversiteit, bodem en landschap. Zonnevelden moeten landschappelijk aan het zicht onttrokken worden door (lage) houtwallen en hagen. Deze kunnen aan de noordzijde ook hoger en robuust zijn omdat ze daar de zon niet afschermen. Beplanting van inlandse soorten gebruiken. Harde elementen vermijden (staal en beton).*
- m. Voor een klimaatbeleid dat het CO2-probleem direct aanpakt moeten heel veel bomen en houtwallen worden aangeplant. Ze nemen het broeikasgas CO2 op en het landschap wordt mooier en de natuur rijker. Ook het snoeibeleid moet anders om de vitaliteit en CO2-opname van bomen niet te schaden: minder hoog opsnoeien bijvoorbeeld.
- n. Een beoordeling van milieu- en gezondheidseffecten van windturbines ontbreekt bij het ontwerp Uitnodigingskader. Ook is er geen passende beoordeling volgens de Europese Habitatrichtlijn.
- o. Er ontbreekt verder een verbod op het gebruik van bodemverontreinigende stoffen als Pfas en houtverduurzamingsmiddelen.

Duurzaamheid en klimaat

- p. De relatie tussen enerzijds de beoogde windturbines en zonnepanelen en anderzijds een lager CO₂-gehalte is volstrekt onduidelijk. En om een lager CO₂-gehalte gaat het juist bij het oplossen van het klimaatprobleem.
- q. De bijdrage van de windenergie aan de grote energievraag is miniem in verhouding tot de grote schade aan het landschap. Het is symboolpolitiek.
- r. Met de zogenaamd duurzame energie ten behoeve van het klimaat hoeven bestuurders minder te doen aan politiek lastiger beleid voor stikstof, stank, watervervuiling, verdroging en biodiversiteit. Het is een vorm van groene 'window dressing'.

Landschap en natuur

- s. Grootschalige energieopwekking in een kleinschalig landschap is een grote tegenstelling. Dat kan niet goed gaan en zal tot nog veel meer landschapspijn leiden. Hoge windmolens zijn (vaak) op zeker 20 km afstand zichtbaar en hebben een enorme impact op de wijde omgeving. Dit bewijst ook dat de lokale schaal van het RES en decentraal beleid niet past bij de energietransitie. Het op grote afstand zichtbaar zijn van de windmolens en het onrustige beeld van de draaiende wieken zullen een enorme aantasting van de visuele leefomgeving betekenen. Om horizonvervuiling te beperken staan molens in zee op zijn minst ca 20 km uit de kust.
- t. Bij het RES dreigen natuur en landschap - zoals vaak - weer het sluitstuk te worden, in dit geval van de energieproductie. Terwijl ook volgens het rapport van het PBL landschap en landschapsbehoud juist veel meer centraal moeten komen te staan. Het PBL vraagt om een landschapsinclusief omgevingsbeleid.
- u. SNMA vindt het niet acceptabel dat windmolens veel slachtoffers maken onder vogels en vleermuizen. Hetzelfde geldt voor insecten.
- v. Winturbines in en vlak bij het Gelders Natuur Netwerk (GNN) vindt SNMA niet acceptabel. Wat dat betreft zijn er genoeg slechte ervaringen met de huidige windturbines pal tegen het natuurgebied Aaltense Goor. De bewoners in de omgeving klagen over geluidsoverlast.

Leefbaarheid en gezondheid

- w. Als er windmolens worden geplaatst moet er voldoende afstand tot bebouwing worden aangehouden. In Duitsland is de afstand tot woningen minimaal 10 keer de tiphoogte van een windmolen. Het is vreemd dat hier veel ruimere normen gelden en minder zorgvuldig omgaan met de leefbaarheid van burgers.
- x. De geluidhinder van windmolens krijgt ook steeds meer aandacht. Artsen zeggen dat het kan de gezondheid en de rust van mensen kan schaden.
- y. De minimale afstand van windmolens tot beschermd dorpsgezicht is 2 kilometer. Dit geeft aan dat men windmolens wel schadelijk vindt voor de ruimtelijke kwaliteit!
- z. In natuurgebieden mag geen verstoring van natuurbeleving en rust plaatsvinden door windmolens. Windmolens geven een onrustig landschapsbeeld en geluidhinder. Voor een natuurgebied moet ook een afstand van minimaal 2 kilometer gelden.

Proces en participatie

- aa. Vooral het tweede gebiedsgesprek van het RES-Aalten op maandag 28 september 2020 was niet serieus. Het concept 'Uitnodigingskader' werd toegelicht en er konden vragen worden gesteld. Op 30 september 2020 werd echter reeds het definitieve Uitnodigingskader gepubliceerd. Dat is geen serieus gebiedsgesprek en de Gemeente Aalten heeft op deze wijze niet voldaan aan haar participatieopgave.

Aanvulling, ingekomen op 18 maart 2021

- bb. Jaap Dirkmaat, voorzitter van de Vereniging Nederlands Cultuurlandschap, vertelt in een video dat het natuurreservaat Aaltense Goor, destijds gespaard gebleven tijdens de ruilverkaveling, behouden moet blijven en er geen windmolens in het gebied geplaatst moeten worden. Het gebied ligt tevens in een windluwe streek en dus zijn windmolens efficiënter op zee of langs de kust.

Aanvulling, ingekomen op 14 april 2021

- cc. Het wordt steeds duidelijker dat de volksgezondheid aan de orde is bij de plaatsing van windmolens. Zie het artikel 'Ziek van de Wiek' van 10 april 2021 in de Volkskrant als bijlage. Het voorzorgsbeginsel moet gelden, waarbij de afstand tussen woningen en windmolens minimaal 10 keer de windmolenhoogte bedraagt.
- dd. Er moet meer aandacht komen voor de potentiële vogelslachtoffers.

- ee. Windmolens en zonnepanelen mogen geen enkele schade toebrengen aan de schaarse natuur(gebieden) wat betreft biodiversiteit en landschap.
- ff. Bij de RES moet zuinig ruimtegebruik meer een rol spelen. Zie het recente PBL-rapport hierover.
- gg. Bij zonnepanelen en –weides moet (de vergroting van) biodiversiteit een belangrijke rol spelen.
- hh. Waarom de haast bij het halen van klimaatdoelen en daarbij schade aan natuur en landschap op de koop toe nemen? Bij enkele grote natuur- en milieuproblemen van de afgelopen decennia, zoals het stikstofprobleem, hadden we geen haast. De natuur ondervindt daarnaast al schade van verdroging.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

Algemeen

- a. De stichting had tot 14 april 2021 de tijd om haar inspraakreactie aan te vullen, waarvan ze gebruik heeft gemaakt.
- b. De potentie van zon en wind is naar onze mening in het klimaatakkoord op een verantwoorde wijze weergegeven. De vermogens van zonnepanelen en windmolens, alsmede de vollasturen in de gemeente Aalten zijn bekend.
- c. In het klimaatakkoord is gekozen voor een decentrale uitwerking van de RES per RES-regio. De veronderstelling dat daardoor in deskundigheid en coördinatie tekort wordt geschoten is een niet op feiten gebaseerde aanname. Er zijn inderdaad wel verschillen in aanpak tussen de diverse regio's maar de overeenkomsten in de aanpak zijn veel groter. Ook stemmen de Gelderse RES-regio's regelmatig met elkaar af.
- d. Het onderdeel RES uit het klimaatakkoord heeft betrekking op en is begrensd op de realisatie van ten minste 35 TWh met grootschalig zon en wind in Nederland en op de regionale warmtestructuur. De RES wordt opgesteld door 30 regio's, waaronder de RES-regio Achterhoek. Het klimaatakkoord kent nog meer uitwerkingen van klimaatbeleid en daar is ook inspraak op mogelijk. Klimaatadaptatie, droogte etc. zijn belangrijke onderwerpen maar zijn geen onderdeel van de RES.
- e. Zie ook voorgaande. Deze inspraak gaat over het Uitnodigingskader zon en wind en vanwege de relatie met de RES geven wij ook een reactie als het inspraak op de RES betreft. Duurzaamheid is een veel breder onderwerp, maar is hier in die volledige breedte niet aan de orde.
- f. Het GO!RES-rapport geeft een interessante mening over het RES-proces. In de RES zal uiteindelijk een taakstelling voor het plaatsen van windmolens en zonnevelden komen voor 2030. Dat hier enige aantasting van het landschap bij zal optreden is een gegeven. Het is de taak van de RES en het Uitnodigingskader om deze aantasting tot een minimum te beperken en acceptabel te houden.
- g. Het klimaatakkoord gaat over 49% reductie van de broeikasgassen in 2030 ten opzichte van 1990. Dat wil zeggen: uitstoot van broeikasgassen door landbouw en door energieverbruik (fossiel) van de industrie, mobiliteiten de gebouwde omgeving. De RES is in dit verband begrensd qua doelstelling en alleen gericht op de grootschalige opwek van 'groene' energie met zon en wind op land (35 TWh in Nederland). Daarmee is landbouw, industrie en mobiliteit geen onderwerp in de RES anders dan dat de keuze voor een doelstelling voor de opwek van 35 TWh op land een resultaat is van een brede aanpak.

Energieproductie en besparing

- h. In het klimaatakkoord is een besparingsdoelstelling opgenomen van 130 TWh in 2030. Naast deze besparing is er vastgesteld dat er ook opwekcapaciteit nodig is op land (35 TWh). En op zee (49 TWh). Besparing, en lagere energievraag, is daarom geen onderdeel van de RES omdat de RES gericht op het realiseren van deze opwek van 35 TWh op land met zon en wind.
- i. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.4.9 Zon op particuliere daken.
- j. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.20 Op zee.
- k. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.4.3 Zonneladder.
- l. In het ontwerp Uitnodigingskader zijn criteria opgenomen voor landschappelijke inpassing. Het is daarbij belangrijk om steeds te kijken welke kansen de landschappelijke inpassing biedt, welke combinaties er te maken zijn en hoe deze benut kunnen worden. Denk aan de stimulans voor biodiversiteit of aan de maatregelen om het gebied klimaatbestendiger te maken. Naast de landschappelijke inpassing wordt een deel van een zonneveld daadwerkelijk ingevuld met zonnepanelen. Wij willen dat ten minste 25% onbedekt oppervlak overblijft tussen en rond de panelen. Voor de bodem geldt dat minder licht en een andere verdeling van het water via minder planten(wortels) zullen leiden tot minder bodemleven, lagere organische stofgehalten en een afname van de bodemvruchtbaarheid. Een ecologische inrichting van zonneparken met extensief beheerde vegetaties als uitgangspunt kan ook kansen bieden op een positief effect op de structuur en kwaliteit

van de bodem, vooral als de uitgangssituatie intensieve landbouwgrond was. Aangezien de grond voor lange tijd uit productie genomen wordt, kan de grond tot rust komen en de bodemkwaliteit herstellen en verbeteren (bron: WUR, april 2019). Wij zullen in het uitnodigingskader meer nadruk leggen op het stimuleren van biodiversiteit en het bodemleven bij de inpassingsplannen in de tenders.

De WUR (april 2019) stelt dat netto-opslag van koolstof haalbaar is in zonneparken. Het is mogelijk de koolstofvastlegging te bevorderen door in de bodem meer kruidenrijke begroeiing aan te planten. Dit is vooral effectief in combinatie met zorgvuldig en extensief beheer: pas laat maaien en niet bemesten of bespuiten.

- m. Opslag, vastlegging van CO₂, door bomen en struiken bij een landschappelijke inpassing is geen doelstelling van het UKZW en de RES. De omvang van deze CO₂-opslag is niet groot. Als bijkomend voordeel is er aandacht voor.
- n. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.9 Gezondheidsklachten.
Bij een ruimtelijke procedure (zoals een bestemmingsplan) van een concreet plan komt de beoordeling van natuur- en milieuaspecten aan de orde.
- o. Een verbod op Pfas en houtverduurzamingsmiddelen komt voort uit andere wet- en regelgeving en geldt altijd. Het is daarom niet relevant om te vermelden in dit Uitnodigingskader.

Duurzaamheid en klimaat

- p. Het nut van zonnepanelen en windmolens moet worden gezien in het licht van het vervangen van het verbruik van fossiele energie. Het gebruik van fossiele energie veroorzaakt CO₂-uitstoot. De maatschappij zal energie nodig hebben en blijven gebruiken ook al is dat zo min mogelijk. Tijdens het opwekken van stroom met windmolens en zonnepanelen komt er geen CO₂, vrij. Er komt wel CO₂ vrij bij tijdens de installatie/bouw en bij het onderhoud en de afbraak van windmolens en zonnepanelen. Maar over de hele levensduur is die uitstoot erg laag.
- q. Er ligt van rijkswege een grote opgave voor de winning van duurzame energie, maar we willen verantwoord omgaan met ons waardevolle landschap. Vandaar dat er gebieden zijn aangewezen waar geen- en waar wel grootschalige mogelijkheden zijn. Hoewel windmolens inderdaad invloed hebben op het landschap, kunnen we die invloed met het Uitnodigingskader beperken. Een 3 MW molen (ashoogte circa 125 meter) kan jaarlijks energie opwekken dat gelijk staat aan het jaarlijks verbruik van ongeveer 2000 huishoudens. Het is natuurlijk lastig om de opbrengst van een windmolen te vergelijken met de invloed op het landschap.
- r. Deze reactie veronderstelt dat met het beleid voor duurzame energie de bestuurlijke aandacht wordt weggehaald bij andere belangrijke milieu- en duurzaamheidsonderwerpen. Dit is (aantoonbaar) geenszins het geval.

Landschap en natuur

- s. Windmolens zijn onmiskenbaar aanwezig in ons landschap. Het Uitnodigingskader voorziet grootschalige ontwikkelingen van duurzame energie alleen in grootschalige (functionele) gebieden. Op deze manier willen we ons kleinschalig en waardevol landschap beschermen. Bij een landelijke of provinciale schaal van de RES is het denkbaar dat locaties voor grootschalige winning van duurzame energie aangewezen worden door provincie of rijk. Wij zijn van mening dat we dat niet moeten willen. Bij de aanwijzing van windkavels op zee worden meer belangen afgewogen, zoals die van natuur, visserij, scheepvaart, en recreatie.
- t. Wij zien natuur en landschap als belangrijk onderdeel in ons Uitnodigingskader. Met de landschappelijke inpassing voor zonnenvelden en gebiedsindeling voor grootschalige ontwikkelingen is hier voldoende aandacht voor, zie bijvoorbeeld pagina 32 van het ontwerp Uitnodigingskader. Bij veel projecten zal ecologisch onderzoek uitgevoerd moeten worden.
- u. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.11 Natuurschade.
- v. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.2 Windmolens in het Aaltense Goor.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.5 Geluid.

Leefbaarheid en gezondheid

- w. De afstand die SNMA noemt, heeft betrekking op een goed woon- en leefklimaat ter plaatse van woningen in relatie tot overlast van windmolens. Wij willen geen vaste afstanden hanteren, omdat dit voorbij gaat aan toekomstige innovaties die de overlast van windmolens kunnen beperken. Als een ontwikkelaar één of meer windmolen(s) wil ontwikkelen, moet hij aan de hand van geluidsonderzoek aantonen dat een goed woon- en leefklimaat gewaarborgd is. Er mag daarnaast geen sprake zijn van een te hoge geluidsbelasting en te vaak slagschaduw. Voor deze aspecten gelden objectieve normen, die opgenomen zijn in het Activiteitenbesluit. De wetgeving kent regels om slagschaduw te beperken

bij woningen. Een stilstandvoorziening die op vrijwel alle hedendaags windmolens zit, kan de windmolen uitschakelen tijdens ontoelaatbare slagschaduw.

- x. Geluidhinder in algemene zin kan gezondheidsklachten veroorzaken; zie verder het vorige punt.
- y. Windmolens zijn van invloed op de ruimtelijke kwaliteit. Daarom geven wij de voorkeur aan clustering boven verspreiding van grote windmolens. Aalten en Bredevoort hebben een van rijkswege beschermd stads- en dorpsgezicht. In de lijn met eerdere algemene adviezen van de Rijksdienst Cultureel Erfgoed houden wij een afstand aan van 2 km tussen grote windturbines en de grenzen van een beschermd gezicht.
- z. Als uit gedegen ecologisch onderzoek in het kader van een windmolenplan blijkt dat een afstand van 2 km van een natuurgebied aangehouden moet worden, dan zullen we dat overwegen.

Proces en participatie

- aa. In de presentatie van het tweede gebiedsgesprek op 28 september is duidelijk aangegeven dat het college op 22 september al had ingestemd met het ontwerp Uitnodigingskader. Ook is aangegeven dat de inspraak in de dagen erna zou starten. Als de SNMA de mogelijkheid tot inspraak toen niet of te weinig heeft aangegrepen, kan dat niet bij ons worden neergelegd.

Aanvullingen

- bb. Jaap Dirkmaat heeft het in zijn vlog over windmolens binnen het natuurgebied Aaltense Goor.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.2 Windmolens in het Aaltense Goor.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.20 Op zee.
- cc. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.9 Gezondheidsklachten.
- dd. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.11 Natuurschade.
- ee. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.2 Windmolens in het Aaltense Goor.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.11 Natuurschade.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.4 Landschap en uitzicht.
- ff. Juist bij windmolens is er sprake van een zeer gunstige verhouding tussen energiewinning en ruimtegebruik.
- gg. Er moet bij plannen voor zonneweiden rekening gehouden worden met natuur, zie pagina 29 van het ontwerp Uitnodigingskader. Wij zullen de extra nadruk leggen op de biodiversiteit.
- hh. We willen met ons Uitnodigingskader de schade aan ons waardevolle landschap juist zoveel mogelijk beperken. En het Uitnodigingskader gaat zeker niet voorbij aan de natuur. We zetten in op behoud en waar mogelijk versterking van de natuur. Dit wordt echter pas zichtbaar ten tijde van de ruimtelijke procedure voor een zonneveld. We willen dat bij de aanleg en beheer samen opgetrokken wordt met lokale natuurorganisaties.

Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt in zoverre overgenomen dat extra nadruk gelegd wordt op biodiversiteit, bodemleven en koolstofopslag bij de beoordeling van de tenders voor grootschalig zon. Daarnaast kunnen we zeggen dat het kansrijk gebied aanmerkelijk wordt verkleind.

36. Ingekomen op 10 november 2020

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Inspreker vraagt om meer aandacht te besteden aan het draagvlak van de bewoners in het buitengebied. De tijd tussen de voorlichtingsavond en het indienen van de inspraakreacties was minder dan 4 weken. Door corona was het lastig om in deze periode mensen te benaderen.
- b. Er moeten eerst daarvoor geschikte daken vol gelegd worden met zonnepanelen, voordat industrialisering van het buitengebied nodig is.
- c. Als er dan zonneweides nodig zijn, moeten die aan het zicht worden onttrokken.
- d. Stelt een regeling voor om asbestdaken te verwijderen om daar zonnedaken van te maken.
- e. Financiële participatie is een zwijggeld regeling.
- f. Als het zwaartepunt op geld verdienen komt te liggen, dan gaat er geen houtsingel komen.
- g. Verwijst naar WUR-rapport 'Zonneparken natuur en landbouw' waarin de nadelen van zon- en windenergie zijn opgenomen.

- h. Windmolens passen niet in de natuur.
- i. Van windmolens word je ziek, zie de publicatie van de RIVM.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Met de gebruikelijke zesweekse inspraaktermijn is er in principe genoeg tijd en gelegenheid geweest voor eenieder om zich te verdiepen in het ontwerp Uitnodigingskader en hierover van gedachten te wisselen met anderen. Afstemmen van inspraakreactie is niet persé noodzakelijk om betrokken te worden bij de raadsbehandeling van het Uitnodigingskader.
Desondanks werd in december 2020 steeds meer duidelijk dat lang niet iedereen op de hoogte was van het ontwerp Uitnodigingskader en de inspraakmogelijkheid daarop. Daarom is besloten om een extra inspraakperiode van zes weken in te lassen. Deze is vond plaats van 3 maart tot en met 13 april 2021. Alle inspraakreacties op het ontwerp Uitnodigingskader die vóór 14 april 2021 zijn ingediend, zijn in de verdere besluitvorming van het Uitnodigingskader betrokken en beantwoord.
 - b. Deze reactie sluit aan bij de zonneladder.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.4.3 Zonneladder.
 - c. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.4.7 Landschappelijke inpassing.
 - d. Het advies van inspreker om de regeling 'asbest er af, zonnepanelen er op' nieuw leven in te blazen, heeft onze aandacht.
 - e. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.2.8 Financiële participatie.
 - f. In onze gemeente is genoeg ervaring met projecten waaruit blijkt dat economie en een maatschappelijke bijdrage hand in hand kunnen gaan.
 - g. Het WUR-rapport waarnaar verwezen wordt zet voor- en nadelen en kansen en knelpunten van zonneparken op een rij. In deze inspraaknota wordt bij andere inspraakreacties concreet ingegaan op onderdelen van dit rapport.
 - h. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.12 Knipperlicht op windmolens.
 - i. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.9 Gezondheidsklachten.
- Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt *inhoudelijk* niet overgenomen, al wordt het kansrijk gebied wel aanmerkelijk verkleind.

37. Ingekomen op 10 november 2020

Inhoud van de inspraakreactie

- a. De omschrijving van het Grootchalig functioneel landschap in het ontwerp Uitnodigingskader (p.17) komt neerbuigend over en dan met name dat er gesteld wordt dat de biodiversiteit zich hier in hoofdzaak beperkt tot wegbermen en randen van watergangen. Het beschrijft dat het soms is niet te zien in welk landschapstype men zich bevindt, terwijl het duidelijk is dat het een landbouwgebied is, bedoeld voor veeteelt en voedselvoorziening. Vraagt zich af of de gemeente heeft onderzocht dat dit landschappelijk en voor recreatie minder waardevolle gebieden zijn. Recreanten zijn juist lyrisch over het weidse uitzicht en hoe mooi inspreker woont. Dat dit voor Achterhoekse begrippen open en grootschalige tot vrij grootschalige gebieden zijn, valt op de Haart nog wel mee. Inspreker stelt de volgende tekst voor: *min of meer (optimaal) ingericht voor de landbouw. Landbouw die we niet kunnen missen voor de voedselvoorziening. Gelukkig word er wel aandacht besteed aan de biodiversiteit in dit gebied. Dit coulisselandschap met zijn glooiende akkers is de moeite waard voor recreatie.*
- b. Is tegen het creëren van windmolens en zonneakkers. Er zijn daken genoeg om zonnepanelen op te leggen. Met een wereldbevolkingsgroei van 200.000 per dag, dit zijn er 73.000.000 per jaar zullen we alle landbouwgrond hard nodig hebben om de mensen van voedsel te kunnen voorzien. Er moet nog meer landbouwgrond bij komen.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Wij hebben onze vaste adviseur natuur en landschap van Staring Advies gevraagd om de beschrijving van het Grootchalig functioneel landschap tegen het licht te houden. Op basis van zijn advies komen we tot de volgende tekst:
Dit landschap is min of meer optimaal ingericht voor de landbouw. Door het intensieve landgebruik

beperkt de biodiversiteit zich hier in de meeste gebieden tegenwoordig in hoofdzaak tot wegbermen, randen van watergangen, houtopstanden en erven. De samenhang tussen de houtopstanden is aanzienlijk minder dan in de andere landschappen waardoor de biodiversiteit van deze houtopstanden relatief laag is. Soms is niet goed te zien in welk historisch landschapstype men zich bevindt. Het belang van landschap en recreatie staat hier wat minder op de voorgrond. Voor Achterhoekse begrippen zijn het vrij grootschalige, halfopen tot open gebieden.

- b. Voedsel voor een groeiende wereldbevolking is belangrijk, maar er liggen meer opgaven. De klimaatdoelen, zoals energieneutraal in 2030 en CO₂-neutraal in 2050 zijn er daar een paar van. Vanuit de Regionale Energie Strategie hebben wij de dringende taak om een genoeg duurzame energie op te wekken binnen onze gemeentegrenzen om in 2030 energieneutraal te zijn. Die opgave kunnen wij, naar huidige maatstaven, invullen met zowel wind en zon. Wij zetten in op beide. Gelet op de indicatieve hindercirkel van een windmolen, het aantal woningen binnen ons grondgebied en de verspreiding daarvan (zie pagina 20 van het Uitnodigingskader), lijken de mogelijkheden voor de winning van windenergie vooralsnog beperkt te zijn tot het gebied ten noorden van het Aaltense Goor. Bij zonnenvelden hanteren we tenders, te beginnen met een eerste van 30 ha perceelsoppervlak. We sturen aan op een zo hoog mogelijke realisatie van zon op dak en stimuleren het gebruik van incourante gronden. Tegelijkertijd weten we dat we ook zonnenvelden en/of windmolens nodig hebben om onze energieopgave te realiseren. Daarom wordt op al deze ontwikkelingen op een verantwoorde manier ingezet.

Een door het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat ingeschakeld bureau heeft uitgerekend wat de ruimtevraag naar zon-PV theoretisch kan betekenen voor het aandeel landbouwgrond. In 2030 zou maximaal 0,7% van de gronden die nu een landbouwbestemming hebben benut worden voor zonneparken. Hierbij geldt de aanname dat de doelstelling voor hernieuwbare elektriciteit op land voor 50% ingevuld wordt met zon-PV en deze zon-PV geheel op landbouwgrond zou landen. Als in Aalten de gehele verwachte restopgave voor duurzame energie gewonnen wordt in zonnenvelden, dan is nog 68 ha aan zonnenveld nodig, zie pagina 5 van het Uitnodigingskader. Dit is 1,0% van alle agrarische bestemmingen exclusief de bouwvlakken (=66,8 km²).

Besluit:

De inspraakreactie wordt in zoverre overgenomen dat de beschrijving van het Grootschalig functioneel landschap wordt aangepast.

38. Ingekomen op 11 november 2020

Inhoud van de inspraakreactie

- a. De gemeente geeft zelf het belang aan van een goede communicatie met omwonenden. Sterker: initiatiefnemers worden min of meer verplicht om omwonenden juist te informeren en te betrekken bij de ontwikkeling en realisatie van het initiatief. Dat is het heel vreemd dat inspreker via andere omwonenden op de hoogte gebracht is, terwijl van de initiatiefnemers nooit iets is vernomen. Het gevoel overheerst dat de belangen van de omwonenden niet worden meegewogen.
- b. In het Uitnodigingskader wordt op pagina 13 een aantal argumenten benoemd waarom er beter geen windmolens geplaatst kunnen worden.
- c. Vraagt of en door wie er al een geluidsonderzoek wordt gedaan.
- d. Het is de vraag wat de invloed is van windmolens op de gezondheid van omwonenden.
- e. Windmolens veroorzaken een hinderlijke uitzicht.
- f. Wat voor invloed heeft dit op de waarde van woningen.
- g. Vraagt zich af of het plaatsen van windmolens überhaupt nodig is. Er zijn genoeg andere mogelijkheden waarbij energie opgewekt kan worden én de uitstoot van CO₂ verlaagd kan worden. Manieren waarbij inwoners zelf gestimuleerd worden om te investeren in duurzame energie. Dus waar mogelijk je eigen energie gaan opwekken of bijvoorbeeld een bepaalde wijk of straat laten investeren in zonnepanelen op het platte dak van een bedrijfspand waarbij de opgewekte energie gebruikt kan worden door de mensen zelf. Wat ook een mogelijkheid zou kunnen zijn is dat je boeren de kans geeft om te investeren in zonnepanelen. Een voorwaarde is dan wel dat ze bijvoorbeeld een percentage van hun veestapel moeten verminderen. Wanneer ze bijvoorbeeld een paar 100 zonnepanelen op hun dak kunnen leggen dan kunnen ze met de stroom die ze opwekken de inkomsten die ze dan mislopen door de kleiner geworden veestapel compenseren. Voordeel is dan ook dat er geen windmolens geplaatst hoeven te worden en dat landbouwgrond niet opgeofferd hoeft te worden voor zonneparken.

- h. Er zijn genoeg redenen en mogelijkheden om geen windmolens te plaatsen in een mooi natuurgebied.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.2.2 Communicatie eerste inspraakperiode.
- b. De betreffende tekst op pagina 13 is voor ons geen reden om initiatieven van windmolens van duurzame energie te weerhouden een aanvraag in te dienen.
- c. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.5 Geluid.
- d. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.9 Gezondheidsklachten.
- e. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.4 Landschap en uitzicht.
- f. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.1.11 Planschade.
- g. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.1.2 Duurzaam en stabiel netwerk.
Gelet op de indicatieve hindercirkel van een windmolen, het aantal woningen binnen ons grondgebied en de verspreiding daarvan (zie pagina 20 van het Uitnodigingskader), lijken de mogelijkheden voor de winning van windenergie vooralsnog beperkt te zijn tot het gebied ten noorden van het Aaltense Goor. Er ligt een forse opgave voor zon op grote daken (28 GWh) die met 5,35 GWh dat reeds gerealiseerd is, langzaam op gang komt. Wij juichen elk particulier initiatief toe als zon op daken. Wij zijn groot voorstander van zon op het dak van grote stallen. Dit is efficiënt en heeft weinig impact op het landschap. Dat willen we niet belemmeren door het inleveren van dieraantallen.
- h. Het ontwerp Uitnodigingskader sluit grote windmolens in een natuurgebied, zoals het Aaltense Goor uit.

Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt *inhoudelijk* niet overgenomen, al wordt het kansrijk gebied wel aanmerkelijk verkleind.

39. Ingekomen op 11 november 2020

Inhoud van de inspraakreactie

- a. De stelling dat het totale oppervlak aan geschikte daken te klein is om te kunnen voorzien in de verwachte energiebehoefte in 2030¹, wordt niet onderbouwd. Bijvoorbeeld een bijdrage van 30% in de energiebehoefte kan een goed begin zijn?
- b. Panelen op daken van woonhuizen worden niet meegenomen. Daarmee wordt aangegeven dat participatie van Aaltense inwoners ook geen startpunt kan zijn om tot de grootst mogelijk bijdrage te komen. Wederom zonder onderbouwing.
- c. In het een recent uitgegeven rapport van Deloitte: (<https://www2.deloitte.com/nl/nl/pages/data-analytics/articles/zonnepanelen.html>) staat dat Nederlandse daken veel potentie hebben aan zonne-energie bij te dragen. Gemeente Aalten heeft een potentieel aan geschikt dakoppervlak van 2,3 km². Dit kan een belangrijke bijdrage leveren wanneer tenminste onderzocht wordt welke daken wanneer kunnen leveren. Gebruikmakend van de (platte) daken zullen we in ieder geval kunnen voorkomen dat te veel, in het rapport aangegeven als 'incourante agrarische gronden', vol gelegd worden met zonnepanelen en te veel hoge windmolens gezondheidsklachten bij omwonenden veroorzaken en het landschap verder ontsieren.
- d. Hoe staat het bijvoorbeeld met het dak van het gemeentekantoor?
- e. De gemeente doet er verstandig aan op alle fronten haar inwoners en bedrijven te betrekken. Plannen met geen of weinig participatie blijven weerstand opwekken en krijgen geen draagvlak. Het zijn uiteindelijk de inwoners die voor de kosten opdraaien en lang vastzitten aan dit soort grootschalige projecten.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie paragraaf 1.2 van het Uitnodigingskader. Er ligt een grote opgave van zon op grote daken waarvan de realisatie langzaam op gang komt. Van de verwachte totaalopgave (108 GWh) moet circa 26% hierop gerealiseerd worden.
- b. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.4.9 Zon op particuliere daken.
- c. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.4.11 Capaciteit dakoppervlak.

Met het project Zonnige Daken (Agem) heeft de gemeente eigenaren van grote daken benaderd voor het plaatsen van zonnepanelen op grote daken, door advies geven, onder andere bij subsidieaanvragen en sterkteberekeningen. Dit project werpt zijn vruchten af.

- d. Voor wat betreft het dak van de Hofstraat 8 is destijds op economische gronden niet gekozen is voor zonnepanelen. Als in de komende jaren de dakbedekking vernieuwd wordt onderzoeken we de mogelijkheden voor zonnepanelen.
- e. De energie- en klimaatopgave is een opgave van ons allemaal en wij hebben de taak dit in goede banen te leiden. Met alleen zonnepanelen halen we onze inzet niet: een duurzame en stabiele eigen energiewinning. We weten dat we hier ook windmolens voor nodig hebben. In de toekomst zullen woningen immers meer en meer elektrisch verwarmd worden. De energievraag in de winter neemt daardoor enorm toe. Zonnepanelen leveren in de wintermaanden zeer weinig energie, wat alternatieven als windmolens noodzakelijk maakt.

Besluit:

De inspraakreactie wordt niet overgenomen.

40. Ingekomen op 11 november 2020

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Inspreker reageert ten aanzien van de plannen voor het plaatsen van vijf windturbines in het buurtschap Dale.
- b. Het rendement van windmolens in de Achterhoek is laag ten opzichte van andere locaties in Nederland vanwege lage windsnelheden.
- c. De verwachting is dat wij vaker met stabiele, langdurende, warme, windarme zomers te maken krijgen, waarbij er een grote vraag naar energie is. Windmolens leveren in deze situatie geen energie.
- d. Windturbines veroorzaken gezondheidsklachten zoals slaapproblemen, angsten, hoofdpijn, tinnitus, drukgevoel op de oren en draaiduizeligheid. Om dit te voorkomen moet de afstand tussen een windturbine en bewoning minimaal tienmaal de tiphoogte van de windturbine zijn.
- e. Inspreker stelt de volgende vragen ten aanzien van het huidige windmolenpark:
 - 1. Wat zijn de opbrengsten in duurzame energie?
 - 2. Wat zijn de kosten voor de bouw, het onderhoud en andere bijkomende kosten, waaronder het afbreken van dit windmolenpark?
 - 3. Is er onderzoek gedaan naar geluidshinder in de omgeving?
 - 4. Is er onderzoek gedaan naar hinder van slagschaduw?
 - 5. Is er onderzoek gedaan naar de tevredenheid onder buurtbewoners?
 - 6. Is er gekeken naar het effect van de windmolens op het omliggende natuurgebied?
 - 7. Zijn er onderzoeken geweest naar een mogelijk effect op gezondheid van omwonenden?
 - 8. Zijn er veranderingen in de aanwezigheid van vogels of andere diersoorten waargenomen?
 - 9. Is er onderzoek geweest naar woontevredenheid en een eventuele daling in huizenprijzen?

Inspreker is benieuwd hoe en in welke straal de onderzoeken zijn uitgevoerd. Mochten deze onderzoeken niet of in beperkte vorm hebben plaatsgevonden, is het voorbarig om te kiezen voor wederom een grootschalig windmolenpark.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.1 Uitbreidingsplan Hagenwind?
- b. Ook in een streek met minder wind is een gezonde businesscase haalbaar voor een windmolen.
- c. Grosso modo geldt dat als de zon schijnt, het niet waait. Dat wil zeggen dat voor een goed en stabiel duurzaam elektriciteitsnetwerk een goede combinatie van wind en zon nodig is. Als er geen wind is in de zomer kunnen zonnepanelen het dan algemeen opvangen. In de toekomst zullen woningen meer en meer elektrisch verwarmd worden. De energievraag in de winter neemt daardoor enorm toe. Zonnepanelen leveren in de wintermaanden nauwelijks energie, wat alternatieven als windmolens noodzakelijk maakt voor een eigen stabiele duurzame energiewinning.
- d. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.9 Gezondheidsklachten.
Ter plaatse van woningen wordt een goed woon- en leefklimaat gewaarborgd. Hiervoor gelden objectieve normen.
- e. 1. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.22 Rendement Hagenwind.
2. De gemeente ontwikkeld geen windmolens. De kosten voor de bouw, het onderhoud en andere

bijkomende kosten zijn voor marktpartijen. Wij nodigen ze uit te komen met initiatieven.

3. Nee. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.5 Geluid.

4. Nee. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.7 Slagschaduw.

5. Iedereen heeft inmiddels kunnen reageren op ons Uitnodigingskader. Wij hebben een beeld van de mening van insprekers van inspraakreacties.

6. Nee. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.11 Natuurschade.

7. Nee. Gezondheidsklachten hebben een relatie met een goed woon- en leefklimaat. Ter plaatse van woningen wordt dat bij de ontwikkeling van één of meer windmolens gewaarborgd.

8. Deze vraag komt eventueel pas aan de orde bij een concreet plan voor één of meer windmolens. Wij hebben op dit moment een dergelijke aanvraag niet in behandeling.

9. Er is in relatie tot het Uitnodigingskader geen woontevredenheidsonderzoek uitgevoerd. Het Uitnodigingskader zon en wind geeft aan waar welke formatie windmolens mogelijk gerealiseerd kunnen worden. Concrete locaties van windmolens staan voor ons niet vast en de haalbaarheid van windmolens rond het Aaltense Goor is zeker nog niet aangetoond. We hebben nog niet gekozen voor een grootschalig windpark, maar hebben het gebied rond Hagenwind 'enkel' aangewezen als kansrijk gebied voor grote windmolens. Objectieve argumenten hiervoor zijn:

- ligging in een Grootschalig functioneel landschap;
- ligging in een relatief dunbevolkt gebied;
- er staan al windmolens;
- relatief dichtbij een onderstation van Liander, dus geen transport van energie over lange afstanden.

Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt *inhoudelijk* niet overgenomen, al wordt het kansrijk gebied wel aanmerkelijk verkleind.

41. Ingekomen op 11 november 2020 en 9 april 2021

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Insprekers maken bezwaar tegen windturbines van 250 meter hoog vanwege slagschaduw, geluidshinder en horizonvervuiling.

Aanvulling, ingekomen op 9 april 2021

- b. Waarom moet Aalten nog meer windturbines hebben? Er zijn er al acht. En waarom in dezelfde omgeving? Naastgelegen natuurgebied, waar veel geld en tijd in is gestoken, is een heel waardevol gebied en moet behouden blijven.
- c. Geluid draagt verder dan 400 meter. De huidige windturbines maken al geluid, meer en hogere windturbines zullen waarschijnlijk meer geluid maken. Dit verstoort de rust in het buitengebied.
- d. Insprekers ervaren onrust van nabijgelegen pannenkoekenrestaurant, camping, zorgboerderij en van het kleiduivenschieten aan de Boterdijk, dat steeds verder wordt uitgebreid.
- e. Insprekers hopen dat de onderzoeken over de relatie tussen windmolens en gezondheid goed gevolgd worden.
- f. Waar blijven we met het afval van de windturbines als deze over 20 jaar vervangen moeten worden?
- g. Waarom liggen er op alle stallen bij de grondeigenaren van de windmolens van Hagenwind nog geen zonnepanelen?
- h. Alternatieven zijn het vervangen van de koppen op de bestaande turbines door koppen met meer rendement, aardwarmte, of participeren bij windturbines op zee. Hier is ook meer wind.
- i. Op deze manier gaat het belangrijke naoberschap kapot in Barlo en Dale. Als gemeente heb je ook rekening te houden met buurgemeentes zoals Oost Gelre.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.1 Uitbreidingsplan Hagenwind?
- b. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.2 Windmolens in het Aaltense Goor.
- c. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.13 Milieuafstand.

- d. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.5 Geluid..
 - e. Wij zullen bij de beoordeling van initiatieven voor windmolens rekening moeten houden met de uitkomsten van onderzoeken.
 - f. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.1.10 Afval van windmolens en zonnepanelen.
 - g. Voor zover er nog geen zonnepanelen liggen op stallen van eigenaren van Hagenwind: dat is destijds niet bepaald in de overeenkomst.
 - h. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.1.5 Alternatieven voor wind- en zonne-energie, antwoord 2.1.7 Biomassacentrale als alternatief en antwoord 2.1.8 Geothermie als alternatief.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.20 Op zee.
 - i. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.10 Welzijn.
- Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt *inhoudelijk* niet overgenomen, al wordt het kansrijk gebied wel aanmerkelijk verkleind.

42. Ingekomen op 11 november 2020, 16 maart 2021 en 16 maart 2021

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Insprekers wonen nabij het huidige windmolenpark en waren niet van plan om te reageren op een uitbreiding of verhoging van de het bestaande windmolenpark, maar tekenen toch bezwaar aan tegen de vergevorderde plannen van het bouwen van vijf mega windmolens met een tiphoogte van 250 meter, waarvoor met grondeigenaren akkoord is bereikt. De locatie van deze molens is bekend.
- b. Het heeft de insprekers verbaasd dat bij een project van deze omvang met grote gevolgen voor aanwonenden en de omgeving, tot nu toe geen overleg is geweest met de aanwonenden.

Aanvulling, ingekomen op 16 maart 2021

- c. In een nieuw plan legt Hagenwind de gemeente Aalten voor om 7 tot 10 van dergelijke windmolens te bouwen.
- d. Op een kaart zijn de locaties van de molens ingetekend. Insprekers maken bezwaar tegen de bouw van deze megawindmolens en tegen de manier waarop een plan van deze omvang met enorme impact op mens, dier en omgeving niet gecommuniceerd is met de direct aanwonenden.

Aanvulling, ingekomen op 16 maart 2021

- e. Insprekers maken bezwaar tegen het digitaal organiseren van de informatiebijeenkomsten voor het Uitnodigingskader Zon en Wind via Microsoft Teams, omdat:
 - 1. het grootste deel van de inwoners niet wordt bereikt;
 - 2. veel inwoners, met name ouderen, niet de middelen en ervaring hebben om digitaal te vergaderen;
 - 3. dit geen mogelijkheid biedt om vragen te stellen of een verdiepende discussie te voeren.
 Insprekers verzoeken om de digitale bijeenkomsten te veranderen in fysieke bijeenkomsten zodra dit weer mogelijk is. Betrokkenheid en burgerparticipatie is van groot belang, neem daar de tijd voor.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.1 Uitbreidingsplan Hagenwind?
 - b. We hebben twee inspraakperiodes van 6 weken georganiseerd en in totaal 5 inspraakbijeenkomsten. Daarbij moet gezegd worden dat de coronamaatregelen ons parten heeft gespeeld bij de totstandkoming van het Uitnodigingskader en bij de inspraak.
 - c. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.1 Uitbreidingsplan Hagenwind?
 - d. Het plan van de werkgroep Hagenwind 2.0 is niet tot stand gekomen in overleg met de gemeente Aalten. De manier van communiceren omtrent dit plan is voor rekening van de werkgroep. De gemeente Aalten had daar part noch deel aan.
 - e. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.2.3 Informatiebijeenkomsten via Teams.
- Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt *inhoudelijk* niet overgenomen, al wordt het kansrijk gebied wel aanmerkelijk verkleind.

43. Ingekomen op 9 november 2020

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Inspreker maakt bezwaar tegen de plaatsing van vijf windturbines met een ashoogte van 180 meter in het buurtschap Dale, nabij natuurreservaat het Goor en het huidige windpark Hagenwind.
- b. Door de komst van windmolenpark Hagenwind daalde de waarde van de woning en bleek de woning onverkoopbaar.
- c. Windturbines kunnen gezondheidsklachten veroorzaken zoals chronische slaapproblemen, hoofdpijn, tinnitus, drukgevoel op de oren, vertigo, virusklachten, luchtwegproblemen en angstgevoelens. Mogelijke oorzaken zijn het deels hoorbare geluid van de windturbines, de voelbare vibraties, de slagschaduw op woningen, de knipperende lichten op de turbines en de visuele impact. Inspreker wil dat dit meegenomen wordt bij de toestemming voor de bouw van windturbines.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.1 Uitbreidingsplan Hagenwind?
- b. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.1.11 Planschade.
- c. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.9 Gezondheidsklachten.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.5 Geluid.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.7 Slagschaduw.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.8 Trillingen.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.12 Knipperlicht op windmolens.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.4 Landschap en uitzicht.

Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt niet overgenomen.

44. Ingekomen op 11 november 2020

Inhoud van de inspraakreactie

Inspreker heeft bezwaar tegen het plaatsen van meerdere hoge windmolens, omdat deze:

- a. relatief vaak stil staan;
- b. gezondheidsklachten opleveren;
- c. slagschaduw als gevolg hebben;
- d. geluidsoverlast veroorzaken;
- e. waardevermindering in de omgeving veroorzaken;
- f. slecht zijn voor vogels maar ook voor natuur in het algemeen in het bestemde natuurgebied;
- g. per windmolen genoeg stroom opwekken voor 10.000 huishoudens (Aalten heeft er 12.000).

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Windmolens draaien niet altijd. In vier gevallen komt het voor dat één of meerdere molens stil staan:
 - 1. bij een storing
 - 2. bij vereist onderhoud
 - 3. bij te weinig of teveel wind
 - 4. als er slagschaduw bij woningen wordt veroorzaakt.
- b. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.9 Gezondheidsklachten.
- c. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.7 Slagschaduw.
- d. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.5 Geluid.
- e. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.1.11 Planschade.
- f. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.11 Natuurschade.

g. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.1.4 Opbrengst windpark Hagenwind.
Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt *inhoudelijk* niet overgenomen, al wordt het kansrijk gebied wel aanmerkelijk verkleind.

45. Ingekomen op 11 november 2020 en 7 maart 2021

Inhoud van de inspraakreactie

Insprekers gaan niet akkoord met het plaatsen van nieuwe windmolens met een hogere ashoogte dan de huidige windmolens, omdat:

- a. In het voor- en najaar bij laagstaande zon wordt slagschaduw als zeer hinderlijk ervaren.
- b. Het hele jaar door wordt het geluid als storend ervaren. Insprekers hebben ook al last van het constante lawaai van de nabije schietbaan.
- c. De waardedaling van de woning van € 30.000,00 is in het verleden bevestigd in het kader van de WOZ.
- d. Horizonvervuiling: de afbraak van het landschap van het Aaltense Goor en omgeving.

Aanvulling, ingekomen op 7 maart 2021

- e. Inspreker maakt bezwaar tegen het digitaal organiseren van de informatiebijeenkomsten voor het Uitnodigingskader Zon en Wind via Microsoft Teams, omdat:
 1. het grootste deel van de inwoners niet wordt bereikt;
 2. veel inwoners, met name ouderen, niet de middelen en ervaring hebben om digitaal te vergaderen;
 3. dit geen mogelijkheid biedt om vragen te stellen of een verdiepende discussie te voeren.Inspreker verzoekt om de digitale bijeenkomsten te veranderen in fysieke bijeenkomsten zodra dit weer mogelijk is. Betrokkenheid en burgerparticipatie is van groot belang, neem daar de tijd voor.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.7 Slagschaduw.
 - b. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.5 Geluid.
 - c. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.1.11 Planschade.
 - d. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.4 Landschap en uitzicht.
 - e. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.2.3 Informatiebijeenkomsten via Teams.
- Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt *inhoudelijk* niet overgenomen, al wordt het kansrijk gebied wel aanmerkelijk verkleind.

46. Ingekomen op 14 november 2020

Inhoud van de inspraakreactie

Inspreker kan niet instemmen met de plannen om meer windturbines in het windpark Hagenwind te bouwen, vanwege:

- a. last van de grote draaiende objecten aan de horizon en de afbreuk die een nog groter windpark doet aan het karakteristieke landschap van het buitengebied van Aalten;
- b. slagschaduw;
- c. zorgen omtrent de waardevermindering van de woning.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.4 Landschap en uitzicht.

b. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.7 Slagschaduw.

c. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.1.11 Planschade.

Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt *inhoudelijk* niet overgenomen, al wordt het kansrijk gebied wel aanmerkelijk verkleind.

47. Ingekomen op 20 november 2020

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Inspreker heeft middels het schrijven van 5 november 2020 gevraagd de periode van de inspraakprocedure te verlengen, waarop is geantwoord dat geen uitstel verleend kan worden. Het niet doorgaan van twee van de vier informatiebijeenkomsten komt waarschijnlijk doordat er te weinig is gecommuniceerd over deze mogelijkheden. Wanneer je als belanghebbende niet uitgenodigd bent voor een gebiedsgesprek, kun je niet geïnformeerd zijn over het 'Uitnodigingskader zon en wind'. De overheid/gemeente Aalten zou niet zo strikt aan de wettelijk verplichte termijn van zes weken moeten vasthouden, gezien de beperkende regels vanwege het coronavirus die het voor organisaties in de gemeente Aalten moeilijker maken om bijeenkomsten te organiseren.
- b. In het Uitnodigingskader staat dat voor de eerste tender gepland is dat t/m 31 maart 2021 principeverzoeken kunnen worden ingediend en dat deze uiterlijk 31 mei 2021 beoordeeld zullen worden. Deze planning mag niet de reden zijn om het Uitnodigingskader er binnen korte tijd 'door te drukken'. De gemeenten Berkelland en Bronckhorst hebben het maken van plannen over de windmolens ook een paar jaar doorgeschoven.
- c. Burgerparticipatie is een voorwaarde en het is belangrijk dat de gemeente serieus omgaat met de visie en vragen van de burger.
- d. In het 'Ontwerp Uitnodigingskader zon en wind' zijn de mogelijkheden en onmogelijkheden te summier omschreven. Door meer tijd te nemen en een goede beschrijving te geven, worden onnodige, vertragende en kostbare processen in de toekomst beperkt.
- e. Een aantal aandachtspunten bij het 'Ontwerp Uitnodigingskader zon en wind':
 1. een minimale breedte en samenstelling van de groene rand;
 2. de minimale afstand van het hekwerk tot de openbare weg van 4 meter is al zo behaald en het hekwerk dient diervriendelijk te zijn;
 3. bij zonnenvelden moeten alleen donkere materialen gebruikt worden zodat deze minder opvallen;
 4. een bescherm laag zal aangebracht moeten worden op het bouw materiaal om bodemverontreiniging te voorkomen bij het afspoelen in de grond;
 5. de opstelling van de zonnecollectoren moet zodanig zijn, dat licht en water de bodem kunnen bereiken;
 6. er moet gedacht worden aan kleinschalige toepassingen met een hogere jaaropbrengst, zoals de smartflauwer;
 7. het is goed dat omwonenden financieel kunnen participeren. Het is daarom noodzakelijk om de waarden voor de aanplant en de open ruimte in het project goed te definiëren, aangezien dit meetelt in de kosten/baten analyse.
- f. Is het netwerk ingericht op de elektriciteitsproductie van zonneparken en windmolens?
- g. Is het niet beter om zonnepanelen op daken aan te moedigen en te zorgen voor een goede salderingsregeling?
- h. De regeling 'asbest er af, zonnepanelen er op' zou nieuw leven ingeblazen moeten worden.
- i. Is de indicatie-afstand van 400 meter van een windmolen ten opzichte van een woning voldoende? In andere landen ligt deze afstand hoger.
- j. Is er voor de aanleg van een zonnepark of windmolen een Milieu Effecten Rapport nodig?
- k. Wat wordt er gedaan met de materialen, wanneer de zonneparken en windmolens zijn afgeschreven? De wieken en fundering vormen een probleem.
- l. Uit een studie in Texas blijkt dat grote windparken een opwarmend effect hebben op de landtemperatuur in hun omgeving.
- m. Windmolens veroorzaken gezondheidsklachten bij omwonenden binnen een straal van 2 km.

- n. De vraag is om Het rapport 'Zonneparken natuur en landbouw' van Wageningen University & Research (<https://edepot.wur.nl/475349>) te raadplegen.
- o. Het 'Ontwerp Uitnodigingskader zon en wind' moet de natuur en biodiversiteit in Aalten behouden en verbeteren.
- p. Wil nader en tijdig geïnformeerd blijven over de vervolgstappen.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.2.2 Communicatie eerste inspraakperiode.
 - b. De tenders voor grote zonnevelden vinden pas plaats nadat het Uitnodigingskader is vastgesteld. De aangegeven datum voor de eerste tender zal later plaatsvinden.
 - c. Burgerparticipatie krijgt vorm door de inspraak. Hoewel wij niet altijd kunnen instemmen met de inhoud van inspraakreacties, nemen wij de visie en de vragen van onze burgers serieus.
 - d. Inmiddels hebben we met een tweede inspraakronde meer tijd genomen en kunnen we de reactie van inspreker nog meenemen in de inspraak.
 - e.
 - 1. De breedte van een groene rand is locatie specifiek, maar moet als uitgangspunt minimaal 3 meter bedragen, dit wordt aangepast in het uitnodigingskader. De samenstelling van groen is afhankelijk van de eigenschappen van de locatie;
 - 2. de afstand van 4 m uit de openbare weg voor zonnevelden blijven we aanhouden in verband met zorgvuldig ruimtegebruik. Op p29 van het Uitnodigingskader is opgenomen dat er rekening moet worden gehouden met de fauna in het gebied, door bijvoorbeeld de hoogte en vermazing van een hek diervriendelijk te maken;
 - 3. we nemen op in het Uitnodigingskader dat het gebruik van materiaalkleuren die aansluiten bij de natuurlijke omgeving van zonnevelden, bij voorkeur toegepast wordt;
 - 4. wettelijke milieumaatregelen zorgen ervoor dat geen bodemverontreinigingen kunnen optreden. Dit wordt bij de vergunningverlening getoetst;
 - 5. op p29 eisen we voor zonnevelden al een geheel onverharde ondergrond van grote zonnevelden en dat verdroging van de bodem voorkomen wordt door ten minste 25% onbedekt oppervlak tussen en rond de panelen;
 - 6. de terugverdientijd van de Smartflower lijkt ruim 2x zo lang te zijn als een regulier dak. Dat maakt dat we daar vooralsnog niet veel van hoeven te verwachten;
 - 7. de waarden van beplanting is locatie- en projectspecifiek. Het is aan de initiatiefnemer om dit te bepalen in relatie tot zijn businesscase.
 - f. Als de capaciteit van het onderstation Dale niet voldoende toereikend is om zon- en windprojecten op aan te kunnen sluiten, gaan we met Liander (of andersom) het gesprek aan. We merken dat netbeheerder Liander er alles aan doet om het aanbod aan elektriciteit te sturen en waar nodig het netwerk op te waarderen.
 - g. Ja. Alleen wij hebben geen invloed op een salderingsregeling
 - h. Het advies van inspreker om de regeling 'asbest er af, zonnepanelen er op' nieuw leven in te blazen, heeft onze aandacht.
 - i. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.13 Milieuaafstand.
 - j. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.14 Milieueffectrapportage.
 - k. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.1.10 Afval van windmolens en zonnepanelen.
 - l. Er is een kleine lokale impact op het weer in de buurt van windparken. Het gebruik van fossiele brandstoffen leidt tot de uitstoot van CO2 in de atmosfeer waardoor de aarde opwarmt door een versterkt broeikaseffect. Voor een gelijke hoeveelheid productie van elektriciteit is de impact van windturbines op het klimaat kleiner dan bijvoorbeeld bij het gebruik van fossiele brandstoffen (bron: Stephan de Roode, TU Delft).
 - m. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.9 Gezondheidsklachten.
 - n. In deze inspraaknota wordt geciteerd uit dit rapport.
 - o. Wij zullen in het uitnodigingskader meer nadruk leggen op het stimuleren van biodiversiteit bij de inpassingsplannen in de tenders.
 - p. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.2.4 Verdere inspraak.
- Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt in zoverre overgenomen dat het van gebruik het gebruik van materiaalkleuren die aansluiten bij de natuurlijke omgeving van zonnevelden bij voorkeur wordt toegepast en dat de groene

rand van zonnevelden als uitgangspunt minimaal 3 meter moet bedragen. Ook wordt het kansrijk gebied aanmerkelijk verkleind.

48. Ingekomen op 20 november 2020

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Inspreker waardeert de uitnodiging om mee te denken en te praten over het Uitnodigingskader, maar dit betekent geen verantwoordelijkheid voor het Uitnodigingskader.
- b. In het 'Ontwerp Uitnodigingskader zon en wind' is te weinig specifiek en inhoudelijk aandacht voor de ontmanteling van windmolens en zonnepanelen. In paragraaf 5.3. Beoordelingsproces wordt bijvoorbeeld op bladzijde 32 onder het kopje "2^e toetsing: inpassingsplan en participatieplan" niet meer geschreven dan "... o.a. aandacht voor ... na einde energiewinning". Inspreker vreest dat de lasten doorgeschoven worden naar toekomstige generaties.
- c. Op figuur 1, bladzijde 18, staat ten noorden van Bredevoort Grootchalig functioneel landschap ingetekend, de Schaarsheide. Op figuur 2, waarbij uitgegaan wordt van een zeer bediscussieerbare 400 meter, staat dat er eventueel een windmolen geplaatst kan worden. Dit is een slechte gedachte, omdat:
 1. dit gebied onderdeel is van het Nationaal Landschap Winterswijk en juist van windmolens gevrijwaard zou moeten blijven ten behoeve van recreatie, het oase-gevoel en de gezondheid;
 2. de Schaarsheide relatief dicht bij het Korenburgerveen ligt, zeker zoals de (trek)vogels vliegen;
 3. de infrastructuur daar niet aangelegd is met het oog op groot (energie)transport.
- d. Als er al windmolens moeten komen, is het wenselijk deze te clusteren zodat het Achterhoekse landschap zijn waarde blijft behouden. Dit clusteren zou niet in de beide Achterhoekse Nationale Landschappen moeten gebeuren.
- e. Inspreker vreest weinig participatie van burgers, laat staan dat burgerinitiatieven voor windmolens van de grond komen. De regie lijkt overgegeven te worden aan landeigenaren, grote spelers op deze lucratieve markt en grote investeerders. Participatie moet laagdrempelig zijn voor alle inwoners van Aalten. Het Uitnodigingskader lijkt weinig uitnodigend voor particuliere initiatiefnemers.
- f. Betrek, meer dwingend, de burens in de omgeving van een plek waar eventueel zonnevelden of windmolens komen, om massale protesten te voorkomen.
- g. Naast het nationaal Klimaatakkoord en de daaruit volgende Klimaatwet, zijn de ambities van het Akkoord van Groenlo in het Uitnodigingskader meegenomen en wordt er dus meer gedaan dan van de Rijksoverheid in de RES gevraagd wordt. Het Akkoord van Groenlo is echter achterhaald. Zo suggereert het Akkoord van Groenlo dat de Achterhoek in haar eigen energiebehoefte kan voorzien, terwijl de Achterhoek altijd energie van buiten de Achterhoek nodig zal hebben.
- h. Een evaluatie van het Uitnodigingskader moet vóór aanvang van een evaluatieperiode vastgesteld worden. Daarover staat vrijwel niets in het Uitnodigingskader. Gelet op de technologische ontwikkelingen is het zinvol dat de tweede en volgende evaluatie nu al opgenomen worden in het Uitnodigingskader.
- i. Inspreker dringt er op aan om proactief beleid te maken om energiearmoede in Aalten te minimaliseren. Het gemiddelde inkomen in Bredevoort ligt ruim lager dan het Nederlandse gemiddelde, waardoor de kans op energiearmoede in Bredevoort groter is dan gemiddeld.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Wij zijn verantwoordelijk voor het Uitnodigingskader en inspreker heeft van de gelegenheid gebruik gemaakt om deel te nemen aan de gebiedsgesprekken en om een inspraakreactie te geven.
- b. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.1.10 Afval van windmolens en zonnepanelen.
- c. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.13 Milieuafstand. Elders in deze inspraaknota kunt u lezen dat wij het gebied rond Schaarsheide niet kansrijk vinden, vanwege de relatieve dichtbevolktheid, de ligging in het Nationaal landschap.
- d. Clusteren van windmolens is één van de uitgangspunten in het Uitnodigingskader, om het waardevolle landschap te ontzien.
- e. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.2.8 Financiële participatie.
- f. Zie pagina 25 van het ontwerp Uitnodigingskader: de gemeente verplicht initiatiefnemers om inwoners van het gebied actief te betrekken tijdens het ontwikkelproces en de realisatie van het initiatief.
- g. Op dit moment wordt er op Achterhoekse schaal gewerkt aan herijking van het Akkoord van Groenlo. Dit akkoord heeft alleen ingezet op de opwek van de benodigde energie voor de bebouwde omgeving

- van de Achterhoek, naast een grote besparingsopgave. In dat akkoord is de benodigde energie voor bijvoorbeeld mobiliteit en grote industrie in de Achterhoek niet meegenomen.
- h. Zie pagina 25 van het ontwerp Uitnodigingskader: uiterlijk na 24 maanden vindt een eerste evaluatie plaats. Het is overigens maar zeer de vraag of uit de evaluatie van het Uitnodigingskader blijkt dat er substantiële technologische ontwikkelingen zijn. Wij zullen in ieder geval de technologische ontwikkelingen op het gebied van de winning van duurzame energie blijven monitoren.
 - i. Het Uitnodigingskader zon en wind geeft aan waar, onder welke voorwaarden welke duurzame energie gewonnen kan worden. Aanpak van armoede is een belangrijk onderwerp, maakt valt niet binnen de reikwijdte van het Uitnodigingskader zon en wind.

Besluit:

De inspraakreactie wordt niet overgenomen.

49. Ingekomen op 24 november 2020 en 15 maart 2021

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Onder de inwoners van buurtschappen heerst onrust over het 'feit' dat het windmolenpark in het Aaltense Goor wordt uitgebreid met windmolens van 250 meter hoog. Inspreker weet dat er nog verschillende stappen genomen moeten worden voordat het zover is. Desalniettemin wordt in het Uitnodigingskader de deur open gezet voor (grootschalige) initiatieven waarbij het Aaltense Goor expliciet wordt aangewezen als kansrijk gebied. Het Uitnodigingskader geeft voorkeur aan een aantal hoge windmolens in plaats van meerdere lage windmolens.
- b. Het is belangrijk dat de door de gemeente gevolgde procedure zorgvuldig is en het college aandacht heeft voor de verschillende emoties.
- c. De ambitie van de gemeente gaat verder dan kleinschalige initiatieven om de doelstelling te halen, echter dient het college er voor te waken dat deze wordt opgedrongen aan de bevolking om weerstand te voorkomen.
- d. Het niet doorgaan van twee van de vier bijeenkomsten is niet het gevolg van desinteresse. Niemand is tegen duurzame energie, maar pas als de omgeving van mensen dreigt te veranderen of veranderd is als gevolg van duurzame energie, hebben mensen behoefte om actief te worden betrokken bij het project.
- e. In de komende maanden en jaren is het belangrijk dat de gemeente in gesprek gaat met de omwonenden van de locaties die geschikt zijn voor (grootschalige) initiatieven op het gebied van zonne- en/of windenergie. Het is belangrijk dat hierbij aandacht is voor de angst van aantasting van de leefomgeving en hinder, zoals geluidsoverlast door windmolens. Inspreker is bereid om samen met de gemeente bijeenkomsten te organiseren in het buurtschap. Eventueel is een enquête mogelijk.
- f. Het advies is om goed na te denken over hoe er draagvlak gecreëerd kan worden voor initiatieven. Ondersteun hierbij lokale initiatieven van bewoners, zodat deze op grotere schaal gerealiseerd kunnen worden. Financiële participatie is een belangrijk onderdeel van het creëren van draagvlak.

Aanvulling, ingekomen op 15 maart 2021

- g. Inspreker stuurt de uitkomsten van een enquête die gehouden is onder de inwoners van Barlo in het kader van windmolens en zonnevelden.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.1 Uitbreidingsplan Hagenwind?
- b. De inspraakprocedure is conform onze inspraakverordening en wordt zorgvuldig doorlopen. Wij kunnen de emotionele reacties van de vele betrokkenen bij dit onderwerp invoelen.
- c. Onze gemeenteraad en ons college willen in 2030 energieneutraal zijn. Op basis van het Klimaatakkoord geldt een doelstelling van CO₂-neutraliteit in 2050. Daarnaast komt er een grote duurzame energieopgave vanuit de Regionale Energie Strategie op ons af. Die opgave kunnen wij, naar huidige maatstaven, invullen met zowel wind als zon. Ook al zouden wij deze kleinschalig willen invullen, we ontkomen niet aan grootschalige ontwikkelingen. Die willen we met ons Uitnodigingskader in goede banen leiden.
- d. Wij herkennen ons in dit punt.
- e. Na uw inspraakreactie hebben we drie informatiebijeenkomsten georganiseerd en inmiddels zijn we met onder andere het Platform wind en zon 't Goor het gesprek aangegaan. Uw handreiking om een

bijeenkomsten te organiseren waarderen wij zeer en maken hiervan wellicht in de toekomst nog gebruik van. We hebben oog voor de vrees voor hinder van omwonenden en willen aangeven dat we een goed woon- en leefklimaat willen waarborgen. Daarvoor gelden objectieve normen.

- f. Financiële participatie maakt onderdeel uit van ons Uitnodigingskader. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.2.8 Financiële participatie.
- g. Wij hebben de uitslag van uw enquête met grote interesse gelezen en danken u voor de moeite die u hiervoor genomen heeft. U geeft geen conclusies die u hieraan verbindt aan ons door, maar wellicht komt één en ander nog ter sprake in de discussies die in de periode tot en met de vaststelling in de gemeenteraad nog plaats gaan vinden.

Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt *inhoudelijk* niet overgenomen, al wordt het kansrijk gebied wel aanmerkelijk verkleind.

50. Ingekomen op 10 december 2020

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Het is van belang dat de gemeente in haar afwegingen zich mede goed rekenschap geeft van de (economische) positie van bedrijvigheid en bewoners in haar buitengebied.
- b. De toerisme- en recreatiesector is niet uitgenodigd geweest voor de werksessies op 13 juli en 28 september 2020 om haar visie in te kunnen brengen. Inspreker betreurt dit, omdat de toerisme- en recreatiesector een belangrijke economische en maatschappelijke waarde vertegenwoordigt.
- c. Inspreker maakt zich grote zorgen over haar bestaansrecht naar aanleiding van berichten over de mogelijke plaatsing van een zestal ultra hoge windmolens met een hoogte van 250 meter. Dit type windmolens past niet in het bestemmingsplan. Inspreker heeft geen problemen met het al bestaande windmolenpark, maar de nieuwe mega-windmolens van 250 meter hoogte in de nabijheid van Camping Goorzicht is een forse stap te ver en passen niet in het buitengebied. De Achterhoek wordt door gasten gewaardeerd om de rust en landschapsbeleving. Inspreker hoopt dat de landschappelijke en rustwaarden meegenomen worden als zware afwegingsfactor bij het toestaan van de ontwikkeling van windmolens en zonneparken in het buitengebied.
- d. Er zijn sterke signalen dat een agrariër al benaderd is door de projectontwikkelaar of er op zijn perceel een mega-windmolen zou mogen staan.
- e. In de planvorming is er een locatie voor deze mega-windmolens aan de noordzijde van het huidige windmolenpark. Het is aannemelijk dat deze tot zware protesten leiden van de bewoners van de nieuwbouwwijk Flierbeek.
- f. Projectontwikkelaars, en wellicht het gemeentebestuur ook, zien de plaatsing van mega-windmolens als aantrekkelijke optie uit het oogpunt van rentabiliteit en efficiency. De oproep luidt om omwille van maatschappelijke belangen van omwonenden, recreatie en toerisme en het behoud van draagkracht af te zien van de plaatsing van mega-windmolens. Bij het toch plaatsen van deze windmolens binnen de omgeving van Camping Goorzicht komt de voortzetting van het bedrijf mogelijk in gevaar en kan een eventuele planschadeclaim niet uitblijven.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Wij hebben oog voor alle belangen die spelen en zeker voor de (economische) positie van bedrijvigheid en bewoners in haar buitengebied.
- b. De Vereniging van Logiesverstrekkende Bedrijven Aalten e.o. is vertegenwoordigd in het bestuur van de SAAP en is uitgenodigd voor de gebiedsgesprekken.
- c. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.1 Uitbreidingsplan Hagenwind?
- d. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.2.7 Gesprek grondverwerving Hagenwind.
- e. Wij moeten ter plaatse van woningen (ook die in Lichtenvoorde) een goed woon- en leefklimaat waarborgen.
- f. Onze gemeenteraad en ons college willen in 2030 energieneutraal zijn. Op basis van het Klimaatakkoord geldt een doelstelling van CO₂-neutraliteit in 2050. Daarnaast komt er een grote duurzame energieopgave vanuit de Regionale Energie Strategie op ons af. Dat projectontwikkelaars

dat aantrekkelijk vinden, is voor ons een bijkomstigheid. Ons college zet in op een stabiele duurzame eigen energiewinning.

Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt *inhoudelijk* niet overgenomen, al wordt het kansrijk gebied wel aanmerkelijk verkleind.

51. Ingekomen op 18 december 2020

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Grootschalige installaties voor energieopwekking zoals windmolens met een ashoogte van 80-180 meter en zonnevelden van 2,5 tot 25 hectare zijn niet passend in het kleinschalige landschap van Aalten en zullen een negatieve impact hebben op recreatie en beleving door de eigen bewoners.
- b. In het buitenland wordt vaak een afstand tot bebouwing gehanteerd van 800 meter, dit is voor Aalten bezwaarlijk c.q. onmogelijk.
- c. Ook in de gebieden 'Grootschalig Functioneel Landschap' is veel waardevol landschap aanwezig.
- d. In de gebiedsindeling lijkt het dat er geen rekening gehouden is met de archeologische gebiedsindeling zoals die in het Bestemmingsplan Landelijk gebied 2015 staat. In zowel het gebied van de Witte Venen als in het gebied ten noorden van Bredevoort wordt uitgenodigd grootschalig te ontwikkelen. Deze gebieden vallen archeologisch in categorie 4 en 5 (hoge en gemiddelde verwachting).
- e. Grootschalige energieprojecten combineren niet met het Reyerdingvenn, nat natuurgebied en vogelreservaat in Duitsland, grenzend aan de Witte Venen.
- f. Laagfrequente geluidstrillingen, grootschalige landschapselementen en slagschaduw hebben een grote impact op menselijk welbevinden en hun geestelijke gezondheid.
- g. Grootschalige projecten hebben een sterk negatieve invloed op de waardeontwikkeling van onroerend goed en dus ook op de WOZ-waarde. Dit zal naast een lagere OZB een aanzienlijk aantal planschadeclaims opleveren.
- h. Gelet op bevolkingskrimp is het onaantrekkelijk maken van het landschap geen wijs besluit.
- i. Een kleinschalige aanpak met kleine zonneweides en zonnepanelen op daken heeft een minder grote impact op het landschap en natuurwaarden.
- j. Windenergie lijkt voor Aalten minder geschikt gezien de klimatologische condities.
- k. Groen Gas is wellicht een optie (voor de agrarische sector).
- l. Hoe gaan we om met periodes van weinig of geen zon? Er zal tijdens deze periodes altijd behoefte zijn aan grijze stroom.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. In het uitnodigingskader worden keuzes gemaakt om, ondanks de opgave van winning van duurzame energie, ons waardevolle landschap zoveel mogelijk te ontzien. Zo wordt het gebied in en rond de huidige molens van Hagenwind aan als kansrijk gebied voor intensivering van de winning van duurzame energie aangewezen en daar zijn goede argumenten voor die voor elke andere willekeurige locatie in Aalten niet limitatief gelden:
 - ligging in een Grootschalig functioneel landschap;
 - ligging in een relatief dunbevolkt gebied;
 - er staan al windmolens;
 - relatief dichtbij een onderstation van Liander, dus geen transport van energie over lange afstanden.Of de intensivering van de energiewinning rond Hagenwind daadwerkelijk ooit uitgebreid gaat worden is zeer de vraag. Als er een aanvraag komt voor grote windmolens (die kunnen een ashoogte van 80 tot 180 meter hebben) moet hiervoor een uitgebreide ruimtelijke procedure worden doorlopen, inclusief inspraak. In die procedure moet door de aanvrager onderbouwd worden en door ons beoordeeld of er een goed woon- en leefklimaat gewaarborgd is (in verband met onder andere geluid en slagschaduw) kan worden ter plaatse van (omliggende) woningen. Ook moet o.a. aangetoond worden dat natuurwaarden niet onevenredig aangetast worden.
- b. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.13 Milieuafstand.
- c. De landschapsindeling is voor wat betreft het onderscheid tussen waardevol- en functioneel landschap gebaseerd op de bestemmingen Agrarisch met waarden en Agrarisch. Het gebied rond de

Driehondermeterweg is min of meer optimaal ingericht voor de landbouw. De gebieden van het Grootchalig functioneel landschap zijn duidelijk herkenbaar op landschapsbeleidskaarten en in het landschap zelf of bepaald in overleg met een adviseur Natuur & Landschap van Staring Advies. Dat houdt niet in dat hier met de coulissen en houtwallen, geen biodiversiteit en recreatie aanwezig is. De tekst op pagina 17 van het Uitnodigingskader wordt hierop aangepast.

- d. Bij een ruimtelijke procedure voor een wind- of zonnepark zal op basis van de kaarten en regels in onze bestemmingsplannen beoordeeld moeten worden of archeologisch onderzoek noodzakelijk is. Uit archeologisch onderzoek moet meer inzicht geven in de verwachtingswaarde. Dit kan leiden tot nadere maatregelen in verband met archeologie.
- e. Uit ecologisch onderzoek dat in het kader van de ruimtelijke procedure voor een concreet plan van duurzame energiewinning plaatsvindt, moet blijken of er effecten op natuurgebieden zijn en of eventuele schade daarop te voorkomen is.
- f. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.6 Laagfrequent geluid.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.8 Trillingen.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.4 Landschap en uitzicht.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.7 Slagschaduw.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.9 Gezondheidsklachten.
- g. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.1.11 Planschade.
Financiën zijn belangrijk, maar een lagere belastingopbrengst is onze laatste zorg in dit dossier.
- h. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.1.3 Groei elektriciteitsverbruik.
- i. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.16 Liever zonnepanelen.
- j. Ook in een streek met minder wind is een gezonde businesscase haalbaar voor een windmolen.
- k. De toekomst van groengas is onzeker. Hoewel groengas een grote theoretische potentie kent in Nederland (tot meer dan 10 miljard m³ in 2050) is de huidige productie nog beperkt (0,1 miljard m³ in 2018). Afgezet tegen de 11 tot 12 miljard m³ aardgas die momenteel in de gebouwde omgeving gebruikt wordt, is dit een klein volume. De groengassector heeft de ambitie om in 2030 2 miljard m³ te produceren, waarvan het merendeel naar de gebouwde omgeving zou kunnen. Deze ambitie is echter deels gebaseerd op de doorbraak van technologieën zoals superkritisch watervergassen. Het is nog onzeker of deze technologieën goed genoeg werken. De beschikbaarheid van de biomassastromen (zoals mest) voor de vergisting is beperkt. Na 2030 wordt bovendien een groeiende vraag naar groengas verwacht vanuit industrie en mobiliteit, gezien de beperkte verduurzamingsalternatieven in deze sectoren.
- l. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.1.2 Duurzaam en stabiel netwerk.
Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt in zoverre overgenomen dat de beschrijving van het Grootchalig functioneel landschap wordt aangepast. Ook wordt het kansrijk gebied aanmerkelijk verkleind.

52. Ingekomen op 7 maart 2021

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Inspreker maakt bezwaar tegen het digitaal organiseren van de informatiebijeenkomsten voor het Uitnodigingskader Zon en Wind via Microsoft Teams, omdat:
 - 1. het grootste deel van de inwoners niet wordt bereikt;
 - 2. veel inwoners, met name ouderen, niet de middelen en ervaring hebben om digitaal te vergaderen;
 - 3. dit geen mogelijkheid biedt om vragen te stellen of een verdiepende discussie te voeren.Inspreker verzoekt om de digitale bijeenkomsten te veranderen in fysieke bijeenkomsten zodra dit weer mogelijk is. Betrokkenheid en burgerparticipatie is van groot belang, neem daar de tijd voor.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.2.3 Informatiebijeenkomsten via Teams.

Besluit:

De inspraakreactie wordt niet overgenomen.

53. Ingekomen op 4 maart 2021

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Inspreker maakt bezwaar tegen het digitaal organiseren van de informatiebijeenkomsten voor het Uitnodigingskader Zon en Wind via Microsoft Teams, omdat:
 - 1. het grootste deel van de inwoners niet wordt bereikt;
 - 2. veel inwoners, met name ouderen, niet de middelen en ervaring hebben om digitaal te vergaderen;
 - 3. dit geen mogelijkheid biedt om vragen te stellen of een verdiepende discussie te voeren.Inspreker verzoekt om de digitale bijeenkomsten te veranderen in fysieke bijeenkomsten zodra dit weer mogelijk is. Betrokkenheid en burgerparticipatie is van groot belang, neem daar de tijd voor.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.2.3 Informatiebijeenkomsten via Teams.

Besluit:

De inspraakreactie wordt niet overgenomen.

54. Ingekomen op 4 maart 2021 en 5 maart 2021

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Inspreker maakt bezwaar tegen het digitaal organiseren van de informatiebijeenkomsten voor het Uitnodigingskader Zon en Wind via Microsoft Teams, omdat:
 - 1. het grootste deel van de inwoners niet wordt bereikt;
 - 2. veel inwoners, met name ouderen, niet de middelen en ervaring hebben om digitaal te vergaderen;
 - 3. dit geen mogelijkheid biedt om vragen te stellen of een verdiepende discussie te voeren.Inspreker verzoekt om de digitale bijeenkomsten te veranderen in fysieke bijeenkomsten zodra dit weer mogelijk is. Betrokkenheid en burgerparticipatie is van groot belang, neem daar de tijd voor.

Aanvulling, ingekomen op 5 maart 2021

- b. Afgaand op het ontwerp Uitnodigingskader zon en wind is er geen ruimte in de gemeente Aalten om extra windmolens te plaatsen. Het enige witte deel van figuur 2 'indicatieve kaart geluidsafstand windmolens' wordt in figuur 1 'landschaps- en gebiedstypering' getypeerd als waardevol landschap. Het is dus onmogelijk om in dit stuk waardevol landschap windmolens te plaatsen, waardoor de landschappelijke functie, de biodiversiteitsfunctie en de recreatieve functie van het gebied verloren gaan.
- c. Inspreker denkt graag mee over alternatieven om de gemeente Aalten in 2030 energieneutraal te maken.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.2.3 Informatiebijeenkomsten via Teams.
- b. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.2 Windmolens in het Aaltense Goor.
Ten noorden en oosten van het Aaltense Goor lijkt er enige ruimte te zijn voor windmolens, afgaand op de kaart op pagina 20 van het ontwerp Uitnodigingskader.
Of de energiewinning in en rond Hagenwind daadwerkelijk ooit geïntensiveerd gaat worden is zeer de vraag. Als er een aanvraag komt voor grote windmolens (die kunnen een ashoogte van 80 tot 180 meter hebben) moet hiervoor een uitgebreide ruimtelijke procedure worden doorlopen, inclusief inspraak. In die procedure moet door de aanvrager onderbouwd worden en door ons beoordeeld of er een goed woon- en leefklimaat gewaarborgd is (in verband met onder andere geluid en slagschaduw) kan worden ter plaatse van (omliggende) woningen. Ook moet aangetoond worden dat natuurwaarden niet onevenredig aangetast worden.

- c. Meedenken wordt gewaardeerd. In deze inspraaknota komen veel alternatieven aan bod die beoordeeld worden op hun concrete mogelijkheden en nadelen. Mocht u goede ideeën die we misschien over het hoofd hebben gezien, dan horen we het graag!

Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt *inhoudelijk* niet overgenomen, al wordt het kansrijk gebied wel aanmerkelijk verkleind.

55. Ingekomen op 4 maart 2021 en 19 maart 2021

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Inspreker maakt bezwaar tegen het digitaal organiseren van de informatiebijeenkomsten voor het Uitnodigingskader Zon en Wind via Microsoft Teams, omdat:
1. het grootste deel van de inwoners niet wordt bereikt;
 2. veel inwoners, met name ouderen, niet de middelen en ervaring hebben om digitaal te vergaderen;
 3. dit geen mogelijkheid biedt om vragen te stellen of een verdiepende discussie te voeren.
- Inspreker verzoekt om de digitale bijeenkomsten te veranderen in fysieke bijeenkomsten zodra dit weer mogelijk is. Betrokkenheid en burgerparticipatie is van groot belang, neem daar de tijd voor.

Aanvulling, ingekomen op 19 maart 2021

- b. Inspreker ervaarde 's nachts geluidsoverlast van de windmolens in het Aaltense Goor. Inspreker maakt zich zorgen dat een uitbreiding van het huidige windmolenpark en hogere windmolens meer geluidsoverlast veroorzaken die in een bredere reikwijdte merkbaar is.
- c. Het Goor wordt gekenmerkt als natuurgebied.
- d. De kolonie reigers aan de Apenhorsterweg nabij Varsseveld is verdwenen sinds de komst van de windmolens in het Goor.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.2.3 Informatiebijeenkomsten via Teams.
- b. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.5 Geluid.
- c. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.2 Windmolens in het Aaltense Goor.
- d. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.11 Natuurschade.
- Het is wel de vraag of er een verband is tussen het vertrek van een reigerkolonie en de komst van een windpark op ruim 7,5 km.

Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt *inhoudelijk* niet overgenomen, al wordt het kansrijk gebied wel aanmerkelijk verkleind.

56. Ingekomen op 5 maart 2021

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Inspreker maakt bezwaar tegen het digitaal organiseren van de informatiebijeenkomsten voor het Uitnodigingskader Zon en Wind via Microsoft Teams, omdat:
1. het grootste deel van de inwoners niet wordt bereikt;
 2. veel inwoners, met name ouderen, niet de middelen en ervaring hebben om digitaal te vergaderen;
 3. dit geen mogelijkheid biedt om vragen te stellen of een verdiepende discussie te voeren.
- Inspreker verzoekt om de digitale bijeenkomsten te veranderen in fysieke bijeenkomsten zodra dit weer mogelijk is. Betrokkenheid en burgerparticipatie is van groot belang, neem daar de tijd voor.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.2.3 Informatiebijeenkomsten via Teams.

Besluit:

De inspraakreactie wordt niet overgenomen.

57. Ingekomen op 7 maart 2021 en 13 april 2021

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Inspreker maakt bezwaar tegen het digitaal organiseren van de informatiebijeenkomsten voor het Uitnodigingskader Zon en Wind via Microsoft Teams, omdat:
1. het grootste deel van de inwoners niet wordt bereikt;
 2. veel inwoners, met name ouderen, niet de middelen en ervaring hebben om digitaal te vergaderen;
 3. dit geen mogelijkheid biedt om vragen te stellen of een verdiepende discussie te voeren.
- Inspreker verzoekt om de digitale bijeenkomsten te veranderen in fysieke bijeenkomsten zodra dit weer mogelijk is. Betrokkenheid en burgerparticipatie is van groot belang, neem daar de tijd voor.

Aanvulling, ingekomen op 13 april 2021

- b. Inspreker woont 1200 meter van de huidige molens en ervaart last en ongemak in de vorm van geluid en lage tonen. Inspreker is daarom tegen de bouw van meer en hogere molens.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.2.3 Informatiebijeenkomsten via Teams.
b. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.5 Geluid.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.6 Laagfrequent geluid.

Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt *inhoudelijk* niet overgenomen, al wordt het kansrijk gebied wel aanmerkelijk verkleind.

58. Ingekomen op 7 maart 2021, 13 april 2021 en 13 april 2021

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Inspreker maakt bezwaar tegen het digitaal organiseren van de informatiebijeenkomsten voor het Uitnodigingskader Zon en Wind via Microsoft Teams, omdat:
1. het grootste deel van de inwoners niet wordt bereikt;
 2. veel inwoners, met name ouderen, niet de middelen en ervaring hebben om digitaal te vergaderen;
 3. dit geen mogelijkheid biedt om vragen te stellen of een verdiepende discussie te voeren.
- Inspreker verzoekt om de digitale bijeenkomsten te veranderen in fysieke bijeenkomsten zodra dit weer mogelijk is. Betrokkenheid en burgerparticipatie is van groot belang, neem daar de tijd voor.

Aanvulling, ingekomen op 13 april 2021

- b. De bekendmaking dat de gemeente Aalten voornemens is om megawindmolens te plaatsen nabij het Aaltense Goor heeft het woongenot, de sfeer en het naoberschap in de buurt aangetast.
c. Tijdens de bijeenkomsten op 22 en 31 maart 2021 werd door buurtbewoners veel gezegd, maar de onderbouwing van de wethouders ontbrak en er werd verscholen achter de RES. Waarom is de RES en het jaar 2030 zo belangrijk, terwijl de RES aangeeft dat het jaar 2030 niet haalbaar is en andere gemeenten een stap terug doen?
d. Onderschat de wijsheid van de samenleving niet. Volgens het PBL zijn in heel Nederland duurzame energieplannen gemaakt voor klimaatbeleid waarbij burgers onvoldoende betrokken zijn. De manier

- waarop de gemeente Aalten dit project heeft gestart heeft geleid tot onrust en verzet van buurtbewoners.
- e. Het benoemen van participatie door bewoners strooit extra zout in de wonden.
 - f. In Dale staan al acht windmolens en een schietbaan. Is dit omdat Hagenwind de gronden op die locatie beschikbaar stelt? Waarom wordt er niet gesproken over andere locaties op de Haart, in Lintelo of op het industrieterrein?
 - g. Waarom wordt de opbrengst van particuliere zonnepanelen niet meegenomen in de besluitvorming?
 - h. Kom op voor de bewoners van de gemeente Aalten en toon begrip voor hun reacties. Betrek het Platform Zon en Wind in het Goor in de besluitvorming.

Aanvulling, ingekomen op 13 april 2021

- i. Inspreker stuurt een krantenartikel over de geluidsoverlast van windmolens.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.2.3 Informatiebijeenkomsten via Teams.
- b. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.1 Uitbreidingsplan Hagenwind?
Onze gemeenteraad en ons college willen in 2030 energieneutraal zijn. Op basis van het Klimaatakkoord geldt een doelstelling van CO2-neutraliteit in 2050. Het Aaltense college zet in op een duurzame en stabiele eigen duurzame energiewinning. Daarnaast komt er een grote duurzame energieopgave vanuit de Regionale Energie Strategie op ons af. In de toekomst zullen woningen meer en meer elektrisch verwarmd worden, wat vraagt om grote hoeveelheden duurzame elektriciteit.
- c. We onderschatten de samenleving zeker niet! Iedereen kan het Uitnodigingskader beschouwen als een uitnodiging aan iedereen die goede ideeën heeft die kunnen leiden tot goede energieplannen. Met die ontwikkelaars gaan we graag in gesprek. Die plannen zullen we beoordelen op het Uitnodigingskader, maar dit kader mag zeker niet in de weg staan van toekomstige goede oplossingen waarvoor veel draagvlak is.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.2.8 Financiële participatie.
- d. Wij wijzen met het Uitnodigingskader aan onder welke voorwaarden waar initiatieven voor de winning van duurzame energie tot stand kunnen komen. Participatie vindt nu plaats in de vorm van inspraak. Bij een concreet plan voor één of meer windmolens of een zonnepark moet een ontwikkelaar participeren (proces en financieel) met omwonenden.
- e. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.19 Meer gebieden geschikt.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.17 Op bedrijventerrein
- f. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.4.9 Zon op particuliere daken.
- g. Iedereen kon in de afgelopen inspraakperiodes zijn of haar visie laten horen aan college en raad. Inmiddels zijn we met onder andere het Platform wind en zon 't Goor ook het gesprek aangegaan. En, zoals ook elders in deze inspraaknota is vermeld is er voor iedereen de mogelijkheid om bij de gemeenteraad in te spreken.
- h. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.5 Geluid.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.9 Gezondheidsklachten.
- i. Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt *inhoudelijk* niet overgenomen, al wordt het kansrijk gebied wel aanmerkelijk verkleind.

59. Ingekomen op 7 maart 2021 en 7 maart 2021

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Inspreker maakt bezwaar tegen het digitaal organiseren van de informatiebijeenkomsten voor het Uitnodigingskader Zon en Wind via Microsoft Teams, omdat:
 - 1. het grootste deel van de inwoners niet wordt bereikt;
 - 2. veel inwoners, met name ouderen, niet de middelen en ervaring hebben om digitaal te vergaderen;
 - 3. dit geen mogelijkheid biedt om vragen te stellen of een verdiepende discussie te voeren.

Inspreker verzoekt om de digitale bijeenkomsten te veranderen in fysieke bijeenkomsten zodra dit weer mogelijk is. Betrokkenheid en burgerparticipatie is van groot belang, neem daar de tijd voor.

Aanvulling, ingekomen op 7 maart 2021

- b. Inspreker is het niet eens met de plaatsing van windmolens in en rondom Aalten. Deze zijn onder andere slecht voor vogels.
- c. Inspreker suggereert andere mogelijkheden om energie op te wekken, zoals kernenergie en zonne-energie. Het energieverbruik kan verminderd worden door bijvoorbeeld minder straatlantaarns en het verstrekken van subsidies voor ledlampen.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.2.3 Informatiebijeenkomsten via Teams.
- b. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.11 Natuurschade.
- c. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.1.5 Alternatieven voor wind- en zonne-energie en antwoord 2.1.9 Kernenergie als alternatief.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.16 Liever zonnepanelen.
Ledlampen hebben zulke positieve eigenschappen dat ze de standaard vormen in de lampenmarkt.
Een subsidieregeling is hiervoor niet nodig. Mogelijke besparing op straatverlichting heeft doorlopend onze aandacht.

Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt *inhoudelijk* niet overgenomen, al wordt het kansrijk gebied wel aanmerkelijk verkleind.

60. Ingekomen op 7 maart 2021

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Inspreker maakt bezwaar tegen het digitaal organiseren van de informatiebijeenkomsten voor het Uitnodigingskader Zon en Wind via Microsoft Teams, omdat:
 - 1. het grootste deel van de inwoners niet wordt bereikt;
 - 2. veel inwoners, met name ouderen, niet de middelen en ervaring hebben om digitaal te vergaderen;
 - 3. dit geen mogelijkheid biedt om vragen te stellen of een verdiepende discussie te voeren.Inspreker verzoekt om de digitale bijeenkomsten te veranderen in fysieke bijeenkomsten zodra dit weer mogelijk is. Betrokkenheid en burgerparticipatie is van groot belang, neem daar de tijd voor.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.2.3 Informatiebijeenkomsten via Teams.

Besluit:

De inspraakreactie wordt niet overgenomen.

61. Ingekomen op 7 maart 2021 en 9 april 2021

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Inspreker maakt bezwaar tegen het digitaal organiseren van de informatiebijeenkomsten voor het Uitnodigingskader Zon en Wind via Microsoft Teams, omdat:
 - 1. het grootste deel van de inwoners niet wordt bereikt;
 - 2. veel inwoners, met name ouderen, niet de middelen en ervaring hebben om digitaal te vergaderen;
 - 3. dit geen mogelijkheid biedt om vragen te stellen of een verdiepende discussie te voeren.Inspreker verzoekt om de digitale bijeenkomsten te veranderen in fysieke bijeenkomsten zodra dit weer mogelijk is. Betrokkenheid en burgerparticipatie is van groot belang, neem daar de tijd voor.

Aanvulling, ingekomen op 9 april 2021

- b. Inspreker is tegen uitbreiding van de windmolens in het Aaltense Goor.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.2.3 Informatiebijeenkomsten via Teams.
- b. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.1 Uitbreidingsplan Hagenwind?
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.2 Windmolens in het Aaltense Goor.

Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt *inhoudelijk* niet overgenomen, al wordt het kansrijk gebied wel aanmerkelijk verkleind.

62. Ingekomen op 7 maart 2021 en 13 april 2021

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Inspreker maakt bezwaar tegen het digitaal organiseren van de informatiebijeenkomsten voor het Uitnodigingskader Zon en Wind via Microsoft Teams, omdat:
 - 1. het grootste deel van de inwoners niet wordt bereikt;
 - 2. het voor de burger onacceptabel is dat in crisistijden inspraak enkel digitaal gevraagd wordt terwijl het over de woon- en leefomgeving gaat;
 - 3. veel inwoners niet de middelen en ervaring hebben om digitaal te vergaderen;
 - 4. niet alle deelnemers aan het woord komen en uitingen anders overkomen dan tijdens een fysieke bijeenkomst;
 - 5. dit geen mogelijkheid biedt om vragen te stellen of een verdiepende discussie te voeren.Inspreker verzoekt om de digitale bijeenkomsten te veranderen in fysieke bijeenkomsten zodra dit weer mogelijk is. Betrokkenheid en burgerparticipatie is van groot belang, neem daar de tijd voor, in samenspraak met inwoners van buurgemeenten.
- b. De bewoners van gemeente Oost Gelre zijn angstig voor de aantasting van het uitzicht op het landschap, geluidsoverlast en slagschaduw. Deze zijn in de huidige situatie al aanwezig. Inspreker stuurt een geluidsfragment van de huidige windmolens, die ook binnen hoorbaar zijn. Inspreker ervaart ook geluidsoverlast van het kleiduiven schieten in het Aaltense Goor.

Aanvulling, ingekomen op 13 april 2021

- c. De manier van bijeenkomsten organiseren is onaanvaardbaar. Wacht op versoepelingen waardoor bewoners op een rechtvaardige manier geïnformeerd kunnen worden, want de gevolgen voor het landschap en op sociaal vlak zijn enorm. Het lijkt alsof het Uitnodigingskader snel vastgesteld moet worden vanwege de RES en de Omgevingswet. Neem de tijd om te herbezinnen zoals de gemeente Oost Gelre dat ook doet.
- d. In het Uitnodigingskader wordt enkel het gebied rondom het Aaltense Goor benoemd op basis van de landschapstypen kaart en de indicatieve kaart geluidsafstand windmolens. De afstand tot de dorpskernen en woonwijken van buurgemeenten, zoals Lichtenvoorde en Harreveld, moet ook meegenomen worden. Dan wordt duidelijk dat uitbreiding van het windmolenpark geen optie is. Een andere optie is bijvoorbeeld richting de Haart nabij de Duitse grens. Dit gebied is dunbevolkt, ligt op meer dan 2 km afstand van de dorpskern van Aalten en de windrichting is zuidwest.
- e. De huidige windturbines veroorzaken geluidsoverlast in de woonwijk Flierbeek, naast de geluidsoverlast van het kleiduvenschieten 's avonds en in het weekend. Geluid wordt verder gedragen door de wind, dit wordt niet benoemd in het Uitnodigingskader.
- f. Waarom worden initiatieven van bewoners en bedrijven niet meegerekend? Het Uitnodigingskader en de RES zijn een commercieel verhaal en hebben niets te maken met de lokale energietransitie.
- g. De knipperende lampen aan de windturbines en de veroorzaakte slagschaduw hebben impact op de leefomgeving.
- h. Wetenschappelijke artikelen tonen negatieve effecten van windturbines op omwonenden en dieren aan. Ook over de gemeentegrens moet aangetoond worden dat een goed woon- en leefklimaat behouden blijft.

- i. Tijdens de informatiebijeenkomst werd benoemd dat het elektriciteitsnet overbelast wordt, welke stappen neemt de gemeente Aalten hierin?

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.2.3 Informatiebijeenkomsten via Teams.
 - b. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.4 Landschap en uitzicht.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.5 Geluid.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.7 Slagschaduw.
 - c. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.2.3 Informatiebijeenkomsten via Teams.
 - d. Op verzoek van deelnemers aan de informatiebijeenkomsten hebben wij woningen in onze buurgemeenten die bij de gemeentegrens liggen meegenomen in de indicatieve kaart geluidsafstand windmolens. Deze kaart kunt u vinden op www.aalten.nl/uitnodigingskader en wordt uiteindelijk opgenomen in het vastgestelde Uitnodigingskader.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.19 Meer gebieden geschikt.
 - e. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.4.9 Zon op particuliere daken.
 - f. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.12 Knipperlicht op windmolens.
 - g. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.2.2 Communicatie eerste inspraakperiode.
 - h. Aantasting van het woon- en leefklimaat hangt af van de afstand tussen een windmolen en andere functies.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.3 Overlast in Lichtenvoorde.
 - i. Als er sprake is van dreigende overbelasting van delen van het Aaltense elektriciteitsnet gaan we in overleg met Liander op initiatief van één van beide partijen.
- Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt *inhoudelijk* niet overgenomen, al wordt het kansrijk gebied wel aanmerkelijk verkleind.

63. Ingekomen op 9 maart 2021 en 9 maart 2021

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Inspreker maakt bezwaar tegen het digitaal organiseren van de informatiebijeenkomsten voor het Uitnodigingskader Zon en Wind via Microsoft Teams, omdat:
 - 1. het grootste deel van de inwoners niet wordt bereikt;
 - 2. veel inwoners, met name ouderen, niet de middelen en ervaring hebben om digitaal te vergaderen;
 - 3. dit geen mogelijkheid biedt om vragen te stellen of een verdiepende discussie te voeren.
- Inspreker verzoekt om de digitale bijeenkomsten te veranderen in fysieke bijeenkomsten zodra dit weer mogelijk is. Betrokkenheid en burgerparticipatie is van groot belang, neem daar de tijd voor.

Aanvulling, ingekomen op 9 maart 2021

- b. Het plan van Hagenwind 2.0, dat voorziet in de bouw van 7 tot 10 windturbines in het natuurgebied Aaltense Goor, is voor de omgeving onaanvaardbaar. Dit wordt bepaald door het aantal turbines, de omvang van de turbines en de grootte van het gebied. De overlast van het huidige windmolenpark valt mee, echter is er in de nieuwe situatie sprake van dubbel zo veel windmolens die hoger zijn. Dat is voor omwonenden onacceptabel.
- c. Het leefgenot wordt aangetast door de realisatie van dit park vanwege geluid en de visuele confrontatie met het massale park. Het windpark doet afbreuk aan het karakter van het gebied.
- d. De benodigde windparken moeten gepland worden op locaties waar deze zo min mogelijk hinder voor de bevolking opleveren.
- e. Inspreker ziet de opwekking van zonne-energie als een beter alternatief. Inmiddels zijn er in de regio dusdanig veel plannen voor, dat deze een substantiële bijdrage kunnen leveren aan de doelstelling.
- f. De uitbreiding van het windmolenpark heeft een forse impact op het natuurgebied Aaltense Goor en Zwarte Veen, waardoor een deel van de doelstellingen van de herinrichting van het gebied niet behaald worden.
- g. De gezondheidsaspecten, met name de psychische gevolgen, mogen niet worden onderschat.

- h. De economische schade veroorzaakt door de uitbreiding van het windmolenpark, voor omwonenden een waardedaling van de woning, mag niet worden onderschat. Het uitgangspunt is dat dit winst oplevert voor de eigenaren van het windpark. Mocht het plan doorgang vinden, zal er dus een financiële compensatie moeten komen voor de omwonenden.
- i. Het ontwerpplan voldoet niet aan de eisen van goede ruimtelijke ordening, vanwege de negatieve ruimtelijke, landschappelijke, maatschappelijke en economische gevolgen voor het gebied.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.2.3 Informatiebijeenkomsten via Teams.
- b. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.1 Uitbreidingsplan Hagenwind?
- c. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.4 Landschap en uitzicht.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.5 Geluid.
- d. In de gemeente Aalten is de locatie in en rond het huidige Hagenwind de meest kansrijke locatie voor de winning windmolens, omdat dit onder andere een dunbevolkt gebied is, wat de kans op overlast vermindert.
- e. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.16 Liever zonnepanelen.
- f. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.2 Windmolens in het Aaltense Goor.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.11 Natuurschade.
- g. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.9 Gezondheidsklachten.
- h. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.1.11 Planschade.
Wij willen dat initiatiefnemers financieel participeren. De literatuur laat duidelijk zien dat omwonenden minder hinder ervaren van de windturbines als ze betrokken werden bij de plaatsing ervan.
- i. Het Uitnodigingskader is een kader dat aangeeft waar, onder welke voorwaarden, welke vormen van winning van duurzame energie mogelijk zijn. Het is geen ruimtelijk plan, zoals een bestemmingsplan. De ruimtelijke gevolgen van een concreet plan moeten in een volgende fase in beeld worden gebracht door een initiatiefnemer. Deze onderbouwing wordt door ons beoordeeld.

Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt *inhoudelijk* niet overgenomen, al wordt het kansrijk gebied wel aanmerkelijk verkleind.

64. Ingekomen op 9 maart 2021 en 13 april 2021

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Inspreker maakt bezwaar tegen het digitaal organiseren van de informatiebijeenkomsten voor het Uitnodigingskader Zon en Wind via Microsoft Teams, omdat:
 - 1. het grootste deel van de inwoners niet wordt bereikt;
 - 2. veel inwoners, met name ouderen, niet de middelen en ervaring hebben om digitaal te vergaderen;
 - 3. dit geen mogelijkheid biedt om vragen te stellen of een verdiepende discussie te voeren.
 Inspreker verzoekt om de digitale bijeenkomsten te veranderen in fysieke bijeenkomsten zodra dit weer mogelijk is. Betrokkenheid en burgerparticipatie is van groot belang, neem daar de tijd voor, anders wordt er geen draagvlak gecreëerd. De suggestie wordt gewekt dat belangrijke besluiten er door worden gedrukt.

Aanvulling, ingekomen op 13 april 2021

- b. De nadelige gevolgen voor omwonenden buiten een straal van 400 meter worden gebagatelliseerd, onderzoeken laten zien dat windmolens op ca. 1 km overlast en gezondheidsklachten veroorzaken. Inspreker ervaart nu al geluidshinder. Windturbines, nu met een ashoogte van 100 meter, kunnen in de toekomst 180 meter hoog worden met een tiphoogte van 270 meter.
- c. Bij het opstellen van de RES en door de gemeente wordt m.b.t. windenergie richting Hagenwind gekeken. Het is opvallend dat Liander leidend is voor de locatiekeuze en er geen rekening gehouden wordt met de burgers.
- d. Op bladzijde 17 van het Uitnodigingskader staat dat in woongebieden een prettig woonklimaat voorop staat. Geldt dit niet voor het buitengebied?

- e. Door de provincie zijn er miljoenen euro's gestopt in vergroting van het natuurgebied het Aaltense Goor waarna er door derden extra molens in dit gebied worden gepland. Waarom betitelt de gemeente dit niet direct als onmogelijk? Laten we het landschap niet ontsieren door nog hogere windmolens.
- f. Inspreker wenst geen extra molens in het Goor, er staan er al 8 en de nodige extra windmolens mogen elders geplaatst worden.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.2.3 Informatiebijeenkomsten via Teams.
 - b. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.13 Milieuafstand.
 - c. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.1 Uitbreidingsplan Hagenwind?
Er wordt wel degelijk rekening gehouden met omwonenden, bij het waarborgen van een goed woon- en leefklimaat.
 - d. In het landelijk gebied is in het algemeen meer sprake van functiemenging (wonen, (agrarische) bedrijvigheid, natuur etc) dan in een woonwijk. Dit neemt niet weg dat ter plaatse van woningen in het buitengebied ook een goed woon- en leefklimaat gewaarborgd moet zijn.
 - e. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.2 Windmolens in het Aaltense Goor.
 - f. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.19 Meer gebieden geschikt.
- Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt *inhoudelijk* niet overgenomen, al wordt het kansrijk gebied wel aanmerkelijk verkleind.

65. Ingekomen op 9 maart 2021

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Inspreker heeft zijn bedenkingen bij de manier waarop de gemeente de bijeenkomsten organiseert. Hoewel een fysieke informatieavond momenteel onmogelijk is, wordt een grote groep mensen hiermee op voorhand buiten spel gezet. Het onderwerp is daarvoor te belangrijk.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.2.3 Informatiebijeenkomsten via Teams.

Besluit:

De inspraakreactie wordt niet overgenomen.

66. Ingekomen op 9 maart 2021 en 14 april 2021

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Insprekers maken bezwaar tegen het digitaal organiseren van de informatiebijeenkomsten voor het Uitnodigingskader Zon en Wind via Microsoft Teams, omdat:
 - 1. het grootste deel van de inwoners niet wordt bereikt;
 - 2. veel inwoners, met name ouderen, niet de middelen en ervaring hebben om digitaal te vergaderen;
 - 3. dit geen mogelijkheid biedt om vragen te stellen of een verdiepende discussie te voeren.
 Insprekers verzoeken om de digitale bijeenkomsten te veranderen in fysieke bijeenkomsten zodra dit weer mogelijk is. Betrokkenheid en burgerparticipatie is van groot belang, neem daar de tijd voor.

Aanvulling, ingekomen op 14 april 2021

- b. Doordat de locatie(s) van de windmolens nog niet exact bekend zijn tekenen insprekers bezwaar aan tegen het Ontwerp Uitnodigingskader Zon en Wind.
- c. Insprekers maken zich zorgen over hun gezondheid wanneer de windmolens op korte afstand van de woning gerealiseerd worden. Uit onderzoek blijkt dat windparken gezondheidsklachten kunnen veroorzaken zoals slapeloosheid, concentratieverlies, druk op de oren en het hoofd, hoofdpijn en

stress. Dit onderzoek is gebaseerd op windmolens met een tiphoogte van 110 meter. Tijdens de bijeenkomst op 31 maart 2021 werd gesproken over windmolens met een tiphoogte van 240 meter.

- d. Het Aaltense Goor wordt in het Uitnodigingskader benoemd als kansrijk gebied voor duurzame energie, terwijl het een natuurgebied betreft waar veel geld in is geïnvesteerd door de gemeente Aalten. Vogels en insecten sterven door windmolens. Mollen verdwijnen uit het landschap door laagfrequente trillingen.
- e. Windmolens tasten het uitzicht aan en veroorzaken lichtvervuiling. Dit tast het woongenot aan en resulteert in een waardedaling van vastgoed in de omgeving.
- f. Het Goor wordt steeds genoemd als mogelijke plek voor windmolens. Het lijkt erop dat Dale als energie industriegebied van Aalten/Oost Achterhoek moet gaan dienen, omdat er al een 110kV onderstation ligt. Insprekers zijn van mening dat Dale al voldoende bijdraagt aan de RES met windpark Hagenwind en niet met nog meer windmolens en zonneparken moet worden belast.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.2.3 Informatiebijeenkomsten via Teams.
- b. In het uitnodigingskader worden keuzes gemaakt om, ondanks de opgave van winning van duurzame energie, ons waardevolle landschap zoveel mogelijk te ontzien. Het wijst het gebied rond de huidige molens van Hagenwind aan als kansrijk gebied voor intensivering van de winning van duurzame energie en daar zijn goede argumenten voor die voor elke andere willekeurige locatie in Aalten niet limitatief gelden:
 - ligging in een Grootschalig functioneel landschap;
 - ligging in een relatief dunbevolkt gebied;
 - er staan al windmolens;
 - relatief dichtbij een onderstation van Liander, dus geen transport van energie over lange afstanden.

Of de energiewinning in en rond Hagenwind daadwerkelijk ooit geïntensiveerd gaat worden is zeer de vraag. Als er een aanvraag komt voor grote windmolens (die kunnen een ashoogte van 80 tot 180 meter hebben) moet hiervoor een uitgebreide ruimtelijke procedure worden doorlopen, inclusief inspraak. In die procedure moet door de aanvrager onderbouwd worden en door ons beoordeeld of er een goed woon- en leefklimaat gewaarborgd is (in verband met onder andere geluid en slagschaduw) kan worden ter plaatse van (omliggende) woningen. Ook moet onder meer aangetoond worden dat natuurwaarden niet onevenredig aangetast worden.

- c. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.9 Gezondheidsklachten.
- d. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.2 Windmolens in het Aaltense Goor.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.11 Natuurschade.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.8 Trillingen.
- e. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.12 Knipperlicht op windmolens.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.1.11 Planschade.
- f. Zie onze beoordeling van uw inspraakreactie onder b. De ligging nabij het onderstation Dale is een belangrijke factor bij het aanwijzen als kansrijk gebied van de locatie in en rond het huidige windpark Hagenwind.

Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt *inhoudelijk* niet overgenomen, al wordt het kansrijk gebied wel aanmerkelijk verkleind.

67. Ingekomen op 11 maart 2021

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Inspreker maken bezwaar tegen het digitaal organiseren van de informatiebijeenkomsten voor het Uitnodigingskader Zon en Wind via Microsoft Teams, omdat:
 1. het grootste deel van de inwoners niet wordt bereikt;
 2. veel inwoners, met name ouderen, niet de middelen en ervaring hebben om digitaal te vergaderen;
 3. dit geen mogelijkheid biedt om vragen te stellen of een verdiepende discussie te voeren.

Insprekers verzoeken om de digitale bijeenkomsten te veranderen in fysieke bijeenkomsten zodra dit weer mogelijk is. Betrokkenheid en burgerparticipatie is van groot belang, neem daar de tijd voor.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.2.3 Informatiebijeenkomsten via Teams.

Besluit:

De inspraakreactie wordt niet overgenomen.

68. Ingekomen op 11 maart 2021 en 13 april 2021

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Inspreker kreeg in de nazomer van 2020 een mededeling omtrent het plan van het plaatsen van vijf mega windturbines op een afstand van 400 meter vanaf de woning. Dit was niet persoonlijk medegedeeld door de gemeente.
- b. Inspreker begrijpt niet dat deze windturbines naast en in een natuurgebied geplaatst moeten worden, waar recentelijk in is geïnvesteerd om deze in oude staat terug te brengen.
- c. Er staan al acht windmolens van Hagenwind 1.0 nabij de woning, deze kunnen ook vervangen worden met eventueel zonneparken. De uitgelekte plannen van Hagenwind 2.0 van 7 tot 10 windturbines verergeren de situatie.
- d. In buurlanden wordt een afstand tot bebouwing gehanteerd van 2,5 km, dit is geen vergelijking met de 400 meter die de gemeente hanteert. In Nederland is geen ruimte om de windmolens op een afstand van 2,5 km te plaatsen, dus waarom niet in zee of in de polder?
- e. De huidige molens veroorzaken overlast in de vorm van een monotone bromtoon en trillingen.
- f. Is dit omdat rond het Aaltense Goor minder bewoning is, er al een windmolenpark staat en omdat het dicht bij het verdeelstation ligt? Energie dient opgewekt te worden waar het meeste verbruik is, dus waarom is het industrieterrein in Aalten dan bijvoorbeeld niet geschikt?
- g. Er wordt niet gesproken over een schadevergoeding voor de waardevermindering van ons huis, die 23-30% kan bedragen, en de gezondheidsklachten.
- h. De bijeenkomsten vinden digitaal plaats. Is het niet mogelijk om te wachten tot het weer mogelijk is ook al komt dit niet uit met de deadline van de RES? Het is belangrijk om rekening te houden met de bewoners en met alle genoemde nadelen.

Aanvulling, ingekomen op 13 april 2021

- i. Inspreker vernam in de zomer van 2020 dat enkele burens benaderd waren om hun grond beschikbaar te stellen voor het plaatsen van windmolens. Het bleek dat er informatieavonden waren georganiseerd waarover niet gecommuniceerd is met de naaste bewoners.
- j. Inspreker ervaart veel stress en slapeloze nachten sinds de plannen van Hagenwind 2.0, bestaande uit 10 windturbines in plaats van 5, in de krant verschenen. Inspreker is tegen deze plannen, er is al een windmolenpark in de buurt die overlast in de vorm van slagwind en bromgeluid veroorzaakt.
- k. Focus op andere locaties zoals het industrieterrein, de Haart of tegen de Duitse grens.
- l. Waarom wordt de hoeveelheid energie vanuit particulieren niet meegenomen in de berekeningen?
- m. Tijdens de digitale bijeenkomsten werd gezegd "de gezondheid gaat boven alles", maar er wordt onvoldoende rekening gehouden met de gezondheidsrisico's.
- n. Neem tijd om informatie te vergaren, het besluit hoeft niet deze zomer te worden genomen en ook niet voor 2030.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.1 Uitbreidingsplan Hagenwind?
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.2.6 Informeren omwonenden Hagenwind.
- b. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.2 Windmolens in het Aaltense Goor.
- c. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.1 Uitbreidingsplan Hagenwind?
Ook vervanging van de huidige windmolens kan een onderzoeksrichting zijn.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.16 Liever zonnepanelen.
- d. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.13 Milieufstand.
- e. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.6 Laagfrequent geluid.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.8 Trillingen.

- f. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.17 Op bedrijventerrein
 - g. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.1.11 Planschade.
 - h. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.2.3 Informatiebijeenkomsten via Teams.
 - i. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.2.7 Gesprek grondverwerving Hagenwind.
 - j. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.5 Geluid.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.6 Laagfrequent geluid.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.9 Gezondheidsklachten.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.10 Welzijn.
 - k. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.17 Op bedrijventerreinen.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.19 Meer gebieden geschikt.
 - l. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.4.9 Zon op particuliere daken.
 - m. Zie onze beoordeling van uw inspraakreactie onder j.
 - n. Onze gemeenteraad en ons college willen in 2030 energieneutraal zijn. Op basis van het Klimaatakkoord geldt een doelstelling van CO₂-neutraliteit in 2050. Daarnaast komt er een grote duurzame energieopgave vanuit de Regionale Energie Strategie op ons af. Daarom moeten we nu stappen zetten naar een energie- en klimaatneutraal Aalten.
- Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt *inhoudelijk* niet overgenomen, al wordt het kansrijk gebied wel aanmerkelijk verkleind.

69. Ingekomen op 11 maart 2021

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Inspreker maakt bezwaar tegen het digitaal organiseren van de informatiebijeenkomsten voor het Uitnodigingskader Zon en Wind via Microsoft Teams, omdat:
 - 1. het grootste deel van de inwoners niet wordt bereikt;
 - 2. veel inwoners, met name ouderen, niet de middelen en ervaring hebben om digitaal te vergaderen;
 - 3. dit geen mogelijkheid biedt om vragen te stellen of een verdiepende discussie te voeren.
 Inspreker verzoekt om de digitale bijeenkomsten te veranderen in fysieke bijeenkomsten zodra dit weer mogelijk is. Betrokkenheid en burgerparticipatie is van groot belang, neem daar de tijd voor.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.2.3 Informatiebijeenkomsten via Teams.

Besluit:

De inspraakreactie wordt niet overgenomen.

70. Ingekomen op 11 maart 2021

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Inspreker maakt bezwaar tegen het digitaal organiseren van de informatiebijeenkomsten voor het Uitnodigingskader Zon en Wind via Microsoft Teams, omdat:
 - 1. het grootste deel van de inwoners niet wordt bereikt;
 - 2. veel inwoners, met name ouderen, niet de middelen en ervaring hebben om digitaal te vergaderen;
 - 3. dit geen mogelijkheid biedt om vragen te stellen of een verdiepende discussie te voeren.
 Inspreker verzoekt om de digitale bijeenkomsten te veranderen in fysieke bijeenkomsten zodra dit weer mogelijk is. Betrokkenheid en burgerparticipatie is van groot belang, neem daar de tijd voor.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.2.3 Informatiebijeenkomsten via Teams.

Besluit:

De inspraakreactie wordt niet overgenomen.

71. Ingekomen op 14 maart 2021

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Insprekers maken bezwaar tegen het digitaal organiseren van de informatiebijeenkomsten via Microsoft Teams voor het Uitnodigingskader Zon en Wind en inzake de mogelijk al voorgenomen plaatsing van 7 tot 10 windmolens nabij het natuurgebied het Aaltense Goor, omdat:
1. het grootste deel van de inwoners niet wordt bereikt;
 2. veel inwoners, met name ouderen, niet de middelen en ervaring hebben om digitaal te vergaderen;
 3. dit geen mogelijkheid biedt om vragen te stellen of een verdiepende discussie te voeren.
- Insprekers verzoeken om de digitale bijeenkomsten te veranderen in fysieke bijeenkomsten zodra dit weer mogelijk is. Betrokkenheid en burgerparticipatie is van groot belang, neem daar de tijd voor.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.2.3 Informatiebijeenkomsten via Teams.

Besluit:

De inspraakreactie wordt niet overgenomen.

72. Ingekomen op 15 maart 2021

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Als de plannen van het windmolenpark Hagenwind om 7 tot 10 windmolens te plaatsen rondom de bestaande windmolens in het Aaltense Goor werkelijkheid worden, heeft dit een vernietigende werking op het landschap in Dale en Barlo, maar ook ver daaromheen. De huidige 8 windmolens in het Goor hebben het fraaie Achterhoekse landschap in deze regio al beschadigd. Het idee was dat deze windmolens na verloop van tijd zouden verdwijnen en het landschap hersteld zou worden.
- b. Het is duidelijk dat er in de energietransitie zaken moeten gebeuren (dit kan prima middels windmolens op zee, zonnepanelen op daken en percelen), maar we hebben al 8 windmolens in de gemeente Aalten.
- c. Geluidsoverlast, slagschaduw, 's nachts felle lampen die aan en uit gaan leiden tot psychische en lichamelijke gezondheidsklachten bij omwonenden.
- d. De windmolens zullen een negatief effect hebben op recreanten die naar de Achterhoek komen, zij zullen Aalten mijden.
- e. Het recentelijk aangelegde natuurgebied in het Aaltense Goor trekt veel vogels en andere diersoorten. Het plaatsen van windmolens in dit gebied zal deze rust en schoonheid verstoren en leiden tot de dood van vele vogels.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.1 Uitbreidingsplan Hagenwind?
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.4 Landschap en uitzicht.
- b. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.20 Op zee.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.16 Liever zonnepanelen.
- Onze gemeenteraad en ons college willen in 2030 energieneutraal zijn. Op basis van het Klimaatakkoord geldt een doelstelling van CO₂-neutraliteit in 2050. Het Aaltense college zet in op een duurzame en stabiele eigen duurzame energiewinning. Daarnaast komt er een grote duurzame energieopgave vanuit de Regionale Energie Strategie op ons af. In de toekomst zullen woningen meer en meer elektrisch verwarmd worden, wat vraagt om grote hoeveelheden elektriciteit. De energievraag in de winter neemt daardoor enorm toe. Die opgave kunnen wij, naar huidige stand der techniek, invullen met zowel wind als zon. Zonnepanelen leveren in de wintermaanden echter zeer weinig

energie, wat alternatieven als windmolens noodzakelijk maakt voor de eigen stabiele duurzame energiewinning.

- c. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.5 Geluid.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.7 Slagschaduw.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.12 Knipperlicht op windmolens.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.9 Gezondheidsklachten.
- d. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.24 Windmolens en recreatiesector.
- e. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.11 Natuurschade.

Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt *inhoudelijk* niet overgenomen, al wordt het kansrijk gebied wel aanmerkelijk verkleind.

73. Ingekomen op 15 maart 2021

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Insprekers zijn tegen de komst van de enorme windturbines die de gemeente Aalten van plan is om te gaan plaatsen.
- b. Het is eeuwig zonde om, naast de al bestaande windmolens op het grondgebied van de gemeente Aalten (eigenlijk Lichtenvoorde, want op de rand en echt bijna in Lichtenvoorde), het mooie landschap te verpesten.
- c. Kinderen uit de kinderrijke buurt Flierbeek te Lichtenvoorde worden geconfronteerd met gezondheidsrisico's. Insprekers zijn bang voor laagfrequente geluiden, zowel 's nachts als overdag.
- d. Buurtbewoners (uit een andere gemeente) draaien op voor de lasten, terwijl de Aaltenaren en multinationals de opbrengst en groene stroom opstrijken. Het is oneerlijk dat buitenlandse investeerders er vandoor gaan met subsidies.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.1 Uitbreidingsplan Hagenwind?
- b. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.4 Landschap en uitzicht.
- c. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.6 Laagfrequent geluid.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.9 Gezondheidsklachten.
- d. Zoals u kunt lezen in deze nota, worden ook Aaltenaren naar hun mening benadeeld door mogelijke windmolens. In het uitnodigingskader worden keuzes gemaakt om, ondanks de opgave van winning van duurzame energie, ons waardevolle landschap zoveel mogelijk te ontzien. Het wijst het gebied rond de huidige molens van Hagenwind aan als kansrijk gebied voor intensivering van de winning van duurzame energie en daar zijn goede argumenten voor die voor elke andere willekeurige locatie in Aalten niet limitatief gelden:
 - ligging in een Grootchalig functioneel landschap;
 - ligging in een relatief dunbevolkt gebied;
 - er staan al windmolens;
 - relatief dichtbij een onderstation van Liander, dus geen transport van energie over lange afstanden.

Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.2.8 Financiële participatie.

Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt *inhoudelijk* niet overgenomen, al wordt het kansrijk gebied wel aanmerkelijk verkleind.

74. Ingekomen op 16 maart 2021

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Inspreker maakt bezwaar tegen het digitaal organiseren van de informatiebijeenkomsten voor het Uitnodigingskader Zon en Wind via Microsoft Teams, omdat:
1. het grootste deel van de inwoners niet wordt bereikt;
 2. veel inwoners, met name ouderen, niet de middelen en ervaring hebben om digitaal te vergaderen;
 3. dit geen mogelijkheid biedt om vragen te stellen of een verdiepende discussie te voeren.
- Inspreker verzoekt om de digitale bijeenkomsten te veranderen in fysieke bijeenkomsten zodra dit weer mogelijk is. Betrokkenheid en burgerparticipatie is van groot belang, neem daar de tijd voor.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.2.3 Informatiebijeenkomsten via Teams.

Besluit:

De inspraakreactie wordt *inhoudelijk* niet overgenomen, al wordt het kansrijk gebied wel aanmerkelijk verkleind.

75. Ingekomen op 16 maart 2021

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Insprekers maken bezwaar tegen het digitaal organiseren van de informatiebijeenkomsten voor het Uitnodigingskader Zon en Wind via Microsoft Teams, omdat:
1. het grootste deel van de inwoners niet wordt bereikt;
 2. veel inwoners, met name ouderen, niet de middelen en ervaring hebben om digitaal te vergaderen;
 3. dit geen mogelijkheid biedt om vragen te stellen of een verdiepende discussie te voeren.
- Insprekers verzoeken om de digitale bijeenkomsten te veranderen in fysieke bijeenkomsten zodra dit weer mogelijk is. Betrokkenheid en burgerparticipatie is van groot belang, neem daar de tijd voor.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.2.3 Informatiebijeenkomsten via Teams.

Besluit:

De inspraakreactie wordt niet overgenomen.

76. Ingekomen op 16 maart 2021, 29 maart 2021 en 12 april 2021

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Inspreker maakt bezwaar tegen het digitaal organiseren van de informatiebijeenkomsten voor het Uitnodigingskader Zon en Wind via Microsoft Teams, omdat:
1. het grootste deel van de inwoners niet wordt bereikt;
 2. veel inwoners, met name ouderen, niet de middelen en ervaring hebben om digitaal te vergaderen;
 3. dit geen mogelijkheid biedt om vragen te stellen of een verdiepende discussie te voeren.
- Inspreker verzoekt om de digitale bijeenkomsten te veranderen in fysieke bijeenkomsten zodra dit weer mogelijk is. Betrokkenheid en burgerparticipatie is van groot belang, neem daar de tijd voor.

Aanvulling, ingekomen op 29 maart 2021

- b. Inspreker verwacht naar aanleiding van de informatiebijeenkomst op 22 maart 2021 dat plan Hagenwind 2.0 binnen afzienbare tijd gerealiseerd wordt, bestaande uit vier grote windturbines in en nabij het Aaltense Goor. Dit is de uitkomst van de technocratische benadering en het proces dat burgers en bestuurders hebben gevolgd. Zodra we aan dit proces beginnen is er geen weg meer terug.
- c. De lusten zijn voor de initiatiefnemers, de lasten voor de burgers van Aalten en Lichtenvoorde.
- d. De gemeente Aalten benadert de energietransitie vanuit het Aaltens perspectief, zonder overleg met buurgemeenten. Het doel van de RES is juist samenwerking en zoeken naar het beste alternatief. Waar komt de gedrevenheid vandaan om die samenwerking voor te willen zijn?

- e. Inspreker verwijst naar de vlog van Jaap Dirkmaat voor de inhoudelijke argumentatie.

Aanvulling, ingekomen op 12 april 2021

- f. Het plaatsen van windmolens heeft een grote impact op het welzijn van de burgers in de Achterhoek en op de omgeving.
- g. Probeer niet de RES Achterhoek naar je hand te zetten door snel een besluit te nemen. Dat is niet correct tegenover buurgemeentes. Volg bijvoorbeeld gemeente Oost Gelre en wacht de ontwikkelingen in het kader van de energietransitie, die erg snel verlopen, af.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.2.3 Informatiebijeenkomsten via Teams.
- b. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.1 Uitbreidingsplan Hagenwind?
- c. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.2.8 Financiële participatie.
- d. Parallel aan het proces van het Uitnodigingskader loopt het proces van de RES-Achterhoek. Binnen de RES-Achterhoek geven wij, samen met de andere Achterhoekse gemeenten vorm aan de Achterhoekse energietransitie. Het Uitnodigingskader zon en wind geeft aan wat de inzet van de gemeente Aalten is in het proces van de RES.
- e. Jaap Dirkmaat heeft het in zijn vlog over windmolens binnen het natuurgebied Aaltense Goor. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.2 Windmolens in het Aaltense Goor.
- f. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.10 Welzijn.
- g. In de regio Achterhoek is de gemeente Aalten de laatste gemeente die een Uitnodigingskader (RODE-beleid) zal vaststellen. Het uitnodigingskader geeft de positie van de gemeente Aalten aan binnen de energietransitie (RES).

De gemeente Aalten wil in 2030 energieneutraal zijn. Op basis van het Klimaatakkoord geldt een doelstelling van CO₂-neutraliteit in 2050. In het verlengde daarvan is er vanuit de Regionale Energie Strategie een noodzaak om ons Uitnodigingskader vóór de zomervakantie af te ronden.

Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt *inhoudelijk* niet overgenomen, al wordt het kansrijk gebied wel aanmerkelijk verkleind.

77. Ingekomen op 16 maart 2021

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Inspreker maakt bezwaar tegen het digitaal organiseren van de informatiebijeenkomsten voor het Uitnodigingskader Zon en Wind via Microsoft Teams, omdat:
 - 1. het grootste deel van de inwoners niet wordt bereikt;
 - 2. veel inwoners, met name ouderen, niet de middelen en ervaring hebben om digitaal te vergaderen;
 - 3. dit geen mogelijkheid biedt om vragen te stellen of een verdiepende discussie te voeren.Inspreker verzoekt om de digitale bijeenkomsten te veranderen in fysieke bijeenkomsten zodra dit weer mogelijk is. Betrokkenheid en burgerparticipatie is van groot belang, neem daar de tijd voor.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.2.3 Informatiebijeenkomsten via Teams.

Besluit:

De inspraakreactie wordt niet overgenomen.

78. Ingekomen op 21 maart 2021 en 26 maart 2021

Inhoud van de inspraakreactie

- a. De classificatie en indeling van de vijf verschillende landschapstypen is nogal arbitrair, waarbij voorbij wordt gegaan aan kleinschalige groen- en bosgebieden (eilanden voor de biodiversiteit) binnen enkele 'typen' landschap rond agrarische gronden met tussenliggende houtwallen, akkerranden, et cetera. Deze bepalen het karakteristieke landschappelijke geheel van de Achterhoek. De term 'waardevol landschap' is vooral verschrikkelijk misleidend, alsof 'functioneel landschap' met daartussen natuur niet waardevol is. Wat is het verschil tussen 'functioneel' en 'grootschalig functioneel'? Wanneer wordt een gebied 'grootschalig' genoemd? Daarnaast zijn de grenzen nogal arbitrair en lopen landschapstypen door elkaar heen in de Achterhoek.
- b. Het landschappelijk aantrekkelijk houden van de Achterhoek speelt een rol voor de economisch belangrijke toeristische sector.
- c. Een windmolen is 'industrie' en landschapsvervuiling. Eventuele windmolens moeten geplaatst worden op de huidige locatie, omdat daar de infrastructuur al voorhanden is en oude windmolens vervangen kunnen worden door nieuwe, om zo kosten en verdere inbreuk op het landschap te voorkomen.
- d. Zonnevelden op agrarische weidegrond zijn ook 'industrie'. Zonnepanelen op daken maken zonnevelden onnodig. Een dubbele bestemming van zonnevelden is onmogelijk. Het is beter om weilanden en akkerlanden van uittredende en/of inkrimpende agrariërs aan de natuur over te laten, door bijvoorbeeld herbebossing.
- e. Een regionale aanpak zou veel beter zijn dan de huidige aanpak, waarbij mogelijkheden louter per gemeente worden bekeken. Denk hierbij aan de Euregio en houdt rekening met buurland Duitsland.

Aanvulling, ingekomen op 26 maart 2021

- f. Het vervuilen van het typische agrarische landschap in combinatie met natuur door grote zonnevelden heeft een grote invloed op de werkgelegenheid en inkomsten in de belangrijke toeristische sector in de Achterhoek.
- g. Op de 'indicatieve kaart geluidsafstand windmolens' is geen rekening gehouden met woningen die buiten de gemeentegrens en de grens met Duitsland staan. Bij de wind matrix zijn de pijlen op 'grootschalig functioneel landschap gericht', en alleen het gebied ten noorden van het Aaltense Goor komt in aanmerking voor wind.
- h. De zon matrix en figuur 1, met landschapstype 'grootschalig functioneel landschap', lijken te sturen op een voorgeselecteerd gebied voor eventuele zonne-energie plannen. Daarbij wordt voorbij gegaan aan het belang van kleinschalig groen tussen agrarisch gebied.
- i. Zonnepanelen zijn op vele betere plekken te realiseren inclusief 'bedrijventerreinen' en 'centrum en woonwijk'. Alle pijlen zijn op het buitengebied gericht zonder de potentie van daken op bedrijventerreinen en in de woonkernen mee te nemen. Ook bedrijfspanden en daken op gebouwen en woningen, al dan niet particulier, in bebouwd gebied kunnen meegenomen worden in de optelsom. Daken van boerenbedrijven met grote woningen en stallen leveren dermate veel vierkante meters op dat zonnevelden op de grond waarschijnlijk overbodig zullen zijn. Het blijft een raadsel waarom opgewekte stroom 'grootschalig dak' niet mee kan blijven groeien in de 'totale som' ($23 + 48 = 71$ GWh) en er apart uitgelicht wordt (23 GWh). De 23 GWh bij 'grootschalig dak' kan in de gemeente Aalten makkelijk verdubbeld worden.
- j. De gemeente Aalten zet wat zonnevelden betreft in op ondernemen, waarbij ondernemers die op financieel gewin uit zijn bevoordeeld worden. Wie financieel participeert, ontvangt de lusten. De bewoners, vooral van het buitengebied, het landschap, de natuur en bezoekers dragen de lasten.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. De landschapsindeling is voor wat betreft het onderscheid tussen waardevol- en functioneel landschap is gebaseerd op het voorkomen van de bestemmingen Agrarisch met waarden en Agrarisch. Het gebied rond de Driehonderdmeterweg is min of meer optimaal ingericht voor de landbouw. De meeste gebieden van het Grootschalig functioneel landschap zijn duidelijk herkenbaar op landschapsbeleidskaarten en in het landschap zelf. De begrenzing van het Grootschalig functioneel landschap rond Lintelo is bepaald in overleg met een adviseur Natuur & Landschap van Staring Advies.
Wij hebben onze vaste adviseur natuur en landschap van Staring Advies gevraagd om de beschrijving van het Grootschalig functioneel landschap tegen het licht te houden. Op basis van zijn advies komen we tot de volgende tekst:
Dit landschap is min of meer optimaal ingericht voor de landbouw. Door het intensieve landgebruik beperkt de biodiversiteit zich hier in de meeste gebieden tegenwoordig in hoofdzaak tot wegbermen, randen van watergangen, houtopstanden en erven. De samenhang tussen de houtopstanden is aanzienlijk minder dan in de andere landschappen waardoor de biodiversiteit van deze houtopstanden

relatief laag is. Soms is niet goed te zien in welk historisch landschapstype men zich bevindt. Het belang van landschap en recreatie staat hier wat minder op de voorgrond. Voor Achterhoekse begrippen zijn het vrij grootschalige, halfopen tot open gebieden.

- b. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.24 Windmolens en recreatiesector.
- c. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.21 Opwaarderen bestaande windmolens.
- d. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.4.8 Liever zon op dak.
- e. Parallel aan het proces van het Uitnodigingskader loopt het proces van de RES-Achterhoek. Binnen de RES-Achterhoek geven wij, samen met de andere Achterhoekse gemeenten vorm aan de Achterhoekse energietransitie. Het Uitnodigingskader zon en wind geeft aan wat de inzet van de gemeente Aalten is in het proces van de RES.
- f. Van een grote invloed van zonnevelden op de toeristische sector kan naar onze mening geen sprake zijn. Een door het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat ingeschakeld bureau heeft uitgerekend wat de ruimtevraag naar zon-PV theoretisch kan betekenen voor het aandeel landbouwgrond. In 2030 zou maximaal 0,7% van de gronden die nu in Nederland een landbouwbestemming hebben, benut worden voor zonneparken. Hierbij geldt de aanname dat de doelstelling voor hernieuwbare elektriciteit op land voor 50% ingevuld wordt met zon-PV en deze zon-PV geheel op landbouwgrond zou landen.
Als in Aalten de gehele verwachte restopgave voor duurzame energie gewonnen wordt in zonnevelden, dan is nog 68 ha aan zonnenveld nodig, zie pagina 5 van het Uitnodigingskader. Dit is 1,0% van alle agrarische bestemmingen exclusief de bouwvlakken (=66,8 km²).
- g. Op verzoek van deelnemers aan de informatiebijeenkomsten hebben wij woningen in onze buurgemeenten die bij de gemeentegrens liggen meegenomen in de indicatieve kaart geluidsafstand windmolens. Deze kaart kunt u vinden op www.aalten.nl/uitnodigingskader en wordt uiteindelijk opgenomen in het vastgestelde Uitnodigingskader.
- h. Zie de opmerking op pagina 21 van het ontwerp Uitnodigingskader: *ten behoeve van de realisatie van duurzame energie projecten worden in beginsel geen landschapselementen aangetast (waar onder: bomen kappen) om het rendement van zonnepanelen te optimaliseren. Hiervan is eventueel af te wijken als er sprake is van een totaalplan voor landschappelijke inpassing, waarbij er sprake is van natuurlandschappelijke versterking en waarbij waardevolle landschapselementen behouden blijven. De beoordeling van dat plan gebeurt door een specialist op het gebied van natuur en landschap.*
- i. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.4.10 Op bedrijventerreinen, antwoord 2.4.9 Zon op particuliere daken en antwoord 2.4.8 Liever zon op dak.
- j. Wij willen met financiële participatie bereiken dat het draagvlak in de omgeving van molens wordt vergroot.

Besluit:

De inspraakreactie wordt in zoverre overgenomen dat de beschrijving van het Grootschalig functioneel landschap wordt aangepast en dat de Indicatieve kaart geluidsafstand windmolens wordt aangepast. Ook wordt het kansrijk gebied aanmerkelijk verkleind.

79. Ingekomen op 24 maart 2021

Inhoud van de inspraakreactie

- a. De in het Uitnodigingskader gehanteerde afstand van 400 meter tussen windmolens en huizen gaat vooral van een antropocentrisch vertrekpunt uit. Je komt dan uit bij natuurgebieden, die ook voor de mens andere intrinsieke waarden hebben.
- b. Insprekers noemen een aantal argumenten tegen de mogelijke geschikte locatie voor windmolens van het Aaltense Goor:
 - recentelijk is een lange en dure operatie afgerond die het doel had om de natuurwaarden in dit gebied te vergroten;
 - de waterretentiefunctie van het gebied heeft gezorgd voor een vernatting van de bodem, waarvan de vraag is of deze de voorgenomen hogere en zwaardere windmolens kunnen dragen;
 - de aanleg van infrastructuur voor het aanvoeren van onderdelen en de graafactiviteiten voor stroomkabels vormen het natuurgebied (reservaat!) om tot een industrieterrein;
 - de nieuwe waterpartijen in het groen trekken watervogels aan en de verwachting is dat het Goor een rust- en foerageerfunctie krijgt voor vogels op doortrek;
 - vogels zijn het slachtoffer van de wiekbewegingen van windmolens;

- tijdens de bijeenkomst benadrukten wethouders Veldhuizen en Kok er te zijn voor de Aaltense burgers. Insprekers zijn van mening dat de Aaltense burgers het meest gediend zijn met het in stand houden en verder laten ontwikkelen van dit prachtige en unieke natuurgebied;
- de windmolens kunnen geplaatst worden op industrieterreinen waar geluidsoverlast en slagschaduw minder storende zaken zijn.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.13 Milieuafstand.
- b. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.2 Windmolens in het Aaltense Goor.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.17 Op bedrijventerrein
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.11 Natuurschade.

Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt *inhoudelijk* niet overgenomen, al wordt het kansrijk gebied wel aanmerkelijk verkleind.

80. Ingekomen op 25 maart 2021

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Zonnedaken, zonnevelden en (grote) windmolens zijn noodzakelijk bij het energieneutraal maken van Aalten. De plannen van werkgroep Hagenwind 2.0 staan haaks op de huidige natuur- en recreatieplannen in het Aaltense Goor en het Zwarte Veen, onderdeel van het Gelders Natuurnetwerk. Het gebrek aan informatie en communicatie omtrent deze plannen maakt dat bewoners verbijsterd en strijdig zijn.
- b. Insprekers zijn niet tegen de huidige acht windmolens. Echter tasten 7 tot 10 bijna twee keer zo hoge windmolens erbij, met gigantische torendelen en rotorbladen, de natuur op die plek erg aan.
- c. Een afstand van 400 meter van een windmolen tot een woning is erg miniem. De grote windmolens voldoen hiermee niet aan het Uitnodigingskader.
- d. Zorg voor accu's voor opslag van overtollige duurzame energie;
- e. faciliteer bewoners financieel en adviseer in het energieneutraal maken van hun woning en/of onderneming;
- f. onderzoek de mogelijkheden van het plaatsen van zonnepanelen op daken van bedrijven, sporthallen en scholen;
- g. investeer in onderzoek naar kernenergie en doe dit op nationaal en internationaal niveau;
- h. zorg voor goede communicatie;
- i. zorg voor transparantie in de productiecijfers van het huidige windpark Hagenwind;
- j. wellicht is het mogelijk om op het bedrijventerrein in Dinxperlo 3 tot 4 grote windmolens te plaatsen, bijvoorbeeld op de locatie van de Achterhoek Arena, mogelijk in samenwerking met Duitsland;
- k. zorg voor (financiële) participatie van de gebruikers van het gebied.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.1 Uitbreidingsplan Hagenwind?
- b. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.11 Natuurschade.
- c. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.13 Milieuafstand.
- d. Er ontstaat steeds meer behoefte aan grootschalige energieopslag die bijdraagt aan seizoensopslag, zodat er bijvoorbeeld in de winter verwarmd kan worden met in de zomer gewonnen zonne-energie. Waterstof kan voor de lange termijn hiervoor een uitkomst bieden, maar op wereldniveau wordt er op veel ingezet in onderzoek en ontwikkeling voor grote accu's.
- e. De gemeente Aalten participeert in het Energieloket van Achterhoekse energiebedrijf AGEM. Het energieloket adviseert op een laagdrempelige manier over mogelijkheden van energie besparen verduurzaming van woningen, zie: www.agem.nl/energie-besparen.
- f. De gemeente Aalten onderzoekt doorlopend de mogelijkheden van zon op de eigen daken.
- g. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.1.5 Alternatieven voor wind- en zonne-energie en antwoord 2.1.9 Kernenergie als alternatief.
- h. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.2.2 Communicatie eerste inspraakperiode.

- i. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.22 Rendement Hagenwind.
- j. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.17 Op bedrijventerrein
- k. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.2.8 Financiële participatie.

Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt *inhoudelijk* niet overgenomen, al wordt het kansrijk gebied wel aanmerkelijk verkleind.

81. Ingekomen op 25 maart 2021

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Inspreker hoopt dat de gemeente stopt met de plannen m.b.t. het uitbreiden van windmolenpark Hagenwind, een plan waar de deelnemers een behoorlijke subsidie voor krijgen. Verwijst naar eerdere procedures waar burgers plannen hebben tegengehouden of waar de gemeente Aalten een uitspraak van de Hoge Raad handig heeft omzeild.
- b. Als het uitkomt gebruiken sommige gemeenten de opdracht van de overheid ineens wel erg serieus. En komen de burgers pas laat aan het woord. Inspreker heeft de indruk dat de burgers in uw gemeente pas aan het eind van de procedure mee mogen gaan denken. Het zou wel eens verhelderend zijn om bij de vooroverleg gesprekken aanwezig te mogen zijn. Steeds meer burgers brengen een stem uit ontevredenheid uit. Overheden komen als onbetrouwbaar over.
- c. Het Aaltense Goor is een zeer gewaardeerd natuurgebied, onlangs verbeterd met Europese subsidie. Of we nu nog een ruilverkaveling, zoals eerder aan de orde geweest is, zouden willen uitvoeren is een vraag, die vaak gesteld wordt tegen de achtergrond van actuele biodiversiteit. Aalten is een mooi natuurlijk onderdeel van de Achterhoek met een goede economische leefomgeving.
- d. Visies over de energietransitie veranderen steeds meer. Vraagt om beslissingen te nemen die verder reiken dan het 4-jarig mandaat en daarbij te luisteren naar burgers.
- e. Het plan om Hagenwind uit te breiden heeft gevolgen voor de fysieke en psychische gezondheid van burgers, voor de recreatieve sector en voor het leefklimaat in de gemeente Aalten.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.1 Uitbreidingsplan Hagenwind?
- b. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.1.1 Energieopgav. Voor het proces van het Uitnodigingskader zon en wind wordt de inspraakprocedure van onze Inspraakverordening gemeente Aalten 2005 gevolgd.
- c. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.2 Windmolens in het Aaltense Goor.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.4 Landschap en uitzicht.
- d. Er zijn kritische geluiden te horen ten aanzien van de energietransitie. Maar er is veel draagvlak voor het Klimaatakkoord. Wij blijven de ontwikkelingen op dit punt volgen.
- e. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.9 Gezondheidsklachten.

Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt *inhoudelijk* niet overgenomen, al wordt het kansrijk gebied wel aanmerkelijk verkleind.

82. Ingekomen op 6 april 2021

Inhoud van de inspraakreactie

Insprekers geven enkele voorstellen:

- a. zet in op energiebesparing en isolatie;
- b. stimuleer zonne-energie op daken van particulieren en bedrijven;
- c. participeer als regio in offshore wind;

- d. houd rekening met het feit dat de Achterhoek een windluw gebied is vergeleken met kustlocaties of hoger gelegen gebieden en investeren in windmolens daardoor financieel minder aantrekkelijk is;
 - e. beschouw geothermie als volwaardig alternatief;
 - f. laat de natuur niet ten koste gaan van duurzame energie projecten, want de natuur is belangrijk voor de gezondheid van de mens;
 - g. houd rekening met het stikstofbeleid, er kan niet zomaar gebouwd worden.
- Wanneer toch besloten wordt voor duurzame energie projecten, zorg dan voor:
- h. de realisatie van zonne-energie uitsluitend op of nabij bedrijventerreinen;
 - i. de aanleg van een zonneveld naast de waterzuivering/Aa Strang in Dinxperlo;
 - j. afspraken met de initiatiefnemer omtrent volledige recycling van de windmolens en zonnepanelen;
 - k. een gedegen plan van initiatiefnemers omtrent de landschappelijke inpassing met eisen aan natuurinclusief ontwerpen, met als doel het bevorderen van de biodiversiteit;
 - l. het opstellen van effectrapportages door initiatiefnemers gericht op de thema's milieu, omgeving, (energie)techniek, kosten en toekomstvastheid.
 - m. Hoe kan het dat Duitsland subsidie verstrekt om aan het aardgas te gaan, terwijl wij duurzame oplossingen moeten bekostigen om van het gas af te gaan?

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. In het klimaatakkoord is een besparingsdoelstelling opgenomen van 130 TWh in 2030. Naast deze besparing is er vastgesteld dat er ook opwekcapaciteit nodig is op land (35 TWh). En op zee (49 TWh). Besparing, en lagere energievraag, is daarom geen onderdeel van de RES omdat de RES gericht op het realiseren van deze opwek van 35 TWh op land met zon en wind.
Een belangrijk onderdeel dat bijdraagt aan de ambitie om in 2030 energieneutraal te zijn is besparing. Het isoleren van woningen is hiervan een belangrijk onderdeel.
- b. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.20 Op zee.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.4.9 Zon op particuliere daken.
- c. Ook in een streek met minder wind is een gezonde businesscase haalbaar voor een windmolen.
- d. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.1.5 Alternatieven voor wind- en zonne-energie.
- e. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.1.8 Geothermie als alternatief.
- f. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.11 Natuurschade.
- g. Bij zon- en windprojecten wordt door ons getoetst aan stikstofregels.
- h. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.4.10 Op bedrijventerreinen.
- i. Wij ontvangen elke initiatiefnemer die plannen heeft voor de winning van duurzame energie met een open grondhouding.
- j. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.1.10 Afval van windmolens en zonnepanelen.
- k. In het ontwerp Uitnodigingskader zijn criteria opgenomen voor landschappelijke inpassing van met name zonnevelden. Het is daarbij belangrijk om steeds te kijken welke kansen de landschappelijke inpassing biedt, welke combinaties er te maken zijn en hoe deze benut kunnen worden. Denk aan de stimulans voor biodiversiteit of aan de maatregelen om het gebied klimaatbestendiger te maken. Naast de landschappelijke inpassing wordt een deel van een zonneveld daadwerkelijk ingevuld met zonnepanelen. Wij willen dat ten minste 25% onbedekt oppervlak overblijft tussen en rond de panelen. Voor de bodem geldt dat minder licht en een andere verdeling van het water via minder planten(wortels) zullen leiden tot minder bodemleven, lagere organische stofgehalten en een afname van de bodemvruchtbaarheid. Een ecologische inrichting van zonneparken met extensief beheerde vegetaties als uitgangspunt kan ook kansen bieden op een positief effect op de structuur en kwaliteit van de bodem, vooral als de uitgangssituatie intensieve landbouwgrond was. Aangezien de grond voor lange tijd uit productie genomen wordt, kan de grond tot rust komen en de bodemkwaliteit herstellen en verbeteren (bron: WUR, april 2019). Wij zullen in het uitnodigingskader meer nadruk leggen op het stimuleren van biodiversiteit en het bodemleven bij de inpassingsplannen in de tenders. De WUR (april 2019) stelt dat netto-opslag van koolstof haalbaar is in zonneparken. Het is mogelijk de koolstofvastlegging te bevorderen door in de bodem meer kruidenrijke begroeiing aan te planten. Dit is vooral effectief in combinatie met zorgvuldig en extensief beheer: pas laat maaien en niet bemesten of bespuiten.
- l. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.14 Milieueffectrapportage.
- m. De belangrijkste verklaring is dat er in Duitsland nog heel wat CO₂-winst valt te behalen door op gas over te stappen. Waar het merendeel van de Nederlandse huishoudens al jaren een aardgasaansluiting heeft, wordt in Duitsland een kwart van de huizen nog verwarmd met een oliegestookte verwarming. Het grootste deel is ouder dan 20 jaar. Die ketels zijn erg vervuילend.

Zouden al die olietels worden vervangen door een nieuwe hoogrendementsketel op aardgas, dan vermindert de totale CO₂-uitstoot van Duitse huishoudens met ongeveer 30 procent (bron: NOS.nl).

Besluit:

De inspraakreactie wordt niet overgenomen.

83. Ingekomen op 1 april 2021

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Inspreker geeft complimenten voor de goed doordachte plannen en presentatie van 31 maart 2021. De communicatie vanuit de gemeente is prima. De gemeente wist ook niet dat corona er tussen kwam. Windmolens en zonneparken gaan tot 25/30 jaar mee, dat is niet lang. Nieuwe ontwikkelingen zorgen er voor dat tegen die tijd bijvoorbeeld een zonnepark vervangen kan worden voor een kleinere met dezelfde opbrengst. De infrastructuur ligt er dan al.
De gezondheid van burgers is belangrijk, maar een verdere klimaatverandering heeft veel grotere gezondheidsgevolgen die niet of moeilijk omkeerbaar zijn, in tegenstelling tot een windmolen. Toon lef en geef gas, betrek jongeren bij de beslissing over windmolens en zonneparken. De jeugd heeft de toekomst.
- b. Het plaatsen van zonnepanelen met roestvrijstalen poten in een superwadi zou een groter draagvlak voor zonnepanelen kunnen creëren.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Het is goed dat ook dit soort meningen en suggesties gehoord worden in dit proces. Dat er oog is voor de problemen van klimaat en de toekomst van onze kinderen en kleinkinderen.
- b. In sommige gebieden kan een retentiegebied van veel toegevoegde waarde zijn met het oog op klimaatadaptatie. Het is goed mogelijk dat dat te combineren is met zonnepanelen. Wij zullen richting toekomst oog hebben daarvoor, maar als er bij mensen hierover concrete en haalbare ideeën leven, dan horen wij ze graag.

Besluit:

De inspraakreactie wordt niet overgenomen.

84. Ingekomen op 5 april 2021

Inhoud van de inspraakreactie

- a. We moeten zuinig zijn op het milieu. Inzichten over de klimaatdoelen zijn veranderd en politieke partijen zijn anders gaan denken. Steeds meer mensen zien het klimaatakkoord als symboolpolitiek. De vraag is om hier niet overhaast aan mee te werken.
- b. Inspreker is tegen het plaatsen van mega windmolens in een natuurgebied.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Er zijn kritische geluiden te horen ten aanzien van de energietransitie. Maar er is veel draagvlak voor het Klimaatakkoord. Wij blijven de ontwikkelingen op dit punt volgen.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.1.1 Energieopgav.
- b. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.2 Windmolens in het Aaltense Goor.
Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt *inhoudelijk* niet overgenomen, al wordt het kansrijk gebied wel aanmerkelijk verkleind.

85. Ingekomen op 5 april 2021

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Windmolens zijn slecht voor vogels, vervuilen het landschap en worden gemaakt uit aardolie. Wat doen we met het versleten materiaal?
- b. Betere alternatieven zijn waterstof, dat op vele manieren gemaakt kan worden, of kerncentrales.
- c. De Tweede Maasvlakte en de Noordzee zijn geschikt om windmolens te plaatsen.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.11 Natuurschade.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.4 Landschap en uitzicht.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.1.10 Afval van windmolens en zonnepanelen.
- b. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.1.5 Alternatieven voor wind- en zonne-energie, antwoord 2.1.6 Waterstof als alternatief en antwoord 2.1.9 Kernenergie als alternatief.
- c. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.20 Op zee.
Het is aan de gemeente Rotterdam of provincie Zuid-Holland om een proces te starten dat windmolens op de Maasvlakte mogelijk maakt.

Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt *inhoudelijk* niet overgenomen, al wordt het kansrijk gebied wel aanmerkelijk verkleind.

86. Ingekomen op 7 april 2021

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Het belang van een kleine groep boeren mag niet opwegen tegen het belang van omwonenden en de natuur.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Onze gemeenteraad en ons college willen in 2030 energieneutraal zijn. Op basis van het Klimaatakkoord geldt een doelstelling van CO₂-neutraliteit in 2050. Het Aaltense college zet in op een duurzame en stabiele eigen duurzame energiewinning. Daarnaast komt er een grote duurzame energieopgave vanuit de Regionale Energie Strategie op ons af. Het belang van een groep agrariërs kan daar toevallig op aansluiten, maar mag niet onevenredig ten koste gaan van de natuur.

Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt *inhoudelijk* niet overgenomen, al wordt het kansrijk gebied wel aanmerkelijk verkleind.

87. Ingekomen op 7 april 2021

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Het is begrijpelijk dat ingezet wordt op zonne- en windenergie om de Achterhoek in 2030 energieneutraal te maken, maar zijn grote windmolens en zonneparken wel de oplossing voor de lange termijn? Welke andere methoden zijn hoopvol voor de toekomst? Draagvlak uit de buurt is noodzakelijk en kan pas bereikt worden met openheid, transparantie, onderzoek en voorlichting, ook over alternatieven.
- b. Wordt het Uitnodigingskader gebruikt als richtlijn voor een ontwikkelaar om op voorhand te kijken of een project kans van slagen heeft, of wordt het gebruikt om versnelde besluitvorming te forceren?
- c. Zonneparken en windturbines moeten de leefomgeving niet verzieken maar verbeteren door hun schone energie. Inspreker woont in de kern van Barlo en kan het gezoem van de huidige windmolens van Hagenwind goed horen, maar stoort zich daar niet dusdanig aan. Directe omwonenden ervaren

het wel als hinderlijk. Het is onacceptabel om daar grotere windmolens te plaatsen die meer lawaai veroorzaken.

- d. Zonnepanelen op particuliere daken worden niet in de berekeningen meegenomen. Het is efficiënter en minder hinderlijk om er naar te streven om huizen en bedrijven zo veel mogelijk in eigen energie te laten voorzien door zonnecollectoren op daken. Dat zal niet iedereen kunnen bekostigen, hier kan een oplossing voor gezocht worden.
- e. Inspreker ziet liever een platform voor gezamenlijke ontwikkeling van alternatieve energiebronnen door de Achterhoekse gemeenten, waar kennis en mogelijkheden gebundeld kunnen worden.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Onze gemeenteraad en ons college willen in 2030 energieneutraal zijn. Op basis van het Klimaatakkoord geldt een doelstelling van CO2-neutraliteit in 2050. Het Aaltense college zet in op een duurzame en stabiele eigen duurzame energiewinning. Daarnaast komt er een grote duurzame energieopgave vanuit de Regionale Energie Strategie op ons af.
- b. Het Uitnodigingskader geeft aan waar in Aalten, onder welke voorwaarden welke vormen van duurzame energiewinning vorm kunnen krijgen. Het is voor ons geen doel om versnelde besluitvorming te forceren.
- c. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.5 Geluid.
- d. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.16 Liever zonnepanelen.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.4.9 Zon op particuliere daken.
- e. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.1.5 Alternatieven voor wind- en zonne-energie.

Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt *inhoudelijk* niet overgenomen, al wordt het kansrijk gebied wel aanmerkelijk verkleind.

88. Ingekomen op 7 april 2021

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Inspreker maakt bezwaar tegen het digitaal organiseren van de informatiebijeenkomsten voor het Uitnodigingskader Zon en Wind via Microsoft Teams, omdat:
 - 1. het grootste deel van de inwoners niet wordt bereikt;
 - 2. veel inwoners, met name ouderen, niet de middelen en ervaring hebben om digitaal te vergaderen;
 - 3. dit geen mogelijkheid biedt om vragen te stellen of een verdiepende discussie te voeren.Inspreker verzoekt om de digitale bijeenkomsten te veranderen in fysieke bijeenkomsten zodra dit weer mogelijk is. Betrokkenheid en burgerparticipatie is van groot belang, neem daar de tijd voor.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.2.3 Informatiebijeenkomsten via Teams.

Besluit:

De inspraakreactie wordt niet overgenomen.

89. Ingekomen op 9 april 2021

Inhoud van de inspraakreactie

Insprekers maken bezwaar tegen het bouwen van nieuwe windmolens in het Aaltense Goor, vanwege:

- a. Het feit dat er al 8 windmolens staan en nieuwe windmolens elders geplaatst kunnen worden, bijvoorbeeld in IJzerlo, de Haart, de Heurne, Lintelo of in samenwerking met Duitsland.
- b. Horizonvervuiling.
- c. Slagschaduw.

- d. Geluidsoverlast, dat verder reikt dan 400 meter.
- e. Gezondheidsklachten, met name stress.
- f. Waardedaling van de huizen in de buurt. Insprekers dienen een schadeclaim in bij plaatsing van windmolens in het Aaltense Goor of elders in Dale of Barlo.
- g. Het alternatief is het vervangen van de bestaande acht windmolens door windmolens met vernieuwde technieken die niet hoger zijn.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.19 Meer gebieden geschikt.
 - b. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.4 Landschap en uitzicht.
 - c. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.7 Slagschaduw.
 - d. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.5 Geluid.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.13 Milieuafstand.
 - e. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.9 Gezondheidsklachten.
 - f. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.1.11 Planschade.
 - g. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.21 Opwaarderen bestaande windmolens.
- Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt *inhoudelijk* niet overgenomen, al wordt het kansrijk gebied wel aanmerkelijk verkleind.

90. Ingekomen op 9 april 2021

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Inspreker heeft een voorkeur voor energieproductie door middel van zonnepanelen op daken. De grond wordt meervoudig gebruikt, panelen in die toepassing liggen hoger en zijn daardoor effectiever en rendabeler. Zonnenvelden daarentegen zijn een verspilling van grond die beter gebruikt kan worden voor voedselproductie of voor de natuur.
- b. Windmolens zijn met hun huidige grootte niet meer in te passen in het landschap van de Achterhoek. De toenmalige rijksadviseur voor het landschap adviseerde tien jaar geleden windturbines alleen toe te passen in grootschalige landschappen, met name bij de kust en polders. De motivatie voor deze gigantische molens lijkt gebaseerd op maximaal financieel rendement in plaats van duurzaamheidsgedachten.
- c. Klachten over trilling, schaduw en laagfrequent geluid nemen snel toe.
- d. Grote windmolens vormen een bedreiging voor kraanvogels, waarvan de trekroute over Aalten loopt.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.4.8 Liever zon op dak.
 - b. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.20 Op zee. Het kansrijk gebied intensivering van de grootschalige winning van duurzame energie is beoordeeld als een grootschalig landschap.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.4 Landschap en uitzicht.
De motivatie voor de mogelijkheden in het Uitnodigingskader is gebaseerd de opdracht van de rijksoverheid en de wens van onze gemeenteraad en ons college om in 2030 energieneutraal te zijn.
 - c. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.6 Laagfrequent geluid.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.7 Slagschaduw.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.8 Trillingen.
 - d. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.11 Natuurschade.
- Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt *inhoudelijk* niet overgenomen, al wordt het kansrijk gebied wel aanmerkelijk verkleind.

91. Ingekomen op 9 april 2021

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Insprekers maken bezwaar tegen windturbines met een hoogte van 250 meter. Waarom moet Aalten nog meer windturbines hebben? Er zijn er al acht. En waarom in dezelfde omgeving? Naastgelegen natuurgebied, waar veel geld en tijd in is gestoken, is een heel waardevol gebied en moet behouden blijven.
- b. Insprekers hopen dat de onderzoeken over de relatie tussen windmolens en gezondheid goed gevolgd worden.
- c. Waar blijven we met het afval van de windturbines als deze over 20 jaar vervangen moeten worden?
- d. Waarom liggen er op alle stallen bij de grondeigenaren van de windmolens van Hagenwind nog geen zonnepanelen?
- e. Alternatieven zijn het vervangen van de koppen op de bestaande turbines door koppen met meer rendement, aardwarmte, of participeren bij windturbines op zee. Hier is ook meer wind.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.1 Uitbreidingsplan Hagenwind?
- b. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.9 Gezondheidsklachten.
- c. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.1.10 Afval van windmolens en zonnepanelen.
- d. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.4.8 Liever zon op dak.
- e. Wij juichen het toe als de bestaande windmolens op Hagenwind vervangen zouden worden voor exemplaren met een hoger rendement. Volgens Hagenwind kunnen deze molens echter nog jaren mee. Wij zullen richting Hagenwind de komende jaren aandringen op vervanging, in welke vorm dan ook.

Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt *inhoudelijk* niet overgenomen, al wordt het kansrijk gebied wel aanmerkelijk verkleind.

92. Ingekomen op 9 april 2021

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Nederland heeft een tekort aan grond voor de eigen voedselproductie en houtproductie voor houtbouw. Er zal in de toekomst meer landbouwgrond nodig zijn door biologische landbouw en bevolkingsgroei. Bij plaatsing van zonnepanelen op grond zal de teelt van landbouwgewassen vrijwel verdwijnen. De temperatuur zal bij plaatsing van zonnepanelen sterk toenemen. Door het plaatsen van zonnepanelen wordt er overdag minder warmte door de bodem opgenomen en is er geen afgifte van warmte in de nacht.
- b. Zonnepanelen geven een grote reflectie die gevolgen heeft voor de straling van de zon. Hangt de stijging van de zonnestraling vanaf het jaar 2000 samen met de massale installatie van zonnepanelen?
- c. De Eemscentrale, één van de schoonste kolencentrales ter wereld, kan de jaarlijkse opbrengst van 1 ha zonnepanelen in 20-25 minuten produceren. De meeste zonnepanelen worden geproduceerd in China, waar de gebruikte energie vervuilerder is. Zonnepanelen zijn daarom vervuilerder dan de Eemscentrale, die men wil sluiten. Daarbij is de kolenproductie in China onacceptabel.
- d. Voor stroom en aardgas betalen wij overheidsmilieuheffing. Blunders zijn het betalen voor de centrale in Kalkar en voor hout stook. De volgende blunder is dat de EU aardgas tot een duurzame brandstof lijkt te verklaren.
- e. Voor windmolens geldt bovenstaande ook grotendeels, echter zijn horizonvervuiling en geluidsoverlast daarnaast ook van toepassing.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.4.1 Zonnevelden op waardevolle grond.
Overigens, Nederland heeft exporteerde in 2020 voor bijna 30 miljard euro meer aan landbouwgoederen dan het importeerde (bron: WUR, januari 2021).

- b. Zonnepanelen zijn beter voor het klimaat, omdat daarmee minder fossiele brandstoffen (olie, kolen en gas) nodig zijn en de CO2-uitstoot afneemt. Door reflectie van zonnepanelen neemt de hoeveelheid energie niet toe. En heeft daarmee ook geen invloed op de opwarming van de aarde.
- c. Bij een kolencentrale komen grote hoeveelheden CO2 vrij. Daarmee is het dus niet CO2-neutraal en sluit het dus niet aan bij de rijksdoelstelling om in 2050 klimaatneutraal te zijn. Overigens, de gemeente Aalten heeft geen zeggenschap over de welke kolencentrale dan ook. In China groeit het aandeel duurzame energie op het totaal enorm hard.
- d. De gemeente Aalten wil in 2030 energieneutraal zijn. Op basis van het Klimaatakkoord geldt een doelstelling van CO2-neutraliteit in 2050. De aspecten die inspreker noemt, vallen buiten de reikwijdte van het Uitnodigingskader.
- e. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.4 Landschap en uitzicht.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.7 Slagschaduw.

Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt *inhoudelijk* niet overgenomen, al wordt het kansrijk gebied wel aanmerkelijk verkleind.

93. Ingekomen op 12 april 2021

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Insprekers zijn van mening dat het opwekken van duurzame energie door middel van zonneparken en meer windmolens in het Aaltense Goor niet de juiste manier is. De prachtige natuur moet voorop staan. De Achterhoekse gemeenten moeten in Den Haag uitleggen dat de gestelde normen voor de Achterhoek disproportioneel zijn.
- b. Subsidiegeld kan beter ingezet worden door te participeren bij projecten van windmolens op zee of bij projecten in het buitenland.
- c. De windmolens in het Aaltense Goor hebben gevolgen voor het woongenot, de waarde van de woning en het natuurgebied/landschap.
- d. Insprekers zijn tegen de uitbreiding van het aantal windmolens als ook tegen de verhoging van de windmolens, vanwege de natuurschade, geluidsoverlast en gezondheidsschade.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Met het Uitnodigingskader willen wij, door te groeperen en het aantal molens te beperken, de invloed op ons waardevolle landschap en onze natuur zo veel mogelijk beperken.
- b. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.20 Op zee.
- c. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.2 Windmolens in het Aaltense Goor.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.1.11 Planschade.
- d. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.11 Natuurschade.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.5 Geluid.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.9 Gezondheidsklachten.

Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt *inhoudelijk* niet overgenomen, al wordt het kansrijk gebied wel aanmerkelijk verkleind.

94. Ingekomen op 12 april 2021

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Het is niet correct dat het doorlopen van de procedure plaatsvindt tijdens een pandemie. Burgers kunnen zo niet voldoende betrokken en geïnformeerd worden van de geplande veranderingen in de leefomgeving.

- b. De landschapstypenkaart stopt bij de gemeentegrens. Aan het grensgebied wordt de typering 'grootschalig functioneel landschap' toegekend, terwijl de grote woonwijk rond de Flierbeek in Lichtenvoorde hieraan grenst die uitgebreid zal worden met extra woningen. De hieraan gekoppelde matrix wind uit het Uitnodigingskader is onacceptabel. Het "witte" gebied met mogelijkheden voor windmolens is daarom niet correct. Afstemming met buurgemeenten is op zijn plaats.
- c. De inwoners aan de zuidwestzijde van Lichtenvoorde ervaren grote hinder van de huidige acht windmolens in de vorm van geluidsoverlast en gezondheidsklachten. Daarom mogen er geen windmolens bijgebouwd worden.
- d. In het Uitnodigingskader is te weinig aandacht voor andere mogelijkheden van energieopwekking dan windmolens. De mogelijkheden van geothermie, waterstof of kernenergie dienen te worden aangemoedigd.
- e. De opbrengst van particuliere daken met zonnepanelen wordt niet meegenomen in de berekeningen. Dit levert wel een substantiële bijdrage aan de energietransitie.
- f. Goed ingepaste zonnevelden, bijvoorbeeld op industrieterreinen, zijn ook een betere oplossing dan windmolens.
- g. Mochten er toch windmolens geplaatst worden, plaats ze dan op een plek waar ze een goed rendement hebben en de leefomgeving niet belasten, bijvoorbeeld op zee.
- h. Inspreker hoopt dat de gemeente Aalten tot voortschrijdend inzicht komt en de plannen laat aansluiten bij de RES maar ook bij de actuele landelijke en Europese ontwikkelingen binnen de gehele energietransitie.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.2.3 Informatiebijeenkomsten via Teams.
- b. Wij hebben op verschillende niveaus regelmatig contact gehad met de gemeente Oost Gelre over ons Uitnodigingskader. We gaan er van uit dat we dat in de komende periode voortzetten. Gemeente Oost Gelre wordt in ieder geval op de hoogte gehouden van de verdere procedure.
Op verzoek van deelnemers aan de informatiebijeenkomsten hebben wij woningen in onze buurgemeenten die bij de gemeentegrens liggen meegenomen in de indicatieve kaart geluidsafstand windmolens. Deze kaart kunt u vinden op www.aalten.nl/uitnodigingskader en wordt uiteindelijk opgenomen in het vastgestelde Uitnodigingskader.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.3 Overlast in Lichtenvoorde.
- c. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.5 Geluid.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.9 Gezondheidsklachten.
- d. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.1.5 Alternatieven voor wind- en zonne-energie, antwoord 2.1.6 Waterstof als alternatief, antwoord 2.1.9 Kernenergie als alternatief en antwoord 2.1.8 Geothermie als alternatief.
- e. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.4.9 Zon op particuliere daken.
- f. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.16 Liever zonnepanelen en 2.4.10 Op bedrijventerreinen.
- g. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.20 Op zee.
- h. De gemeente Aalten wil in 2030 energieneutraal zijn. Op basis van het Klimaatakkoord geldt een doelstelling van CO₂-neutraliteit in 2050. Deze ambities sluiten aan bij de Achterhoekse RES-opgave. Het college van B&W van de gemeente Aalten streeft daarbij naar een eerlijke verdeling van de RES-opgave tussen de Achterhoekse gemeenten.
Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt *inhoudelijk* niet overgenomen, al wordt het kansrijk gebied wel aanmerkelijk verkleind.

95. Ingekomen op 12 april 2021

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Insprekers stonden verstoeld van de plannen om het huidige windpark in het Aaltense Goor uit te breiden met 7 tot 10 hogere windmolens. De huidige windmolens zijn al een aanslag op het kleinschalige landschap.

- b. Bij de huidige 8 windmolens was er geen sprake van participatie. Hoe wordt de participatie vormgegeven bij het plan van Hagenwind 2.0? Participeren in de lasten (geluidsoverlast en slagschaduw) maar niet in de lusten?
- c. Particuliere initiatieven tellen niet mee in de energieopgave. Waarom zouden wij dan nog ons dak vol leggen met zonnepanelen?
- d. In de buurt ontstaat er onrust en verdeeldheid, het 'Naoberschap' komt onder druk te staan. Het woongenot is aangetast en de huizen zijn in waarde gedaald.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.1 Uitbreidingsplan Hagenwind?
Gezegd moet worden dat de bestaande windmolens staan in grootschalig landschap.
- b. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.2.1 Procesparticipatie.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.5 Geluid.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.7 Slagschaduw.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.2.8 Financiële participatie.
- c. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.4.9 Zon op particuliere daken.
- d. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.10 Welzijn.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.1.11 Planschade.

Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt *inhoudelijk* niet overgenomen, al wordt het kansrijk gebied wel aanmerkelijk verkleind.

96. Ingekomen op 12 april 2021

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Inspreker maakt bezwaar tegen de mogelijke plannen voor het uitbreiden van het aantal windturbines in de gemeente Aalten en ervaart visuele hinder en geluidshinder van de windmolens bij het Aaltense Goor. Inspreker concludeert op basis van de digitale bijeenkomsten dat een uitbreiding van windturbines bij de bestaande locatie nagestreefd wordt.
- b. Inspreker heeft tussen 2004 en 2007 bezwaar gemaakt tegen de door Hagenwind en de gemeente gewenste windturbines. In maart 2003 werd beweerd door de Gemeente Aalten en Hagenwind dat de windturbines meer stroom zouden opleveren dan het verbruik van Aalten en Lichtenvoorde samen. Waarom dan nu uw burgers overvragen als er een surplus aan groene energie is? De lasten moeten nationaal verdeeld worden.
- c. Steeds meer wetenschappers brengen de gezondheidsproblematiek als gevolg van windturbines naar voren.
- d. Het beoogde doel aan groene stroom uit wind en zon van 35 TWh in 2030 is al bijna gehaald (33 TWh is gerealiseerd volgens M. Visser, lector energietransitie aan de Hanzehogeschool Groningen).
- e. Inspreker raadt massale plaatsing van zonnepanelen in de natuur af vanwege de afname van biodiversiteit en het verlies van kostbare natuur- en/of landbouwgronden. Zonnepanelen kunnen wel geplaatst worden op daken van bedrijven.
- f. De stellingname dat de opbrengsten van particuliere zonnepanelen niet mee mogen tellen moet snel van tafel.
- g. Er komen landelijk steeds meer positieve geluiden ten aanzien van kernenergie. Het zou u sieren om als lagere overheid een realistisch signaal af te geven naar hogere overheden omtrent de energietransitie.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.4 Landschap en uitzicht.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.5 Geluid.
Wij wijzen het gebied rond de huidige molens van Hagenwind aan als kansrijk gebied voor windenergie en daar zijn goede argumenten voor die voor elke andere willekeurige locatie in Aalten niet limitatief gelden:
- ligging in Grootschalig functioneel landschap;

- ligging in een relatief dunbevolkt gebied;
 - er staan al windmolens;
 - relatief dichtbij een onderstation van Liander, dus geen transport van energie over lange afstanden.
- b. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.1.4 Opbrengst windpark Hagenwind.
 - c. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.9 Gezondheidsklachten.
 - d. Als de energiedoelstelling al bereikt is met de geplande projecten, dan zien wij dat terug in de energieopgave die we krijgen vanuit het rijk. Dat blijkt op dit moment nog niet uit de opgave vanuit het Klimaatakkoord.
 - e. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.4.8 Liever zon op dak.
 - f. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.4.9 Zon op particuliere daken.
 - g. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.1.5 Alternatieven voor wind- en zonne-energie en antwoord 2.1.9 Kernenergie als alternatief.

Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt *inhoudelijk* niet overgenomen, al wordt het kansrijk gebied wel aanmerkelijk verkleind.

97. Ingekomen op 12 april 2021

Inhoud van de inspraakreactie

- a. De prioriteit is dat men in de toekomst veilig en gezond kan leven in de gehele gemeente. De gemeente Aalten dient alle gevolgen van de huidige windturbines en mogelijke nieuwe windturbines omtrent geestelijke en lichamelijke gezondheid uit te sluiten. Zolang dit niet uitgesloten kan worden, moet de bouw van windturbines tegengehouden worden.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.9 Gezondheidsklachten.

Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt niet overgenomen.

98. Ingekomen op 12 april 2021

Inhoud van de inspraakreactie

- a. De inspraak is beperkt geweest. Een online bijeenkomst is begrijpelijk, maar niet wenselijk en ook niet werkbaar voor een dergelijk groot project.
- b. Insprekers adviseren om geen megawindmolens te plaatsen, maar de huidige windmolens met de bestaande hoogte te handhaven. Megawindmolens passen niet in het natuurgebied het Aaltense Goor.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.2.3 Informatiebijeenkomsten via Teams.
- b. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.1 Uitbreidingsplan Hagenwind?
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.2 Windmolens in het Aaltense Goor.

Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt *inhoudelijk* niet overgenomen, al wordt het kansrijk gebied wel aanmerkelijk verkleind.

99. Ingekomen op 12 april 2021

Inhoud van de inspraakreactie

Inspreker is bezorgd om de plannen om zonne- en windenergie op te wekken in de gemeente Aalten. Weersafhankelijke stroom is geen oplossing, omdat:

- a. windturbines waarschijnlijk stilgezet worden als de subsidie wegvalt;
- b. de marktprijs voor stroom hard gedaald is waardoor oudere turbines al stil staan;
- c. kolencentrales nodig blijven wanneer het niet waait;
- d. bij regen giftige en zware metalen van zonnepanelen in de grond uitspoelen;
- e. het elektriciteitsnetwerk deze aanvragen niet aan kan;
- f. dit de grondprijs omhoog zal drijven.
- g. Zonne- en windenergie op grote schaal veroorzaakt overlast voor direct omwonenden en ontsiert het Achterhoekse landschap.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. De kostprijs van windenergie op land is ongeveer 5 eurocent per kWh. De marktprijs (zonder belastingen) voor elektriciteit ligt rond de 4 – 5 cent per kWh. De Rijksoverheid stimuleert bedrijven via de subsidieregeling SDE+ om te investeren in windenergie. Dit doen ze door het verschil tussen de duurzame elektriciteitsprijs en de marktprijs te compenseren. Producenten van windstroom ontvangen ongeveer 1 cent subsidie per kWh elektriciteit die is geproduceerd gedurende een periode van 15 jaar. Als de kostprijs van windenergie nog iets verder daalt kunnen windmolens op land allemaal zonder subsidie. Naar verwachting is dit in 2025 (bron: www.natuurenmilieu.nl) Van stilzetten van windmolens lijkt onder deze omstandigheden geen sprake. Omdat steeds meer huizen elektrisch verwarmd worden, meer auto's elektrisch rijden en de gebruikte stroom steeds meer duurzaam moet zijn, zal de vraag naar duurzame elektriciteit toenemen en de prijs stijgen als het aanbod achterblijft.
- b. In de meeste gevallen zijn de kosten van windturbines aan het einde van de afschrijvingstermijn al terugverdiend. Na de afschrijvingstermijn is het rendement hoog.
- c. Kolencentrales zijn niet duurzaam. Het is niet CO₂-neutraal en sluit het dus niet aan bij de doelstelling om in 2050 klimaatneutraal te zijn.
- d. Het klopt dat sommige zonnepanelen zware metalen als lood en cadmium bevatten. Dit betreft dan het type thin-film zonnepaneel, genaamd CdTe. De Europese regelgeving beperkt de hoeveelheid van bepaalde giftige stoffen die in zonnepanelen verwerkt mogen worden, zoals cadmium en lood. Voor uitspoelen door regenwater in de bodem hoeft echter niet gevreesd te worden. Dan zou het paneel in stukjes gehakt moeten zijn. Bij gewoon gebruik is een zonnepaneel veilig. Bovendien geldt er een verplichting om deze stoffen er bij ontmanteling weer uit te halen.
- e. We merken dat netbeheerder Liander er alles aan doet om het aanbod aan elektriciteit te sturen en waar nodig het netwerk op te waarderen.
- f. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.4.1 Zonnevelden op waardevolle grond.
- g. Er ligt van rijkswege een grote opgave voor de winning van duurzame energie, maar we willen verantwoord omgaan met ons waardevolle landschap. Grootschalige winning van duurzame energie met zonnevelden en windmolens is inderdaad zichtbaar en merkbaar in het landschap. Met het Uitnodigingskader willen wij de invloed op ons landschap zo veel mogelijk beperken.

Besluit:

De inspraakreactie wordt niet overgenomen.

100. Ingekomen op 12 april 2021

Inhoud van de inspraakreactie

Inspreker is tegen de komst van deze windturbines, omdat:

- a. er al acht windmolens staan en nog meer landschapsvervuiling onacceptabel is;
- b. ze overlast veroorzaken voor mens, dier en natuur;
- c. ze geluidsoverlast veroorzaken (een cirkel van 400 meter is veel te klein);
- d. ze gezondheidsproblemen veroorzaken door slagschaduw, zoemgeluid en trillingen;
- e. er misschien andere locaties zijn dan in het Aaltense Goor;
- f. de huidige molens regelmatig stilstaan.

- g. Inspreker kreeg tijdens de bijeenkomst op 31 maart 2021 de indruk dat vaststaat dat windturbines geplaatst moeten worden in en om het Aaltense Goor nabij het huidige windpark Hagenwind. Dit natuurgebied is onlangs uitgebreid. Na de ruilverkaveling is er ook al veel natuur verloren gegaan.
- h. Waarom niet meer zonnepanelen op daken van boerderijen en bedrijven? Als subsidies die vrijkomen voor turbines gebruikt worden voor zonnepanelen, dan hoeven er hooguit twee windturbines bij te komen (op een andere plek dan in het Goor).

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.4 Landschap en uitzicht.
 - b. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.11 Natuurschade.
Zie voor overlast voor mensen de beoordeling van uw inspraakreactie onder c en d.
 - c. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.5 Geluid.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.13 Milieuafstand.
 - d. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.9 Gezondheidsklachten.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.7 Slagschaduw.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.6 Laagfrequent geluid.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.8 Trillingen.
 - e. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.19 Meer gebieden geschikt.
 - f. Windmolens draaien niet altijd. In vier gevallen komt het voor dat één of meerdere molens stil staan:
 - 1. bij een storing
 - 2. bij vereist onderhoud
 - 3. bij te weinig of teveel wind
 - 4. als er slagschaduw bij woningen wordt veroorzaakt.
 - g. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.1 Uitbreidingsplan Hagenwind?
 - h. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.16 Liever zonnepanelen.
- Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt *inhoudelijk* niet overgenomen, al wordt het kansrijk gebied wel aanmerkelijk verkleind.

101. Ingekomen op 13 april 2021

Inhoud van de inspraakreactie

Inspreker zou het op prijs stellen dat de gemeente Aalten afziet van de uitbreiding van windmolens in het Aaltense Goor, vanwege:

- a. het negatieve sentiment van de inwoners van Dale;
- b. het natuurgebied het Goor;
- c. de gezondheidsrisico's van windmolens op (jonge) mensen;
- d. de (financiële) impact voor de directe omgeving en buurtbewoners;
- e. de mogelijke alternatieven; inspreker adviseert om alternatieven te zoeken.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.10 Welzijn.
 - b. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.2 Windmolens in het Aaltense Goor.
 - c. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.9 Gezondheidsklachten.
 - d. T1.07 De afstand tussen windmolens en woningen moet groot genoeg zijn om een goed woon- en leefklimaat bij woningen te kunnen waarborgen.
 - e. In deze inspraaknota kunt u onze visie lezen op veel alternatieven die door verschillende mensen naar voren worden gebracht.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.1.5 Alternatieven voor wind- en zonne-energie.
- Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt *inhoudelijk* niet overgenomen, al wordt het kansrijk gebied wel aanmerkelijk verkleind.

102. Ingekomen op 13 april 2021

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Er is geen goed draagvlak onder de bevolking voor de verduurzaming van energie met windmolens of zonnepanelen, mede omdat de informatievoorziening niet voldoende is. Er moet open gepraat worden over de impact die de windmolens hebben op de gezondheid van de mensen en de impact op de natuur en de leefomgeving.
- b. De geplande windmolens zijn te hoog voor het coulisselandschap in de Achterhoek en het aantal is te groot voor het kleine oppervlak.
- c. Het zou redelijk zijn als de mensen die last ondervinden van de windmolens ook kunnen meegenieten van de stroomopwekking door ze deelgenoot te maken.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Uit een enquête die door Barlo's Belang afgelopen najaar is gehouden naar aanleiding van de inspraak van ons Uitnodigingskader zon en wind bleek dat er bij een meerderheid van de geënquêteerden draagvlak is voor windmolens en/of zonnenvelden. Uit een peiling onder ons inwonerspanel U Spreekt van medio 2019 bleek dat ruim driekwart van de 683 respondenten de energietransitie belangrijk of zeer belangrijk vindt.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.2.3 Informatiebijeenkomsten via Teams.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.9 Gezondheidsklachten.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.11 Natuurschade.
 - b. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.4 Landschap en uitzicht.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.1 Uitbreidingsplan Hagenwind?
 - c. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.2.8 Financiële participatie.
- Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt *inhoudelijk* niet overgenomen, al wordt het kansrijk gebied wel aanmerkelijk verkleind.

103. Ingekomen op 13 april 2021

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Inspreker is tegen het plaatsen van meer en hogere windmolens in het Aaltense Goor. Het lijkt alsof er reeds besluiten genomen zijn zonder de bewoners nabij de grens van gemeente Oost Gelre daarbij te betrekken, terwijl zij de meeste last ervaren. Meer inspraak en transparantie is nodig voordat er een definitief besluit genomen wordt.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.2.3 Informatiebijeenkomsten via Teams.
Het Uitnodigingskader is naar onze mening voldoende helder. Er zijn nu in totaal vijf informatiebijeenkomsten geweest waarin het Uitnodigingskader toegelicht werd en waar iedereen vragen heeft kunnen stellen en heeft kunnen reageren. Ook heeft iedereen een inspraakreactie kunnen geven.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.3 Overlast in Lichtenvoorde.
- Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt *inhoudelijk* niet overgenomen, al wordt het kansrijk gebied wel aanmerkelijk verkleind.

104. Ingekomen op 13 april 2021

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Inspreker adviseert om Hagenwind niet uit te breiden.
- b. Het akkoord van Groenlo zou kunnen worden heroverwogen.
- c. Windturbines kunnen beter op zee geplaatst worden dan op land.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.1 Uitbreidingsplan Hagenwind?
- b. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.1.1 Energieopgav.
- c. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.20 Op zee.

Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt *inhoudelijk* niet overgenomen, al wordt het kansrijk gebied wel aanmerkelijk verkleind.

105. Ingekomen op 13 april 2021

Inhoud van de inspraakreactie

- a. De plannen om de windturbines in het Aaltense Goor te vervangen door grotere windturbines en om het aantal windturbines uit te breiden past niet in het idee van verduurzaming. Het levert lawaai op en heeft impact op de dieren in het natuurgebied.
- b. Windmolens en zonnepanelen vervuilen het Achterhoekse landschap. Zonnepanelen op daken zijn logischer dan zonnenvelden op kostbare landbouwgrond.
- c. Zonne- en windenergie zijn maar een deel van de oplossing dus alleen daarin investeren is niet logisch. Het vervangen van bestaande windturbines op land is kortzichtig als er niet gekeken wordt naar mogelijke aanpassing van bestaande turbines.
- d. Er moet op nationaal of Europees niveau samengewerkt worden om wildgroei aan energievelden verspreid over Nederland te voorkomen. Op lokaal niveau kunnen bedrijven en particulieren gestimuleerd worden om bezuinigen op energie.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.1 Uitbreidingsplan Hagenwind?
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.5 Geluid.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.2 Windmolens in het Aaltense Goor.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.11 Natuurschade.
- b. Er ligt van rijksweg een grote opgave voor de winning van duurzame energie, maar we willen verantwoord omgaan met ons waardevolle landschap. Windmolens en zonnenvelden zijn inderdaad zichtbaar en merkbaar in het landschap. Met het Uitnodigingskader willen wij, door windmolens te groeperen en het aantal te beperken, de invloed op ons landschap zo veel mogelijk beperken. Voor zonnenvelden. Er ligt van rijksweg een grote opgave voor de winning van duurzame energie, maar we willen verantwoord omgaan met ons waardevolle landschap. Windmolens van de omvang waarover gesproken wordt, zijn inderdaad zichtbaar en merkbaar in het landschap. Met het Uitnodigingskader willen wij, door te groeperen en het aantal molens te beperken, de invloed op ons landschap zo veel mogelijk beperken. Als in Aalten de gehele verwachte restopgave voor duurzame energie gewonnen wordt in zonnenvelden, dan hebben we het over 1,0% van alle agrarische bestemmingen.
- c. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.21 Opwaarderen bestaande windmolens.
- d. Wildgroei van zonnenvelden en windparken willen wij, net als inspreker, voorkomen. Wij zijn van mening dat ons Uitnodigingskader daar aan tegemoet komt.

Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt *inhoudelijk* niet overgenomen, al wordt het kansrijk gebied wel aanmerkelijk verkleind.

106. Ingekomen op 13 april 2021

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Inspreker is tegen uitbreiding en verhoging van de windmolens in het Aaltense Goor om bekende nadelen, vooral omtrent de gezondheid.
- b. Inspreker hoopt dat er meer rekening gehouden wordt met de inwoners van de wijk Flierbeek in Lichtenvoorde. Het Aaltense Goor is dunbevolkt, maar een paarhonderd meter verder wonen honderden mensen in een woonwijk.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.9 Gezondheidsklachten.
- b. De kortste afstand tussen de woonwijk Flierbeek en het bestaande Hagenwind is 1,1 km. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.3 Overlast in Lichtenvoorde.

Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt *inhoudelijk* niet overgenomen, al wordt het kansrijk gebied wel aanmerkelijk verkleind.

107. Ingekomen op 13 april 2021

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Insprekers maken bezwaar tegen de gehanteerde afstand van 400 meter tussen windmolens en woningen. De huidige windmolens op een afstand van 1000 meter verstoren de nachtrust vanwege het zoevende geluid. De norm moet verhoogd worden naar minimaal 1500 meter, ook omdat eventuele nieuwe windmolens groter zijn dan de huidige.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.13 Milieuafstand.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.5 Geluid. Het type en hoogte van de windmolen wordt in het onderzoek betrokken.

Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt *inhoudelijk* niet overgenomen, al wordt het kansrijk gebied wel aanmerkelijk verkleind.

108. Ingekomen op 13 april 2021

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Inspreker dient een inspraakreactie in tegen de windmolens in het Aaltense Goor.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.1 Uitbreidingsplan Hagenwind?

Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.2 Windmolens in het Aaltense Goor.

Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt *inhoudelijk* niet overgenomen, al wordt het kansrijk gebied wel aanmerkelijk verkleind.

109. Ingekomen op 13 april 2021

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Inspreker maakt bezwaar tegen de geplande verlenging en plaatsing van nog hogere windmolens, vanwege landschapsvervuiling en geluidsoverlast in nabijgelegen woonwijken in Lichtenvoorde.
b. Alternatieven zijn: windmolens in zee, zonnepanelen op fabrieksdaken, geothermie en kernenergie.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.4 Landschap en uitzicht.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.5 Geluid.
b. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.1.5 Alternatieven voor wind- en zonne-energie, antwoord 2.3.20 Op zee, antwoord 2.1.8 Geothermie als alternatief en antwoord 2.1.9 Kernenergie als alternatief.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.16 Liever zonnepanelen.

Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt *inhoudelijk* niet overgenomen, al wordt het kansrijk gebied wel aanmerkelijk verkleind.

110. Ingekomen op 13 april 2021

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Insprekers zijn tegen de uitbreiding van het windmolenpark.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.1 Uitbreidingsplan Hagenwind?

Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt *inhoudelijk* niet overgenomen, al wordt het kansrijk gebied wel aanmerkelijk verkleind.

111. Ingekomen op 13 april 2021

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Inspreker is tegen het wijzigen van de windmolens in het Aaltense Goor vanwege geluidsoverlast, aantasting van het uitzicht en ernstige bekende hinder zoals psychische klachten.
b. Inspreker maakt zich zorgen om het wild dat leeft in het natuurgebied.
c. Het kan niet zo zijn dat de inwoners van de gemeente Oost Gelre de meeste hinder ondervinden van de windmolens.
d. Inspreker geeft voorkeur aan een andere manier van energieopwekking.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.5 Geluid.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.4 Landschap en uitzicht.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.9 Gezondheidsklachten.
- b. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.2 Windmolens in het Aaltense Goor.
- c. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.3 Overlast in Lichtenvoorde.
- d. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.1.5 Alternatieven voor wind- en zonne-energie.

Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt *inhoudelijk* niet overgenomen, al wordt het kansrijk gebied wel aanmerkelijk verkleind.

112. Ingekomen op 13 april 2021

Inhoud van de inspraakreactie

- a. In het Uitnodigingskader wordt gesproken over goede, heldere afwegingen en duidelijke communicatie. Insprekers zijn echter nooit geïnformeerd en er is nooit actief gevraagd naar een inspraakreactie.
- b. Insprekers begrijpen niet waarom de gemeente de gemeentegrens opzoekt en een maatregel neemt waar voornamelijk inwoners van de buurgemeente last van hebben.
- c. Het plaatsen van windmolens is in opspraak vanwege de impact op het milieu (bijvoorbeeld door de schadelijke hoeveelheid beton die benodigd is) en de gezondheidsklachten van omwonenden.
- d. Kijk naar alternatieven zoals zonnepanelen op daken om binnen de gemeentegrens te blijven.
- e. Vraag mensen mee te denken, te participeren, informeer mensen en geef ze een kans om te reageren.
- f. Windmolens, vooral van 230 meter hoog, tasten de natuur van de prachtige Achterhoek aan.
- g. Grotere en meer windmolens hebben impact op de bedrijfsvoering, het plezier om de camping te runnen en de mooie Achterhoek te promoten.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.2.6 Informeren omwonenden Hagenwind.
- b. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.19 Meer gebieden geschikt.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.3 Overlast in Lichtenvoorde.
- c. Er komt inderdaad CO₂ vrij bij het bouwen en aanleggen van windmolens, en ook bij onderhoud en het afbreken. Hier zijn namelijk fossiele brandstoffen voor nodig. Gerekend over de hele levensduur van een windmolen, is deze uitstoot echter heel laag. In 3 tot 6 maanden draaien, wekt een windturbine namelijk evenveel energie op als er nodig is voor de bouw, het onderhoud en de afbraak.
- d. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.16 Liever zonnepanelen.
- e. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.2.2 Communicatie eerste inspraakperiode.
Er zijn nu in totaal vijf informatiebijeenkomsten geweest waarin het Uitnodigingskader toegelicht werd en waar iedereen vragen heeft kunnen stellen en heeft kunnen reageren. Ook heeft iedereen een inspraakreactie kunnen geven.
- f. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.4 Landschap en uitzicht.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.11 Natuurschade.
- g. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.24 Windmolens en recreatiesector.

Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt *inhoudelijk* niet overgenomen, al wordt het kansrijk gebied wel aanmerkelijk verkleind.

113. Ingekomen op 13 april 2021

Inhoud van de inspraakreactie

- a. De opwek van duurzame energie mag niet ten koste gaan van de kostbare natuur, zowel vanuit het oogpunt voor natuurbehoud als de mogelijkheid voor iedereen om van de natuur te genieten. Het is begrijpelijk dat de directe omgeving van het Aaltense Goor is aangeduid als functioneel gebied, maar als dit betekent dat hier meer en/of hogere windmolens kunnen komen gaat dit ten koste van de mooie natuur.
- b. In de communicatie wordt wel gesproken over geluid en slagschaduw, maar hierbij worden niet de juiste afstanden gehanteerd. Andere landen doen dit beter, zowel voor de gezondheid van de inwoners als voor de natuur. De huidige windmolens zijn al duidelijk hoorbaar. Verdere uitbreiding verstoort de natuur en de gezondheid van de (direct) omwonenden.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.2 Windmolens in het Aaltense Goor.
- b. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.13 Milieuafstand.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.5 Geluid.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.7 Slagschaduw.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.11 Natuurschade.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.9 Gezondheidsklachten.

Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt *inhoudelijk* niet overgenomen, al wordt het kansrijk gebied wel aanmerkelijk verkleind.

114. Ingekomen op 13 april 2021

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Inspreker is tegen het windmolenplan van de gemeente Aalten vanwege de negatieve impact op de buurten het Brook en Flierbeek in Oost Gelre.
- b. Denk serieus na over alternatieven.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.1 Uitbreidingsplan Hagenwind?
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.3 Overlast in Lichtenvoorde.
- b. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.1.5 Alternatieven voor wind- en zonne-energie.

Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt *inhoudelijk* niet overgenomen, al wordt het kansrijk gebied wel aanmerkelijk verkleind.

115. Ingekomen op 13 april 2021

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Inspreker maakt bezwaar tegen het plaatsen van megawindmolens in het Aaltense Goor, vanwege de hinder die ondervonden zal worden. Is er elders in de gemeente Aalten plek om deze mega molens te plaatsen?

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.19 Meer gebieden geschikt.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.3 Overlast in Lichtenvoorde.

Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt *inhoudelijk* niet overgenomen, al wordt het kansrijk gebied wel aanmerkelijk verkleind.

116. Ingekomen op 13 april 2021

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Inspreker tekent protest aan tegen uitbreiding van het windmolenpark in het Aaltensen Goor. Zonne- en windenergie hebben de toekomst, maar zonnepanelen horen op daken, windmolens horen niet in natuurgebieden en moeten op gepaste afstand van woonkernen geplaatst worden. Hier wordt niet aan voldaan.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.4.8 Liever zon op dak.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.2 Windmolens in het Aaltense Goor.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.3 Overlast in Lichtenvoorde.

Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt *inhoudelijk* niet overgenomen, al wordt het kansrijk gebied wel aanmerkelijk verkleind.

117. Ingekomen op 13 april 2021

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Insprekers zijn tegen het plaatsen van nieuwe windmolens in het mooie natuurgebied.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.2 Windmolens in het Aaltense Goor.

Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt *inhoudelijk* niet overgenomen, al wordt het kansrijk gebied wel aanmerkelijk verkleind.

118. Ingekomen op 13 april 2021

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Insprekers dienen protest in met betrekking tot de mogelijke uitbreiding van het windpark in het Aaltense Goor, vanwege de last die wordt ondervonden van de huidige windmolens.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.2 Windmolens in het Aaltense Goor.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.3 Overlast in Lichtenvoorde.

Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt *inhoudelijk* niet overgenomen, al wordt het kansrijk gebied wel aanmerkelijk verkleind.

119. Ingekomen op 13 april 2021

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Inspreker heeft gehoord dat de gemeente Aalten voornemens is de huidige windmolens van 80 meter te vervangen door varianten van 180 meter, zonder rekening te houden met een bijzonder stukje natuur en de fauna die daar leven. Inspreker sluit zich aan bij de inspraakreactie van Jaap Dirkmaat in zijn vlog over het Aaltense Goor.
- b. Er wordt geen rekening gehouden met de bewoners van Lichtenvoorde en terwijl die onevenredig veel hinder ondervinden van een eventueel besluit van de gemeente Aalten.
- c. Windmolens zijn niet duurzaam omdat ze niet gerecycled kunnen worden, omdat de wieken gemaakt zijn van glasvezelversterkte composiet.
- d. Inspreker zal planschade en andere juridische middelen inzetten indien het plan doorgezet wordt.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Jaap Dirkmaat heeft het in zijn vlog over windmolens binnen het natuurgebied Aaltense Goor. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.2 Windmolens in het Aaltense Goor.
- b. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.3 Overlast in Lichtenvoorde.
- c. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.1.10 Afval van windmolens en zonnepanelen.
- d. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.1.11 Planschade.

Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt *inhoudelijk* niet overgenomen, al wordt het kansrijk gebied wel aanmerkelijk verkleind.

120. Ingekomen op 13 april 2021

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Insprekers zijn tegen het plaatsen van windmolens.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. De mening van insprekers staat genoteerd.

Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt niet overgenomen.

121. Ingekomen op 13 april 2021

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Inspreker heeft zorgen met betrekking tot de gezondheidsrisico's als gevolg van de plaatsing van windturbines. De huidige turbines zijn al te horen 's nachts, waarschijnlijk is de overlast bij hogere turbines nog groter.
- b. De bestaande turbines zijn geplaatst voor het plan Flierbeek. Nu Lichtenvoorde bezig is met Flierbeek fase 3, lijken de geplande turbines hier niet op zijn plaats. Een meegezonden krantenartikel bevestigt dat windmolens vaak te dicht bij woonwijken worden geplaatst. Inspreker vraagt om de plaatsing van windturbines te heroverwegen en onderzoek te doen naar locaties waar minder mensen overlast ondervinden.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.9 Gezondheidsklachten.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.5 Geluid.
- b. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.19 Meer gebieden geschikt.
Of de energiewinning in en rond Hagenwind daadwerkelijk ooit geïntensiveerd gaat worden is zeer de vraag. Als er een aanvraag komt voor grote windmolens (die kunnen een ashoogte van 80 tot 180 meter hebben) moet hiervoor een uitgebreide ruimtelijke procedure worden doorlopen, inclusief inspraak. In die procedure moet door de aanvrager onderbouwd worden en door ons beoordeeld of er een goed woon- en leefklimaat gewaarborgd is (in verband met onder andere geluid en slagschaduw) kan worden ter plaatse van (omliggende) woningen.
Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt *inhoudelijk* niet overgenomen, al wordt het kansrijk gebied wel aanmerkelijk verkleind.

122. Ingekomen op 13 april 2021

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Insprekers tekenen protest aan voor de uitbreiding van de windmolens in het Aaltense Goor te Aalten, vanwege de inbreuk op de natuur en geluidsoverlast.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.2 Windmolens in het Aaltense Goor.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.5 Geluid.

Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt *inhoudelijk* niet overgenomen, al wordt het kansrijk gebied wel aanmerkelijk verkleind.

123. Ingekomen op 13 april 2021

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Insprekers maken bezwaar tegen windturbines van 250 meter hoog in verband met slagschaduw, geluidshinder en horizonvervuiling.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.7 Slagschaduw.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.5 Geluid.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.4 Landschap en uitzicht.

Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt *inhoudelijk* niet overgenomen, al wordt het kansrijk gebied wel aanmerkelijk verkleind.

124. Ingekomen op 13 april 2021

Inhoud van de inspraakreactie

Insprekers zijn tegen het plaatsen van nieuwe en nog grotere windturbines in het Aaltense Goor, omdat:

- a. dit niet past in een natuur- en stiltegebied waarvoor het Aaltense Goor is bedoeld;
- b. dit zorgt voor afbreuk aan het karakteristieke landschap en horizonvervuiling;
- c. de draaiende wieken geluidsoverlast veroorzaken.
- d. Insprekers verzoeken om naar alternatieven te kijken die minder impact hebben op de leefomgeving.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.2 Windmolens in het Aaltense Goor.
- b. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.4 Landschap en uitzicht.
- c. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.5 Geluid.
- d. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.1.5 Alternatieven voor wind- en zonne-energie.

Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt *inhoudelijk* niet overgenomen, al wordt het kansrijk gebied wel aanmerkelijk verkleind.

125. Ingekomen op 13 april 2021

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Inspreker tekent protest aan tegen de bouw van meer windmolens. Inspreker ervaart geluidsoverlast van de huidige windmolens in het Aaltense Goor en bovendien is dit een natuurgebied.
- b. Een alternatief is bijvoorbeeld een kerncentrale.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.5 Geluid.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.2 Windmolens in het Aaltense Goor.
- b. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.1.5 Alternatieven voor wind- en zonne-energie en antwoord 2.1.9 Kernenergie als alternatief.

Besluit:

De inspraakreactie wordt *inhoudelijk* niet overgenomen, al wordt het kansrijk gebied wel aanmerkelijk verkleind.

126. Ingekomen op 13 april 2021

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Insprekers zijn tegen het plaatsen van windmolens in de gemeente Aalten, grenzend aan Lichtenvoorde.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.1 Uitbreidingsplan Hagenwind?
- b. Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt *inhoudelijk* niet overgenomen, al wordt het kansrijk gebied wel aanmerkelijk verkleind.

127. Ingekomen op 13 april 2021

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Insprekers zijn tegen de plannen om megawindmolens te bouwen in het Aaltense Goor. Dit is een beschermd natuurgebied, veel bezocht door wandelaars en fietsers. Verwijzen naar de anti-vuilsbeltactie uit het verleden.
- b. Insprekers uiten hun ongenoegen over het feit dat de gemeente Aalten de windmolens niet in het centrum zet, maar bijna in Lichtenvoorde. Zo kijken de inwoners van Lichtenvoorde tegen deze lelijke objecten aan.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.1 Uitbreidingsplan Hagenwind?
- b. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.19 Meer gebieden geschikt.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.4 Landschap en uitzicht.

Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt *inhoudelijk* niet overgenomen, al wordt het kansrijk gebied wel aanmerkelijk verkleind.

128. Ingekomen op 13 april 2021

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Inspreker is tegenstander van het plaatsen van nog meer mega windmolens in natuurgebied het Aaltense Goor vanwege horizonvervuiling.
- b. Bij de plaatsing van de eerste windmolens hebben de gemeente Aalten en de provincie Gelderland een bedenkelijke rol gespeeld en zijn niet de juiste juridische stappen gezet.
- c. Er zijn betere alternatieven voor windenergie. Kunnen de windmolens in Bocholt gebruikt worden voor de energievoorziening van de gemeente Aalten?

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.4 Landschap en uitzicht.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.1 Uitbreidingsplan Hagenwind?
- b. Destijds zijn op een correcte wijze de wettelijke procedures gevolgd. De bouwvergunning, inclusief een vrijstelling van het bestemmingsplan, is getoetst door de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State en is in stand gebleven.
- c. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.1.5 Alternatieven voor wind- en zonne-energie. We hebben vanuit de RES-Achterhoek een energieopgave die in Nederland op land gerealiseerd moet worden. Het ligt dan niet voor de hand om windmolens in Duitsland voor onze opgave te betrekken, als het al technisch mogelijk is en de eigenaren van de windmolens daar dat ook willen.

Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt *inhoudelijk* niet overgenomen, al wordt het kansrijk gebied wel aanmerkelijk verkleind.

129. Ingekomen op 13 april 2021

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Inspreker is tegen het plaatsen van windmolens vanwege landschapsvervuiling.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.1 Uitbreidingsplan Hagenwind?
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.4 Landschap en uitzicht.

Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt *inhoudelijk* niet overgenomen, al wordt het kansrijk gebied wel aanmerkelijk verkleind.

130. Ingekomen op 13 april 2021

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Insprekers zijn tegen het plaatsen van extra windmolens in het Aaltense Goor, vanwege geluidsoverlast van de huidige windmolens en de aantasting van het aanzicht bij plaatsing van hogere windmolens.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.1 Uitbreidingsplan Hagenwind?
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.5 Geluid.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.4 Landschap en uitzicht.

Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt niet overgenomen.

131. Ingekomen op 13 april 2021

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Inspreker is het niet eens met de plaatsing van windmolens van 240 meter hoog in Aalten nabij de grens met Lichtenvoorde.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.1 Uitbreidingsplan Hagenwind?

Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt *inhoudelijk* niet overgenomen, al wordt het kansrijk gebied wel aanmerkelijk verkleind.

132. Ingekomen op 13 april 2021

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Inspreker is het niet eens met de plaatsing van windmolens van 240 meter hoog in Aalten nabij de grens met Lichtenvoorde.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.1 Uitbreidingsplan Hagenwind?

Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt *inhoudelijk* niet overgenomen, al wordt het kansrijk gebied wel aanmerkelijk verkleind.

133. Ingekomen op 13 april 2021

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Insprekers zijn tegen het plan om nieuwe windmolens te plaatsen in de gemeente Aalten nabij de grens met Lichtenvoorde vanwege de aantasting van het uitzicht.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.1 Uitbreidingsplan Hagenwind?
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.4 Landschap en uitzicht.

Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt *inhoudelijk* niet overgenomen, al wordt het kansrijk gebied wel aanmerkelijk verkleind.

134. Ingekomen op 13 april 2021

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Insprekers verzoeken met klem om geen megawindmolens te plaatsen aan de rand van Lichtenvoorde.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- b. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.1 Uitbreidingsplan Hagenwind?

Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt *inhoudelijk* niet overgenomen, al wordt het kansrijk gebied wel aanmerkelijk verkleind.

135. Ingekomen op 13 april 2021

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Inspreker is niet blij met de bouw van windmolens op de grens van de gemeenten Aalten en Oost Gelre en vraagt om dit in heroverweging te nemen.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.1 Uitbreidingsplan Hagenwind?

Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt *inhoudelijk* niet overgenomen, al wordt het kansrijk gebied wel aanmerkelijk verkleind.

136. Ingekomen op 13 april 2021

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Inspreker maakt bezwaar tegen de mogelijke plaatsing van megawindmolens. Dit zou een te grote ingreep zijn op de woonsituatie.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.1 Uitbreidingsplan Hagenwind?

Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt *inhoudelijk* niet overgenomen, al wordt het kansrijk gebied wel aanmerkelijk verkleind.

137. Ingekomen op 13 april 2021

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Insprekers maken zich zorgen over en hebben bezwaar tegen de plannen voor een nieuw windmolenpark in en rond het Aaltense Goor vanwege:

1. geluidsoverlast;
2. de gevolgen van deze geluidsoverlast op langere termijn voor de gezondheid van mensen.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.1 Uitbreidingsplan Hagenwind?

Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.5 Geluid.

Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.9 Gezondheidsklachten.

Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt *inhoudelijk* niet overgenomen, al wordt het kansrijk gebied wel aanmerkelijk verkleind.

138. Ingekomen op 13 april 2021

Inhoud van de inspraakreactie

Inspreker heeft de volgende bezwaren tegen de mogelijke plaatsing van hoge windmolens rond het terrein van het huidige windmolenpark Hagenwind:

- a. de huidige windmolens zijn bij noordwestenwind duidelijk te horen. Naar verwachting is dit bij grotere turbines nog erger. Daarnaast is elders laagfrequent geluid waargenomen, dat negatieve invloed heeft op de gezondheid van omwonenden;
- b. nieuwe windmolens maken de landschappelijke vervuiling erger;
- c. op deze locatie ondervinden veel omwonenden uit Aalten en Lichtenvoorde hinder. Plaatsing in het IJsselmeer of op zee is dan een betere optie, ondanks energieverlies door transport;
- d. door de grotere hoogte hebben meer mensen last van slagschaduw.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.5 Geluid.

Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.6 Laagfrequent geluid.

Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.9 Gezondheidsklachten.

- b. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.4 Landschap en uitzicht.

- c. Na eventuele realisatie van één of meer windmolens moet er ter plaatse van woningen sprake zijn van een goed woon- en leefklimaat. Hiervoor gelden objectieve normen en als er een concreet plan ligt, moet een initiatiefnemer hier onderzoek naar doen. Dat onderzoek zullen wij beoordelen.

Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.20 Op zee.

- d. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.7 Slagschaduw.

Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt *inhoudelijk* niet overgenomen, al wordt het kansrijk gebied wel aanmerkelijk verkleind.

139. Ingekomen op 13 april 2021

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Vanwege de gemeentelijke benadering zijn gemeenten haast genoodzaakt om natuur- en waardevolle landschapsgebieden aan te tasten omdat binnen deze gemeenten geen alternatieve locaties zijn. Dit is in uw gemeente niet het geval. Er is voldoende ruimte binnen de gemeente en anders binnen het werkgebied van de RES om waardevolle cultuurlandschappen en natuurgebieden zoals het Aaltense Goor te ontzien. Buiten de gemeente bij Netterden is het coulisselandschap al grotendeels verdwenen en zijn al windmolens geplaatst.
- Het Aaltense Goor heeft een hoge natuurwaarde en landschappelijke waarde. Het is het enige elzenhagen landschap in handen van de staat dat is veiliggesteld na ruilverkaveling. Aan één zijde van het gebied staan al windmolens. Wanneer er aan drie of vier zijden windmolens zullen worden geplaatst is dit unieke nationaal erfgoed niet meer in zijn oorspronkelijke staat te beleven. Uitbreiding van het windpark is vanuit landschappelijk oogpunt alleen mogelijk in noordelijke richting. Het Aaltense Goor is de slechtst denkbare locatie voor windenergie. Inspreker gaat er vanuit dat dit gebied ontzien wordt.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.2 Windmolens in het Aaltense Goor.
- Grootschalige winning van duurzame energie is mogelijk binnen het Grootschalig functioneel landschap, zoals is aangegeven in figuur 1 op pagina 18 van ons ontwerp Uitnodigingskader zon en wind, waarbij we het gebied direct ten noorden van het Aaltense Goor, te weten de locatie van de bestaande acht windmolens staan, hebben aangewezen als kansrijk gebied voor duurzame energiewinning en daarmee kansrijk voor grote windmolens.

Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt *inhoudelijk* niet overgenomen, al wordt het kansrijk gebied wel aanmerkelijk verkleind.

140. Ingekomen op 13 april 2021

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Omdat Lintelo wordt aangemerkt als grootschalig functioneel landschap, achten wij de kans groot dat hier zonneparken geplaatst gaan worden en windenergie in het Aaltense Goor.
- b. Het huidige plan biedt ruimte voor eigen invulling, dit geeft onrust. Een goed omschreven plan zal in de toekomst ingewikkelde en langdurige processen voorkomen.
- c. Er is duidelijk aangegeven dat er mogelijkheden zijn voor inspraak zodra initiatiefnemers zich melden. Wij hopen dat dit ook het geval zal zijn en er consensus bereikt is voordat plannen uitgevoerd worden.
- d. Laten we er voor zorgen dat subsidiegeld in de regio blijft en niet naar grote investeerders uit het buitenland gaat.
- e. De gemeente Aalten moet meer aandacht hebben voor de saamhorigheid en onderlinge relaties van de burgers, die niet verstoord moeten worden door grootschalige projecten.
- f. We horen in onze buurtschap dat biedingen op grond al gedaan zijn. Waar de een mogelijk geld krijgt voor het plaatsen van windmolens of zonnepanelen op zijn land, zit de buurman met de gevolgen als schittering van zonnepanelen, slagschaduw of geluidsoverlast van windmolens.
- g. In het Uitnodigingskader moet beschreven staan hoe de natuur en biodiversiteit behouden wordt en tegelijkertijd aan de energiedoelen kan worden voldaan.
- h. Windmolens en zonneparken tasten het coulisselandschap aan. Heb aandacht voor verdroging, verlies van biodiversiteit op land en het brandrisico van zonnepanelen.

- i. Waarom niet alleen zonnepanelen op daken? Neem deze hoeveelheid mee in de berekening. Hierdoor blijft het landschap behouden en wordt onderlinge rust weggenomen bij de bewoners.
- j. Wat gebeurt er met de materialen van windmolens en zonneparken als deze zijn afgeschreven?
- k. De vraag om geen overhaaste beslissingen te nemen en goed na te denken over de gevolgen van grote windmolens en zonneparken voor de bewoners en het landschap. Zijn er andere mogelijkheden om de doelen te behalen?

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. We hebben het zogenaamde 'Grootschalig functioneel landschap' niet aangewezen als kansrijk gebied voor intensivering van de winning van duurzame energie. Dat neemt niet weg dat we dit helemaal uitsluiten.
- b. We werken in het kader van het Uitnodigingskader maar ook in het kader van de Regionale Energie Strategie toe naar een steeds verder uitgewerkt plan. Dat dit onrust geeft betreuren we, maar we moeten een kader hebben waarop we latere concrete plannen kunnen beoordelen.
- c. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.2.1 Procesparticipatie.
- d. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.2.8 Financiële participatie.
- e. Proces- en financiële participatie hebben tot doel het draagvlak te vergroten voor een plan.
- f. Als er al op gronden al biedingen zijn gedaan dan vinden wij dat zeer opportunistisch. Deze biedingen zijn niet voor rekening van ons of op basis van een toezegging van ons. Eventuele plannen zullen door ons getoetst worden aan het Uitnodigingskader.
- g. Een beschrijving hoe de natuur en biodiversiteit behouden of versterkt wordt is afhankelijk van de specifieke kwaliteiten van de verschillende locaties. Dit komt aan bod in een concreet plan voor zonneveld of windmolens. Of aan energiedoelen kan worden voldaan is een relatief eenvoudige rekensom van de verwachte opbrengst.
- h. Wij vinden het belangrijk dat verdroging en verslechtering van de biodiversiteit voorkomen wordt bij zonnevelden. Op pagina 29 van het ontwerp Uitnodigingskader wordt hier aandacht aan besteed. T4.07
- i. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.4.8 Liever zon op dak.
- j. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.1.10 Afval van windmolens en zonnepanelen.
- k. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.1.1 Energieopgav.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.1.5 Alternatieven voor wind- en zonne-energie.

Besluit:

De inspraakreactie wordt niet overgenomen.

141. Ingekomen op 14 april 2021

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Insprekers zijn tegen het plaatsen van hoge windmolens vanwege horizonvervuiling en overlast. Het rendement is ook ver onder niveau.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- b. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.1 Uitbreidingsplan Hagenwind?
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.4 Landschap en uitzicht.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.3 Overlast in Lichtenvoorde.

Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt *inhoudelijk* niet overgenomen, al wordt het kansrijk gebied wel aanmerkelijk verkleind.

142. Ingekomen op 14 april 2021

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Insprekers hebben vernomen dat er plannen zijn om nieuwe mega windmolens te plaatsen in de buurt van windmolenpark Hagenwind/het Aaltense Goor. De huidige windmolens hebben negatieve invloed op natuur en milieu en mega grote windmolens zullen onacceptabel worden.
- b. Insprekers verzoeken om de buurtbewoners zo vroeg mogelijk op de hoogte te houden en hen medebeslissingsbevoegdheid te geven. Op

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.1 Uitbreidingsplan Hagenwind?
- b. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.2.4 Verdere inspraak.

Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt *inhoudelijk* niet overgenomen, al wordt het kansrijk gebied wel aanmerkelijk verkleind.

143. Ingekomen op 14 april 2021

Inhoud van de inspraakreactie

- a. De RES leidt tot een onnodige verrommeling van het landschap in iedere gemeente omdat de landelijke regie ontbreekt. Het kleinschalig coulisselandschap van de gemeente Aalten leent zich niet voor zonneparken en windmolens. De gemeente Aalten zou zich tegen de RES moeten verzetten omdat het energievraagstuk te groot is om op gemeenteniveau op te lossen.
- b. Wouter Veldhuis, Rijksadviseur voor de Fysieke Leefomgeving, vindt het een historische vergissing om zonnepanelen in weilanden te plaatsen. Subsidies moeten ingezet worden om panelen op daken te leggen.
- c. Inspreker maakt bezwaar tegen het aanwijzen van een deel van de Haart als grootschalig functioneel landschap. Deze term is geschikt voor Flevoland of de Noordoostpolder.
- d. Zonneparken zijn een aanslag op de biodiversiteit. In dit gebied leeft de steenuil, torenvalk, kerkuil, rode wouw en het gaat goed met de hazen. Ook de patrijs is terug van weggeweest.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Elke energieregio geeft invulling aan de afspraken uit het Klimaatakkoord die zijn gemaakt aan de sectorafels voor Elektriciteit en Gebouwde omgeving. Samen met maatschappelijke partners, bedrijfsleven, overheden en inwoners wordt gekomen tot een regionaal gedragen RES. Deze geeft inzicht in:
 - mogelijkheden voor regionale opwek en besparing
 - die mogelijkheden vertaald naar keuzes in concrete plekken, projecten en planning
 - de afstemming omtrent warmtebronnen
 - de gevolgen voor de energie-infrastructuur
 - al gerealiseerde projecten en plannen.

De RES is daarmee een instrument om de ruimtelijke inpassing van de energietransitie met maatschappelijke betrokkenheid te organiseren.

- b. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.4.8 Liever zon op dak.
- c. De gebieden en beschrijving van het grootschalig functioneel landschap zijn bepaald in overleg met een adviseur Natuur en landschap van Staring Advies.
- d. Wij vinden het belangrijk dat er aandacht besteed wordt aan de biodiversiteit van zonnenvelden. Op pagina 29 van het ontwerp Uitnodigingskader kunt u hier meer over lezen.

Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt *inhoudelijk* niet overgenomen, al wordt het kansrijk gebied wel aanmerkelijk verkleind.

144. Ingekomen op 16 april 2021

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Het zou fijn zijn geweest als wij vooraf als stakeholder betrokken waren in plaats van achteraf te kunnen reageren, gezien onze provinciale belangen.
- b. p. 12 geeft een indeling in maatvoering (groot en klein); waar is dit op gebaseerd? Dit is van belang omdat dit gevolgen heeft voor waar wat is toegestaan en via welke procedure.
- c. p. 23, pt d: "De ruimte voor grootschalige initiatieven stemmen we af op de opgave": welke opgave wordt hier bedoeld? Kan verhelderd worden.
- d. p. 23, pt m: "We kiezen alleen voor kleine en grote windmolens": kan verduidelijkt worden.
- e. p. 24, pt g: hier gaat het over het benutten van kansen. Uit de tekst herleid ik dat het hier vooral gaat om landschappelijke inpassing op de projectlocatie zelf. Ik zou dit wat verbreden.
- f. p. 25: voor zonnevelden gaat men met tenders werken. Dat is positief als men dit systeem ook hanteert om de landschappelijke samenhang van alle initiatieven te beoordelen om een willekeurige verspreiding van zonnevelden door het buitengebied te voorkomen.
Voor zon zijn de uitgangspunten gericht op projecten goed. De werkwijze is met een tender. Wat ik in de aanpak mis, is hoe de ruimtelijke samenhang tussen projecten geborgd wordt. Ontwikkelaars gaan op basis hiervan grondposities bepalen. Hoe ga je dat borgen in een tendersystematiek? Daar moet de gemeente regie op nemen. Ook de netcapaciteit speelt een rol. Dit is geen onderdeel geweest in de analyse voor gebieden, die is puur landschappelijk. Dit geldt ook voor ons beleid GNN, GO. De gemeente moet daarmee aan de voorkant rekening houden in plaats van dit op projectniveau als eis stellen. Zo moet er telkens op projectniveau naar provinciale belangen worden gekeken, wat ons als gemeente en provincie extra werk kan opleveren.
- g. p. 25, pt l: grote windmolens moeten gegroepeerd worden. Denk daarbij ook na hoe die groepering eruit moet zien, gezien het landschap.
- h. p. 30: einde energiewinning: ik zou hier expliciet eisen dat de zonnepanelen ook echt worden opgeruimd en als het kan dit ook juridisch verankeren.
- i. p. 32: het uitnodigingskader is kennelijk n.v.t. op de beoordeling van grote windmolens. Dit wordt als maatwerk gezien. Zou hier niet het criterium moeten gelden dat het moet passen binnen de kaders/zoekgebieden RES? Idem m.b.t. de grote zonnevelden?
- j. p. 37: de eerste tender loopt tot 31 maart 2021. Past deze datum wel bij de procedure/planning van dit uitnodigingskader?
- k. p. 38: jammer dat in de bronvermelding de *GEA ZonneWIJzer* niet genoemd staat.
- l. Verklaring van geen bedenkingen: p. 1; 3e puntje zonnevelden: moet hier niet het getal 25 ha staan? Zoals het er nu staat zijn de maximale groottes van zonnevelden in (grootschalig) functioneel landschap gelijk aan die in waardevol landschap. Overigens zijn de zonnevelden vanaf 2,5 ha ook niet in functioneel landschap toegestaan, maar alleen in grootschalig functioneel landschap; blijkens de tabel op p. 28.
- m. Bepaalt de RES Achterhoek ook waar zon- en windenergie opgewekt wordt? Nee, dat bepaalt iedere gemeente voor zich. Het Uitnodigingskader geeft daar voor gemeente Aalten richting aan." Dit is beleidsmatig wel een interessante. Het klopt dat gemeenten borgen waar wind en zon kunnen komen. Maar in de RES proberen we daar regionaal wel meer lijn in te krijgen. Dit kan dus ook betekenen dat dat invloed heeft op dit lokaal beleid.
- n. Op p. 5 wordt gesproken over de RES opgave, beter is het te hebben over de energieopgave.
- o. "In juni 2020 is de concept RES vastgesteld door de colleges van de regiogemeenten en het bestuur van het Waterschap Rijn en IJssel. Ook hebben de Gedeputeerde Staten van de provincie Gelderland positief besloten." Klopt maar dit is een concept, GS hebben daar aandachtspunten meegegeven.
- p. In par 1.5 worden de stakeholders genoemd. De vraag is waarom de provincie geen stakeholder is voor de gemeente gezien de verschillende belangen die we als provincie hebben.
- q. p. 12. Vrij minimale onderbouwning waarom zon op dak onvoldoende is.
- r. p. 19. Figuur mogelijkheden wind. Wat zegt dit plaatje nu? Gaat blijkbaar over afstanden tot woningen. Maar ik zie geen woningen. Ik zou dan ook plaatje met woningen/stippen willen zien. Kijk ook over de gemeente grens heen hierbij.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

Inspreker heeft de inspraakreactie te laat ingediend en is daarmee niet ontvankelijk. De inspraakreactie wordt ambtshalve beoordeeld.

- a. Inspreker is op 30 september 2020 en op 1 maart 2021 op de hoogte gesteld van de terinzagelegging in het kader van de inspraak op het ontwerp Uitnodigingskader zon en wind.

- Wij hebben er voor gekozen om ons kader van uit het gebied zelf op te bouwen en het gesprek aan te gaan met onze plattelandsraad SAAP. Liander is gevraagd te adviseren bij onze gebiedsgesprekken. De provincie Gelderland was overigens zeker welkom geweest.
- b. De formaten die horen bij bijvoorbeeld 'grote' en 'kleine' zonnevelden zijn in de regio Achterhoek besproken. Formaten van windmolens en zonneparken in de Verklaring Van Geen Bedenkingen kunnen afwijken van het Uitnodigingskader.
 - c. Deze bepaling beoogt het aantal initiatieven waaraan we mee zouden moeten werken te begrenzen.
 - d. We willen een zekere eenduidigheid waarborgen en sluiten daarom molens tussen 25 en 80 meter uit.
 - e. Wij zijn van mening dat er op de projectlocatie van zonnevelden altijd landschappelijk inpassing plaats moet vinden.
 - f. De provinciale instructieregels voor zonnevelden krijgen steeds meer vorm in het concept-ontwerp actualisatieplan dat op het moment van schrijven van deze nota ter inzage ligt voor inspraak. De aandachtspunten van GS zijn gesteld ten aanzien van de RES. Landschap is de basis voor ons uitnodigingskader. Ons Uitnodigingskader besteedt aandacht aan natuur, erfgoed en netwerkefficiëntie. Wij willen de tenders gebruiken om de landschappelijke samenhang van alle initiatieven te beoordelen om een willekeurige verspreiding van zonnevelden door het buitengebied te voorkomen. De haalbaarheid van zonnevelden in relatie tot de instructieregels van de provincie, vormt een belangrijk beoordelingsaspect dat zwaar wordt gewogen, zie hoofdstuk 4 van het ontwerp Uitnodigingskader.
 - g. De tekst op pagina 34 onder 'Inpassingscriteria grote windmolens' wordt als volgt aangepast:
'Initiatieven van grote windmolens vallen buiten dit kader. Ze moeten passen binnen de regels van natuur en milieu en worden als maatwerk afzonderlijk behandeld en volgen de reguliere ruimtelijke procedures. Ook bij het groeperen van grote windmolens moet er worden gestreefd naar een rustig en ordelijk beeld in het landschap, passend bij het karakter van het landschap.'
 - h. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.1.10 Afval van windmolens en zonnepanelen.
 - i. Op het moment van schrijven van deze inspraaknota kennen we de exacte en definitieve zoekgebieden uit de RES nog niet. De RES zal uiteindelijk (ook) door onze gemeenteraad vastgesteld moeten worden.
 - j. Nee. We hebben het ontwerp Uitnodigingskader, die gold ten tijde van de inspraak in het najaar, ongewijzigd gelaten.
 - k. Bronvermelding *GEA ZonneWIJzer* wordt op pagina 38 overgenomen.
 - l. Wij gaan er van uit dat onze gemeenteraad graag verzoeken voor zonnevelden die groter zijn dan 2,5 ha wil behandelen.
 - m. Gemeente Aalten is nauw betrokken bij de RES-Achterhoek. De RES wordt vlak na ons Uitnodigingskader behandeld in de gemeenteraad. Daarom zien we de wenselijkheid van aansluiting van RES en Uitnodigingskader op elkaar.
 - n. De term 'energieopgave' wordt op pagina 5 overgenomen.
 - o. Zie onze beoordeling van uw inspraakreactie onder f.
 - p. Zie onze beoordeling van uw inspraakreactie onder a.
 - q. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.4.11 Capaciteit dakoppervlak.
 - r. Het betreffende plaatje geeft een globale indicatie over de ruimte die er is tussen woningen, met het oog op een goed woon- en leefklimaat. Inmiddels staat er op www.aalten.nl/uitnodigingskader een kaartje dat ook woningen direct over de gemeentegrens betreft. Dat kaartje vervangt het kaartje in het ontwerp Uitnodigingskader.

Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie leidt tot de volgende ambtshalve aanpassingen:

- bij zonnevelden wordt rekening gehouden met meest actuele provinciale instructieregels uit de provinciale instructieregels over zonnevelden. De beoordelingssystematiek van de tenders wordt daar ook op aangepast;
- de bronvermelding *GEA ZonneWIJzer* wordt op pagina 38 overgenomen;
- de term 'energieopgave' wordt overgenomen;
- het voor zonnepanelen benutbaar dakoppervlak is nader onderbouwd;

In hoofdstuk 4 is te lezen hoe deze aanpassingen doorgewerkt worden in het Uitnodigingskader.

Tot slot is voor inspreker relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

145. Ingekomen op 19 april 2021

Inspreker heeft de inspraakreactie te laat ingediend en is daarmee niet ontvankelijk. De inspraakreactie wordt ambtshalve beoordeeld.

Inhoud van de inspraakreactie

- a. Inspreker geeft het advies om niet uit te breiden in natuurgebied het Aaltense Goor vanwege de gezondheidsrisico's, de invloed op het natuurgebied, de (financiële) impact in de buurt en het gegeven dat er alternatieve mogelijkheden zijn.

Beoordeling inspraakreactie door college van B&W

- a. Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.9 Gezondheidsklachten.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.2 Windmolens in het Aaltense Goor.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.1.11 Planschade.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.10 Welzijn.
Zie hoofdstuk 2, antwoord 2.1.5 Alternatieven voor wind- en zonne-energie.

Voor inspreker is relevant dat het Kansrijk gebied voor duurzame energie aanmerkelijk wordt verkleind, zie hoofdstuk 2, antwoord 2.3.25 Kansrijk gebied verkleinen.

Besluit:

De inspraakreactie wordt *inhoudelijk* niet overgenomen, al wordt het kansrijk gebied wel aanmerkelijk verkleind.

4 Wijzigingen in het Uitnodigingskader

4.1 Wijzigingen uit de inspraakreacties

Capaciteit zon op dak obv inspraakreactie 39, 144

De eerste alinea van p12 (paragraaf 2.2 Zon) wordt vervangen door de volgende tekst:

Het totale oppervlak aan daken voor grootschalige opwek is te klein om te kunnen voorzien in de verwachte energiebehoefte in 2030. Er is weliswaar 86 ha aan grote daken, (>1000 m²), maar er zijn tegelijkertijd beperkingen in draagkracht, schaduw van hoge objecten, dakdoorvoeren, daklichten, noord-oriëntatie van daken of monumentstatus. Wij schatten in dat 20 tot 30% van het totale dakoppervlak netto benutbaar is voor zonnepanelen. Dit vertaald naar energieopbrengst is dat respectievelijk 21 tot 31 GWh. Naast het realiseren van zonnedaken zijn zonnevelden (plaatsing op de grond) daarom noodzakelijk.

Beschrijving Grootschalig functioneel landschap, obv inspraakreactie 32, 37, 51, 78

De tekst op p17 onder 'kop 3. Grootschalig functioneel landschap' wordt als volgt aangepast:

Dit landschap is min of meer optimaal ingericht voor de landbouw. Door het intensieve landgebruik beperkt de biodiversiteit zich hier in de meeste gebieden tegenwoordig in hoofdzaak tot wegbermen, randen van watergangen, houtopstanden en erven. De samenhang tussen de houtopstanden is aanzienlijk minder dan in de andere landschappen waardoor de biodiversiteit van deze houtopstanden relatief laag is. Soms is niet goed te zien in welk historisch landschapstype men zich bevindt. Het belang van landschap en recreatie staat hier wat minder op de voorgrond. Voor Achterhoekse begrippen zijn het vrij grootschalige, halfopen tot open gebieden.

Onopvallende materialen, obv inspraakreactie 47

Op p29 onder de kop 'Landschappelijke inpassing' wordt het gebruik van materiaalkleuren die aansluiten bij de natuurlijke omgeving van zonnevelden, bij voorkeur toegepast.

Bodemleven bij zonnevelden, op basis van inspraakreactie 3, 20, 21, 25, 35

Koolstofopslag bij zonnevelden obv inspraakreactie 3, 25

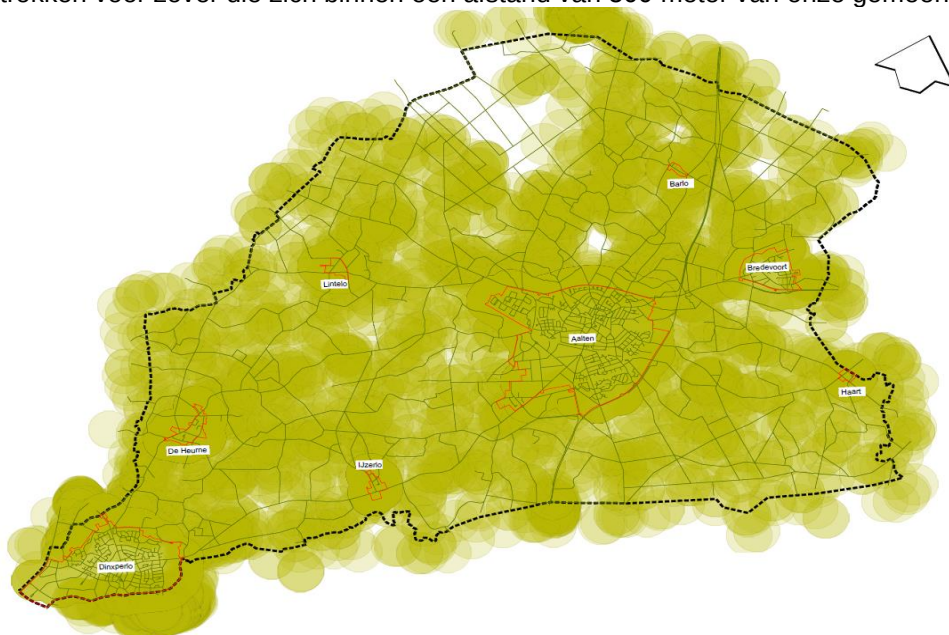
Biodiversiteit bij zonnevelden, obv inspraakreactie 35

Op p29 onder de kop 'natuur' toevoegen: de koolstofvastlegging bevorderen door in de bodem door meer kruidenrijke begroeiing aan te planten in combinatie met zorgvuldig en extensief beheer.

Bovendien wordt onder dezelfde kop 'Natuur' opgenomen dat aanleg en beheer van het inpassingsplan er op gericht is om kansen te benutten voor versterking van de biodiversiteit.

Indicatieve kaart geluidsafstand windmolens obv inspraakreactie 62, 78, 94

Op de indicatieve kaart geluidsafstand windmolens op p20 worden ook woningen in onze buurgemeenten betrokken voor zover die zich binnen een afstand van 500 meter van onze gemeentegrens bevinden:

Groene omranding bij zonnevelden obv inspraakreactie 47

Op p29 onder Landschappelijke inpassing wordt bij laatste punt de tekst vervangen door: een groene rand met natuurwaarde wordt toegepast aan de randen van de opstelling en moet als uitgangspunt minimaal 3 m bedragen. Hiervan kan afgeweken worden als de specifieke eigenschappen van de locatie daar aanleiding toe geven.

Pad voor brandweer bij zonnevelden obv inspraakreactie 11

Op p29 onder Klimaatbestendig eerste punt vervangen door: een geheel onverharde ondergrond van de zonnevelden >2ha, tenzij van uit het oogpunt van brandveiligheid een (half)verhard pad noodzakelijk is.

4.2 Ambtshalve aanpassingen

Term 'RES-opgave'

Op p5 Energieopgave in plaats van RES opgave

Op p36 RES-opgave vervangen in energieopgave als volgt: 'Dat is iets minder dan de helft van de verwachte resterende energieopgave voor Aalten, gebaseerd op de geïndiceerde opgave uit de RES, zie paragraaf 1.2.'

Paragraaf 1.5 verwijderen uit Uitnodigingskader

De inspraak op p8 in paragraaf 1.5 (gebiedsgesprekken, besluitvorming raad, inspraakreacties) past niet zo in het Ukw. Dit hoort meer thuis in de procedure richting vaststelling van een beleidsstuk dan in het beleidsstuk zelf, dat daarmee snel een verouderde indruk kan wekken.

Omgevingsverordening Gelderland (zonnevelden)

Op p21 van het ontwerp Uitnodigingskader wordt als laatste alinea toegevoegd:

Rond de vaststelling van dit Uitnodigingskader werkt de provincie aan het concept-ontwerp Actualisatieplan 8 van de Omgevingsverordening Gelderland. Afgaande op de planning van de provincie wordt deze op 10 november 2021 door Provinciale Staten vastgesteld. In dit actualisatieplan zijn conceptregels opgenomen voor zonnevelden in het buitengebied.

Inhoud Actualisatieplan

De provincie wil de energietransitie in Gelderland versnellen, passend bij de Gelderse kwaliteiten. In toenemende mate worden er initiatieven ontwikkeld voor het opwekken van zonne-energie. Ook het aantal

zonnevelden in het buitengebied neemt toe. Deze zijn volgens de provincie ook nodig om de klimaatdoelen te halen, maar vergen een zorgvuldige ruimtelijk afweging (en inrichting) gelet op de kwaliteit van inrichting van de Gelderse leefomgeving. Om ervoor te zorgen dat zonneparken in het buitengebied zorgvuldig worden afgewogen wordt in de verordening opgenomen dat gemeenten bij het toestaan van zonneparken in het buitengebied rekening houden met:

1. de behoefte aan zonne-energie;
2. de mogelijkheden om in stedelijk gebied en op daken in die behoefte te voorzien;
3. de nadelige effecten voor de ruimtelijke kwaliteit rond zonneparklocaties;
4. de samenhang met het omringende landschap;
5. de consequenties voor het elektriciteitsnet; en
6. het huidige grondgebruik.

Daarnaast is een maximale gebruikstermijn van 30 jaar opgenomen en de voorwaarde dat het zonnepark na gebruik moet worden verwijderd.

Een tender voor zonnevelden vindt ruim na vaststelling van dit uitnodigingskader plaats. Plannen voor grote zonneparken zijn haalbaar als ze kunnen voldoen aan de (actuele) provinciale regels.

Naar aanleiding van het nieuwe concept-ontwerp actualisatieplan 8 Omgevingsverordening wordt de tabel in bijlage 4 van het ontwerp Uitnodigingskader wordt als volgt aangepast:

Ruimtegebruik	<u>20%</u>	ruimtebeslag in relatie tot de grootte van de tranche, meervoudig ruimtegebruik, mogelijkheden zon op dak, gebruik incourante gronden
Realisatiekans	<u>40%</u>	grondpositie, haalbaarheid aansluiting netbeheerder, financiële haalbaarheid, <u>provinciale regels</u>
Natuur en landschap	<u>20%</u>	landschappelijke inpassing, effect op natuur en landschap, voorkomen verdroging
Participatie	<u>20%</u>	schets procesparticipatie, schets financiële participatie

Kansrijk gebied voor duurzame energiewinning

Op p23 onder de kop 'Wind' bij j. de volgende vervangende tekst opnemen:

We wijzen de bestaande locatie van Hagenwind (zie bovenstaande kaart) ten noorden van het Aaltense Goor aan als Kansrijk gebied voor duurzame energiewinning.

Op p25 bij j de volgende aangepaste tekst opnemen:

j) Kansrijk gebied voor duurzame energiewinning

In de gemeente Aalten is beperkt ruimte voor de winning van duurzame energie met windmolens. In het kansrijk gebied lijkt ruimte om, met behoud van een goed leefklimaat bij woningen, een aantal grote windmolens te groeperen. In dit kansrijk gebied staan reeds windmolens die vroeg of laat zijn afgeschreven. Wanneer in dit gebied initiatieven voor grote windmolens ontstaan, gaan we met de initiatiefnemers in gesprek om de mogelijkheden voor intensivering van de winning van windenergie te verkennen, waarbij het bestaande aantal windmolens (acht) het maximum is. Buiten dit kansrijk gebied zijn geen grote windmolens mogelijk.

Op p32 onder worden de twee alinea's onder de kop 'inpassingskaart' vervangen door de volgende tekst: Windmolens kunnen alleen daar geplaatst worden waar veiligheidsnormen en nationaal- en provinciaalbeleid het toe laat. En het is niet mogelijk om in het Waardevol landschap windmolens hoger dan 15 meter te plaatsen. De initiatieven voor grotere windmolens buiten waardevol landschap worden als maatwerk elk afzonderlijk beoordeeld.

Voor alle windmolens geldt verder dat:

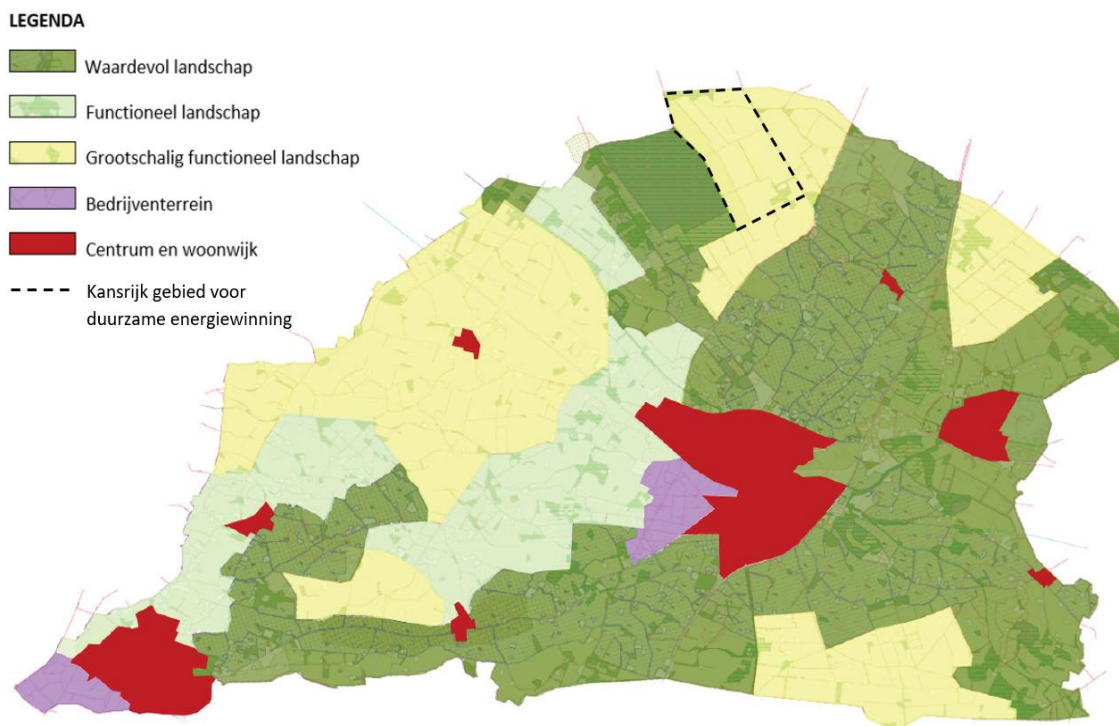
- een windmolen in het Nationaal Landschap de specifieke gebiedskwaliteiten niet onevenredig mag aantasten;
- deze niet kansrijk zijn binnen het GNN. In de GO zijn windmolens alleen denkbaar als de kwaliteit van landschap en natuur aantoonbaar substantieel verbetert;

- binnen het als Kansrijk gebied voor duurzame energiewinning aangewezen gebied neemt het aantal grote windmolens niet toe;
- buiten het als Kansrijk gebied voor duurzame energiewinning aangewezen gebied zijn geen grote windmolens mogelijk;
- initiatieven zo veel mogelijk aansluiten bij: bestaande, vergunde en geplande windparken en infrastructuur en andere kenmerkende landschappelijke elementen;
- er bij woningen geen sprake mag zijn van onevenredige aantasting van het woon- en leefklimaat;
- er geen sprake mag zijn van aantasting van waarden (monument, natuur, etc.).

Op p33 wordt in het vak beschrijving '(ashoogte in m)' toegevoegd. In het vak Grote windmolens 80-180m in het Grootschalig functioneel landschap de volgende vervangende tekst opgenomen: ja mits, er sprake is van een windpark van tenminste 3 molens in een landschappelijk verantwoorde opstelling binnen het Kansrijk gebied voor duurzame energiewinning. In het vak Grote windmolens 80-180m op Bedrijventerrein wordt 'Nee' opgenomen.

De vakjes met 'ja, mits' (zonder verdere toevoegingen) krijgen met een * een verwijzing naar de volgende voetnoot: ** Alle plannen voor grote windmolens moeten passen binnen de regels van natuur, milieu en landschap, zie de volgende pagina.'*

Aansluitend daarop wordt in de kaart in figuur 1 (p18) en in bijlage 1 wordt het Kansrijk gebied voor duurzame energiewinning op de kaart en in de legenda opgenomen:

Herstel cultuurhistorisch landschap (advies CCE)

Op p30 wordt onder de kop 'Na einde energiewinning' toegevoegd:

- worden interessante kansen benut van herstel van het cultuurhistorisch landschap.

De planning van de eerste tender Zon wordt aangepast.

Op p37 is een planning voor de tenders voor zonnenvelden opgenomen. Deze wordt aangepast naar:

- indienen principeverzoeken: t/m 31 december 2021;
- beoordeling principeverzoeken: uiterlijk 28 februari 2022.

Bronvermelding GEA ZonneWIJzer

Op p38 de bronvermelding van de GEA ZonneWIJzer opnemen.

Bijlagen: originele inspraakreacties

In deze (losse) bijlage zijn alle originele (geanonimiseerde) inspraakreacties opgenomen. Het nummer per inspreker in de Inspraaknota (hoofdstuk 3, nummers 1 t/m 145) correspondeert met het nummer dat is opgenomen in de bijgevoegde originele inspraakreacties.